

EMPERYALİZMİN EN ÖLÜMCÜL SİLAHI

DEMOKRASİ YALANI

2. BASKI

WILLIAM BLUM

say

William Blum Amerikan dış politikası konusunda önde gelen uzmanlardan biridir. 1967 yılında, ABD'nin Vietnam'da yaptıkları yüzünden ABD Dışişleri Bakanlığı'ndaki görevinden istifa etti. Daha sonra, başkentteki ilk "alternatif" gazete olan *Washington Free Press*'in kurucusu ve editörü oldu. ABD, Avrupa ve Güney Amerika'da bağımsız gazetecilik yaptı.

1972-73 yıllarında Şili'de bulunduğu sürede Allende hükümetinin "sosyalist deneyimleri"ne ve daha sonra CIA'nin düzenlediği darbeyle devrilmesine tanık olması, onun bu konuya daha fazla eğilmesine ve kendi hükümetinin dünyanın çeşitli yerlerindeki faaliyetleriyle daha fazla ilgilenmesine yol açtı.

Killing Hope: US Military and CIA Interventions Since World War II isimli eseri tüm dünyada övgüyle karşılandı. Noam Chomsky bu kitabı "Bu konuda yazılmış en iyi eser" olarak nitelendirdi. 1999'da Project Censored'un "olağanüstü gazetecilik" ödüllerinden birini kazandı. Blum'un diğer eserleri, *Rogue State: A Guide to the World's Only Superpower; West-Bloc Dissident: A Cold War Memoire* ve *Freeing the World to Death: Essays on the American Empire*'dır. Kitapları 27 dile çevrilmiştir. 2006 yılının Ocak ayında, Usame bin Ladin doldurduğu bir kasette, Amerikalıların kendi düşmanlarını daha iyi anlayabilmek için Blum'ın *Rogue State* adlı kitabını okumalarının yararlı olacağını söylüyordu.

Blum halen internette aylık olarak *Anti-Empire Report* isimli bir haber bülteni yayınlamaktadır.

EMPERYALİZMİN EN ÖLÜMCÜL SİLAHI DEMOKRASİ YALANI

William Blum

İngilizceden çeviren:
Ekin Duru

say

Say Yayınları
Radikal Düşünce Dizisi

Emperyalizmin En Ölümcül Silahı: Demokrasi Yalanı/William Blum
Orijinal adı: *America's Deadliest Export: Democracy*

Copyright © 2013, Zed Books

ISBN 978-605-02-0230-4
Sertifika no: 10962

Anatolialit Agency aracılığıyla Türkçe yayın hakları © Say Yayınları
Bu eserin tüm hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İngilizceden çeviren: Ekin Duru
Editör: Sinan Köseoğlu
Sayfa düzeni: Tülay Malkoç

Baskı: Gülmat Matbaacılık
Topkapı/İstanbul
Tel.: (0212) 577 79 77
Matbaa sertifika no: 18005

1. Baskı: Say Yayınları, 2013
2. Baskı: Say Yayınları, 2013

Say Yayınları
Ankara Cad. 22/12 • TR-34110 Sirkeci-İstanbul
Telefon: (0212) 512 21 58 • Faks: (0212) 512 50 80
www.sayyayincilik.com • e-posta: say@sayyayincilik.com
www.facebook.com/sayyayinlari • www.twitter.com/sayyayinlari

Genel Dağıtım: Say Dağıtım Ltd. Şti.
Ankara Cad. 22/4 • TR-34110 Sirkeci-İstanbul
Telefon: (0212) 528 17 54 • Faks: (0212) 512 50 80
İnternet satış: www.saykitap.com • e-posta: dagitim@saykitap.com

İÇİNDEKİLER

Giriş 7

1. Dünyaya Karşı ABD Dış Politikası 23
2. Terörizm 51
3. Irak 67
4. Afganistan 95
5. İran 105
6. George W. Bush 125
7. Condoleezza Rice 131
8. İnsan hakları, Vatandaşlık Hakları ve İşkence 135
9. WikiLeaks 153
10. Komplolar 169
11. Yugoslavya 179
12. Libya 187
13. Latin Amerika 197
14. Küba 215
15. Soğuk Savaş ve Komünizm Karşıtlığı 229
16. 1960'lar 259
17. İdeoloji ve Toplum 265
18. Değerli Çevremiz 279
19. Kapitalizmin Sorunları 283
20. Medya 307
21. Barack Obama 325
22. Yurtseverlik 345

23. Amerika'daki Uyuşmazlık ve Direniş 357
24. Din 367
25. İmparatorluğa Rağmen Gülebilmek 375
26. Peki, Ne Yapabiliriz? 381

Notlar 387
Dizin 405

GİRİŞ

ABD dış politikasını anlamanın sırrı, bunun hiçbir gizli yanı olmadığını anlamaktır. İlke olarak, Birleşik Devletler'in dünyaya egemen olmaya çalıştığını ve bu amaç uğruna her türlü yola başvurduğunu anlamak yeterlidir. Bu anlaşıldıktan sonra Washington'un uyguladığı politikada görünürdeki tüm karmaşa, karşıtlık ve belirsizlikler ortadan kalkar. Bu egemenlik çabasını rakamlara dökmek gerekirse, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Birleşik Devletler,

- Başka ülkelerde demokratik yoldan başa gelen 50'den fazla hükümeti devirmeye çalışmıştır;[1]
- En az 30 ülkede demokratik seçimlere büyük çapta müdahale etmiştir;[2]
- Elliden fazla yabancı lideri öldürtmeye çalışmıştır;[3]
- Otuzdan fazla ülke halkının üstüne bomba yağdırmıştır;[4]
- 20 ülkede halkçı ya da ulusalcı hareketleri bastırmaya çalışmıştır.[5]

Son yıllarda Ruanda ve Darfur'da yaşanan trajediler dünya kamuoyunda Amerika'nın neden olduğu trajedilerden daha fazla yer almıştır, çünkü bu iki olay aynı yörede ve birbirine nispeten yakın tarihlerde gerçekleşmiştir. ABD dış politikasında işlenen suçlarla ilgili olağanüstü sayıda belge bulunma-

sına ve son 65 yıldaki Amerikan müdahalelerinin yoğunluğuna karşın, dünyanın ABD'nin yaptıklarını algılaması çok daha zor olmaktadır.

Toplam olarak, 1945'ten beri Amerika Birleşik Devletleri yetmiş bir ülkede (dünya ülkelerinin üçte birinden fazlasında) yukarıda sözü geçen eylemlerden bir ya da birkaçını gerçekleştirmiş,[6] bunun sonucunda milyonlarca insanın yaşamını yitirmesine, milyonlarcasının acı ve çaresizlik içinde kıvranmasına ve binlerce kişinin işkence görmesine sebep olmuştur. Son zamanlarda dünyada olup bitenleri izleyen ve çağdaş tarih hakkında bir miktar bilgisi olan herkes büyük bir olasılıkla ABD dış politikasından nefret etmektedir.

Oderint dum metuant yani "Korktukları sürece bırakın nefret etsinler"[7] sözünü Eski Roma'nın ünlü liderlerinden biri ya da diğerinin söylediği ileri sürülür.

2003 yılının Mart ayında ABD'nin Irak'ı işgalinden kısa süre önce, Atina'daki ABD elçiliğinde politik danışman olan diplomat John Brady Kiesling, Irak'ta yürütülen politika yüzünden istifa etti. İstifa mektubunda Bush yönetimindeki bir yetkilinin bu deyimi kullandığına dikkat çekerek, "Bizim düsturumuz gerçekten *oderint dum metuant* mı oldu?" diye soruyordu.

ABD'nin 2001 yılı Ekim ayında Afganistan'ı işgalinden sonra eski CIA başkanı James Woolsey, Bağdat'a saldırmanın İslamcı radikalleri kızdıracağı ve onların daha fazla desteklenmesine yol açacağı endişesini dile getirmekteydi: "Amerika'nın Afganistan'da uyguladığı şiddet karşısında Arap dünyasının sessiz kalışı, ABD'ye duyulan saygının yalnızca korkudan kaynaklandığını kanıtlamaktadır... Makyavel'i yeniden okumamız gerekiyor." (Woolsey aynı konuşmasında, kendisinin bir dış politika üstadı olduğunu gösteren şu sözlere de yer vermekteydi: "[Saddam Hüseyin'in] kitle imha silahları ve

balistik füze geliştirdiğine dair o kadar çok kanıt var ki... bunun tartışma konusu dahi edilemeyeceği kanısındayım."[8])

Haziran 2001'de New York'taki West Point Harp Akademisi mezuniyet töreninde konuşan Başkan George W. Bush, Amerika'nın gelecekteki savaşçılarına onların "iyi ile kötü arasındaki bir çatışma içinde yer aldıklarını" ve "60 ya da daha fazla ülkedeki terör hücrelerini ortaya çıkarmak zorunda olduğumuzu" söylüyordu.[9] ABD kurumsal savaş makinesi geçmişte olduğu gibi şimdi de otomatik pilota bağlanmıştır.

14 Ağustos 1941'de daha sonra Pentagon olarak tanınacak yeni bir askeri binanın planları Senato'ya sunulduğu zaman Michigan Senatörü Arthur Vanderberg şaşalamıştı. "Savaş kalıcı değilse neden bu çapta kalıcı bir savaş araçları binası yapmamız gerekiyor?" diye sormuştu. "Yoksa bu savaş *kalıcı* mı?"[10]

Irak savaşının dördüncü yılında *The Black Commentator* şu gözleme yer veriyordu: "Savaş çoğu insanın yaşamında olumsuz deneyimlere yol açabilir ama bazı uluslar sürekli saldırgan olurlar. Amerikan toplumu dışarıdaki ve içerdeki Ötekilere karşı sürekli saldırgan bir tutum sergilemek amacıyla oluşmuş, eşi benzeri bulunmayan bir toplumdur."[11]

İlk İngiliz göçmeninin ilk Amerikan yerlisini öldürmesinden bu yana, Amerikan tarihinin yaratılmaya çalışılan bir imparatorluk tarihi olduğu söylenebilir.

Sık sık ileri sürülen bir iddia, bütün ülkelerin, özellikle bütün güçlü ülkelerin, her zaman saldırgan ve savaşkan olduğu, bu yüzden Birleşik Devletler'in bu şekilde suçlanmaması gerektiğidir. Oysa bu, hemen her ülkede Yahudi düşmanlığı bulunabileceğine göre Nazi Almanya'sını suçlamamak gerektiğini ileri sürmeye benzer. Burada söz konusu olan olayın boyutudur. Ve ABD'nin saldırganlığı, tıpkı Nazilerin Yahudi düşmanlığı gibi, tarihte benzeri olmayan bir boyuttadır. Dün-

ya; böylesine saldırgan bir tutumu, geleneksel ve öngörülebilir olduğu için hiçbir şekilde eleştirmeden kabullenmek zorunda mıdır? Bunu olağan mı görecektir? Daha iyi bir dünya kurmanın yolu bu mudur?

Tümüyle kesintisiz üstünlük

Almanya'daki Nazı yönetiminin birtakım söylem ve sloganları İngilizceye de girmiştir.

Sieg Heil! Yaşasın Zafer!

Arbeit macht frei. Çalışmak özgür kılar.

Denn heute gehört uns Deutschland und morgen die ganze Welt. Bugün Almanya bizim, yarın tüm dünya.

Ich habe nur den Befehlen gehorcht. Ben yalnızca emirlere uydum!

Ama bunların hiçbiri *Deutschland über alles,* Almanya her şeyin üstünde sözü kadar ünlenmemiştir.

Bu yüzden, 2008 Temmuz ayında Birleşik Devletler Hava Kuvvetleri'nin web sitesinde (www.airforce.com) "Her şeyin üstünde" sözleriyle karşılaşınca şaşırdım. Bunun yalnızca ve masumane bir şekilde havadaki uçaklarla ilgili olduğunu zannetmeyin, çünkü bu sayfa bir başka web sitesiyle (RTS) bağlantılı idi ve burada "Her şeyin üstünde" sözü çok daha gözle görünür biçimde yer alıyor ve bu site de "Hava Üstünlüğü", "Uzay Üstünlüğü" ve "Siber Üstünlük" için kurulmuş sitelere bağlanıyor, bunların her birinde "Her şeyin Üstünde" tekrarlanıyordu. Bu adamların şakası yok. Bunlar sizin atalarınızın emperyalist savaşçıları değil. Eğer yeni bir "bin yıllık Krallık" peşindeler ise, kaderlerinin on iki yıl sürmüş olan bir öncekine benzeyeceğini umalım.

Pentagon'daki beyefendiler kısa süre önce uzay konusunda şunları söylediler:

Bir gün uzaydan yeryüzündeki hedeflere saldıracağız: gemilere, uçaklara, karadaki hedeflere... *Uzayda* savaşacağız. *Uzaydan* saldıracağız. Uzay *içinde* savaşa tutuşacağız. (General Joseph Ashy, ABD Uzay Ordusu Baş Komutanı[12])

Uzay egemenliğine gelince, buna sahibiz, bundan hoşnuduz ve bunu sürdüreceğiz. (Keith R. Hall, Hava Kuvvetleri Uzay ve Ulusal Keşif Bürosu Danışmanı[13])

21. yüzyılın başlarında uzay gücü ayrı ve eşdeğer bir savaş stratejisi oluşturacaktır. Uzay üstünlüğünden kaynaklanan sinerji kara, deniz ve hava üstünlüğü ile Kesintisiz Üstünlük sağlayacaktır... Uzay sistemlerinden yararlanarak geliştirilen savunma amaçlı balistik füzeler ve uzaydan gerçekleştirilecek saldırıların hassas şekilde planlanması, dünya üstünde KİS'in (Kitle İmha Silahları) artmasını engelleyecektir... Uzay sahasına yönelik ticari, sivil, askeri, uluslararası ilgi ve yatırımlar giderek artmaktadır. Bu hayati sistemlere karşı tehditler de artmaktadır... Uzay Kontrolü, uzaya ulaşımı, uzay ortamında özgürce hareket etmeyi ve gerektiğinde başkalarının uzayı kullanmasını engellemeyi sağlar. ("ABD Uzay Komutanlığı: 2020 Vizyonu"[14])

Uzay, askeri gücün tümüyle yeni ve daha iyi bir şekilde uygulanmasını temsil etmektedir. (ABD Stratejik Silahlar Komutanlığı[15])

Washington'un dünyaya egemen olma tutkusu, daha derin bir demokrasi ya da özgürlük, daha adil bir dünya, yoksulluk ve şiddetin son bulması ya da daha yaşanabilir bir gezegen oluşturmak için değil, daha ziyade ekonomik ve ideolojik nedenlere dayanmaktadır.

Michael Parenti şöyle yazıyor:

> Amaç yalnız güç kazanmak değil, gezegene daha fazla hâkim olmak, her ulusun ekonomisini özelleştirmek ve denetlemek, Kuzey Amerika dahil her yerdeki insanların ensesine binmek için gerekli güce sahip olmaktır; bu tümüyle "serbest piyasa" kapitalizminden kaynaklanan bir nimettir. Verilen savaş, topraktan, sermayeden, teknolojiden ve dünya piyasalarından belirli bir azınlığın elinde sermaye birikimi sağlamak için yararlanılması gereğine inananlarla, bunların toplumsal çıkarlar ve çoğunluğun sosyo-ekonomik gelişimi için kullanılmasını savunanlar arasında sürmektedir.[16]

Bu yüzden, Amerika'da gücü elinde bulunduran seçkinlerin dış politikada en eski ve en temel hedefi, kapitalist modele bir seçenek oluşturacak toplumsal bir gelişimin engellenmesi olmuştur. Soğuk Savaş'ın temelinde bu yatmaktaydı. Küba ve Şili, sosyalist kamp içinde Birleşik Devletler'in yok etmeye çalıştığı çeşitli toplumların iki örneğidir.

Geçmişte, bugün ve gelecekteki tüm güçlü liderlerin çoğu gibi Amerikalı yetkililer de bizleri egemenlik yolunda izledikleri politikaların kendi halkları ve dünyanın büyük kesimi için yararlı olduğuna inandırdılar; bu politikaların sunduğu nimetlerin hemen elle tutulabilecek şeyler olmaması onlara inanmamızı engellemedi. En büyük arzuları, Amerika'nın serbest teşebbüs, "bireycilik", "Yahudi-Hıristiyan değerleri" ve "demokrasi" dedikleri temel unsurlardan oluşan hayali çerçevede dünyayı yeniden kurmaktır. Bu yüzden, 11 Eylül'ün bu insanlara nasıl bir şok etkisi yarattığını bir düşünün; bu, sizin benim gibi insanların, birilerinin imparatorluğu "yıkma" cesaretini gösterdiğinin farkına varmasını sağlayan, politik sinir sistemine yönelik inanılmaz bir şoktu. Amerikalı liderler ABD'nin manevi otoritesinin askeri gücü kadar mutlak

ve karşı konulmaz olduğunu varsayar. Bir Rus parlamenteri 2006'da, "Amerikan dış politikasının Mesihleri olağanüstüdür" diyordu. "Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'ın konuşması Kruşçef'in parti kongresindeki konuşmalarını andırıyor: 'Tüm dünya muzaffer bir edayla demokrasiye doğru ilerlerken bazı üçkâğıtçı devletler yol kenarında durmayı yeğliyor,' vs. vs."[17]

Ve, bir zamanlar Reagan yönetiminde yer almış ve daha sonra önde gelen muhafazakâr düşüncenin savunucusu Amerikan Girişim Enstitüsü'ne üye olmuş Michael Ledeen, 2003'te Amerika'nın Irak'ı işgalinden kısa süre önce şöyle diyordu:

> Eğer kendi dünya görüşümüzü geliştirir ve onu tümüyle kucaklarsak, bu konuda akıllı davranarak kurnaz diplomatik çözümler oluşturmaya çalışmaz, bu despotların tümüne karşı savaş ilan edersek bence çok başarılı oluruz ve çocuklarımız yıllar sonra bizi öven şarkılar söylerler.[18]

Buna karşı çıkmak çok zordu. Bu korkunç istiladan ve Irak'ın felaketle sonuçlanan işgalinden bir yıl sonra Bay Ledeen'e bir elektronik posta göndererek sözlerini anımsattım ve sadece şunu sordum: "Bugünlerde çocuklarınız hangi şarkıları söylemekte?" Bir yanıt beklemiyordum, zaten gelmedi de.

Son yüzyılın başlangıcında Küba'da büyük bir şevkle savaşmış olan müstakbel Başkan Theodore Roosevelt şunları yazıyordu: "Anadili İngilizce olan ırkın yeryüzünde her alanda en fazla yere sahip olması dünyanın yararınadır." 1890'lardan beri Amerika'yı yönetenlerin benzer görüşlere sahip olduğu görülür.

11 Eylül 2001 saldırısından sonra Amerikalılar Müslümanların neyi neden yaptığını anlamak için Kuran'ın kopyalarını edindi. Irak'ın işgalinden sonra Iraklıların ABD'ye hiçbir zarar vermemiş olmalarına karşın gezegendeki en güçlü ulusun kendi topraklarında neden böylesine büyük yıkıma yol açtığını anlamak için Hıristiyan İncil'ini satın alıp almadıkları merak edilebilir.

Saldırgan savaşlar

Acaba tarihte kendine ve tüm dünyaya başka imparatorluklardan farklı olduğunu, amacının talan ve denetim değil aydınlatma ve özgürlük olduğunu söyleyen bir başka imparatorluk var mıdır?

2002 Eylül aymda Beyaz Saray tarafmdan yayınlanan Ulusal Güvenlik Stratejisi raporunda şunlar belirtilmektedir:

> Mirasımız ve ilkelerimiz gereği, gücümüzü tek yanlı bir çıkar uğruna kullanmayız. Bunun yerine, insan özgürlüğü yarârına bir güç dengesi kurmaya çalışırız: tüm ulusların ve toplumların politik ve ekonomik özgürlüğün ödüllerine ve nimetlerine kavuşacağı koşullar yaratmaya.

Bununla beraber, raporun daha sonraki bölümü şöyle devam ediyor:

> Artık Amerikan askeri gücünün temel rolünü yeniden belirlemenin zamanı geldi. Savunmamızı güçlendirmek ve sürdürmek zorundayız... Yeterince güçlenmeliyiz ki Birleşik Devletler'in gücünü aşmak ya da onunla eşit olmak umudunda olan muhtemel karşıtlarımız askeri bir yapılanmaya girmesinler... Rakiplerimizin düşmanca davranışlarını ... önlemek ve engellemek için ... Birleşik Devletler, gerektiğinde, önleyici şekilde harekete geçecektir.

"Öncelikli savaş", İkinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya'nın Nuremberg kentindeki Uluslararası Askeri Mahkeme'nin "saldırganlık savaşı" dediği şeydi. Mahkeme, "Bir saldırganlık savaşı başlatmak" diyordu, "yalnızca uluslararası bir suç değil, içerdiği melanet ile bütün diğer savaş suçlarının doruk noktasıdır."

Ulusal Güvenlik Stratejisi'ni yayımladıktan altı ay sonra Birleşik Devletler Irak'a karşı, "önleyici" olmaktan daha beter bir saldırı düzenledi; üstelik Irak'tan bunu gerektirecek hiçbir kışkırtma ya da tehdit söz konusu olmamıştı. 1941'de Japonya'nın Havai'deki Pearl Harbor'a düzenlediği saldırı çok daha önleyici bir nitelik taşıyordu. Noam Chomsky'nin işaret ettiği gibi:

> Japon yöneticiler B-17 Uçan Kalelerin Boeing tarafından yapılmakta olduğunu biliyorlardı ve Amerikan kamuoyunda bunların Havai ve Filipinlerdeki üslerden havalanarak Japonların ahşap binalarını yakıp yıkacağından söz edildiğinin de farkında olmalıydılar; 1940'ta Hava Kuvvetlerinden General Chennault'un, "Bombalı saldırılarla imparatorlukta endüstrinin kalbini oluşturan tesisleri bir bambu çöplüğüne dönüştürme" önerisi Başkan Roosevelt'in "çok hoşuna gitmişti". Görülüyor ki Birleşik Devletler kolonilerindeki askeri üslerin bombalanmasıyla ilgili gerekçeler, Bush-Blair ikilisinin ve yardakçılarının "önleyici savaş" başlatmak için uydurduklarından çok daha güçlüydü.[20]

Almanlar 1939'da Polonya'yı işgal ettiklerinde bunun öncelikler açısından gerekli olduğunu savundular. Naziler, Polonya'nın Almanya'ya saldırmak niyetinde olduğunu ileri sürüyorlardı. (19. yüzyılda Alman Başbakanı Otto Bismarck

bir keresinde "Savunma amaçlı savaş, ölmekten korkanın intihar etmesine benzer" demişti.) 2003'te ve bunu izleyen yıllarda, Irak'ta hiçbir kitle imha silahı bulunamamasına ve Irak'ın Birleşik Devletler'e ya da İsrail'e saldırmak için akla yakın hiçbir nedeni olmamasına karşın, ABD Irak'ın kendisi, İsrail ya da başka birileri için "önemli bir tehdit" oluşturduğunu ileri sürdü. Irak'ın önemli bir tehdit oluşturduğu iddiası, Bush yönetiminin ABD'nin Irak'a saldırısıyla ilgili diğer iddiaları gibi zamanla fos çıktı.

Siyasi zekâ

Amerikalı liderler halkın büyük çoğunluğunu hükümetin dış politikasının iyi niyetli olduğuna inandırmıştır. Amerikalıları ve dünya üzerindeki sürüyle insanı buna inandırmak –üstelik Birleşik Devletler'in yukarıda sıraladığımız uluslararası canavarlıkları bunun aksini kanıtlarken– tarihteki en olağanüstü başarılı propaganda ve beyin yıkama yöntemi olsa gerek.

Bence dünyada çeşitli zekâ türleri var; müzik zekâsı, akademik zekâ, bilim, matematik, sanat, edebiyat zekâsı, mekanik zekâ vb. Bir de siyasi zekâ var; ben bunu politikacıların seçimleri kazanmak ve mevcut ideolojinin sürmesini sağlamak için vatandaşlarına doğdukları andan itibaren birtakım saçmalıklar yutturma yeteneği olarak tanımlıyorum. Amerikan vatandaşlarında diğer zekâ türlerinin yokluğu, belki kişilikleri olumsuz etkiler ama öldürücü değildir. Oysa siyasi zekâ eksikliği, Irak, Afganistan, Pakistan, Yugoslavya ve Vietnam gibi yörelerde çok sayıda masum insanın hayatlarını yitirmesine yol açabilir. Aşırı uçların Demokrat ya da Cumhuriyetçi olarak seçimleri birbiri ardına kazanıp ABD'de iktidara gelmelerini ve ölüm saçtıkları yerlerde karmaşa ve felaket yaratmalarını yalnızca Amerikan halkı önleyebilir. Oysa

vatandaşlar, Charlie Brown'un Lucy'nin oyununa gelmesi kadar saf biçimde, ABD hükümetinin askeri harekâtına gerekçe gösterdiği propagandalara kanıyor.

Amerikan halkı, babalarının hayatını nasıl kazandığını bilmeyen ve bilmek de istemeyen, sonra da neden birinin oturma odalarının penceresinden içeri Molotof kokteyli attığını anlayamayan mafya babasının çocuklarına çok benziyor.

Peki, bu neden böyle? Neden bu insanların beyni bu kadar kolay yıkanabiliyor? Bunlar aptal mı? Bence bunun daha iyi bir yanıtı var: bu insanlar belli önyargılara sahip, bilinçli ya da bilinçsiz olarak ABD ve onun dış politikası hakkında birtakım temel inançlara sahip ve eğer bu temel inançların üstesinden gelemezseniz duvara konuşmuş gibi olursunuz. Bu kitap "söylence" de diyebileceğimiz bu temel inançların bir kısmını ele alıyor.

Birleşik Devletler'de, hüküm sürmekte olan bu söylencelere önemli ölçüde ters düşen fikirler edinmeden ve hükümetin olağanüstü zararlı dış politikası hakkında pek bir şey öğrenmeden yetişkinliğe ulaşmak hatta üniversiteden mezun olmak oldukça sık rastlanan bir durumdur. Belli bir dönemle ilgili yazılı kayıtlar yoksa tarihsel söylenceler ortaya çıkar; bizim Taş Devri insanları hakkındaki inançlarımız da böyledir. Öte yandan, tarihsel belgeler, kanıtlar, filmler ve kitaplar varken bile böyle söylencelerin oluşması çok daha gariptir.

Bunu daha kişisel bir düzeyde anlatayım: Onlu, yirmili, hatta otuzlu yaşlarımda Bob Hope'un dünyanın dört bir yanına dağılmış Amerikan askerlerini eğlendirme çabalarını izlerken çok güzel duygular yaşardım. Bu Amerikan askerlerinin dünyanın o yörelerinde *ne işleri olduğunu* hiç düşünmezdim. Zaten Bob Hope, ancak şerefli bir görev üstlenmiş olan Amerikan askerlerini eğlendirirdi. Benimle birlikte aynı esprilere böylesine içten gülmekte olan bu cici, genç, tertemiz yüzlü

Amerikalı delikanlılar kötü bir şey yapamazlardı ki. Bizim askerlerimiz *hiç* kötü işler peşinde olur muydu? Okulda ya da basında edindiğim bilgiler bu konuda kesin bir fikir sahibi olmamı sağlamamıştı. Bu soru aklımdan bile geçmemişti.

Çok ender olarak benimle aynı görüşte olmayan kişilerle karşılaştığımda onlar ya aykırı düşüncelerini destekleyecek kanıtları gösteremiyor ya da davaları konusunda yeterli bilgileri olmuyordu, temel inançlarımı/söylencelerimi –ben kendim nasıl anlamıyorsam onlar da öyle– anlayamıyorlardı. Dolayısıyla düşüncelerimi fazla etkilemiyorlardı. Zekâm kullanmaya başlamam, Vietnam'daki dehşeti kaçınılmaz biçimde yüzüme vuran protestocular ve onların yayınları sayesinde oldu. Eğer bu kitap gibi bir şeyleri okuyabilmiş olsaydım bu süreç çok daha önce başlayabilirdi.

Her önüne gelen oy kullanmasa, demokrasi çok güzel bir şey

> İnsanlar ne isterlerse onu elde edebilirler.
> Asıl mesele bir şey elde etmek istememeleri.
> En azından seçimlerde verdikleri oydan bu sonuç çıkıyor.
>
> (Eugene Debs, Amerikalı sosyalist lider,
> yirminci yüzyıl başlarında)

2008 başkanlık seçiminde Ohio senatörü Dennis Kucinich'e neden o kadar az oy çıktı? Hem de Birleşik Devletler'de Irak savaşı karşıtlığı zirvede olmasına –milyonlar birçok yürüyüş yapmış ve katılım görülmedik yoğunlukta olmuştu– ve Kucinich Demokratların yarışında başı çeken savaş karşıtı aday olmasına hatta eski senatör Mike Gravel çekildikten sonra kalan tek gerçek savaş karşıtı olmasına rağmen... Ulusal televizyon kanallarındaki tartışma programlarında sansüre

uğrayan Kucinich seçimlerde gerçekten başarısız oldu. 15 Ocak'ta Michigan'da yalnızca Kucinich ve Hillary Clinton adaydı. Clinton oyların %56'sını aldı, "bağımsız" oylar –çekilmiş olmalarına karşın isimleri oy pusulalarında görünen adaylar için kullanılanlar– %30 idi ve Kucinich yalnızca %4 oy alabilmişti. Oysa Clinton Demokrat Parti adayları arasında en fazla savaş yanlısı olan şahindi.

Bu sorunun yanıtı, bence, Amerikan halkının çoğunluğunun –dünyanın her yerindeki gibi– politik ya da aydınlanma konusunda fazla bir kültüre sahip bulunmaması ve çoğunun aslında savaşa karşı olmamasında yatıyor. Savaş karşıtlığı çok sayıda Amerikan askerinin öldürülmesi ya da yaralanmasından, Birleşik Devletler'in savaşı "kazanamamasından", Amerika'nın adının dünyada kötüye çıkmasından, bir sürü Amerikalının savaşa karşı çıkmasından, Başkan Bush'un televizyondaki komedilerde sürekli eğlence konusu olarak sözleri ve karakteri yüzünden hakarete uğramasından ve daha aklımıza bile gelmeyen türlü nedenlerden kaynaklanıyordu. Bu nedenler pek fazla bakış açısı ya da farkındalık, tarih, dış ilişkiler, uluslararası hukuk, savaş sanatı, ekonomi, propaganda ya da ideoloji gibi konularda bilgi sahibi olmaya dayanmıyor. Oysa bunlar yukarıda sözünü ettiğimiz "siyasi zekâ"nın temelini oluşturuyor; bu da aslında savaş yanlısı bir adayın gerektiğinde kendini savaş karşıtı gibi göstermesini kolaylaştırıyor.

Benim gibi eylemciler hep aynı kişilere aynı şeyleri söylemekle, aynı çarkı döndürmekle, "koroya vaaz vermekle" ya da "kitlelere nutuk çekmekle" suçlanır. Oysa bir konuşmacı, yazar ve dış politika alanında bir eylemci olarak edindiğim deneyim bunun doğru olmadığını gösteriyor. Dinleyicilerimden elektronik posta ya da kişisel olarak aldığım sorular ve görüşler, koronun düşünce sisteminde birçok önemli bilgi

boşlukları ve yanlış anlamalar bulunduğunu açıkça ortaya koyuyor. Bu yüzden çoğu kez hükümetin en son yalanının ya da propaganda numarasının ardmda yatanı seçemiyorlar; geçmişteki olaylarm günümüze ışık tuttuğunu bilmiyor ya da unutuyorlar; ya da gerçekleri biliyor ama bunları bir duruma gereği gibi uygulayamıyorlar: şu anda inandıklarına karşıt etkili bir görüş belirten bir kişiye kolaylıkla inanıp yoldan çıkabiliyorlar. Koronun sık sık uyarılması ve aydınlatılması gerek.

Çoğu Amerikalı koro üyelerini kinik bulur, oysa koro iktidar seçkinlerinin amaçlarına yeterince kinik şekilde yaklaşmaz. Bize ne kadar yalan söylerlerse söylesinler, çoğu kez hükümetin hilekârlıktaki yeteneğini küçümser, liderlerinin bir şekilde iyi niyetli olduğu inancına dört elle sarılırlar. İnsanlar seçilen liderlerin iyi niyetine inandığı sürece, liderler cinayet dahil her türlü pisliğe bulaşabilirler. Hem de kelimenin tam anlamıyla. Bu inanç, bu kitapta ele alınan söylencelerden en önemlisidir.

Seçimlerde kafa karıştıran bir husus, iki ana partinin, Demokratlar ile Cumhuriyetçilerin sürekli, birbirini suçlarken aslında dış politika konusunda birbirinden hiç farklı olmayan görüşlere sahip olmalarıdır; bu kitapta işlenen konulardan biri bu benzerliktir. Zavallı seçmen bunu nasıl ayırabilir ki?

Bu konuda, Amerikan seçim sistemiyle ilgili bir yabancının, Kübalı lider Raul Castro'nun görüşü var elimizde. Onun dediğine göre, Birleşik Devletler iki benzer partiyi birbiriyle karşı karşıya getiriyor. Castro bir Cumhuriyetçi ile bir Demokrat arasında seçim yapmanın kendisi ile kardeşi Fidel arasında bir seçim yapmaya benzediğini söyleyerek dalga geçiyor. "Küba'da iki parti olduğunu söyleyebiliriz; birinin başını Fidel, öbürünün başını ise Raul çekiyor, arada ne fark olabilir?" diye soruyor. "Birleşik Devletler'de de olan bu. Her

ikisi de aynı... Fidel benden biraz daha uzun boylu, bir de sakalı var, benimse yok."[21]

Özetlersek, koronun yüreği doğru yönde olsa bile kafaları üzerinde tekrar tekrar çalışmak gerekiyor. Zaten aslında çok az insan koronun bir üyesi olarak doğar. Ancak birçok kez kendilerine vaaz verildikten sonra üye olabilirler.

Bu kitap koronun şu anki ve gelecekteki üyeleri için kaleme alındı.

1 DÜNYAYA KARŞI ABD DIŞ POLİTİKASI

Mit der dummheit kämpfen Götter selbst vergebens.
("Ahmaklıkla mücadele etmekte Tanrılar bile yetersiz kalır.")
— Friedrich Schiller (1750-1805)

Okurlarım sık sık bana, ortaya konan gerçeklere ve görüşlere karşın, devlet adamlarının yalan beyanlarda bulunduğu kanıtlansa bile, ABD'nin dış politikadaki saldırganlığını destekleyen Amerikalılarla karşılaştıklarından söz ederler. Benim önerim bu insanları ciddiye almamalarıdır. Bunlara, hükümet evlerine gelip, ilk göz ağrılarını yakalayarak çığlıklarına aldırmadan götürse bile, terörizmle –ya da komünizmle– mücadelenin elzem olduğu söylenir, bu söylem biraz da demokrasi, özgürlük ve Tanrı ile süslenirse, saldırganlıkları desteklemeyi sürdürürler. Kaba bir hesapla, bence bu insanlar Amerikan nüfusunun yüzde 15'i kadardır. Kendilerine ulaşılabilen diğer kesim üzerinde durmalıyız.

Birleşik Devletler'de ciddi bir devrim hareketinin başarılı olacağını sanmadığım için –içimden gelen bir ses devletin silah gücü ve acımasızlığı ile başa çıkamayacağımızı söylüyor– bu emperyalist canavarın önünü kesmek önerebileceğim tek yol: kendinizi ve başkalarını elinizden geldiğince eğitmek, karşı çıkanların sayısını kitlesel oranlara ulaştırmak için çaba göstermek, ta ki... Bunun nasıl bir patlamaya yol açacağını ya da neyi tetikleyeceğini kestirmem zor.

Eğitime gelince, burada Amerikalıların yapılan propagandaların gerisinde yatanı görmelerini engelleyen, zihinlerde yatan birtakım yanlış kavramların ve duygusal takıntıların üzerinde durmak istiyorum. Bunların –ilerideki bölümlerde daha geniş açıklayacağımız– bazıları şunlar:

1. Sıradan Amerikalının aklına ve ruhuna sokulması gereken en önemli husus; yaşam boyu bize aksi öğretildiği halde, ABD dış politikasının "iyi niyetli" olmadığıdır. Bu kitapta belirtilen gerçekler bu savı tamamen doğruluyor, ama ilerici politik eylemci bunu her an aklımda tutmalı. Amerikalı Gerçek İnananlara sormak isterim: Birleşik Devletler dış politikasını desteklemekten vazgeçmeniz için ABD ne yapmalı?

2. ABD, başkanın her ağzını açtığında dilinden düşürmediği "demokrasi" denen şeyle hiç ilgilenmez. Giriş'te belirtildiği gibi, 1945'ten beri ABD çoğu seçimle iş başına gelmiş elliden fazla hükümeti devirmeye çalışmış ve en az otuz ülkede demokratik seçimlere müdahalede bulunmuştur. Asıl sorun şudur: Amerikalı liderler "demokrasi" derken neyi kastediyorlar? Akıllarından geçen en son şey ekonomik demokrasi yani en yoksul ile en varsıl olan arasındaki farkı kapatmaktır. İlk düşündükleri ise hedef ülkenin küreselleşmeye uygun siyasi, mali ve yasal mekanizmaları bulunup bulunmadığıdır.

3. Amerika karşıtı teröristler, bize sürekli söylendiği gibi, özgürlük ya da demokrasiye, Amerika'nın zenginliğine, laik hükümete ya da kültüre karşı duydukları nefret ya da kıskançlıkla harekete geçmezler. Onları yönlendiren, ABD dış politikasının kendi ülkelerinde yıllardır uyguladığı yöntemdir. Bu, tüm dünyada geçerlidir. 1950'lerden 1980'lere kadar olan dönemde, Amerikan siyasetinin bir dizi zararlı uygulamaları yüzünden ABD diplomatlarına, askeri hedeflere ve hatta ABD şirketlerine yönelik sayısız terörist saldırı oldu. ABD'nin Irak ve Afganistan'da ve yakın geçmişte başka yer-

lerdeki bombardımanları, işgalleri ve işkenceleri, binlerce yeni Amerika karşıkı terörist yarattı. Kısa sürede bunların da sesini duymaya başlayacağız.

4. ABD aslında terörizme karşı değildir, yalnızca imparatorluğun dostu olmayan teröristlere karşıdır. Washington'un Castro karşıtı teröristlere, eylemleri ABD içinde yapılmış olsa bile, verdiği desteğin uzun ve kirli öyküleri tarihin sayfaları arasındaki yerlerini aldı. Şu anda Luis Posada Carriles, ABD hükümeti tarafından korunmakta, oysa Küba uçağını havaya uçurarak 75 kişinin ölümüne yol açan sabotajı planlayan kişi o. Carriles yıllar boyu ABD'ye sığınmış olan Castro karşıtı yüzlerce teröristten biri. ABD aynı zamanda, dış politika hedeflerine ulaşmayı terörizmle savaşmaktan daha ön planda tutuğundan, Kosova'da, Bosna'da, İran'da, Libya'da ve Suriye'de teröristleri desteklemiş ya da el Kaide ile ilişkileri olduğu bilinen İslamcı mücahitlerin yanında yer almıştır.

5. Irak ABD için hiçbir tehdit oluşturmuyordu. Irak'la ilgili bitip tükenmez yalanlar arasında bu en sinsi olanıydı ve tüm diğer yalanlara temel teşkil ediyordu.

6. Uluslararası Komünist Komplo diye bir şey asla yoktu. Buna karşın, sefalet içinde yaşayan insanların bu durumu ve genellikle ABD tarafından desteklenen baskıcı bir hükümeti protesto etmek için ayaklanmaları söz konusuydu ve bu halen de söz konusudur.

Sözcüklerin hiçbir anlam taşımadığı bu pek değerli dünya

1980 Aralık ayında, Panama'daki savunmasız halkın, Amerikalılara hiçbir zararı dokunmamış binlerce masum insanın ölümüne yol açan bombardıman ve işgalden iki gün sonra, Başkan George H. W. Bush, "Yüreğinin Panama'da yaşamını

yitirenlerin aileleri için kan ağladığını" beyan etti.[1] Bir gazeteci, "Bu insanların bu uğurda ölmesine değer miydi? [Panama lideri Manuel] Noriega'yı yakalamak için?" diye sordu. Bush soruya, "Her insan hayatı değerlidir ama gene de değerdi demem gerekiyor" yanıtını verdi.[2]

Bir yıl sonra, yeni bir kitle cinayeti olan ABD'nin Irak'ı işgaline hazırlanırken, Baba Bush, "İnsanlar bana, 'Kaç can daha? Daha kaç insan hayatı harcayacaksın?' diye soruyor. Her hayat değerlidir" diyordu.[3]

2006 yılı sonunda Bush'un oğlu başkan olduğunda, Beyaz Saray sözcüsü Scott Stanzel, ikinci Irak savaşmda hayatını kaybeden Amerikalıların sayısının 3000'e ulaştığından söz ederken "Bush her yaşamın değerli olduğunu ve her yitirilen hayat için üzgün olduğunu söylüyor" diyordu.[4] 2008 Şubat'ında ölen Amerikalı sayısı 4000'i, Iraklılarınki ise milyonu bulduğunda ise George W. Bush şöyle diyordu:

> Yüreklerimizi Tanrı'ya açıyoruz, hepimiz onun indinde eşitiz. Hepimiz aynı ölçüde değerliyiz... Dualarımızda merhamet ve anlayış diliyoruz... Tanrı'nın komşularımızı kendimiz kadar sevmemiz öngörüsüne karşılık verirken insanlarla daha derin bir dostluk oluşturmaktayız.[5]

Liderlerin böylesine asil –*değerli* diyebilir miyim?– söylemlerinden esinlenen Amerikan askeri mekanizması aynı kafada savaşçıları işe alıyor. İşte askeri taşeron Blackwater'ın kurucusu Erik Prince, elemanları Irak'ta insanları sinek gibi ezerken, Kongre önündeki ifadesinde: "İster Amerikalı, ister Iraklı olsun, her hayat değerlidir" demekteydi.[6]

2003'te Irak'ta binlerce insanı keyifle öldürürken ikinci Başkan George Bush duygularını şöyle dile getirmekteydi: "Biz her insan hayatının değerli ve asil olduğuna inanırız."[7]

Gerek baba, gerekse oğul, kitlesel katliamlarından önce ve sonra Tanrı'ya ve dualara inançlarını kayıt altına almaktaydılar. Genç Bush 2004'te "Tanrı benim aracılığımla konuşuyor" demekteydi. "Böyle olmasa görevimi yerine getiremezdim."[8]

Irak'ı ve oradaki halkı perişan ettikten sonra yaşlı Bush şunları söyledi: "Başkalarının çocuklarını savaşa gönderme sorumluluğunu taşıyan herkes gibi, biz de dualarımızda bunun Tanrı indinde ne denli önemli olduğunun farkındayız."[9]

Tanrı'nın baba ve oğul Bush'a Iraklı çocukların hesabını sorduğunu varsayabiliriz. Yetişkinlerin de. Sonra da sinirlenip, Tanrı'ya yakışmayan bir tavırla "Tüm bu değerli yaşamları harcamayı kes artık!" diye terslenmiş olabilir.

1996'da Madeleine Albright ile muhabir Lesley Stahl arasındaki ünlü televizyon programında Stahl ABD'nin Irak'la ilgili yaptırımlarından söz ederken o zaman Birleşmiş Milletler'de ABD elçisi görevinde bulunan ve daha sonra Devlet Bakanı olan Albright'a şu soruyu yöneltti: "Duyduğumuza göre yarım milyon çocuk ölmüş. Bu, Hiroşima'da ölen çocuk sayısından fazla. Sizce, buna değdi mi?"

Albright şu yanıtı verdi: "Bu çok zor bir seçim ama ödenen bedel... Biz buna değdiğini düşünüyoruz."[10]

On yıl sonra, Bush ailesinin asil mirasını ve kadın devlet bakanı geleneğini sürdüren Condoleezza Rice, Irak'ta süregelen dehşetin Amerikan hayatları ve dolarları açısından "değerli bir yatırım" olduğunu ileri sürdü.[11]

Dünyada Amerikan dış politikasının merhametli ve iyi bir yanı olduğuna sonsuz bir inanç var

6 Nisan 2011'de NATO/ABD uçakları ülkesini bombalarken Libya lideri Muammer Kaddafi Başkan Barack Obama'ya yazdığı bir mektupta şöyle diyordu:

> Bize karşı davranışlarınız ve sözleriniz bizi en fazla moral olarak yaraladı. Tüm bunlara karşın, ne olursa olsun siz her zaman bizim oğlumuz olarak kalacaksınız... Bizim sevgili oğlumuz, Ekselans Baraka Hüseyin Ebu Obama, ABD adma müdahale etmeniz gerekiyor, bu sayede NATO sonunda Libya'dan geri çekilecektir.[12]

Kaddafi'nin, Obama'ya yazdığı mektup üzerine Amerika başkanının Libya'daki bombardımanı durduracağı umudu, bildiğimiz gibi, gerçek dışıydı.

Mart 2003'teki Amerikan işgalinden önce Irak Birleşik Devletler'le bir barış anlaşması yapmaya çalıştı. Aralarında Irak İstihbarat Servisi başkanı da olan Iraklı yetkililer Washington'u Irak'ın artık kitle imha silahlarına sahip olmadığına inandırmaya çalıştılar ve Amerikan birliklerinin ve uzmanlarının bu konuyu araştırmasına izin vermeyi önerdiler; aynı zamanda Arap-İsrail barış görüşmeleriyle ilgili ABD planlarına da tümüyle destek olmaya, Dünya Ticaret Merkezi'nin 1993'te bombalanmasında yer almakla suçlanan bir kişiyi de teslim etmeye söz verdiler. Buna ilaveten, eğer sorun petrol ise, ABD petrol imtiyazları konusunu da görüşmeye hazırdılar.[13] Washington'un buna yanıtı "Sert ve Korkunç" bombardıman oldu.

2002'de, Venezüella'da Başkan Hugo Chavez'i kısa bir süre yerinden eden darbe öncesinde, bu darbenin düzenleyicilerinden bazıları Bush yönetiminden yeşil ışık almak için Washington'a gitti. Chavez bu ziyaretten haberdar olunca son derece üzüldü ve kendi davasını savunmak üzere yetkililerini Washington'a gönderdi. Bu çabasının başarısı, kısa süre sonra gerçekleşen darbe ile değerlendirilebilir.[14]

1994'te Meksika'daki Zapatista direnişçilerinin sözcüsü Komutan Yardımcısı Marcos, "ABD İstihbarat Servisi bu hare-

kette Kübalıların ya da Rusların parmağı bulunmadığından emin olunca Birleşik Devletler'in Zapatistaları desteklemesini beklediğini" söylüyordu. Marcos, "Önünde sonunda" diyordu, "bunun haklı ve gerçek nedenlere dayalı bir hareket, Meksika'nın kendi sorunu olduğunu anlayacaklardır."[15] Oysa bu sözlerden yıllar önce ve sonra, Birleşik Devletler, Meksika ordularına Zapatistaları ortadan kaldırmak için gereken tüm araçları ve eğitimi sağladı.

1983'te Grenada'da Maurice Bishop, 1961'de İngiliz Guyana'sında Cheddi Jagan, 1954'te Guatemala Dışişleri bakanı, hepsi Washington'a kendilerini rahat bırakması için ricada bulundular.[16] Bu ülkelerin hepsinde hükümetler ABD tarafından alaşağı edildi.

1945 ve 1946'da Amerika ve Bağımsızlık Manifesto hayranı, Vietnam lideri Ho Şi Min Başkan Harry Truman ve Dışişleri Bakanlığına en az sekiz mektup yazarak Vietnam'ın Fransızlara karşı sürdürdüğü bağımsızlık savaşında Amerika'dan yardım istedi. Fransızların Endonezya'yı yeniden ele geçirme çabalarının dünya barışını tehlikeye soktuğunu söylüyor, dörtlü gücün (ABD, SSCB, Çin ve İngiltere) haklı bir uzlaşı sağlanması ve Endonezya sorununun Birleşmiş Milletler'e taşınması konusunda yardımcı olmalarını istiyordu.[17] Ho Şi Min hiçbir yanıt alamadı. Ne de olsa o, bir tür komünistti.

İyi savaş efsanesi

Çoğu Amerikalının ABD savaş suçlarına destek vermesinin nedeni, durum ne denli kötü görünürse görünsün, hükümetin iyi niyetli olduğuna inanmasıdır. Bu vatansever yanılgının temelinde, Amerikalılara çocukluklarından beri aktarılan, tarihsel kahramanlıklarla dolu İkinci Dünya Savaşı deneyimi yatmaktadır. Hepimiz bunun gerçek adının "İyi Savaş" olduğunu biliyoruz.

Bununla ilgili olarak Jacques Pauwels'in 2002'de yayınlanmış olan *İyi Savaş Efsanesi* (The Myth of the Good War) isimli kitabını okumanızı öneririm. Çok iyi kaleme alınmış, konuya egemen, belgesel nitelikli ve kolay okunan bir kitap. Özellikle Avrupa'daki harekâtın son aylarında, ABD ile Büyük Britanya'nın Sovyetleri sırtından bıçaklamak amacıyla Almanya ile ayrı bir barış imzalamasını, Alman birliklerini Ruslarla savaşmak için kullanmasını ve çeşitli komünist partilerin ve Avrupa solunun diğer unsurlarının savaştan sonra siyasal iktidara (büyük bedel ödeyerek) ortak olmak için yasal biçimde harcadıkları çabalarının sabote edilmesini aktaran bölümü çok beğeniyorum. Bunun en dikkate değer örneği, ABD'nin Nazilere karşı kahramanca savaşan Yunan soluna karşı Yunan neo-faşistlerinin yanında yer almasıdır. Stalin'in savaş sonrası "müttefiklerine" kuşkucu davranışı kısmen de olsa, çevrilen dolaplardan haberdar olduğunu gösteriyor. Batıda biz bunu "paranoya" olarak tanımlıyoruz.[18]

Marshall Planı'nın gizemi

2011 yılında Kuzey Amerika ve Ortadoğu'da yaşanan politik kargaşa içinde, politikacılar, bu toplumlardaki sözde politik gelişmeleri desteklemek adına ekonominin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olarak sık sık "Marshall Planı"ndan söz ettiler. Oysa *caveat emptor*; alıcı dikkatli olmalı.

Birleşik Devletler'in sonu gelmez müdahalelerinin dünyada yol açtığı zararları ve haksızlıkları yıllar boyu yazar ve söylerken, çoğu kez ABD dış politikasının yalnızca olumsuz yanlarını ele aldığım, birçok olumlu yanını göz ardı ettiğim için suçlandım. Beni suçlayan kişiden Amerika'nın çağdaş dünyaya sergilediği erdemli yüzünden bir örnek vermesini istediğimde –hemen her zaman– Marshall Planı dile getirilir. Bu da genellikle şöyle yorumlanır: "İkinci Dünya Savaşı'ndan

sonra Birleşik Devletler, kendi çıkarını düşünmeden, savaştaki düşmanları dahil Avrupa'da ekonomiyi yeniden yapılandırmış ve ABD ile rekabete girmesine olanak tanımıştır."

Bugün ABD dış politikasını kıyasıya eleştirenler, Beyaz Saray'ın Afganistan, Irak ve diğer yörelerdeki amaçlarını sorgulayanlar bile, Amerika'nın 1948-1952 dönemindeki fedakârca davranışını kabullenmekte zorlanmazlar. Oysa, gelin Marshall Planı'na daha yakından bakalım.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, dışarıda muzaffer olmuş ve içerde hiçbir zarar görmemiş olan Birleşik Devletler, dünyaya hâkim olmak için önünde ardına kadar açık bir kapı bulunduğunu gördü. Politik, askeri, ekonomik ve ideolojik olarak karşısmdaki tek engel "komünizm" denen nesneydi. Bu yüzden ABD dış politika kurumları bu "düşmanı" alt etmek için harekete geçirildi ve Marshall Planı bu harekâtın vazgeçilmez bir bölümünü oluşturdu. Zaten başka türlü olmazdı ki! Rus Devrimi'nden İkinci Dünya Savaşı'na kadar ABD'nin dış politikasının başlıca dayanağı anti-komünizm olmuştu. Savaş sırasında buna bir süre ara verilmiş, Pasifik harekâtının son aylarında Washington için komünizmle mücadele Japonlarla savaşmaktan daha fazla önem kazanmıştı. Hatta Japonlar zaten yenilgiye uğratılmışken Japonya'ya atom bombasının atılması bile, Japonlara karşı bir askeri harekâttan ziyade, Sovyetlere bir uyarı olarak algılanabilinir.[19]

Savaştan sonra, İkinci Dünya Savaşı ve Sovyetler Birliği ile ittifak hiç olmamışçasına, Amerikan dış politikasının ana teması anti-komünizm olarak devam etti. CIA, Rockefeller ve Ford Vakıfları, Dış İlişkiler Konseyi ve belli kurumlarla birkaç özel kuruluşun yanı sıra, Marshall Planı, Avrupa'yı Washington'un istemlerine uygun biçimde yeniden yapılandırma yolunda atılan bir adımdı:

1. Savaş sonrası güçlenen sosyalist eğilimlere karşı kapitalist öğretiyi yaymak.
2. ABD şirketlerine yeni müşteriler sağlamak amacıyla piyasa oluşturmak. Avrupa ekonomisinin yeniden yapılanmasına yardım için başlıca nedenlerden biri buydu; örneğin ABD'nin tütünle ilgili çıkarları gözetilerek (21. yüzyıl fiyatları ile) bir milyar dolar kazanıldı.
3. Ortak Pazar (ilerideki Avrupa Birliği) ve olası Sovyet tehdidine karşı Batı Avrupa'nın savunmasını sağlayacak NATO'nun oluşturulma çabası.
4. Batı Avrupa'daki tüm sol hareketleri bastırmak, özellikle Fransız ve İtalyan komünist partilerinin yasal, şiddet içermeyen, seçim öneren çabalarını baltalamak. Marshall Planı kaynakları gizlice bu amaçla kullanılıyor, bir ülkeye yardım sözü ya da yardımın kesilmesi tehdidi Demokles'in kılıcı gibi üzerlerinde sallanıyordu. Aslında Fransa ve İtalya komünistlerin etkisiz kılınmasıyla ilgili planları kabullenmeseydi yardımdan yoksun bırakılacakları kesindi.

Öte yandan CIA da gerek yurtiçinde, gerekse yurtdışında, Soğuk Savaş propagandasını daha geçerli ve etkin kılmak için Marshall Planı fonlarının büyük bir kısmından yararlanarak kültürel kurumlar, gazeteler ve yayınevleri finanse etmekteydi; Marshall Planı'nı Amerikan kamuoyuna ve diğerlerine benimsetmek, "kızıl tehlike" ile savaşmanın bir parçasıydı. Dahası, CIA personeli, gizli faaliyetlerini bazen Marshall Planı'nın arkasına gizliyordu. Plan'ın önde gelen yaratıcılarından Richard Bissell, daha sonra CIA'e geçmiş, arada kısa bir süre de CIA gizli fonlarının başlıca kaynağı olan Ford Vakfı'nda çalışmıştı. Bunların hepsi, tek bir mutlu ve entrikacı aileydi.

Marshall Planı yardım alan ülkelere bir sürü koşul ileri sürüyordu. Serbest girişime tümüyle geri dönüş yapmak için

hazırlanmış bütün ekonomik ve mali kriterlere uymak gerekiyordu. ABD yalnızca harcanan Marshall Planı dolarlarını denetlemekle yetinmiyor, sağlanan yardıma eşit tutardaki yerel paranın harcanış şeklini de onaylıyordu. Böylece Washington Avrupa devletlerinin yerel plan ve programları üzerinde büyük söz sahibi olmaktaydı. Savaşta sağ kalan ihtiyaç sahipleri için hazırlanan programlar ABD tarafından hoş karşılanmıyordu; Karne sistemi bile fazlasıyla sosyalizmi anımsattığı için kaldırılmalı ya da kısıtlanmalıydı. Washington sanayinin millileştirilmesine ise kesinlikle karşı çıkıyordu.

Marshall Planı kaynaklarının büyük bir kesimi ya ABD'ye geri dönüyor, ya da ülkeyi hiç terk etmiyordu, zira bunlar Amerikan şirketleri tarafından Amerikan mallarının satın alımında kullanılıyordu. Birleşik Devletler Uluslararası Kalkınma Acentesi (AID) 1990'da kuruldu: "Amerika'nın dış yardım programlarından en fazla yararlanan her zaman Birleşik Devletler olmuştur."[20]

Bu program, bir Amerikan "yardımı"ndan ziyade hükümetler arasında ortak bir iş sahası olarak görülebilir; çoğunlukla Amerikalı ve Avrupalı yönetici sınıflar arasında bir iş anlaşması idi. Avrupalıların arasında Üçüncü Reich'ın [Nazilerin] hizmetinde bulunmuş olanlar da vardı. Ya da bu, kongre üyeleri ile onlara yakın şirketler arasında, çok sayıda askeri malzeme dahil, belli ürünlerin dışsatımı için yapılan bir anlaşmaydı. Böylece Marshall Planı Amerikan yaşamının değişmez bir parçası olan askeri-sınai kompleksin temelinin atılmasını sağladı.

Marshall Planı'nın bundan yararlanan on altı ulusun yeniden yapılanmasında nasıl önemli ya da kaçınılmaz bir rol oynadığı konusunda açık ve güvenilir bir tanım bulmak ya da oluşturmak çok zor. Bunun karşıtı görüş ise yeterince ortadadır: Son derece iyi yetişmiş, yetenekli ve deneyimli Av-

rupalılar savaşın yaralarını dışarıdan gelecek geniş çaplı bir plan ve yardım programı olmaksızın sarabilirlerdi ve aslında Plan'ın fonları akmaya başlamadan önce bu yönde önemli adımlar atmışlardı. Marshall Planı kaynakları öncelikle bireylerin beslenmesi ya da evlerin, okulların ve fabrikaların yeniden kurulması alanındaki gerekli acil gereksinimler için değil, ekonomik üst yapının, özellikle demir, çelik ve enerji sanayilerinin güçlenmesi için kullanıldı. Bu döneme deflasyon, işsizlik ve piyasada durgunluk damgasını vurmuştur. Çok belirgin olan tek sonuç, arazi sahiplerinin yeniden ortaya çıkmasıdır.[21]

Neden bizden nefret ediyorlar? Bölüm I

1953 Mart'ındaki Ulusal Güvenlik Konseyi toplantısında Başkan Dwight Eisenhower, şöyle diyordu: "Bu mazlum ülkelerdeki insanların bir kısmının bize karşı nefret yerine sevgi beslemelerini neden sağlayamıyoruz?"[22]

Birleşik Devletler hâlâ bunu sorguluyor ve 60 yıl önce Saygıdeğer Ike gibi bunun yanıtını veremiyor. Anlaşılan Amerikan halkı ve liderleri hâlâ Frances Fitzgerald'ın Amerikan tarih kitaplarını incelerken gözlemlediği inançları taşıyor:

> Bu kitaplara göre, Birleşik Devletler dünyanın geri kalan kesimi için bir tür Selamet Ordusu olmuştur; tarih boyunca yaptığı sadece fakir, cahil ve hastalıktan kıvranan ülkelere yardım elini uzatmaktır... Birleşik Devletler her zaman bencillikten uzak davranmış, her zaman yüce amaçlar uğruna hep vermiş ve hiç almamıştır.[23]

Ben dünya üzerinde başka ülkelerdeki askeri üslere konuşlandırılmış Amerikan birliklerine neredeyse acırım. Bunlar "muktedir" Amerikalılardır, istediklerini elde etmeye alışkın-

dırlar, en iyi insanların kendileri olduğuna inanırlar ve neden "bizde n nefret edildiğini", neden gönülleri fethedemediğimizi, neden bu hissi besleyenlerin hakkından gelemediğimizi anlayamadıkları için düş kırıklığı yaşarlar. Bu insanlar özgürlük ve demokrasi istemiyorlar mı? Bu muktedir delikanlılar zaman zaman Irak için bir dizi yasa ve kurallar, hatta anayasa hazırlamaya çalışmışlar; komşu yörelerde minik üsler kurmuşlar; belli yörelerin çevresine duvar örmüşler, "eski" Sünni asileri Şii ve el Kaide'yle savaşmaları için silahlandırmışlar; Şiileri askere almışlar; kamu alanlarına silah ve bomba malzemesi bırakıp sonra bunları alanları yakalamışlar: yola döşenen mayınların imhası için aletler, makineler ve elektronik aygıtlar sağlamışlar; Arap dilinde yayın yapan kendi medyalarını oluşturmuş ve diğer medyaya sansür uygulamışlar; tutuklular için öfke denetim kursları açmışlar; barışın ve yaşam ile taşınmaz malların kutsallığı üzerine ant içmişler; Birleşik Devletler'in bu ülkede bulunması konusundaki resmi gerekçeleri sürekli değiştirmişler; durmadan yeni taktikler geliştirmiş ve her başarısızlığı "başarı" olarak isimlendirmiş ve buna "atılım" gibi olumlu tanımlar atfetmişlerdir ve bunların hiçbiri işe yaramamıştır. Bunlar, kendi ülkelerinde yaptıkları gibi, saygıdeğer Amerikan becerisinden ve Madison Avenue bilgeliğinden, satış kampanyalarından, halkla ilişkilerden, reklamdan, ABD markasından, psikolog ve antropologlardan yararlanan muktedir Amerikalılardır ve bunların hiçbiri işe yaramamıştır. Sattığınız ürün daha başta zehirli ise, müşterilerinizin hayatına tümüyle zarar veriyorsanız, hiçbir yasa ya da manevi değer tanımıyorsanız nasıl işe yarayabilirdi ki? Bunlar, kendi oluşturdukları kurallara göre hareket eden muktedir Amerikalılardır ve sürekli düş kırıklığına uğramaktadırlar.

Bakın Google Süvarileri gümüş atları üzerinde nasıl dörtnal gitmekte. Beyin takımı (ya da beyin/işlem takımı) olan

Google Fikirleri sayesinde, şirket seksen eski Müslüman fanatiğini, neo-Naziyi, ABD çete üyelerini ve diğer eski radikalleri maaşa bağlayarak, teknolojinin küresel olarak "radikalleşmesinin nasıl önüne geçilebileceğini araştırmak üzere 2011 Haziran'ında Dublin'de (Şiddet İçeren Aşırıcılığa Karşı Zirve Toplantısı" ya da SAVE'de bir araya getirmiştir. Bu, iktidar tutkularının bir göstergesi değil midir?

Google tarafından "eskiler" olarak tanımlananların çevresinde 120 düşünür, eylemci, girişimci ve iş dünyasının önderleri bulunuyordu. Hedef, bazı insanların, özellikle gençlerin neden aşırı eylemlerde yer aldıklarını ve sonra bunlardan neden ayrıldıklarını sorgulamaktı. Bu projenin başında, Dışişleri Bakanlığı'nın Politika Planlama grubunda dört yıl çalışmış ve kısa süre sonra Dış İlişkiler Konseyi'nde (CFR) görev alacak olan Jarred Cohen bulunuyordu ve amaç, radikalizmle mücadele, teknoloji ve devlet yönetimine odaklanmaktı.[24]

Dolayısıyla, asıl gizemli olan "şiddete dayalı aşırılık" idi ve bütün bu entelektüeller bunu aydınlatmak peşindeydiler. Şiddete dayalı eylemler dünyadaki gençleri neden kendine çekmekteydi? Ya da, Dışişleri Bakanlığı ve CFR elemanları için belki daha önemli olan, bu şiddetle dayalı aşırı uçların neden Birleşik Devletleri hedef aldıkları idi.

Bu coşkulu satırlarımı okuyanların bu son soru hakkında daha fazla aydınlamasına gerek yok. ABD dış politikası dünyanın her köşesinde olağanüstü korkunç şeyler yaptı. Gençlerin aşırı uçlara kaymasının nedeni içinse şu göz önünde bulundurulmalı: Bir milyon genç Amerikalının, kendilerine hiçbir zararı dokunmamış başka gençleri öldürmek amacıyla Afganistan ve Irak gibi yerlere gitmek için ölümü göze almalarının, oralarda akıldışı vahşet ve işkence uygulamalarının nedeni nedir?

Bu aşırı bir davranış değil midir? Bu genç Amerikalılara "Aşırı uç" ya da "radikal" denemez mi? Bunlar şiddete baş-

vurmuyorlar mı? Google uzmanları bunların davranışlarını anlayabiliyorlar mı? Anlamıyorlarsa, yabancı Müslüman fanatikleri nasıl anlayabilirler ki? Uzmanlar bunun kökeninde yatan olayı; daha ana kucağında Amerikan bilincinin her hücre ve sinir ucuna aşılanan "Amerikan mükemmeliyetçiliğinin" oluşturduğu derin imanı incelemeye hazırlar mı? Öyleyse, bu saygıdeğer uzmanlar "Müslüman mükemmeliyetçiliğine" inananları nasıl anlayabilirler?

2009 yılında el Kaide'nin ikinci adamı Ayman el-Zevahiri şöyle diyordu: "O (Obama) şunu demeye çalışıyor: 'Bizden nefret etmeyin... ama biz sizi öldürmeye devam edelim.'"[25]

Bizden neden nefret ediyorlar? Bölüm II

2005'te Pentagon bir süre, Amerikan Gulag'ında mahkûmlara yapılan "tacizlerin" (başka bir tanımla "işkencenin") yeni fotoğraf ve videolarını yayınlamak isteyen Amerikan Sivil Özgürlükler Birliğine, Kongre üyelerine ve diğerlerine karşı çıktı. Pentagon bu malzemelerin yayınlanmasını engelliyordu, çünkü, onların iddiasına göre bu, ülke dışındaki Amerikan karşıtı hisleri körükleyecek ve yeni terör hareketlerine yol açacaktı. Bu, sözde Amerikan karşıtı olanların bu duygulara Amerikalıların eylemleri ya da davranışları sonucu kapıldıklarını açıkça ortaya koymaktaydı. Gene de Bush yönetiminin Obama yönetimi tarafından da sürekli yinelenmiş ve asla yadsınmamış olan resmi tutumu Amerika karşıtı terörizmin hiçbir zaman ABD'nin yurtdışında yaptıklarından doğmadığı, teröristlerin kendi zaaflarından kaynaklandığı yolundaydı.[26]

Aynı şekilde, Kamu Diplomasisi Müsteşarı Karen Hughes 2005'te, insanların Birleşik Devletler ile ilgili "yanlış" izlenimlerini düzeltmek amacıyla Ortadoğu'da bir tura çıktı. Hughes'a göre bu izlenimler Amerika'ya karşı duyu-

lan nefretin ve terörizmin temelini oluşturmaktaydı ve bu anlaşmazlık, yanlış imaj ve halkla ilişkilerdeki eksiklikten kaynaklanıyordu. Temmuz'da bu görevi üstlenirken Hughes şöyle konuştu: "Kamu diplomasisinin görevi, insanların politikalarımıza, eylemlerimize ve değerlerimize katılımını sağlamak, onları bu konularda bilgilendirmek ve bizi anlamalarına yardımcı olmaktır."[27] Peki ama ya Müslüman dünyası, dünyanın tüm geri kalanı gibi, Amerikalıları fazlasıyla iyi anlamaktaysa?

Öngörüldüğü gibi Başkan Bush'un bu yakını (bu yakınlık üstlendiği görevle ilgili tek niteliği olsa gerek) gezisi boyunca birbiri ardına saçma sapan sözler etti. İşte Türkiye'de söyledikleri: "Ülkem, barışı sürdürmek için bazen savaşın gerekli olduğuna inanıyor." Sonra da Irak'ta kadınların durumunun Saddam Hüseyin dönemine kıyasla çok daha iyi olduğunu iddia ediyor.[28] Dinleyiciler arasında bulunan Türk kadınları buna öfkeyle karşı çıktıklarında ise Hughes'un yanıtı şu oluyor: "Görünüşe göre burada Halkla İlişkiler konusunda bir sorun yaşıyoruz... Tıpkı dünyanın başka yerlerinde yaşadığımız gibi."[29] Evet, Karen, bu yalnızca bir Halkla İlişkiler sorunu; basmakalıp şeylerle dolu kafacığını yormanı gerektiren önemli bir şey değil.

Ortadoğu'da İngilizce olarak basılan ve önde gelen bir gazete olan *Arab News* Hughes'un davranışlarını "Son derece aptalca" diye özetledi.[30]

Washington Post, "Hughes'un dinleyicilerinin, özellikle Mısır'da, çoğunlukla Birleşik Devletler ile uzun süreden beri bağlantıları bulunan seçkinlerden oluştuğunu ama görüştüğü kişilerin çoğunun ABD'nin kötü imajının ABD politikalarının tanıtımı ya da sunumundan değil, bizatihi bu politikaların kendisinden kaynaklandığını söylediklerini" yazdı.[31] O ve patronu bunlardan bir ders almış mıdır? Hiç sanmıyorum.

Neden bizden nefret ediyorlar? Bölüm III

2005 yılı Haziran ayında Pentagon, yurtdışındaki kamuoyunun Birleşik Devletler'le ve özellikle onun ordusuyla ilgili düşüncelerini iyileştirmek amacıyla daha yaratıcı psikolojik eylemler yapacaklarını umduğu şirketlerle 300 milyon dolar değerinde üç anlaşma imzaladı. Ortak Psikolojik Faaliyetler Destek Unsuru yöneticisi Albay James A. Treadwell bu konuda "Medya'nın sahip olduğu en modern teknolojik olanaklardan yararlanmak istiyoruz" demecini verdi.

Ulusal Savunma Üniversitesi'nde savaş bilim uzmanı Dan Kuehl buna ek olarak, "Kararsız durumda olan bir milyardan fazla Müslüman var. Bunların bize daha fazla destek olmasını nasıl sağlayabiliriz? Bunu başarabilirsek ilerleme kaydedebilir güvenliği geliştirebiliriz" dedi.[32] Ve böyle konuşmalar sürüp gitti. 11 Eylül 2001'den beri de sürüp gitmekte. Dünyanın tek üstün gücü anlaşılamadığını, sevilmediğini hissediyor. 11 Eylül'den bir ay sonra George W. Bush, "Bazı İslam ülkelerinin Amerika'ya karşı şiddetli bir kin beslediğine tanık olunca nasıl bir tepki verebilirim?" diyordu. "Tepkimin ne olduğunu söyleyeyim size: Şaşırıyorum. İnsanların bizden nefret etmesine yol açan ülkemizle ilgili böylesine yanlış anlamalar olmasına şaşırıyorum. Ben de çoğu Amerikalı gibiyim; buna inanamıyorum çünkü hepimizin ne kadar iyi insanlar olduğunu biliyorum."[33]

Psikolojik eylemler, savaş bilimi, en modern medya teknolojileri ... kuşkusuz ileri teknolojik bir çözüm vardır. Ama gene de, ya bu bir yanlış anlama değilse? Ya dünyadaki insanlar bizim bu kadar iyi olduğumuza inanmıyorlarsa? Ya dış dünyadaki bilgisizlikleri ve El Cezire'nin beyin yıkaması sonucu, ezici bombardımanın, saldırıların, işgallerin, evlerin yerle bir edilmesinin, işkencenin, seyreltilmiş uranyumun, yüz binlerin öldürülmesinin, kadın, erkek ve çocukların her

gün aşağılanmasının iyi niyet göstergesi olmadığı gibi garip bir kanıya varmışlarsa?

Birleşik Devletler hükümeti bizden neden nefret edildiği konusunda neden konuşamıyor?

Terörist bir eylemden sonra yöneticilerimiz ve basın teröristlerin hangi amacı güttükleri konusunda bizi hemen hiç aydınlatmıyorlar. Bunun nedeni birilerinin Amerika'ya karşı beslediği köklü bir hınç ya da kızgınlık belirtisi midir? Uğranılan bir haksızlığa karşı mı yapılmıştır? Bir intikam arzusundan mı kaynaklanmaktadır? Ve neden teröristlerin ortak hedefi çoğunlukla Birleşik Devletler olmaktadır?

Böyle sorular neredeyse dünya çapında yasaklanmaktadır. 2010 Ocak aymda Beyaz Saray'daki bir basın toplantısında Terörle Savaş ve Ülkenin Güvenliği konusunda Başkan Yardımcısı olan John Brennan'a savaş muhabiri Helen Thomas, 2009 Noel günü "etek altı bombacısı" Ömer Faruk Abdülmutallah'ın bir Amerikan uçağını bombalama girişimi ile ilgili bir soru sordu:

> THOMAS: Her zaman eksikliğini duyduğumuz husus, bunların bize neden zarar vermek istediğiyle ilgili bilgi vermemeniz... Amaçları ne? Neyi nasıl saptadığınızı sizden asla öğrenemiyoruz.
>
> BRENNAN: el Kaide masumları öldürmeye ve gelişigüzel katletmeye adanmış bir örgüt. (Onlar) Bay Abdülmutallah gibi kişileri kendilerine bağlayıp bu tür saldırılarda kullanıyorlar. O kişi dinsel motiflerle bu eyleme yönlendirilmişti. Maalesef el Kaide Müslümanları ve İslam anlayışını yolundan saptırmakta ve böylece bu tip kişileri kendine çekmektedir. El Kaide'nin gündemi yok etmek ve öldürmektir.

THOMAS: Ve bunun dinden kaynaklandığını mı ileri sürüyorsunuz?
BRENNAN: Ben, el Kaide örgütünün din bayrağını son derece sapkın ve yoz bir biçimde dalgalandırdığını söylüyorum.
THOMAS: Neden?
BRENNAN: Bence... Bu uzun bir hikaye, ama el Kaide ülkemizde saldırılarını sürdürmeye kararlı.
THOMAS: Ama nedenini açıklamadınız.[34]

Özenle eğitilmeniz gerek

Şunu yinelemekte fayda var: ABD dış politikasının önde gelen ve Amerikalıları en fazla tuzağa düşüren söylencesi, Birleşik Devletler'in dış politikasının iyi niyetli olduğu inancıdır. Amerikalı yöneticiler hata yapabilir, pot kırabilir, yalan söyleyebilir, hatta bazen yarardan çok zarar verebilir ama *iyi niyetlidirler.* Amaçları kutsal olmasa bile saygındır. Amerikalıların çoğu bundan emindir. Kişi, bu inancı taşıdığı sürece, resmi açıklamalardan kuşku duyması ve bunları eleştirmesi pek olası değildir.

Bir Amerikalı gelişirken bu ileti onlarm genç vicdanlarına aşılanır ve daha sonra da sürekli tekrarlanır. Gerçekten inançlı bir Amerikalının eğitimi sürekli ve devamlıdır; okul kitapları, resimli romanlar ve kilisedeki vaazlar, Hollywood filmleri ve her türlü medya aracılığı ile tarihsel gerçekler olarak empoze edilir. Birleşik Devletler'de en yüksek rütbeli subay olan, Ortak Genel Kurmay Başkanı Michael Mullen, 2009'da *Washington Post* gazetesinde şunları yazıyordu:

> ABD ordusunu oluşturan bizler her zaman yüksek standartlara sahibiz. Eski Romalılar gibi, doğru olanı yapmamız, yanlışları düzeltmemiz beklenir... Bu yüzden, her

> sivilin ölümü, hiçbir şekilde sorumlu olmadığımız halde, Afgan halkının güvenini kazanma çabalarımıza yıllarca olmasa bile aylarca sekte vuruyor. Masumlara zarar vermemek için çok gayret sarf ediyoruz, ama bütün çabalarımız boşa gidiyor. Gücümüzü orantılı kullanmamız ve hedeflerimizi titizlikle saptamamız bir işe yaramıyor. Hatta düşmanın sivillerin arkasına gizlenmesi bile bize güvenilmesini sağlamıyor. Önemli olan, ortadaki ölümler ve yıkımlar ve bizden bunları engellememizin beklenmesi... İnsanların güvenini kazanamazsak savaşı da kazanamayız... Dünyanın her yanında ordularımızın bu güveni kazandığını görüyorum. Okullar, yollar, yapıyorlar, kuyular açıyorlar, hastaneler ve elektrik santralleri inşa ediyorlar. Her gün yerel hükümetlerin kendi ayakları üzerinde durmasını sağlayacak alt yapıları oluşturmak için çalışıyorlar. Ama her şeyden önce düşmanın peşine düştüklerinde bile dostluklar oluşturuyorlar, güven sağlıyorlar. Ve bunu harika bir şekilde başarıyorlar.[35]

Kaç genç askerimiz Mullen ve diğer subaylardan böyle konuşmalar duymuştur? Bunların etkisiyle kaçının nefesi tıkanmıştır? Böylesine etkili sözleri okuyan ya da duyan kaç Amerikalı yaşamındaki amacının bir kez daha perçinlendiğini hisseder? Kaç kişi Amiral Mullen'in bir sürü ipe sapa gelmez sözler söylediği karışına kapılabilir? Amerikalıların büyük çoğunluğu bunları yutar. Mullen, "Önemli olan, ortadaki ölümler ve yıkımlar ve bizden bunları engellememizin beklenmesi" dediğinde, bunu engellemenin hiçbir yolu olmadığını dile getirmekte. Ama aslında bu ölüm ve yıkımlar, Afgan halkının üstüne bomba yağdırmaktan vazgeçilerek önlenebilirdi.

Gerçek inanç sahiplerine, gerçeğin Mullen'in söylediklerinin tam tersi olduğunu anlatmaya kalkışırsanız, Mars'tan

gelen 36 numaralı otobüsten inmişsiniz gibi bakarlar. Bill Clinton yetmiş beş gün ve gece boyunca Yugoslavya'yı bombaladı. Askeri ve siyasi politikaları Avrupa'daki en gelişmiş ülkelerden birini yerle bir etti. Ve o bunu "insancıl bir müdahale" olarak nitelendirdi. Bu tanım, "ilerici" olmasa bile hemen bütün Amerikalıların gözünde hâlâ geçerliliğini koruyor. Demokrasideki propaganda diktatörlükteki şiddete eşdeğerdir.

Tanrı Amerika'yı da bombalarını da korusun

Kore'yi, Vietnam'ı, Laos'u, Kamboçya'yı, El Salvador'u ve Nikaragua'yı bombaladıklarında sesimi çıkarmadım çünkü komünist değildim.

Çin'i, Guatemala'yı, Küba'yı ve Kongo'yu bombaladıklarında sesimi çıkarmadım çünkü bundan haberim olmadı.

Lübnan'ı ve Grenada'yı bombaladıklarında sesimi çıkarmadım, çünkü bunu anlayamadım.

Panama'yı bombaladıklarında sesimi çıkarmadım çünkü uyuşturucu satıcısı değildim.

Irak'ı, Afganistan'ı, Pakistan'ı, Somali'yi ve Yemen'i bombaladıklarında sesimi çıkarmadım çünkü terörist değildim.

Yugoslavya ve Libya'yı "insancıl" nedenlerle bombaladıklarında sesimi çıkarmadım, çünkü bu bana çok onurlu bir iş gibi göründü.

Sonra evimi bombaladılar ve benim adıma sesini çıkaracak kimse kalmadı. Ama bunun önemi yoktu, çünkü ben ölmüştüm.[36]

Birleşik Devletler'i bombardımanlarına hedef olarak yalnızca Üçüncü Dünya halklarını ya da Müslümanlar gibi belli renkteki insanları seçmekle suçlamak alışılagelmiş bir eğilimdir. Ama çağımızda en uzun –tam yetmiş sekiz gün– ve en şiddetli Amerikan bombardımanının eski Yugoslavya

halkını, yani beyaz, Avrupalı ve Hıristiyanları hedef aldığını unutmamak gerek. Birleşik Devletler, hedeflerine fırsat eşitliği tanıyan bir bombacıdır. Bir ülkenin hedef olabilmesi için gereken sadece (a) Amerikan imparatorluğunun belli bir arzusuna herhangi bir engel oluşturması; (b) hava saldırısına karşı hemen tümüyle savunmasız bulunması ve (c) nükleer silahlara sahip olmaması yeterlidir.

İkiyüzlülüğün Kâbe'si, çifte standardın Vatikan'ı

21 Şubat 2008'de Birleşik Devletler'in Kosova'nın bağımsızlığını ilan etmesinde oynadığı rolü protesto etmek için yapılan bir gösteriden sonra Sırpların başkenti Belgrad'da isyancılar ABD elçiliğini basıp bir büroyu ateşe verdiler. Bu saldırı Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice tarafından "hoş görülemez" olarak nitelendirildi[37] ve Amerika'nın Birleşmiş Milletler'deki elçisi Zalmay Halilzad, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden oy birliği ile "konseyin üzüntülerini dile getiren, saldırıyı kınayan ve Sırp hükümetine diplomatik misyonları koruma sorumluluğu anımsatan" bir bildiri yayınlamasını isteyeceğini söyledi.[38]

Doğal olarak bu, böyle durumlarda kullanılan standart bir dildir. Ama medyanın ve Amerikalı yetkililerin anımsatmadığı, 1999 Mayıs'ında ABD/NATO'nun o zaman Yugoslavya'nın bir parçası olan Sırbistan'ı bombalaması sırasında Belgrad'taki Çin elçiliğinin bir Amerikan füzesi ile vurularak büyük zarar görmesi ve üç elçilik görevlisinin hayatını kaybetmesiydi. Washington'un bu olayla ilgili resmi açıklaması bunun yanlışlıkla yapıldığını dile getiriyordu. Ama bu kesinlikle yalandı. Londra'daki *Observer* ile Danimarka'daki *Politiken* gazetelerinin ortak araştırmasına göre, Çin elçiliğinin bombardıman edilmesinin sebebi Yugoslav ordusunun iletişim sistemi önceki bombardımanla faaliyet dışı kaldıktan sonra

Yugoslav askeri iletişimlerinin Çin elçiliğinin iletişim sisteminden yararlanılarak sürdürülmesiydi. Avrupa ve ABD'nin "önde gelen askeri ve istihbarat kaynakları" *Observer*'a elçiliğin kasıtlı olarak bombalandığını söylemişler ve bu bilgi "biri Napoli'de çalışan bir uçuş kontrolörü, biri Makedonya'dan Yugoslavya'daki telsiz trafiğini izleyen bir istihbarat subayı, biri de Brüksel'deki NATO karargâhında görevli üst rütbeli bir subay olan üç NATO yetkilisi tarafından da detaylı olarak doğrulanmıştı."[39]

Ayrıca, *New York Times* bombaların elçiliğin haber alma merkezini vurduğunu ve ölen üç Çinli'den ikisinin istihbarat subayı olduğunu yazdı. "Elçiliğin son derece hassas bölümlerinin bombalanmış olması, Çinlilerin neden ... bu bombardımanın kaza eseri olmadığında ısrar ettiklerini ortaya koyuyor. ... Pentagon'dan bir yetkili, 'İşte bu yüzden bizim açıklamalarımızı kabul etmiyorlar,' diyordu."[40] Bu hikâyenin kabul görmemesinin başka iyi nedenleri de vardı.[41]

Nisan 1989'da Fransız hükümeti Libya'yı bombalamaya giden ABD uçaklarının kendi hava sahasını kullanmasını yasaklayınca uçaklar daha uzun bir rota seçmek zorunda kaldı. Libya'ya ulaştıklarında bombalar Fransız elçiliğinin o kadar yakınına düştü ki bina hasar gördü ve bütün iletişim hatları kesildi.[42]

Ve Nisan 2003'te ABD'nin Rusya'daki elçisi Rus Dışişleri Bakanlığı'na çağrılarak, ABD'nin Irak'ı işgali sırasında Rus elçiliğinin de bulunduğu yerleşim alanının defalarca bombalanması konusunda uyarıldı.[43] Saddam Hüseyin'in elçilik binasında saklandığına dair söylentiler çıkmıştı.[44]

Bu yüzden, Dışişleri Bakanlığı'nın elçiliklerin dokunulmazlığı ile ilgili beyanlarını ABD dış politikasının bir başka aldatmaca örneği olarak düşünebiliriz. Gene de bence, ahlak düşkünü olan Amerikan dış politika yetkilileri bir ikiyüzlü-

lük batağına saplandıklarının bilincindeler. *Los Angeles Post* 2004'te şöyle bir haber yayınladı:

> ABD yetkilileri, Dışişleri Bakanlığı tarafından bugün yayınlanması gereken insan hakları raporunun, Irak'ta tutuklulara kötü davranılmasıyla ilgili oluşan hassasiyet dolayısı ile ertelenebileceğini söylediler. Bir yetkili ... ABD hükümetinin diğer ülkelerde insan haklarına saygı gösterilmesini teşvik amacıyla kendi davranışlarını dile getiren bir raporun "bizi ikiyüzlü bir konuma düşürebileceğini" ileri sürdü.[45]

Ve 2007'de *Washington Post*, eski Dışişleri Bakan Yarımcısı ve halen Dışişleri Bakanlığı Demokrasinin Gelişmesi İçin Danışma Komitesi üyesi olan Chester Crocker'ın "ABD'nin dünyada demokrasinin gelişmesi konusunda tutarsız ve ikiyüzlü davrandığı konusundaki iddialarla başa çıkmamız gerekiyor. Bu doğru olabilir" dediğini açıkladı.[46]

İmparatorluğun derinliklerindeki karanlık sır

25 Şubat 2011'de Obama'nın Savunma Bakanı Robert Gates, "Bana kalırsa, gelecekte başkana Asya'ya, Ortadoğu'ya ya da Afrika'ya büyük bir Amerikan kara kuvveti göndermesini öneren bir savunma bakanının aklından şüphe etmek gerekir" beyanında bulundu.

Şaşılacak şey. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ABD'nin içinde yer aldığı her bir savaş, açıkça ya da dolaylı biçimde, Amerikan halkına Amerikan vatandaşlarını, Amerika'nın dostlarını, Amerika'nın yaşamsal "çıkarlarını", bağımsızlığı ve/veya demokrasiyi korumak ya da Amerika karşıtı teröristleri ve diğer tehlikeli unsurları öldürmek için acil müdahale gerektiren, başka çıkar yolu olmayan bir savaş olarak açıklan-

mıştır. Başkan Obama Afganistan'la ilgili olarak, "Asla unutmayalım ki bu bizim seçimimiz değil. Bu savaş gerekliydi" diyordu.[47]

Hal böyle olunca, böylesine asil nedenler ciddi bir tehditle karşılaştığında ilerideki yönetimler savaşa girmeyeceklerini nasıl iddia edebilirler? Bunun yanıtı, bu asil nedenlerin söz konusu olmadığıdır. Birleşik Devletler dilediği yer ve zamanda savaşa girebilir ve ortada asil bir neden yoksa, hükümet Amerikan medyasının vazgeçilmez desteğiyle, bir neden yaratabilir. Bakan Gates şimdi bir seçme şansı olduğunu kabul ediyor. Pekâlâ, Bob, bunu bize açıkladığın için teşekkürler. Sen Bush'un da savunma bakanıydın ve ondan önce de yirmi altı yıl CIA ve Ulusal Güvenlik Konseyi'nde çalıştın. Bir sırrı nasıl saklayacağını gerçekten iyi biliyorsun.

Endonezya Ordusunun kırk yıl süren reformu

25 Mayıs'ta, Başkan Bush, Birleşik Devletler'in Endonezya ile yakın askeri ilişkiler sürdürmesinin doğru olduğunu beyan ederken insan hakları savunucuları Endonezya'da ordunun insan haklarını çiğnemesinin önü alınmadan böyle bir işbirliğine karşı çıkıyordu. Bush, "Endonezya'dan genç subayların Amerika'ya gelmesini istiyoruz" diyordu. "Ordularımız arasında böyle bir değiş tokuş birbirimizi daha iyi anlamamıza yol açacaktır." Bush bu açıklamayı Endonezya başkanı ile buluşmasından sonra yaptı. "Başkan bana ordusunda reform yapmakta olduğunu anlattı ve ben ona inanıyorum" dedi.[48] (2002 Mayıs ayında Endonezya Savunma Bakanı Matori, Pentagon'da ABD Savunma Bakanı Rumsfeld ile bir araya geldi. Matori hükümetinin "orduda reform" hareketi başlattığını söyledi Rumsfeld ona inanarak "ordular arası ilişkilerin yeniden kurulması" çağrısında bulundu.)[49]

Endonezya yetkililerinin ordularında reform yapacaklarını söylemesi, Nevada'daki yetkililerin kumarı önleyeceklerini ileri sürmesine benzer. Endonezya'da ordu son kırk yıldır Cakarta'da, Doğu Timor'da Aceh'te, Papua'da ve başka yörelerde, son zamanlarda aralarında Amerikalıların da bulunduğu bir milyondan fazla insanın hayatını kaybettiği kitle katliamına girişmiştir. Kırk yıldır ABD ve Endonezya silahlı kuvvetleri, Birleşik Devletler için Üçüncü Dünya olan yerlerde, Kongre'nin arada bir karşı çıkmasına ve yasaklamalarına karşın, birbirleriyle çok yakın ilişkide olmuştur. Kırk yıldır Amerikalı yetkililer Endonezya ordusunu eğitmek ve silahlandırmayı sürdürmek zorunda olduklarını, çünkü Amerikan ordusuyla ilişkinin iyi sonuçlar vereceğini söyleyip durdular. Kırk yıldır bu sonuçlara ulaşılamadı. Senatör Tom Harkin'in 1999'da gözlemlediği gibi: "Kongrede geçirdiğim 24 yıl boyunca Amerika'nın başka bir ülkenin ordusuyla ilişkisinin yabancı bir ordunun kendi halkına uyguladığı vahşeti durdurduğuna tanık olmadım. Bunun bir tek örneği bile yok."[50]

Gene de bu yutturmaca sürüyor, zaten Amerikalı bir yetkili başka ne diyebilir ki? Şöyle mi deseydi: "Endonezya silahlı kuvvetlerinin zulmüne aldırmıyoruz, çünkü canımızı sıkan Sukarno ve onun can sıkıcı ulusalcı ve tarafsız yandaşlarını bertaraf ettiler ve kırk yıldır bizim komünist ve terörist olarak adlandırdığımız kişileri öldürdüler, bizim petrolümüzü; doğal gazımızı, madenciliğimizi ve çıkarlarımızı Endonezyalı karşıtlara karşı korudular. Eğer bu bağımsızlık ve demokrasi değilse, başka nedir?"

* * *

WikiLeaks ile ilgili bölümde açıklanan Dışişleri Bakanlığı telgraflarından anlayacağımız üzere, Obama yönetimi, Ame-

rikalı diplomatların Batı Papua'da ordunun insan haklarını çiğnemesiyle ilgili dile getirdikleri ciddi endişelerine karşın, Endonezya ile askeri bağlantılarını yeniden canlandırmıştır.

Aynı zamanda Birleşik Devletler ordusunun Endonezya'daki tutuklama, işkence ve cinayet sicili epey kabarık özel Kopassus askeri güçlerini eğitmesini yasaklayan ABD Kongresi, 2010 Kasım ayında Endonezya başkanı Başkan Obama'nın Endonezya gezisini engelleme tehdidi savurunca bu yasağı kaldırmıştır.

2 TERÖRİZM

Amerikalılar için daha güvenli bir dünya... Tabii eğer yurtdışına çıkmazlarsa

11 Eylül 2011 saldırılarından bu yana ABD dış politikasının destekçileri hep aynı şeyi savunuyor: Birleşik Devletler'in terörizme karşı politikası başarılı olmuştur.

Bunu nereden mi biliyorlar? Çünkü o felaket gününden sonraki yıllarda Birleşik Devletler'e karşı hiçbir başarılı bir terörist saldırı olmadı.

Doğru ama 11 Eylül'den *önceki* altı yıl boyunca da, 19 Nisan 1995'te Oklahoma City'deki bombalama dışında Birleşik Devletler'e herhangi bir terörist saldırı olmadı. Terörle Savaş verilsin ya da verilmesin, Birleşik Devletler'e yönelik bir terör saldırısının olmaması alışılagelmiş bir durum gibi görünüyor.

Daha önemlisi, 11 Eylül'den bu yana geçen yıllarda –Irak ve Afganistan'dakiler hesaba katılmasa bile– Birleşik Devletler, Ortadoğu'da, Güney Asya'da ve Pasifik'te, sadece Pakistan'da bir düzineden fazla olmak üzere, ordu mensupları, diplomatlar, siviller, Hıristiyanlar ve ABD ile ilişkide bulunan diğer unsurlar bazmda terörist saldırıların hedefi olmuştur. Bunlar arasmda 2002 Ekim'inde Endonezya'da Bali'de hemen tamamını Amerikalıların, Avustralyalı ve İngiliz savaş müttefiklerinin oluşturduğu 200'den fazla kişinin ölümüne yol açan gece kulübünün bombalanması; ertesi yıl Endonezya'nın Ca-

karta kentinde ABD'nin yönetimindeki Marriott Otel'e diplomatların katıldığı 4 Temmuz kutlamaları sırasında bomba yağdırılması ve daha sonraki yıllarda Madrid ve Londra'da savaş yüzünden ABD müttefiklerine düzenlenen korkunç saldırılar yer alıyor.

Özgürlükler ülkesi, terörle savaş ülkesi

David Hicks, Birleşik Devletler askeri mahkemesinde yargılanan ve pişmanlık yasası gereği dokuz aylık mahkumiyetinin çoğunluğunu Avustralya'da geçiren, 34 yaşında bir Avusturyalı. Daha önce herhangi bir suçlama olmaksızın, mahkemeye çıkarılmadan ve hüküm giymeden Küba'da Guantanamo Körfezinde beş yıl kaldı. Anlaşmaya göre Hicks bir yıl boyunca gazetecilerle konuşmamayı (bu, özgürce konuşmaya indirilmiş müthiş bir tokattı) ve hikâyesini para karşılığı anlatmamayı (Tanrım; serbest girişime bir tokat daha), Birleşik Devletler'de sorgulanmayı ve ileride ABD ya da uluslararası mahkemelerde tanıklık etmeyi (bu, ABD hükümetinin yaşam boyu genç adamın peşinde olmasına davetiye çıkarıyordu), her türlü kötü muamele ya da yasadışı tutuklanma şikâyetinde bulunmamayı (bu, bir sivilin ABD mahkemelerindeki anayasal hakkının ihlaliydi) kabul etti. Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği üyesi olan Hicks'in avukatı Ben Wizner, "Eğer Birleşik Devletler bu davranışından utanç duymasaydı böylesine bir kararın arkasına saklanmazdı" dedi.[1]

Son yıllarda Birleşik Devletler'de tutuklanan birçok "terörist" gibi Hicks de ABD tarafından bir armağan olarak Amerikan askeri gücüne "satılmış" oldu. Bu, Afganistan ve Pakistan'da sık tekrarlanan bir olaydı. ABD yetkilileri çok yoksul bir yörede insanların ele verilmesi için ödeme vaadinde bulundukları zaman herkesin kolay bir hedef oluşturacağını bilmekteydiler.

Başka "teröristler" de kişisel husumet ya da kavgalardan ötürü ele verildiler. ABD içinde ve dışında birçok kişi, Dışişleri Bakanlığı'nın özellikle politik nedenlerle tuttuğu listelerde "terörist organizasyonlar" olarak yer alan yardım kuruluşlarında çalışmak ya da onlara mali yardımda bulunmak suretiyle varsayılan ya da gerçek bağlantıları yüzünden tutuklandılar.

Son zamanlarda İngiltere'de yaşayan bir Iraklının dört yıl sonra Guantanamo'da serbest bırakıldığı açıklandı: Suçu ne miydi? CIA ve İngiliz İstihbarat Servisi MI5 için muhbirlik yapmayı reddetmişti. İş ortağı aynı suçtan halen Guantanamo'da tutuklu bulunuyor.[2]

Son olarak, sadece yanlış yerde ve yanlış zamanda bulundukları için bir sürü zavallı da tutuklanmış durumda. Guantanamo'nun eski komutan yardımcısı General Martin Lucenti bu kişiler için, "Bu adamların çoğu savaşmıyordu. Sadece kaçıyorlardı" diye konuştu.[3]

Binlerce insana hiçbir neden olmaksızın cehennem hayatı yaşatıldı. Dünya basını yıllardır bunların bireysel dehşet ve elem dolu öykülerini yansıtmakta. Guntanamo'un eski komutanı General Jay Hood, "Kimi zaman gerçek kişileri ele geçiremedik" diyor. "Gerçek suçlular" bile olsalar, gördükleri işkenceleri hak etmiyorlardı.[4]

Hicks 2001'de Afganistan'da gözaltına alındı. Kendisi İslam dinini kabul etmiş, başka ülke vatandaşları gibi dini nedenlerle Afganistan'a giderek 1990'lardan beri süregelen iç savaşta Taliban saflarına katılmış ve bir Taliban kampında askeri eğitim almıştı. Birleşik Devletler bu kampları ısrarla "terörist eğitim kampları" ya da "Amerika karşıtı terörist eğitim kampları" veya "el Kaide terörist eğitim kampları" olarak nitelendiriyordu. Washington'un uyguladığı dış politikadan hoşlanmayan hemen her birey ya da grup el Kaide ile bağ-

lantılı ya da onun bir üyesi olarak damgalanıyor. Amerikan emperyalizminin vahşetine karşı çıkan insanların el Kaide üyesi olması ya da olmaması arasında hiçbir bir ayırım gözetilmiyor; sanki el Kaide cüzdanınıza sığacak boyutta bir üyelik kartı veriyormuş ya da haftalık bir bülten yayınlıyormuş ve her ayın ilk Pazartesi günü kura çekiyormuş gibi.

Neredeyse yarım yüzyıldır Güney Florida'nın Castro karşıtı teröristler için kocaman bir eğitim kampına dönüştüğü gözden kaçırılmamalı. ABD içinde ve dışmda, uçuş halindeki bir yolcu uçağını bombalamak dahil yüzlerce ciddi terörist eylemlerde bulunan bu grupların hiçbiri Dışişleri Banlığı'nın listesinde bulunmuyor. ABD'den büyük destek gören, 1980'lerdeki Nikaragua Kontraları da öyle. Eski CIA başkanı Stansfield Turner bunlar hakkında şöyle söylüyor: "Bence Kontraların kimi eylemlerinin terörist özellikler taşıdığı ve bunların Devlet destekli terörizm olduğu yadsınamaz."[5] Aynı şey, yakın geçmişte Usame bin Ladin dahil el Kaide ile yakın bağlantısı bulunan ve 1990'lardan beri eski Yugoslavya'daki Washington gündemi ile işbirliği yapan Kosova ve Bosna'daki gruplar için de geçerlidir. Şimdi Pakistan'da bir Taliban tarafından yönetilen, sınır ötesi saldırılarda bir düzineden fazla İranlı asker ve subayın kaçırılmasından ve ölümünden sorumlu Jundullah isimli bir grubun ABD tarafından desteklendiğini öğreniyoruz.[6] Nefesinizi tutup Jundullah adını Dışişleri Bakanlığı'nın terörist organizasyonlar listesinde görmeyi beklemeyin: İran'daki terörist bombalama ve katliamları gerçekleştiren, CIA destekli değer etnik militanların da.[7]

Aynı siyasal ayırım, listede *olan*, özellikle Amerikan ya da İsrail politikalarına karşı çıkanların çoğu için de yapılmaktadır.

Ülkelerin ve uluslararası insan hakları savunucularının uyguladığı baskının artması üzerine Guantanamo'daki bir

sürü tutuklu son üç yıl içinde sessizce salıverildi. Şimdi bu yirmi birinci yüzyılın Şeytan Adası'ndaki tutukluları savunan avukatların yeni bir değerlendirmesi, Washington'un esir kampındaki sakinlerinin bir tehdit oluşturduğu iddiasını geçersiz kılmakta. Son üç yıl zarfında ülkelerine gönderilen Suudi tutukluların ABD hükümeti tarafından tutulan dosyalarına dayanan rapor, dönüş yapmalarından sonraki birkaç hafta içinde sistematik olarak gözaltından serbest bırakıldığını beyan ediyor. İncelenen dosyaların yarısında tutukluların Pakistan polisi ya da askerleri tarafından bir para ödülü karşılığı ABD güçlerine teslim edildiklerini gösteriyor. Belgeler, birçoğunun Arapça takma isimleri el Kaide üyelerinin bilgisayar belleklerindekilerle aynı olması yüzünden terör bağlantılı olmakla suçlandıklarını ortaya koyuyor. Aralık aymda, Associated Press'in bir araştırması, serbest bırakılan tutukluların yüzde 84'ünün –erişilebilen 245 kişiden 205'inin– kendi ülkelerinde gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldıklarını ortaya çıkardı. Kampı üç kez ziyaret etmiş olan, raporu hazırlayanlardan Anant Raut, "Guantanamo'da gerçekten kötü adamlar var, ama aynı zamanda bazı insanların neden hâlâ orada olduğunu anlamamızı çok zorlaştıran dosyalar da mevcut" diyor. "Mantıklı bir açıklama bulmak, bunun gelişigüzel bir durum olmadığını görüp rahatlamak için çok uğraştık. Ama başaramadık."

Raporda, tutukluların terörist gruplarla bağlantılı olduğu iddialarının, söz konusu kişilerin Ortadoğu'daki bir ülkeden diğerine giderken izledikleri rota gibi, yazarların rastlantısal ve "son derece kuşkulu" diye tanımladıkları kanıtlara dayandığı belirtiliyor. Rapora göre Amerikalı yetkililer belli seyahat rotalarını el Kaide ile bağlantılı bulmuştur, oysa bu rotalar "başlıca uluslararası hava alanlarında aktarma noktalarını" oluşturmaktadır. İsim benzerlikleri konusunda ise

raporda "Buradaki suçlamalar bir tutuklunun adının çevirisinin bir bellekte bulunan bir isimle benzer olmasından öteye gitmiyor" denilmektedir.

Raut, Pakistan güçleri tarafından yakalanıp teslim edilenler arasında Suudi tutukluların çok sayıda olduğuna dikkat çekiyor. Söylediğine göre, raporda söz edilen kişilerin en az yarısının yakalanıp tutuklanmadan önce Afganistan'da ne tür faaliyetler yürüttükleri konusunda ABD'li yetkililerin ilk elden bir bilgisi bulunmuyor.[8]

Bir zamanlar CIA'nın Usame bin Ladin ile ilgili biriminin yetkilisi olan Michael Schener kendisine Guantanamo'da tutuklu bulunan en büyük grubun Pakistan'da gözaltına alındığı söylendiğinde, "Kesinlikle yanlış kişileri yakalamışız" demişti.[9] Bu önemli değildi. Bütün tutuklulara eşit davranılmıştı: hepsi tek kişilik hücrelere konulmuş, zincire vurulmuş, gözleri bağlanmış, uzun süre fiziksel işkenceye tabi tutulmuş, tedavi edilmemiş, duygusal taciz görmüş, uyumalarına izin verilmemiş, Amerikan yetkililerin işkence olarak tanımlamadığı bir sürü başka yöntemlere maruz bırakılmışlardı. (Eğer bu yetkililere aynı yöntemler uygulansaydı bunun "işkence" olduğunu söylerlerdi.)

2003'te Amerikalı bir üst düzey yöneticisi "Amaç, evrensel bir anti-terörist ortam yaratmaktır" diyordu. "Böylece 20-30 yıl zarfında terörizm köle ticaretine dönüştürülerek tümüyle gözden düşürülecektir."[10]

ABD'nin masum sivillerin üzerine bomba yağdırması, Birleşik Devletler'e saldırıda ya da tehditte bulunmayan ülkelere saldırması ve buraları işgal etmesi ne zaman tümüyle gözden düşmüş olacak? Seyreltilmiş uranyum ve salkım bombaları, CIA işkence uygulamaları ne zaman George W. Bush, Dick Cheney ve Donald Rumsfeld gibilerinin savunmaya utandığı yöntemler haline gelecek?

Avustralyalı/İngiliz gazeteci John Pilger, George Orwell'in *1984* adlı kitabında "üç sloganın topluma egemen olduğunu" belirtiyor: "savaş barıştır, bağımsızlık köleliktir ve cehalet güçlü olmaktır. Bugünkü terörle savaş sloganı ise farklı bir anlam taşıyor. Savaş terörizmdir."

Gene kurtulduk, Tanrıya şükür, gene kurtulduk

> Hükümetimiz, ulusal acil durum çığlıkları atarak sürekli yüreğimize korku saldı; durmadan vatanseverlik duygularımızı körükledi. Devamlı olarak ülkemizin korkunç bir felaket içinde olduğunu ya da bu canavara tüm gücümüzle karşı çıkmadığımız takdirde onun bizi yok edeceğini ileri sürerek olağanüstü kaynaklar sağladı. Oysa geçmişe baktığımızda, bu felaketler hiçbir zaman yaşanmadı ve asla gerçek bir nitelik kazanmadı. (General Douglas MacArthur, 1957[11])

Bu yüzden bizler İngiltere'den Birleşik Devletler'e doğru yol alan on uçağın aynı anda havada infilak etmesini son dakikada önlemek suretiyle bu felaketlerden yakamızı sıyırdık. Aman Tanrım, İngilizlere ve Ülke Güvenliği'ne teşekkürler. Ve Chicago'daki Sears Tower'ın yok edilmesinin engellenmesi, Manhattan'ın aşağı kesimlerinin teröristlerin önlenemez saldırılarından kurtarılması, Kanada kaynaklı korkunç "terör planının" on yedi tutuklama ile engellenmesi, aynı şeyin Toledo teröristlerine uygulanması, Los Angeles'te el Kaide'nin kaçırılan bir uçak ile bir gökdelene saldırma planının bozulması için teşekkürler.

2006'da Los Angeles planı George W. Bush tarafından övünçle açıklandı. Daha sonra bunun tamamen asılsız olduğu ortaya çıktı. Üst düzey bir terörle mücadele yetkilisi şu

açıklamayı yaptı: "Böyle bir plan kesinlikle yoktu. Bu asla gerçekleşmedi ve bir tasarıdan öteye geçmedi."[12]

Bay Cheney'imiz İngiltere'deki risin paniği hakkında, 10 Ocak 2003'te, "Son günlerde karşımıza çıkan ciddi tehdit, İngiliz polisinin ... Londra'da şüpheli teröristleri tutuklaması ve dünyanın en ölümcül zehirlerinden biri olan risinden az miktarda ele geçirmesi ile bertaraf edildi" diyerek bunu Irak'ın işgaline hazırlık olarak kullandı. Sonradan böyle bir komplo olmadığı ve risin bulunmadığı anlaşıldı. İngilizler ele geçirilen maddenin risin olmadığını hemen fark ettiler ama bu gerçeği iki yıldan fazla sır olarak sakladılar.[13]

Terör paniğinde her zaman olduğu gibi, İngiltere'de 10 Ağustos 2006'da yakalanan kişiler, muhtemelen, George Orwell'in *1984*'te sözünü ettiği "düşünce suçlusu" idiler. Bu, onların hiçbir şey *yapmadıkları* anlamına gelmez. En fazla, hükümetin "terörizm" olarak tanımladığı bir şeyi yapmayı *tasarlamış* durumdaydılar. Hatta belki de bunu ciddi olarak düşünmemiş, sadece İngiltere ve ABD'nin Ortadoğu'da oynadıkları acımasız role karşı kızgınlıklarını dile getirmiş, Blair ve Bush'a karşı aynı şiddeti uygulamanın ne kadar iyi olacağını akıllarından geçirmişlerdi. Sonra da, yaşamlarını altüst eden o ölümcül an gelip çatmış: öfkeli sözleri yanlış kişilerce duyulmuş ve yetkililere iletilmişti. Manhattan'daki saldırıya gelince, bu korkunç ve tehlikeli "teröristler" bir internet sohbet sitesinde bir yeri havaya uçurmaktan söz etmişlerdi.[14]

Bunun ardından hükümete bağlı bir kışkırtıcı ajan gruba sızmış ve sonra da bireylerin başka terörist eylemler düşünüp tartışmasını körüklemiş, gençlik heyecanı ile hayaller kurmak yerine gerçek planlar geliştirmeleri ve hatta terörist eylemleri gerçekleştirmeleri için onlara patlayıcı maddeler ve teknik bilgiler, para ve ulaşım gibi kolaylıklar sağlamıştı. Buna "tuzak kurmak" denir ve yasadışı olması gerekir; suçlulara karşı

güçlü bir savunmadır ama yetkililer her zaman bundan yararlanır ve suçluların uzun süre hapiste tutulmasına yol açar. Ve kışkırtıcının üstlendiği rol yüzünden, suçlulardan herhangi birinin kendi başına bomba imal etmeye ya da, söz konusu olaydaki gibi, uluslararası uçak rezervasyonları yapmaya kalkışıp kalkışmadığını bilemeyiz, zira çoğunun pasaportları bile yoktu. Hükümetin sızması ve yönlendirmesi başka bir şeydir; bir komployu teşvik ve geliştirme ve halkı korkutarak bundan siyasi çıkar sağlamak tamamen farklı bir şeydir.

Savcılar, Chicago'daki Sears Tower'ı ve başka kentlerdeki FBI binalarını havaya uçurmak suçuyla Miami'de tutuklanan yedi kişinin el Kaide ile bağlantılı olduklarını itiraf ettiklerini söylediler. Bu, terörist grubun temsilcisi gibi davranan ajanla gerçekleştirilen gizli bir toplantıdan sonra açıklandı. Acaba tutuklular el Kaide bağlantılarıyla ilgili yeminli ifadelerini ya da itiraflarını muhbirle gerçekleşen bu toplantıdan *önce* mi yapmışlardı? *Independent*, "Esas itibarı ile" diye yazıyor, "Davanın tümü, görünüşte grubun lideri olan Narseal Batiste ile el Kaide'nin üyesi rolünü üstlenen ama aslında Güney Florida Terörist Özel Kuvveti'ne (FBI) bağlı muhbir arasındaki konuşmaya dayanıyor." Batiste muhbire "Cihat açmak için bir 'İslami ordu' oluşturmakta olduğunu" söylüyor. Nelere ihtiyacı olduğunu sayıyor: postallar, üniformalar, makineli tüfekler, telsizler, taşıtlar, dürbünler, kurşungeçirmez yelekler, silahlar ve 50.000 dolar nakit. Garip olan, hiçbir patlayıcı madde istememiş olması. Miami'de çeşitli yerlere baskın düzenleyen hükümet ajanları hiçbir patlayıcı madde ya da silah bulamadı. FBI'ın müdür yardımcısı, "Bu grup eylemci olmaktan ziyade tasarımcı idi" derken bir FBI ajanı da onları "sosyal uyumsuzlar" olarak tanımlıyor. Ve *New York Times*, soruşturmacıların sanıkların "sadece saldırıya hazırlık tartışmaları yapmış olduklarını" açıkça belirttiklerini yazıyor. Cheney daha sonra

siyasi amaçlı bir kaynak sağlama toplantısında bu grubu "son derece ciddi bir tehdit" olarak nitelendirerek tutuklamaları övdü.[15]

Belki de bu sanıkların oluşturduğu tehdit, aşağı Manhattan'da Hudson Nehri'nin önüne inşa edilmiş olan kocaman duvarın yıkılmasına yol açan korkunç sel kadar büyüktü. Bu, yetkililer tarafından ilk açıklanan öyküydü; bir süre sonra bu öykü yerini sanıkların nehrin altındaki metro tünelleriyle ilgili bir komplo hazırladıkları iddiasına bıraktı.[16] İnsan, elinde olmadan, internet sohbet sitesindeki bilgilerin mi yoksa CIA'nın Iraklı muhbirlerinin sağladığı KİS ipuçlarının mı daha güvenilir olduğunu sorguluyor. Yoksa İngiltere'deki davada olduğu gibi, hiçbiri Uluslararası Af Örgütü'nden olmayan Pakistanlı sorgucuların sanıklardan edindiği bilgilerin mi?

Ve 2006 Şubat'mda Ohio'da üç kişi –sıkı durun– ABD ve müttefiklerinin denizaşırı birliklerine saldırmak üzere terörist toplamak ve eğitmekle suçlanarak tutuklandı. Bu felaketten kurtulmamızı parası FBI tarafmdan ödenen bir tanığa borçluyuz. Bu kişi dört yıldır FBI muhbiri olarak çalışmaktaydı ve büyük bir olasılıkla sağladığı her ipucu için para alıyordu. Sears olayında, FBI iki gizli tanığa yaklaşık 56.000 dolar ödedi ve ayrıca hükümet yetkilileri bunlardan birine ülkede kalabilmesi için göçmenlik hakkı tanıdı.[17]

ABD ve her yerde "terörist eylemler" konusunda birtakım düşüncelere sahip milyonlarca insan olmalı. Bush, Cheney ve çeşitli üçkağıtçıların sözlerini okudukça ben de onlardan biri olabilirdim. Son zamanlarda her gün Irak, Afganistan, Lübnan ve Filistin'de yaşanan, ABD ve müttefiklerinin müdahalesi olmasa çok azalacak olan korkunç olaylar karşısmda çok sayıda insanın bu konudaki düşünceleri hızla artıyor. Eğer son korkunç öyküler açığa çıkarken ben de bir Amerikan ya

da İngiliz havaalanındaki uzun kuyruklardan birinde bekliyor olsaydım ve uçağım sürekli iptal edilseydi, ya da yanıma bir el çantası almama izin verilmeseydi, benimle aynı sıkıntıları çeken yol arkadaşlarıma yüksek sesle, "Biliyor musunuz, ABD ve İngiltere işgal, bombalama, darbe ve işkenceye devam ettikçe bu saçma güvenlik önlemleri daha da beter olacak!" derdim. O zaman da sıranın dışına çıkarılmam ve gözaltına alınmam fazla uzun sürmezdi.

General MacArthur bugün sağ olsaydı, yukarıda aktardığım düşüncelerini açıklamaya cesaret edebilir miydi?

Associated Press, siyasetçiler ve güvenlik uzmanlarının, "Bu terörist müsveddeleri sadece olmayacak komplo hayalleri kuruyor olsalar bile, yasa koyucular artık el Kaide yanlılarına karşı çok daha hızlı davranmaya hazır" dediğini bildiriyor.[18]

11 Eylül 2001 olaylarından bu yana gelecekteki tehlikeli teröristleri yakalamak ABD'de gelişen bir sanayi haline geldi. "Ayakkabı bombacısını" anımsıyor musunuz? Adı Richard Reid idi ve 22 Haziran 2001'de Miami'den Paris'e giden bir American Airlines uçağına binmişti: ayakkabılarına sakladığı patlayıcıları patlatmaya çalıştı ama başaramadı ve uçak mürettebatı ve yolcular tarafından etkisiz hale getirildi. Onun yüzünden bizler havaalanlarında ayakkabılarımızı çıkarmak zorunda kalıyoruz.

Bir de "iç çamaşırı bombacısı" vardı; yukarıda adı geçen Ömer Faruk Abdülmutallah. O da 2009'da Northwest Airlines'ın uçağı Detroit havaalanına yaklaşırken iç çamaşırının içine dikili plastik bombaları patlatmaya çalıştı. Ama onları patlatmayı beceremeyip yalnızca birtakım pat pat sesleri ile bir alev oluşturmayı başardı: bir başka yolcu onun üstüne atıldı ve diğerleri ateşi söndürürken onu engelledi. Abdülmutallah efendi yüzünden havaalanlarında neredeyse iç çamaşırlarımıza kadar soyunmak zorunda kalıyoruz.

Ve uçaklara sıvı ve jel sokulmasıyla ilgili yasakların sebebi ne? Bunu 2006'da Avrupalı birtakım soytarıların on uçağı sıvı patlayıcılarla havaya uçurmak gibi ham hayallerine borçluyuz; bu konuda ilk adımı bile atamadılar. "Sıvılardan ve jellerden yapılma bomba" masalının kamuoyuna yutturulmasından sonra birçok kimyager ve uzman hareket halindeki bir uçakta böyle bir bomba yapmanın teknik açıdan neredeyse olanaksız olduğunu açıkladı. Nedenlerden biri şuydu: bu işi yapacak kişinin uçağın tuvaletinde en az bir ya da iki saat kalması gerekiyordu.

Bir de, "Times Meydanı bombacısı" Faysal Şahzad var. Şahzad 1 Mayıs 2010'da arabasını New York City'nin göbeğine park ederek arabadaki çeşitli patlayıcıları patlatmaya çalıştı ve sadece duman çıkarmayı başardı. Sonra arabasından uzaklaştı ve tutuklandı. Onun yüzünden arabaların artık Times Meydanı'nda park etmesine izin verilmiyor. (Şaka, şaka; veriliyor, ama yakında park yasağı gelirse şaşmamak lazım!)

Bu bomba heveslilerinin patlayıcılarını patlatmaktaki beceriksizlikleri dikkate değer. Bu konuda temel ve nispeten basit kuralları önceden iyice öğrenmiş olmaları beklenir. Daha da dikkate değer bulduğum husus, uçaktaki her iki adamın hiçbirinin uçağın tuvaletine gidip kapıyı kapatarak patlayıcıları patlatmayı düşünememiş olması. 8 yaşındaki bir çocuk bile bunu akıl edebilirdi. Böylelerinin oluşturduğu "tehdidi" ciddiye almamız beklenebilir mi?

"Ülke Güvenliği Teşkilatı yolculara uçağa sıvı almalarının yasak olduğunu hatırlatmak ister. Buna dondurma da dahildir, zira dondurma eriyerek sıvıya dönüşebilir." Okuyucularımdan biri 2012'de Atlanta havaalanında bu duyuruya gerçekten tanık olmuş. Kahkahalarla gülmüş. Bana, bu duyurunun mu yoksa bu saçmalığa yalnızca kendisinin tepki göstermiş olmasının mı daha garip olduğunu bilemediğini söyledi.

Bir başka dehşetengiz terörist tehdidi, 2010'da biri Dubai'deki, öbürü İngiltere'deki iki Amerikan kargo uçağında Chicago'ya gönderilmek üzere yüklenen ve içlerinde patlayıcı aygıt bulunduğu iddia edilen iki paketle yaşandı. Yetkililer bunların uçuş sırasında mı yoksa Chicago'da mı patlatılmasının amaçlandığını bilemediklerini söylediler.

Şimdi şunu iyice anlamak gerek. Bize teröristlerin Birleşik Devletler'e paketler içinde bomba gönderdikleri söylendi. Doğal olarak, bu paketlerin mümkün olduğunca masum bir görüntüsü olması gerekir, değil mi? Zaten ikircikli olan Amerikan güvenlik örgütünü daha fazla şüphelendirmemek gerekir, değil mi? Oysa elimizde ne var? Bu paketler *Yemen*'den postalanmıştı... ve Chicago'daki *Yahudi sinagoglarına* gönderiliyordu... Bırakın bunları; okumaya devam edin.[19]

İki teröristin öyküsü

11 Eylül 2011 saldırılarında suçlanan tek kişi olan Zaharya Musa, Virginia Alexandria'da görülen davasında ifade verirken şunları söyledi: aleyhinde tanıklık yapan 11 Eylül'den sağ kalanların ve ailelerinin gözyaşları "iğrenç"ti... O ve diğer Müslümanlar Amerikalı Yahudilerin "kökünü kazımak" istiyorlardı... İdam edilen Oklahoma City bombacısı Timothy McVeigh "en büyük Amerikalı" idi.[20] Musa "her zaman, her yerde" Amerikalıları öldürmek istediğini ifade etti... "Keşke bu olay yalnız ayın 11'inde değil, 12, 13, 14, 15 ve 16'sında da olsaydı."[22]

Bir Küba yolcu uçağının 6 Ekim 1976'da bombalanmasının arkasmdakilerden biri olan Orlando Bosch, Küba'nın genç eskrim takımı dahil yetmiş üç yolcunun havaya uçması ile ilgili olarak 8 Nisan'da Miami'deki Kanal 41'den Juan Manuel Cao'nun bir programına katıldı:

CAO: 1976'da o uçağı siz mi düşürdünüz?
BOSCH: Size bu işle ilgim olduğunu söylersem kendimi ele vermiş olurum... Eğer bu eyleme katılmadığımı ileri sürersem bana yalan söylüyorsun dersin. Bu yüzden bu soruna şu ya da bu şekilde yanıt vermeyeceğim.
CAO: O eylemde 73 kişi öldü...
BOSCH: Hayır, dostum, bizim gibi o zorbaya (Fidel Castro) karşı özgürlük savaşı aşkıyla yanıp tutuşan Kübalılar söz konusu olduğunda, uçakları düşürmek, gemileri batırmak, ulaşabileceğin her şeye saldırmaya hazır olmak zorundasındır.
CAO: Peki orada ölenlere, onların ailelerine biraz olsun üzülmüyor musun?
BOSCH: Uçakta olanlar kimlerdi? Komünist partisinin dört üyesi, beş Kuzey Koreli, beş Guyanalı... Bunlar kim? Bizim düşmanlarımız.
CAO: Peki ya eskrimciler? Uçaktaki o gençler?
BOSCH: O genç kızları televizyonda gördüm. Altı kişiydiler. Müsabakanın sonunda altısının lideri zaferlerini o zorbaya armağan etti. Zorbayı göklere çıkaran bir konuşma yaptı. Biz daha Santo Domingo'da, despotu onurlandırmak için Küba'dan gelecek herkesin, despotun yanında savaş veren tüm erkek ve kadınlarla aynı riski göze alması gerektiğine karar vermiştik.
CAO: Peki ya o uçakta ölenlerin aileleriyle karşılaşsan, o zaman kendinden biraz olsun utanmaz mısın...?
BOSCH: Hayır, çünkü önünde sonunda orada bulunanlar Küba'daki despotlukla işbirliği içinde olduklarını bilmek zorundaydılar.

Zaharya Musa ile Orlando Bosch arasındaki fark, birinin yargılanıp müebbet hapse mahkûm olması, öbürünün Miami

sokaklarında serbestçe dolaşıp televizyona çıkacak kadar özgürlüğe sahip olmasıdır. 1983'te Miami Şehir Komisyonu bir "Dr. Orlando Bosch Günü" ilan etti.[22]

Küba uçağının bombalanmasında Bosch'un bir ortağı vardı: Luis Posada, Venezüella doğumlu bir Küba vatandaşı. Halen Birleşik Devletler'de özgür olarak yaşıyor. Kısmen Venezüella'da planlanmış olan uçağın düşürülmesi dahil çeşitli suçlardan ötürü Venezüella onun iadesini istedi. Ama Bush ve Obama yönetimi onu Venezüella'ya göndermeyi reddetti, çünkü işlediği tüm korkunç suçlara karşın o imparatorluğun bir dostu idi, Venezüella ve Küba ise değildi. Ayrıca Washington onu suçlarından ötürü ABD'de yargılamayacaktı. Bununla beraber, ABD'nin de imzalamış olduğu Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemleri Engelleme Anlaşması Washington'a bir ayrıcalık tanımıyor. Anlaşmanın 7. Maddesi, "Sanığın bulunduğu ülke, eğer onu sınır dışı etmezse, her koşulda, suç kendi bölgesinde işlenmiş olsun olmasın, yargılamanın gerçekleşmesi için davayı gerekli makamlara teslim etmek zorundadır" diyor.[23] Ya sınır dışı ya da yargılama. Birleşik Devletler hiçbirini yapmıyor.

3 IRAK

Irak. Büyük yalanlarla başladı. Büyük yalanlarla bitiyor. Asla unutmayın

2011 Aralık ayı ortalarında Amerikan birlikleri Irak'tan ayrılmaya hazırlanırken Başçavuş Ron Kelley, "İnsanların çoğu burada ne yaptığının farkında değil" diyordu. "Burada bir millet olarak büyük bir iş yaptık. İnsanları özgür kıldık ve ülkelerini onlara geri verdik."

Irak'ta görevli bir başka genç Amerikan askeri ise, "Burada tarihe geçtiğimiz söylenebilir" diyordu."[1]

Ah, evet, tarih kitapları; "Bir Ülkenin Bir Başkası Tarafından Gerçekleştirilen En Büyük Yıkımı" başlıklı, birçok ciltten oluşan bir dizi. En son cilt, çağdaş, eğitimli ve gelişmiş Irak milletinin yarı yıkık bir devlete dönüştüğünü; Amerikalıların 1991'den itibaren bir sürü geçersiz mazeretle, bu her şeyini yitiren mutsuz ülkenin insanlarını nasıl bombaladığını, işgal ettiğini, hükümetini devirdiğini, acımasız işkenceler uyguladığını ve çılgın cinayetler işlediğini sayısız grafikle anlatacak.

İşleyen bir eğitim sisteminin yitirilmesi. 2005'te Birleşmiş Milletler'in bir incelemesi yüksek eğitim kurumlarmm yüzde 84'ünün "yıkıldığını, hasar gördüğünü ve talan edildiğini" ortaya koydu. Binlerce akademisyen ve diğer profesyoneller ülkeden kaçtığı, kaçırıldığı ya da öldürüldüğü için buradaki aydın birikimi daha da azalmış, çoğu orta sı-

nıfın önde gelenlerinden oluşan yüz binlerce, belki de bir milyon Iraklı, aldıkları ölüm tehditleri yüzünden Ürdün'e, Suriye'ye ya da Mısır'a gitmişti. Ülkeden ayrılmaya karar veren orta sınıftan Sünni bir Arap "Artık yalnız kaldım" diyordu. "Hükümetim yok oldu. Artık hükümetin koruması altında değilim. Herhangi biri evime girip beni öldürerek çöplüğe atabilir."[2]

İşleyen bir sağlık sisteminin yitirilmesi. Kamu sağlığının yok olması. Tifo ve tüberküloz gibi öldürücü hastalıklar tüm ülkeyi sardı. Bir zamanlar Ortadoğu'da hayranlık uyandıran Irak'ın hastane ve sağlık merkezleri ağı savaş ve yağma yüzünden büyük zarar gördü.

Birleşmiş Milletler'in Dünya Gıda Programı 400.000 Iraklı çocuğun "tehlikeli protein eksikliği" çektiğini bildiriyor. Özellikle çocuklar arasında yetersiz beslenme ve önlenebilir hastalıklar yüzünden ölümler baş gösterdi, zira zaten yaşanmakta olan sefalet ve kargaşadan kaynaklanan sorun, ABD'nin on iki yıl süren ambargosu nedeniyle ortaya çıkan düzenli beslenme ve ilaç yokluğu ile daha da ağırlaştı.

Binlerce Iraklı çoğunlukla kara mayınlarına dönüşen patlamamış ABD salkım bombaları yüzünden kolunu ya da bacağını kaybetti; parça tesirli bombalar insan hakları savunucuları tarafından siviller ve özellikle onları toplayan çocuklar için çok acımasız bir silah olarak nitelendirilmektedir.

Seyreltilmiş uranyum parçacıkları Irak semalarında uçuşuyor, insanlar tarafından solunuyor, radyasyon saçıyor ve suya, toprağa, kana ve genlere karışarak sakat çocukların doğmasına neden oluyor. Bu arada napalm de kullanıldı. Ve beyaz fosfor. Bunlar en feci sakat doğumların nedeniydi. BBC'nin haberine göre Felluce adındaki Irak kentinde doktorlar ölü doğum sayısının çok yüksek olduğunu bildiriyor, kimileri bunun için 2004'ten beri ABD'nin şiddetli saldırıla-

rında kullanılan ve kenti harabeye döndüren bombaları suçluyordu.

Yeni doğan bebeklerdeki kalp bozukluklarının, Avrupa'dakilerden on üç misli daha fazla olduğu söyleniyordu. BBC muhabiri sokaklarda felçli ya da zihinsel engelli çocukların dolandığını görmüştü ve üç başlı doğan bir bebeğin fotoğrafı çekilmişti.

Aynı muhabir Felluce'de yetkililerin kadınları çocuk doğurmamaları için uyardığını da duymuştu. Şehirdeki bir doktor 2003'ten önce iki ayda bir karşılaştığı sakat doğumları 2010'da her gün karşılaştıkları ile kıyaslayarak "Bir gözü ya da burnu alnının ortasında doğan bir sürü bebek gördüm" dedi.[3]

("Yıllar sonra Amerika demokratik, özgürlük ve refah açısından gelişmiş bir Ortadoğu gördüğünde, Amerikalılar Felluce gibi savaşlardan şimdi Guadakanal ve Hiroşima'dan [İkinci Dünya Savaşı] bahsederken duyduğumuz hayranlık ve takdir ile söz edecekler." George W. Bush[4])

Temiz içme suyu kaynakları, yeterli kanalizasyon sistemi ve güvenilir elektrik şebekesi işgal öncesi düzeylerinin son derece altına inerek sıcaklığın 46 dereceye vardığı yörede halkın büyük zorluklar yaşamasma yol açtı. Tüm bu sefaletin yanı sıra, ülkenin en önemli gelir kaynağı olan petrol üretimi yarıdan fazla azaldığından insanlar benzin alabilmek için sıcağın altında bütün gün beklemek zorunda kalıyordu.

Su ve kanalizasyon sistemi ile diğer öğeler, 1991'deki Birinci Körfez Savaşı sırasında ABD'nin bombardımanları ile kasten yok edilmişti. Iraklılar 2003'e kadar bunları büyük çapta onarmayı başardılar. Ardından Washington'un bombardımanı yeniden başladı.

Amerikan silahlı kuvvetleri, saldırılarının yol açtığı kayıpların sayısını açıklayan hastanelerin en az birini yerle bir etti.

ABD askerleri çok sayıda evi bastı, erkekleri teslim aldı, kadınları aşağıladı, çocukları korkuttu; aileler çoğu zaman askerlerin evde bulunan paralara el koyduğunu açıkladı.

Ülkenin tarihsel mirası yakılıp yıkıldı ve talan edildi; bu, dünyada insanlık tarihinin belki de en büyük arşivini oluşturmaktaydı. Petrol kaynaklarının bulunduğu yöreler ABD silahlı kuvvetlerine karşı korumasız kaldı.

Bir zamanlar Ortadoğu'nun en etkin ve laik hukuk sistemine sahip olan bu ülkede artık şeriat yasaları geçerli kılındı.

Daha önce kadınlara tanınan haklar katı İslam yasalarının uygulanması tehdidi ile karşı karşıya kaldı. Bugün Irak, bir kadının kollarını örtmemesi ya da erkek arkadaşı ile piknik yapması halinde fiziksel saldırıya uğramasını hoş gören bir Şii yönetici sınıfın egemenliği altında. Sokakta şortla gezen erkekler ya da dışarıda şortla oynayan çocuklar şimdi taciz ediliyor.

> Bu hafta PBS'in Cepheden Haberler kanalında "Bush'un Savaşı" isminde bir program izledim. Ben de olup biteni böyle isimlendiriyorum. Bu "Irak Savaşı" değil. Irak hiçbir şey yapmadı. Irak 11 Eylül'ü planlamadı. Kitle imha silahlarına sahip değil. Burada, az sayıda Arap kentinde görülen sinemalar, barlar, dilediği gibi giyinen kadınlar, önemli bir Hıristiyan nüfus ve halka açık bir sinagog vardı. Şimdi bunların hepsi yok oldu. Yüzden fazla kadın başını örtmediği için acımasızca cezalandırıldı. (Film yapımcısı Michael Moore, 24 Mart 2008)

Daha önce hemen hiç bulunmayan fuhuş ve kadın ticareti ciddi bir sorun haline dönüştü.

Yahudiler, Hıristiyanlar ve diğer Müslüman olmayan kesim Saddam rejimindeki laiklik güvencesinden yoksun kal-

dılar ve çoğu başka yerlere göç etti. Kuzey Irak'taki Kürtler Arapları evlerinden etti. Ülkenin diğer yörelerinde Araplar Kürtleri sürdü.

ABD ve yeni Irak hükümeti tarafından yönetilen esir kamplarında insan haklarının ihlal edildiği çeşitli işkence ve kötü davranışlar sürüyor. ABD silahlı kuvvetleri tarafından tutuklanan on binlerce kişiden çok azı herhangi bir suçtan hüküm giymiş bulunuyor.

2003'te ABD işgalinden sonra oluşturulan Bölgesel Koalisyon Yönetimi'nin başında bulunan Paul Bremer, Dünya Bankası'nca 500.000 kişinin çalıştığı belirtilen 192 devlet kuruluşunu lağvederek serbest ticareti geçerli kıldı.[5]

Birçok insan, Saddam Hüseyin'in partisi Baas üyesi olduğu için evlerinden atıldı. Bu tahliyede ABD güçleri de rol oynadı. Ordu, bir askerin öldürülmesine öfkelenerek evleri yerle bir etti.

ABD birlikleri aradıklarını bulamadıkları zaman kimi bulduları sa yakaladılar; erkekler teslim oluncaya kadar eşlerini tutukladılar; bu, Amerikalılar indinde Nazilerin yaptığı kötülüklere örnek olarak Hollywood filmlerinde yer alan, aynı zamanda sivillerin topluca cezalandırılmasına örnek teşkil ettiği için Cenevre Antlaşması'nca yasaklanan bir tutumdu.

Amerikalıların aralıksız süren bombardımanından geriye bir sürü yerle bir edilmiş ev, işyeri, cami, köprü, yol ve çağdaş yaşamı simgeleyen diğer unsurlar kaldı.

Hadita, Felluce, Samarra, Ramadi... gelişigüzel yıkımın, cinayetlerin, ABD silahlı kuvvetlerinin insanlara ve insan haklarına saldırılarının rezil örnekleri olarak ayakta kalacak olan isimler.

Amerikalı askerler ve özel güvenlik şirketleri sürekli olarak insanları öldürüp cesetlerini sokaklarda bıraktılar; iç savaş, ölüm mangaları, her gün tanık olunan kaçırmalar, araba-

ların bombalanması, tecavüzler. ABD tarafından eğitilen Irak ordusu ve polisler ve isyancılar çok daha fazla cinayet işledi. Şiddet ve tarikat yanlısı yepyeni bir kuşak yetişti; bu anlayış Irak'ta yıllarca hüküm sürecek.

ABD istihbaratı ve askeri inzibat, isyancıları ihbar etmeye söz veren tehlikeli suçluları çoğunlukla serbest bıraktı.

Belli konularda protesto gösterisinde bulunan Iraklılar sık sık ABD güçleri tarafından kurşuna dizildi.

Çoğu zaman, Irak gazeteleri yayınladıkları yazılar yüzünden ABD işgal güçlerince kapatıldı ve muhabirler ABD birlikleri tarafından kurşuna dizildi; El Cezire televizyonunun verdiği haberler işgal ordularınca hoş karşılanmadığı için muhabirleri ABD güçleri tarafından öldürüldü, yaralandı ya da tutuklandı; televizyonun belli bölgelerde yayını yasaklandı. Pentagon, Irak'ta propaganda yapmaları için muhabirleri maaşa bağladı.

> [Irak'taki] savaş, Marshall Planı'ndan bu yana Amerika'nın en önemli liberal ve devrimci demokrasi oluşturma projesidir... Bu ülkenin yurtdışındaki en soylu girişimlerinden biridir. (Thomas Friedman, *New York Times*'ın ünlü dış ilişkiler analisti, Kasım 2003[6])
>
> Başkan Bush'un dış politika gündeminin temeli, daha önce hiç olmadığı kadar, insan haklarına dayanmaktadır. (Michael Gerson, *Washington Post* köşe yazarı ve bir zamanlar George W. Bush'un söylevlerini kaleme alan kişi, 2007[7])
>
> [Irak'taki] savaş, ABD'nin ve bugüne kadarki herhangi bir üstün gücün sergilediği en asil davranışlardan biridir. (David Brooks, NPR yorumcusu ve *New York Times* köşe yazarı, 2007[8])

Eğer Amerika'da önde gelen aydınlar bu düşüncelere inanıyor ve bunları halka yansıtıyorlarsa, insanların eleştiri yeteneğinin dumura uğramasını yadırgamamak ve bu gazetecilerin hepsinin "liberal" medyada yer aldıklarını göz ardı etmemek gerek.

> Savaş yorgunu Iraklılar sürekli 2003'te ABD'nin ön ayak olduğu işgalden önce her şeyin daha iyi olduğunu söyleyerek yakınıyorlar. (*Washington Post*, 5 Mayıs, 2007)

İnsanlar gerçekten sürekli bundan yakınıyordu. 2006'da Irak'ta National Public Radio (NPR) muhabiri olan Loren Jenkins, NPR haberinde "ılımlı ve cemaatine barış ve uzlaşma öneren biri kişi olduğu belirtilen, Saddam Hüseyin tarafından hapse atılıp sürülen, önde gelen bir Şii din adamı ile görüştü. Jenkins ona, "Saddam Hüseyin yönetimine geri dönülmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. O da, "Bugünkü durum yerine Irak'ı Saddam Hüseyin'in yönetimi altında görmeyi yeğlediğini" söyledi.[9]
Aynı yıl BBC'deki bir röportajda BM Genel Sekreteri Kofi Annan bazı Iraklıların şimdiki yaşamın Saddam Hüseyin rejiminkinden daha beter olduğunu ileri sürdüğünü kabul etti.

> Bence, Irak'taki sıradan yaşam açısından haklılar. Sıradan bir Iraklı olsaydım ben de böyle düşünürdüm. O zaman zalim bir diktatör tarafından yönetiliyorlardı ama hiç değilse sokağa çıkabiliyorlardı, çocukları okula gidip gelirken ana babaları "acaba onları bir daha görebilecek miyiz?" diye endişe etmiyorlardı.[10]

Önemi yok... Davullar çalsın... Kahraman Amerikan Askeri, başını dik tut! Ve asla özür dilemeye ya da tazminat öde-

meye *kalkışma.* Washington Irak'ı 1990'da Kuveyt'e saldırısıyla ilgili tazminat ödemeyi sürdürmeye zorlamakta (bu saldırıda ABD'nin rolü küçümsenemez). Ve –burada derin bir nefes almak gerek!– Vietnam da Birleşik Devletler'in kayıplarını karşılamakta. Hanoi 1997'den beri yenilgiye uğramış Güney Vietnam hükümetinin Amerikalıların gıda ve altyapı yardımlarından kaynaklanan borçları için yaklaşık 145 milyon dolar ödemekte. Böylece Hanoi Birleşik Devletler'in kendisine karşı açtığı savaşın maliyetini kısmen karşılamış oluyor.[11] Bakalım Irak ABD'ye ne kadar ödeyecek?

14 Aralık 2011'de Kuzey Carolina'daki Ford Bragg üssünde Barrack Obama askerlere Irak Savaşından söz etti. Bu konuşmasında Birleşik Devletler başkanı tüm kalbi ve sık sık takdir edilen zekâsı ile şunları söyledi:

> Bu, yaklaşık dokuz yıl süren olağanüstü bir başarıdır. Ve bugün, bunu gerçekleştirmek için yaptığınız her şeyi anımsıyoruz. ... Bundan yıllar sonra, başarılarınız varlığını sürdürecektir. Arlington'daki mezar taşlarına kazınan, şehit silah arkadaşlarınızın isimlerinde ve ülke çapındaki gösterişsiz anma törenlerinde yad edilecektir. Geçit törenlerinde hayranlık dolu fısıltılarla, çocuklarımızın ve torunlarımızın bağımsızlığında. Bu yüzden Tanrı hepinizi korusun ve Tanrı Amerika Birleşik Devletleri'ni korusun. Daha önce hiç karşılaşmadığınız insanlar uğruna bu başarıyı kazandığınız için tarihte yerinizi aldınız.

Barış Avukatı Bay Obama ağzından çıkan sözlere inanıyor mu? Barack H. Obama yalnızca Birleşik Devletler başkanı olmaya inanıyor. Onun tek inancı bu.

Oysa özgürlük gerçekten hüküm sürüyor: çok-uluslu şirketler kamu çıkarına olan yasaların, çevre koşullarının ve ça-

lışma hayatı ile ilgili güvencelerin kısıtlamasına uğramadan Irak kaynaklarından ve iş gücünden alabildikleri her şeyi alıyor.

Tüm bunlara karşın, Irak söz konusu olduğunda ve tartıştığım kişinin elinde ABD politikasını savunacak hiçbir koz kalmadığında, bana şu soru yönetilebilir:

"Bana bir tek şunu söyle, Saddam Hüseyin'in devrilmesinden memnun musun?"

Ben de "Hayır" derim.

O zaman o kişi, "Hayır mı?" diye sorar.

Ben de "Söyle bana" derim. "Eğer dizindeki bir sorun için ameliyata girersen ve cerrah da yanlışlıkla tüm bacağını keserse, artık dizinde bir sorun kalmadığı için mutlu olduğunu söyler misin? Irak halkının artık bir Saddam sorunu yok."

Oysa Irakların çoğu aslında onu destekliyordu.

ABD dış politikası, önde gelen medya ve Alzheimer

Hiç vazgeçilmiyor, değil mi? Amerika'nın, tüm dünyanın zihinleri bir sonraki Yıkım ve Yok Etme gösterisine hazırlanıyor. Sığınak delici bombalarm şimdi her biri 13,5 ton ağırlığında, eski harika modelden altı kat daha ağır. Gene de Savaş Patronları hâlâ sevilmek istiyor, başka seçenekleri olmadığını, Irak'ın en büyük tehdidi oluşturduğunu, hiç zamanımız kalmadığını söylediklerinde onlara inanmamızı istiyorlar.

2003 Mart'mda Irak'ın işgalinden önce de aynı hararetli ikna çabaları gösterilmişti Oysa Irak'ın hiçbir kitle imha silahına (KİS) sahip olmadığı anlaşılınca da... eh, bizim elit güçlerimiz saldırı için başka gerekçeler buldu ve hiç geriye bakmadı. Bazıları, "Neden bize söylemediler? Yoksa bizim onları bombalamamızı mı *istiyorlardı*?" diye Irak'ı azarladı.

Aslında, ABD'nin saldırısından önce yüksek makamlarda bulunan Iraklı yetkililer birçok kez bu silahların var olma-

dığını açıkça belirtmişti. 2002 Ağustos'unda Irak Başbakan Yardımcısı Tarık Aziz CBS muhabiri Dan Rather'a "Elimizde nükleer, biyolojik veya kimyasal silah yok" demişti.[12] Aralık ayında Aziz ABC'den Ted Koppel'e "Gerçek şu ki bizkitle imha silahlarına sahip değiliz. Kimyasal, biyolojik ya da nükleer silahlarımız yok" dedi.[13] Hüseyin'in kendisi 2003 Şubat'ında Rather'a, "Bu füzeler yok edildi. Birleşmiş Milletler'in onayladıkları dışında Irak'ta hiçbir füze bulunmuyor. Bunlar artık yok" dedi.[14]

Bunun yanı sıra, bir zamanlar Irak'ın gizli silah programının başında bulunan, Saddam Hüseyin'in damadı General Hüseyin Kemal 1995'te Birleşmiş Milletler'e, 1991'deki Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'ın yasaklanan füzeleri, kimyasal ve biyolojik silahları imha ettiğini anlattı.[15]

Irak yetkililerinin kitle imha silahlarına sahip olmadıklarını dünyaya açıkladığı başka örnekler de var.

Buna karşın hâlâ emin olunamıyorduysa, 2010 Temmuz-'unda, Irak'ta sonuçsuz bir kitle silah araştırması yapan, Birleşmiş Milletler'in eski silah denetçisi Hans Blix 2002 saldırısıyla ilgili İngiltere'deki bir araştırmada, "Irak'ta kitle imha silahları bulunduğundan yüzde yüz emin olanların, "iddia edilen bu silahların nerede saklandığı konusunda yüzde sıfırdan az bilgiye sahip olduklarının ortaya çıktığını söyledi. Verdiği ifadede 2003 Şubat'ındaki bir toplantıda İngiltere Başbakanı Tony Blair'i –ve başka görüşmeler sırasında ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'ı– Saddam Hüseyin'in hiçbir kitle imha silahına sahip olmayabileceği konusunda uyardığını da anlattı.[16]

Aranızda Amerikan medyasının ABD dış politikasıyla ilgili bilgi ve kavrama yeteneğinden hâlâ kuşkuya düşmeyenler varsa, şunu bir düşünün: Dan Rather'ın CBS programlarındaki açıklamalarına ve yukarıda belirtilen diğer beyanlara

karşın, Scott Pelley 2008 Ocak ayında FBI ajanı George Piro ile bir röportaj yaptı. Piro, Saddam Hüseyin idam edilmeden önce kendisiyle görüşmüştü:

> PELLEY: Size kitle imha silahlarının yok ediliş şekliyle ilgili ne söyledi?
> PIRO: Bana KİS'lerin çoğunun 90'lı yıllarda BM denetçileri tarafından yok edildiğini, kalanların da kendileri tarafından tek tek imha edildiğini söyledi.
> PELLEY: Onların imhası için kendisi mi emir vermişti?
> PIRO: Evet.
> PELLEY: Öyleyse bunu neden gizledi? Neden ülkesini riske soktu? Bu numarayı sürdürmek için ne diye yaşamını tehlikeye attı?[17]

Birleşik Devletler ve İsrail, elinde nükleer silahlar olduğunu iddia ettikleri İran'a saldırmaya hazırlanıyor. İran bunu her fırsatta yalanladı. Birleşmiş Milletler'e KİS konusunda yanıldığını söyleyen Iraklılardan Saddam Hüseyin öldürüldü, Tarık Aziz infaz edilmeyi bekliyor. İsrail İran'ı yok ettikten sonra bakalım hangi İranlı yetkilileri asacak?

Irak hiçbir KİS'e sahip olmadığını söylediğinde Bush yönetimi buna inansaydı bir şey değişir miydi? Muhtemelen hayır. Bush'un bunun doğru olduğunu bildiğini ya da en azından bundan kuşkulandığını gösteren bir sürü kanıt var. Aynı şey Tony Blair için de geçerli. Saddam Hüseyin bu iki düşmanın ne denli psikopat olduklarını yeterince takdir edemedi. Bush Irak'ı İsrail için, petrolün kontrolünü ele geçirmek için ve imparatorluğuna yeni üsler kazanmak için alt etmek istiyordu ama sonunda beklentileri tam olarak gerçekleşmedi; tuhaf bir nedenle Irak halkı bombalanmaktan, saldırıya uğramaktan, işgal edilmekten, yakılıp yıkılmaktan ve işkence görmekten hoşlanmadı.

Öte yandan eğer İran gerçekten nükleer silah üretiyorsa, şunu sormamız gerekiyor: ABD, İngiltere, Rusya, Çin, İsrail, Fransa, Pakistan ve Hindistan nükleer silah sahibi olabilir ama İran olamaz diye bir uluslararası yasa mı var? Eğer Birleşik Devletler Japonların atom bombaları olduğunu bilselerdi Hiroşima ve Nagazaki yok edilir miydi? İsrail askeri tarihçisi Martin van Creveld şöyle yazıyor: "Tüm dünya Birleşik Devletler'in ortada hiçbir neden yokken Irak'a nasıl saldırdığına tanık oldu. İranlıların nükleer silah üretmeye kalkışmamak için deli olmaları gerekir."[18]

Haritayı inceleyin: İran Birleşik Devletler'in iki büyük takıntısının, Irak ve Afganistan'ın tam ortasında; dünyanın en büyük iki petrol bölgesinin, Basra Körfezi ile Hazar Denizi'nin arasında bulunuyor. Çevresini ise, Amerika'nın dünyaya egemen olmasını engelleyen en önemli iki güç, Rusya ve Çin kısmen kuşatıyor. Tahran asla Washington'un yandaşı ya da cici köpeği olacak bir devlet değil. Washington'da, kendine saygısı olan hangi namuslu emperyalist böyle bir hedefe karşı durabilir ki? Ateş serbest!

Kapıya tabela asıldı: "Irak alım satıma hazır"

2005'te İngiliz STK Platformu bir rapor yayınladı, *Petrol Planları: Irak'ın Petrol Zenginliğinin Yürütülmesi.* Rapor egemen ülkenin en değerli malı olan petrolün Amerikan işgali ile muazzam şekilde yağmalanmasını ortaya koyuyordu. Rapor, ABD Dışişleri Bakanlığı'nda oluşturulan ve Aralık'taki seçimlerden sonra, kamuoyunda tartışılmadan ve muazzam bir maliyetle yürürlüğe konmak üzere olan Irak'taki petrol politikasını açıklıyordu. Bu politika Irak'taki petrol yataklarının çoğunluğunu, ülkenin petrol rezervinin en az %64'ünün işlenmek üzere çok-uluslu şirketlere tahsisini öngörüyordu. Yeni petrol anlaşmalarının Irak'a tahmini maliyeti, petrolün

devlet eliyle çıkarılmasına kıyasla 74 ila 194 miyar dolar arasında değişmektedir. Anlaşmalar yabancı şirketlere yüzde 42 ile 162 arasında değişen muazzam kâr garantileri sağlayacaktı. Bu kârları sağlayacak türden kontratlar, ürün paylaşım anlaşmaları (ÜPA) olarak bilinir. ÜPA'lar ABD hükümeti ve büyük petrol şirketleri tarafından geliştirilir ve Irak Petrol Bakanlığı'nın üst düzey yöneticileri tarafından desteklenir. Bununla beraber, PSA'lar 25-40 yıl geçerlidir, genellikle gizli anlaşmalardır ve hükümetlerin daha sonra anlaşma şartlarını değiştirmesini engeller.[19] *Petrol Planları*'nı kaleme alan araştırmacı Greg Muttitt şöyle diyor: "Geliştirilen anlaşmalar en pahalı olanlardır ve antidemokratik opsiyonlar içerirler. Irak'ın petrolü yabancı petrol şirketlerinin değil, Irak halkının çıkarma kullanılmalıdır."[20]

Noam Chomsky'ye göre, "Irak Hint Okyanusu'nda yalnızca turşu ve marul ihraç eden bir ada da olsa ABD'nin orasını istila edeceğine inanmamız isteniyor. Bizleri inandırmak istedikleri şey bu."[21]

Bu asil amaç hakkında bir başka hoş öykü

6 Nisan 2004'te General Ricardo Sanchez, Başkan Bush, Dışişleri Bakanı Colin Powell ve Savunma Bakanı Donald Rumsfeld ile Irak'ta bir telekonferansa katıldı. Büyük bir Amerikan saldırısı sürmekteydi ve bir başkası başlamak üzereydi. Sanchez'in anımsadığına göre Powell o gün çok sert konuşmuştu:

> Powell "Derhal birilerinin canına okumak zorundayız" dedi. "Bir yerlerde tam bir zafer kazanmak zorundayız. Gücümüzü tam anlamıyla göstermemiz gerek." Sonra sözü Bush aldı: "Bu harekâtın sonunda el-Sadr gitmek zorunda. En azından tutuklanacak. Onun muhakkak yok

edilmesi gerekiyor. Canına okunmalı! Birileri demokrasiyi ortadan kaldırmaya niyetlenirse onları bulur ve öldürürüz! Son derece acımasız davranmak zorundayız. Buradaki durum Vietnam'a hiç benzemiyor. Kesin kararlıyız. Başka türlü davranamayız. Bizi geri çekilmeye zorlamak için bir bahane bu... Bu, çok kritik bir an. Bizi yolumuzdan döndürmeye çalışıyorlar ama kesin kararlıyız. Bizim daha iyi bir çıkış yolumuz var. Güçlü olmak! Yolumuza devam etmek! Onları öldürmek! Kendimize güvenmek! Üstesinden gelmek! Onları haritadan sileceğiz! Gözümüzü bile kırpmadan!" (*Savaşta Akıllı olmak: Bir Askerin Öyküsü*, s. 349-50)

Kimin aklına gelirdi ki? Bush aklandı

Irak'ta ilerleme kaydediyoruz! "Dalga dalga" ilerlediğimiz söyleniyor. Savaşın tümüyle yasadışı olduğuna bakmayın. Hatta tümüyle ahlak dışı olduğuna da. İlerleme kaydediyoruz. Bu ne iyi, değil mi? Bu arada el Kaide Ortadoğu ve Güney Asya'da kadrolarını giderek artırıyor ve onlar da ilerleme kaydediyorlar. Aferin onlara. Terörle mücadelede görülen ilerlemeye gelince, Taliban kadar hızlı ve başarılı ilerleme kaydeden var mı?

Beyaz Saray Amerika'nın kaydettiği ilerlemeyi şiddet olaylarındaki azalma ile değerlendiriyor; gündelik soykırımlar yerini her gün yaşanan çok sayıda felakete bıraktı. Bunun hesabını kim tutuyor? Aslında, aynı iyi insanlar son beş yıldır bize Irak'ta öldürülenlerin sayısıyla ilgili yalan söylüyor ve bu konudaki araştırmaları tümüyle göz ardı ediyorlar. (Gerçek Amerikalılar öldürülen Arapları hesaba katmıyor.) *Washington Post'un* verdiği rakamlar yönetimin iddialarını adamakıllı çürüttü. Yayınlanan makalenin başında şunlar belirtiliyordu: "ABD askeri makamlarının son aylarda Irak'taki şiddet

olaylarının azaldığına dair beyanlarını inceleyen hükümetin içinde ve dışındaki birçok uzman, verilen istatistiklerin kesin olarak olumsuz eğilimleri yansıtmadığı kanısını edindi." Makale aynı eleştirel gözle devam ediyor.[22]

Şiddet olayları azalmış olsa bile, bu sevimli küçük savaş sayesinde milyonlarca Iraklının öldüğü ya da yurtdışında sürgünde olduğu, yahut Amerikan ve Irak hapishanelerini doldurduğu gerçeğini unutmamalıyız; birkaç milyon ise yaralı ya da sakat olarak evlerine dönmüş olmalı; bu yüzden muhtemel kurbanların ve canilerin sayısı büyük çapta azalmış durumda. Ayrıca, Irak'ta geniş çapta etnik temizlik de yapıldı (ilerlemenin bir başka göstergesi, n'est-ce pas?). Sünnilerin ve Şiilerin yaşam alanları şimdi çok daha kısıtlandı ve bu kokuşmuş toplumlar arasında berbat evlilikler de yapılmadığından tarikatlar arası şiddet olayları da azaldı.[23] Bunun yanı sıra, ABD askerleri de (çeşitli endişelerle, örneğin canlarından korktukları için) çok daha az harekete geçmekte, bu nedenle soylu çocuklarımıza yönelik şiddet hareketleri de azalmış durumda. Unutmayalım ki Irak'taki şiddet olayları (2003'teki işgalden sonra) Amerikan silahlı kuvvetlerine karşı yapılan saldırılarla başladı.

Bu arada, savaş başladığından bu yana ABD silahlı kuvvetler için en ölümcül yılın 2007 olduğunu belirtmiş miydim?[24] Bu, aynı zamanda Amerikan güçleri için Afganistan'daki en kötü yıl oldu.

Hükümet bize, Irak'ta şiddet olaylarının azaldığının ilk göstergelerinden birinin birçok Iraklı ailenin şiddet yüzünden kaçtıkları Suriye'den dönüş yapmaları olduğunu söylüyor. Oysa *New York Times* "Aylar süren siyasi açmazdan sonra büyük baskı altında bulunan Irak hükümeti Irak'a dönüşlerle ilgili abartılı rakamlar yayınlamaya başladı" diyor. Bu sayılar, herhangi bir nedenle Irak sınırlarını geçen tüm Iraklıları içeriyor. Birleş-

miş Milletler tarafından yapılan bir araştırma, Suriye'den gelenlerin yüzde 46'sının burada geçinemedikleri, yüzde 25'inin ise Suriye'nin katı vize kurallarının kurbanı oldukları için döndüklerini ortaya koydu. Sadece yüzde 14'ü ülkede güvenliğin sağlandığını duydukları için geri geldiklerini açıkladı.[25]

Televizyon ekranlarımızda "Egzotik Irak"ta tatil haberlerini ne zaman görmeye başlayacağız? "Bağdat'ın Güzelim Plajları Sizi Çağırıyor." Cesetlerin üzerinden atlayıverin. Gerçekten, Dışişleri Bakanlığı kısa süre önce Bağdat'ta çalışacak, "özellikle turizm ve bu alanda verilen hizmetler" konusunda deneyimli bir "iş kurma/turizm uzmanı" arandığını açıkladı.[26]

Amerikalı liderler ve medya bize Amerikan silahlı kuvvetlerinin şiddet olayları yüzünden Irak'ı terk edemedikleri, aksi halde burada toplu katliamlar yaşanacağını söylüyor. Oysa artık şiddet olaylarında önemli bir azalma olduğu iddia edilmekte. Bu, oradan çekilmek için uygun bir zaman olamaz mı? Birleşik Devletler'in başı dik olarak oradan ayrılması için harika bir fırsat değil mi bu? Tabii ki hayır.

Geçmiş önceden bilinemez: Vietnam'dan çekilmeye karşı Irak'tan çekilmek

Amerikan askeri gücünün Irak'tan çekilmesi için çağrılar yükseldikçe, savaşı destekleyenler tarihi yeniden yazarak ABD silahlı kuvvetlerinin 1973 Mart'ında Vietnam'ı terk ettiği zaman olanlarla ilgili ürkütücü bir resim çiziyorlar.

Kuzey Vietnam'daki komünistlerin işgalinden söz ediyor ama Amerikalıların çekilişinden sonra iç savaşın yirmi yıl daha sürdüğünden, ABD bombardımanlarının ve kimyasal silahlarının yarattığı dehşetten bahsetmiyorlar.

Amerikalıların çekilmesinden sonra ülkenin kan revan içinde kaldığını ileri sürüyorlar. Bu deyimle, komünizmden

yana olmayan çok sayıda sivilin öldürülmesini kastediyorlar. Oysa bu asla gerçekleşmedi. Eğer gerçekleşseydi, ABD'de Vietnam'daki savaşı destekleyen komünizm karşıtları büyük bir şevkle bir "komünist katliamını" kamuoyuna duyururlardı. Bu, tüm dünyada büyük manşetlerle yayınlanırdı. Bunun yapılmamış olması, böyle bir katliamın gerçekleşmediğini gösteriyor. Böyle olumsuz bir gelişmenin tersini kanıtlamak çok zor olurdu.

Kısa süre önce muhafazakâr WorldNetDaily, "Yaklaşık 600.000 Vietnamlı Güney Çin Denizi'nde kaçmaya çalışırken boğuldu" iddiasında bulundu.[27] Böyle bir iddia sağ kanatta daha önce yer aldı mı?

Bunlar Vietnam'la Kamboçya'yı karıştırarak Pol Pot dehşetinin Vietnam'ı da kapsadığı havasını yaratıyor. National Review Online'da şu haber yer alıyor:

> Altı hafta sonra son kalan Amerikalılar da Saygon'daki ABD elçiliğinin çatısından kalkan bir helikoptere bindi ve panik içinde yüzlerce Güney Vietnamlıyı ve tüm bölgeyi komünistlerin insafına bıraktı. Benzer bir sahne Phnom Penh'de (Kamboçya) de yaşanmıştı. Bunu izleyen işkence ve cinayet dalgasından geriye milyonlarca ceset kaldı.[28]

Ve işte 26 Temmuz 2007'de ünlü Fox News'da haberciler Sean Hannity ve Alan Holmes ile konukları aktör Jon Voigt. Voigt, "Halen" diyor, "olup bitenin farkında olmayan bir sürü insan bizim Irak'tan çekilmemiz için bağırıp çağırmakta. Oysa Vietnam'dan çekildiğimizde bir katliam yaşandı ve Kamboçya ve Vietnam'da 2,5 milyon insan öldü. Güney Vietnamlılar katledildi." Alan Holmes'un buna yanıtı sadece "Haklısınız, efendim" oluyor. Hannity hiçbir şey söylemiyor. Fox News'un sadık izleyicileri ise sadece bilgiç bir tavırla başlarını sallıyorlar.

Gerçekte, Vietnamlılar düşmanla işbirliği yapmış olanları öldürmek yerine onları "yeniden eğitim kamplarına" gönderdiler. Bu, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Almanlarla işbirliği yapmış olanların kafalarının kazınarak, benzer aşağılayıcı muameleler görerek sokaklarda dolaştırılmasından ve/veya en yakın ağaca asılmasından çok daha uygar bir davranıştı. Öte yandan bazı gericiler insanları Vietnam kamplarının neredeyse küçük birer Auschwitz olduğuna inandırmaya çalışıyor.[29]

Tarihle ilgili bir başka anımsatma: Genellikle Birleşik Devletler'in Vietnam Savaşı'nı kaybettiği kabul edildiğine ve o zaman bu savaşı kendi özgürlüğümüz için yaptığımız söylendiğine göre, "özgürlük savaşımız" başarısız olmuştur ve bizim şimdi Kuzey Vietnam Ordusu'nun işgali altında olmamız gerekir. Bir dahaki sefere sokakta bir Kuzey Vietnam devriyesine rastlarsanız ona el sallayın ve benden selam söyleyin.

Biri buradaki gizli mesajı çözebilir mi?

Aşağıdaki cümlelerin hepsi 4 Ağustos 2006 tarihli *Washington Post*'ta Ann Scott Tyson'un Hit isimli Irak kenti hakkında yazdığı makaleden alınmıştır:

> Burada yaşayanlar bu saldırıların Amerikalıların buradaki varlığından kaynaklandığını iddia ediyor ve kentlerinin bir savaş alanına dönmesinden isyancıları değil ABD askeri gücünü sorumlu tutuyorlar. Amerikalılar burayı terk etmeli, diyorlar, gidip kendi sorunlarını çözsünler.
> Bir Amerikalı asker "Hepimiz aynı şeyi istiyoruz. Ben evime, karıma dönmek istiyorum" dedi.
> Bir başka ABD subayı daha açık konuştu: "Kimse burada olmak istemiyor. Öyleyse neden buradayız? Asıl sorulması gereken bu."

"Eğer buradan ayrılırsak bütün saldırılar duracak, çünkü biz gitmiş olacağız."

35 yaşındaki karpuz satıcısı Sefuab Ganidum, "Sorun Amerikalılardan kaynaklanıyor. Onlar sadece sorun yaratıyor" dedi. "Köprüyü, hastaneyi kapatıyor, sokağa çıkma yasağı koyuyorlar. ABD güçlerinin kenti terk etmesi daha iyi olacak."

Bir kahvehanenin önünde oturan 65 yaşındaki Ramsey Abdullah Hindi, "Neden tüm bu sıkıntıları çekmek zorundayız?" diye sordu. ABD güçlerinin onu duyabilecek olmasına aldırmadan Iraklıların onlara saldırmasını haklı buluyordu. Üzüntüyle, "Dinleri ve karşılaştıkları kötü muameleler yüzünden Amerikalılarla savaşmaya hakları var. Sonuna kadar direneceğiz" dedi.

Kent yetkilileri de ısrarla ABD silahlı kuvvetlerinin Hit'i terk etmesini istiyordu.

Bir ABD deniz piyadesi "Ben iyi bir şey yapan biriyim ama sürekli üstüme ateş açılıyor" dedi. Bu kentte hiç kimse Amerika'dan yana değil. Ya bize katlanıyorlar ya da bizden tümüyle nefret ediyorlar."

"Eğer buradan ayrılırsak kent çok daha iyi duruma gelecek ve burasını çok daha iyi inşa edecekler."

Bu makaleyi okuyan Bush buradaki gizli mesajın Birleşik Devletler'in Irak'a özgürlük ve demokrasi getirmekte olduğunu bildirdiğini söyledi.

Şahane bir haddini bilmezlik

Haddini bilmezliğin klasik örneğini anımsıyor musunuz? Ana babasını öldüren genç adam yetim olduğu için yargıcın kendine insaflı davranmasını ister. Bu deyimin çağdaş biçimi, Bush yönetiminin tamamen yasadışı, ahlak dışı ve kahredici

bir savaşı başlatıp sonra da "savaşta olduğumuz" gerekçesiyle her türlü eleştiriyi yok saymasıdır.

Bu mazereti ileri sürerek, ereksiz casuslukları, insanların herhangi bir suç isnat edilmeden uzun süre tutuklu kalmasını, aşağılanıp işkence görmesini, Cenevre Anlaşması'na ve diğer uluslararası anlaşmalara uyulmamasını savundular; bu mazereti Demokratlara karşı kullanarak onları "savaş döneminde" partizanlık yapmakla suçladılar; bu mazereti başkanlık yetkilerinin artırılmasının ve kuvvetler ayrılığının zayıflatılmasının gerekçesi olarak kullandılar. Kısacası, "Bu savaşla ilgili ne istersek yaparız, çünkü savaştayız" dediler.

Anayasa Mahkemesi Yargıcı Antonin Scalia, "Savaş savaştır" diyordu "ve bir savaş esirinin sivil bir mahkemede jüri önünde yargılanması asla söz konusu olamaz. Bana bir fırsat tanıyın."[30] Scalia halk önünde konuşurken ücra köşelerdeki Amerikan kamplarmda bulunan tutuklularm hepsinin "savaş alanında ele geçirildiğini" ima etti.[31] Ama bu kesinlikle doğru değil. Oradaki zavallıların çok azı savaş alanında ele geçirildi, hemen hiçbirinin elinde bir tüfek bile yoktu; çoğu yalnızca yanlış zamanda yanlış yerde bulunmuş ya da kişisel bir hınca olan biri tarafından Amerikalılara ihbar edilmişti.

Tüm halklar gibi Amerikan halkının da oyunun nasıl oynandığını öğrenmesi için "güvenilir kaynaklarca" tekrarlanan bilgiler yeterlidir. 2006 Nisan'ında Wisconsin'in birçok kentinde orduların Irak'tan çekilmesi konusunda referandum yapıldı. İşte Evansville'den 48 yaşındaki Jim Martin. O, hiçbir anlamı olmayan bir referandum için vergi mükelleflerinin parasının harcanmaması gerektiği kanısında. "İşin özü, bir savaş içinde bulunduğumuzdur" diyor.[32] Meksika sınırında devriye gezen Minuteman hareketinin liderlerinden olan Chris Simcox ise, "Eğer seni gecenin bir yarısında ülkeme girmeye çalışırken yakalarsam ve bir savaştaysak ... sen benim

potansiyel düşmanımsın" diyor. "Bulaşık yıkamak için buraya gelen bir çingene bile olsan benim için fark etmez."[33]

Slate.com'dan Dahlia Lithic, Bush yönetimi tarafından ileri sürülen yasal gerekçeleri şöyle özetliyor:

> Mevcut yasalar uygulanamaz çünkü bu farklı bir savaş. Farklı bir savaş çünkü başkan öyle diyor. Başkan böyle diyor çünkü o başkan. ... Bizler bize uygulanmadığı sürece savaş yasalarına uyarız. Bu tutukluların hepsi, yasaları onların haklarını kısıtlamak için değiştirmediğimiz sürece, yasaların kendilerine tanıdığı haklara sahiptir.[34]

Gene de George W. Bush savaş sırasında vergilerde daha önce görülmedik oranda büyük kesintiler yaptı. Yoksa savaşta olduğumuzun ayırtında değil miydi?

Yeniden yapılanma, artık adın Birleşik Devletler değil

2006 Ocak ayında Bush yönetimi Şubat'ta bütçeyi Kongre'ye sunmadan önce, Irak'ın yeniden yapılanması için yeni kaynaklar peşinde olmadığını duyurdu. Bütçede yeniden yapılanmaya ayrılan fonlar harcandıktan sonra, Bağdat'taki ABD yetkilileri, diğer yabancı kaynakların ve palazlanmaya başlayan Irak hükümetinin Irak'taki 26 milyon nüfus için güvenli seçim, su ve diğer hizmetlerle ilgili olarak binlerce milyar dolarlık çalışma yapması gerektiğini açıkça belirttiler.[35]

Buradaki sağlık sistemi dahil tüm hizmetlerin ABD bombardımanı ile –çoğunlukla kasten– büyük çapta hasara uğradığını dikkate almak gerek. Birinci Körfez Savaşı'nın başlarında çağdaş bir toplumun sahip olduğu her şey kırk gün kırk gece süren bombardımanlarla yok edilmiş, bunu on iki yıl süren ekonomik yasaklar, sözüm ona uçuşa yasak bölgeleri korumak adına on iki yıl hemen her gün yağdırılan bombalar

izlemiş ve sonunda 2003 Mart'ından günümüze kadar devam eden bombardıman, işgal ve geniş çapta yıkım yaşanmıştı. İstihkam Kolordusunun komutanı olarak işin başında bulunan Tuğgeneral William McCoy bir basın konferansında habercilere "ABD asla Irak'ı tümüyle yeniden inşa etmek niyetinde değildi" açıklamasını yaptı. "Bu yalnızca bir başlangıçtı."[36] Bu son derece ilginç bir gelişimdir. Birleşik Devletler'in ulusları bombalamak, tüm semtleri yerle bir etmek, kentleri harabeye çevirmek, altyapıyı yok etmek, bombaların öldürmediği kişilerin hayatını cehenneme çevirmek konusunda uzun bir geçmişi vardır. Daha sonra da sebep olduğu hasarı gidermek için hemen hiçbir şey yapmaz.

27 Ocak 1973'te Birleşik Devletler Paris'te "Vietnam'da Savaşı Bitirmek ve Barışı Yeniden Kurmak" için bir anlaşma imzaladı. Birleşik Devletler'in kabul ettiği koşullar arasında Madde 21'de "Geleneksel politikası uyarınca Birleşik Devletler savaş yaralarının sarılmasına ve Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin (Kuzey Vietnam) ve Çin Hindi'nin savaş sonrası yapılanmasına katkıda bulunacaktır" denmekteydi.

Beş gün sonra Başkan Nixon Kuzey Vietnam Başbakanı'na şu koşulları içeren bir mesaj gönderdi:

> (1) Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, hiçbir siyasi koşul ileri sürmeden, Kuzey Vietnam'ın savaş sonrasında yeniden yapılanmasına katkıda bulunacaktır. (2) Birleşik Devletler'in ön çalışmaları, savaş sonrası yeniden yapılanma programlarının yaklaşık 3,25 milyar dolar yardım gerektirdiğini ve bunun 5 yıl içinde tamamlanacağını ortaya koymuştur.

Yeniden yapılanmayla ilgili yardım için verilen söz yerine getirilmemiştir ve asla getirilmeyecektir.

Aynı dönemde, Laos ve Kamboçya da aynı şiddette ABD bombardımanına maruz kaldı. Çin Hindi'ndeki savaş sona erdikten sonra bu ülkeler de Amerika'nın sıfır yapılandırma konusundaki "geleneksel politikasından" nasibini aldı.

Derken 1980'de Amerika Grenada ve Panama'yı bombaladı. Komşularımız da aynı şeyleri yaşadı. Yüzlerce Panamalı, Haklı Savaş Harekâtı'nın (bu, Amerika'nın saldırı ve bombardımanlarına alay edercesine verdiği isimdi) yol açtığı hasarın tazmini için Washington'un kontrolündeki Amerika Devletleri Organizasyonu'na, Amerikan mahkemelerine, hatta ABD Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Ama hiçbir sonuç alamadı, aynen Grenada halkı gibi.

1998'de Washington, her zamanki bilgeliği ile, Sudan'da kimyasal ve biyolojik silah üretildiği iddia edilen bir binaya bir düzineden fazla güdümlü füze fırlattı. Tamamen havaya uçurulan bina aslında Sudan halkı için hayati önem taşıyan bir ilaç fabrikasıydı. Birleşik Devletler fabrika sahibinin dondurduğu mal varlığını serbest bırakarak bir yanlışlık yaptığını itiraf etti. Artık tazmin etme zamanı gelmişti. Fabrika sahibi dava açtı ama kendisine ve bombardımandan zarar gören diğerlerine hiçbir ödeme yapılmadı.[37]

Ertesi yıl Yugoslavya olayı yaşandı; yetmiş beş gün boyunca gece gündüz yağan bombalar bu gelişmiş ülkenin sanayisini yok etti; buradaki yeniden yapılanma gereksinimi nefes kesici orandaydı. Yugoslavya'daki köprüler Tuna nehrini boyladı; fabrikalar ve evler yerle bir oldu; ulaşım tamamen durdu ... ülke bombalama harekâtının mimarı ve önde gelen sorumlusu olan ABD'den hiçbir tazminat alamadı.

ABD'nin Irak'taki yeniden yapılandırma işlevinin sona ermesiyle ilgili yukarıdaki beyanının ertesi günü, Birleşik Devletler'in Afganistan'daki yeniden yapılanmayı da durdurduğu ilan edildi.[38] Hem de yıllar boyu kentlere ve köylere atılan bomba ve füzelerle her şey yakılıp yıkıldıktan sonra.

Savaşın gerisindeki peri masalı

Demokratlarla Cumhuriyetçiler birbirini suçlamaya, kongreye soru önergeleri vermeye ve araştırma yapılmasını istemeye başladılar... Kim ne demişti? Bunu ne zaman söylemişti? Bu sözler savaşı nasıl körüklemişti? İstihbarat yetersizdi, yönetimin bilgi sahibi olması gerekiyordu, bizler yanıltıldık, onlar yalan söyledi, ama Demokratlar da buna inandılar ve olumlu oy verdiler... 21. yüzyılda Amerika Birleşik Devletleri'nin ciddi parlamento görüşmelerini simgeleyen bitip tükenmez tartışmalar...

Söylenen en büyük yalanı bir kez daha hatırlamanın zamanı geldi; bütün bu çekişmeleri anlamsız kılan o yalanı. Zira Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olup olmaması önemli değildi; istihbaratın doğru yapılıp yapılmaması önemli değildi, ya da Bush yönetiminin silahlarla ilgili yalan söylemesi veya bu yalana kimin inanıp inanmadığı önemli değildi. Önemli olan, Bush yönetiminin Irak'ın bu silahları ABD'ye karşı kullanma tehdidinde bulunduğunu, bu tehdidin Amerika'da büyük bir kargaşa yaratacağını iddia etmesiydi... Buna örnek olarak, Başkan Yardımcısı Cheney'in işgalden altı ay öncesine ait "Bizler ABD'nin bu faaliyetlerin (Irak nükleer saldırısının) hedefi olacağına giderek daha fazla inanmaktayız" beyanı gösterilebilir.[39]

Şunu bir düşünün: Saddam Hüseyin'i Birleşik Devletler'e saldırmaya itecek düşünce, ulusça intihara kalkışma isteğinden başka ne olabilirdi? Kimileri, "Ama o öyle çılgın biri ki, ne yapacağı nasıl kestirilebilir?" diyebilir. Oysa 2002 sonlarında ABD'nin Irak'ı işgal etmekte ısrarlı olduğu kesinleşince Saddam ülkesinin kapılarını BM silah uzmanlarına ardına kadar açtı. Bu, bir çılgının değil, hayatta kalmaya çalışan birinin davranışıydı. 1991'de saldırıya uğradığı zaman bile bu silahlara sahip olduğu kesin iken onları kullanmamıştı. Da-

hası, şimdi Irak'ın savaşı önlemek umuduyla 2003 yılının başında barış girişimlerinde bulunduğunu biliyoruz.[40] Bu hiç de çılgınca bir davranış değildi.

Hayır, ABD Irak'ı kitle imha silahlarıyla saldırı tehdidi yüzünden işgal etmedi. Ayrıca, bu silahların varlığı –yani var olduğu inancı– harekete geçmek için yeterli bir neden olarak ileri sürülemez, aksi halde ABD'nin Rusya, Fransa ve İsrail'e de saldırması gerekirdi.

Saddam Hüseyin'in mahkeme salonundaki fil

Ekim 2005'te Saddam Hüseyin'in yargılanmasına başlandı. 1982'de Bağdat'ın kuzeyinde Şiilerin çoğunlukta olduğu Duceyl kentinde kendisine karşı yapılan bir suikast girişiminde kortejine ateş açılması üzerine 140'tan fazla insanın öldürülmesiyle suçlanıyordu. Görünüşe göre yalnız bu suçtan yargılanmaktaydı. Oysa birkaç yıldır Saddam'ın 1988 Mart'mda Halepçe kentinde kimyasal silahları "kendi halkına" karşı kullanmış olduğunu duymaktaydık. (Aslında burada Kürtler yaşıyordu ve eğer Seminoller Başkan Andrew Jackson'un halkı ise bunlar da Saddam'ın "kendi halkı" sayılabilirdi.) Bush yönetimi bunu tekrarlanmaktan asla bıkmadı. En son 21 Ekim'de Beyaz Saray'm diplomasi temsilcisi Karen Hughes Endonezya'da Saddam'm "kendi halkına karşı kitle imha silahları kullandığını" söyledi. "Zehirli gaz" kullanarak kendi halkından yüz binlerce insanı öldürmüştü. Bu sayıya yapılan itirazlara Hughes "Bu, ABD hükümetinin geçmişte birçok kez dile getirdiği bir rakamdır. Onun Kürtlere saldırısından sonra bu bilgi geniş çapta yayılmıştır. Sanırım yaklaşık 300.000'den söz ediliyordu. Ben de kampanya sırasında her gün bunu dile getirdim. Bu bilgi Amerika'da çok fazla konuşuldu" diye yanıtladı. Dışişleri daha sonra Halepçe'deki kurbanların 5.000 civarında olduğunu söyleyerek Hughes'un yanlışını düzeltti.[41]

(Bu rakam da siyasi nedenlerle abartılmış olabilir, zira Halepçe saldırısını izleyen altı ay zarfında ölü sayısı önde gelen medya tarafından "yüzlerce" olarak dile getirildi, hatta Irak'la 1981'den 1988'e kadar savaşan İran tarafından bile; daha sonra bu sayı "5.000" olarak şişirildi.[42])

Bu arada, Abraham Lincoln'un Amerikan İç Savaşı sırasında kendi halkını öldürdüğünü anımsamakta yarar var, hem de yüz binlercesini! Yönetimin Halepçe üzerinde bu kadar durması karşısında, Saddam'ın mahkemede bu olayla suçlanması beklenirdi. Bence, ABD'nin bu konuyu mahkemeye taşımaktan kaçınmasının iki nedeni olabilir. Birincisi, bu suçla ilgili kanıtlar kesin değil; örneğin o dönemde Pentagon'un Halepçe'de zehirli gaz kullananın İran olduğunu belirten bir rapor yayınlamış olması.[43] İkincisi de, ABD'nin Saddam'a büyük çapta para ve istihbarat desteği vermesinin yanı sıra, Irak'ın kimyasal ve biyolojik silah üretmesi için malzeme sağlaması; Saddam'ı savunanların bu konuyu mahkemede dile getirmesi sıkıntı yaratabilirdi. ABD mahkemeyi ustalıkla yönlendirerek istenmeyen ifadelerin, bu arada Saddam'ın 1982 katliamıyla suçlanmasından hemen sonra, 1983 Aralık ayında, Irak rejiminin uyguladığı metotları ve İran ordularına karşı kimyasal silahlar kullandığını gayet iyi bilen Dışişleri Bakanı Donald Rumsfeld'in Ronald Reagan tarafından iki ülke arasındaki ilişkileri güçlendirmek için Bağdat'a gönderildiğinden söz edilmesini engelledi.[44] Saddam ve Rumsfeld'in birbirine yakın davranışlarını sergileyen fotoğraflar ve filmler mevcut.

Savaş barıştır, işgal egemenlik

Birleşik Devletler Suriye'den Irak'a geldiği ileri sürülen yabancı savaşçıları engellemek için Kuzey Irak'taki Rava kentinde bir ileri karakol oluşturdu. Amerikalılar burada evleri

aradı, kapıları kırdı, kitlesel tutuklamalar yaptı, yolları kesti, hava hücumları gerçekleştirdi ve başka taktiklerle Rawa halkını olağanüstü tedirgin etti. İleri karakolun kumandanı Yarbay Mark Davis 300 öfkeli insana hitap etti. Homurdanan insanlara "Biz bir yere gitmiyoruz" dedi. "Kimileriniz saldıran helikopterlerden ve üsten açılan ateşten endişeleniyorsunuz. Bunlar barışın sesidir."[45] Aynı saçmalıkla, bunların egemenliğin sesi olduğunu söyleyebilirdi. Özellikle anayasayla ilgili bir referandumun yapılmakta olduğu günlerde, Washington bize Irak'ın egemen bir ulus olduğu konusunda güvence verdi, oysa oylama Iraklılara günlük acılarını giderecek gücü sağlamayacak, yalnızca ABD'nin Halkla İlişkiler faaliyeti yürütmesine hizmet edecek. Oyların bir Amerikan askeri üssünde sayıldığını ve referandumun yapıldığı gün Amerikan savaş uçaklarının ve helikopterlerinin Ramadi kentinde yetmiş kişiyi öldürdüğünü de unutmayalım.[46]

İngilizler de ısrarla Irak'ın egemen bir ulus olduğunu söylüyor. Kısa süre önce güneydeki Basra kentinde yüzlerce kişi sokaklara döküldü ve bağırıp çağırarak, yumruklarını sallayarak İngiliz silahlı kuvvetlerinin bir hapishaneyi basıp iki İngiliz askerini serbest bırakmasını protesto etti. Irak polisi sivil giyinmiş bu iki İngiliz'i silahlarını ateşlemek (kime ya da nereye belli değil) ve bomba yerleştirmeye çalışmak ya da arabalarında patlayıcı bulundurmak iddiasıyla suçlayıp tutuklamıştı. Bunun üzerine İngiliz askerleri çok sayıda zırhlı araca binerek hapishane duvarını yıktılar ve tutukluları serbest bıraktılar, bu arada bir savaş helikopteri de havada dolanmaktaydı.[47]

Bu olayın sorgulanması gereken yanı şu: Sivil giyinmiş İngilizler (ifadelerden birinde Arap kılığında oldukları belirtiliyor) içinde patlayıcı ve silah olan bir araba ile etrafta dolanıyor... Bu, koalisyon güçlerinin bir oranda "isyancıla-

ra" karıştığı ile ilgili olarak sık sık tekrarlanan varsayımları güçlendirmiyor mu? Koalisyon güçleri Irak'ta kalmak için bir gerekçe olarak isyancıları göstermiyor mu?

AFGANİSTAN

Bana bir kez daha anlatır mısınız... Afganistan'daki savaş neyin nesiydi?

ABD'nin Irak'la savaşı iyi bir sonuca vardığında (ya da kısmen iyi... veya hiç yoktan iyi bir sonuca vardığında... ya da biz burada henüz tek parça halindeyken ve hâlâ öldürmediğimiz birtakım Iraklılar kalmışken buradan cehennem olup gitmemiz gerekirken) hükümetimizin ve medyanın en parlak zekâlıları Afganistan'da ne yapacağımız konusunda kafa yormaya başladılar. Görünüşe göre kimse, Afganistan'ın 11 Eylül'le ya da teröristlerle savaşmakla hiçbir ilgisi olmadığını, her şeyin petrol boru hatlarıyla bağlantılı olduğunu ya bilemiyor ya da anımsamıyordu (öte yandan terörün çoğunluğu da ABD'nin saldırı ve işgallerinden kaynaklanmaktaydı.) Başkan Obama 2009 Ağustos'unda şu beyanatı yaptı:

> Savaşın bizim seçimimiz olmadığını asla unutmamalıyız. Bu savaşa gerek de yoktu. Amerika'ya 11 Eylül'de saldıranlar bunu yeniden yapmayı planlıyorlar. Eğer kontrol altına alınamazsa Taliban saldırıları el Kaide'nin daha fazla Amerikalıyı öldürme komploları için çok daha elverişli bir ortam hazırlayacaktır.[1]

Birleşik Devletler'in ve onun NATO cephesinin, 11 Eylül 2001 olaylarıyla bağlantısını hiç kimsenin saptamamış olduğu on

binlerce insanı Afganistan'da öldürmüş olmasının hiç önemi yoktu.

2001'de "Amerika'ya saldırı planlarının" Afganistan'dan çok Almanya, İspanya ve ABD'de uygulanmış olmasının hiç önemi yoktu. Birleşik Devletler neden bu ülkelere saldırmamıştı?

Aslında gerekli olan uçak biletleri almak ve Birleşik Devletler'de uçuş kurslarına katılmak mıydı? İçinde iskemleler bulunan bir oda mı? "Çok daha elverişli bir ortam" ne demekti? İskemleleri olan daha büyük bir oda mı? Belki de bir karatahta? Birleşik Devletler'e saldırmaya niyetlenen teröristler hemen her yerde bir araya gelebilirlerdi.

Birleşik Devletleri Afganistan'a çeken tek "gereksinim", Orta Asya'da Hazar Denizi'nin yanı başındaki bu topraklarda bir askeri varlık oluşturmak (bu yörenin dünyanın bilinen ikinci büyük petrol ve doğal gaz yataklarına sahip olduğu saptanmıştı) ve burada Afganistan'ın içinden geçen petrol ve doğal gaz boru hatları döşemekti.

Afganistan Güney Asya'nın büyük bir kısmını besleyecek petrol ve doğal gaz boru hatları için çok uygun bir konumdadır; bu hatlar henüz Washington'un yandaşı olmayan İran ve Rusya'yı devre dışı bırakabilir. Yeter ki Taliban boru hatlarına saldırı düzenlemesin. ABD Güney ve Orta Asya Meseleleri Devlet Bakan Yardımcısı Richard Boucher, 2007'de "Hedeflerimizden biri Afganistan'da düzeni sağlayıp, burasının Güney ve Orta Asya arasında bir geçit ve merkez oluşturarak enerjinin güneye akmasını gerçekleştirmektir" diyordu.[2]

1980'lerden bu yana bölgede çeşitli boru hatları planlanmış, fakat bunlar askeri, maddi ya da siyasi sorunlar yüzünden ertelenmişti. Örneğin TAPI diye anılan (Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan) boru hattı Pakistan ve Hindistan'a İran'dan gaz taşıyacak rakip bir boru hattını engellemek hevesindeki Washington tarafından büyük çap-

ta desteklenmişti. TAPI'nin geçmişi 1990'ların sonuna kadar uzanır. O dönemde Taliban hükümeti merkezi Kaliforniya'da bulunan Unocal Şirketi ile görüşmeler yaptı. Bu görüşmeler Clinton yönetiminin tümüyle bilgisi dahilinde yapılmış ve Taliban tabanının aşırı baskısına karşın sürdürülmüştü. Hatta Taliban yetkilileri bu görüşmeler için Birleşik Devletler'e geldiler.[3] Unocal temsilcisi John Maresca, 12 Şubat 1998'de Kongre'nin Asya ve Pasifik Komitesi önünde ifade verirken boru hattı projesinin önemini belirtti ve Taliban'la anlaşmanın giderek artan zorluklarından söz etti:

> Bölgenin toplam petrol yatakları rahatça 60 milyar varili aşabilir. Bazı tahminler 200 milyon varile kadar ulaşıyor... Başından beri, Afganistan'ın içinden geçmesini önerdiğimiz boru hattının yapılabilmesi için hükümetlerin, liderlerin ve şirketimizin güvenini kazanmış bir yönetimin başa gelmesi gerektiğini belirttik.

Bu görüşmeler 2001 Temmuz'unda kesilince Bush yönetimi Taliban'ı, hükümet Amerikalıların isteklerini karşılamazsa askeri müeyyideler uygulamakla tehdit etti. Ertesi ay görüşmeler tamamen sona erdi; bu, 11 Eylül'den bir ay önceydi.

Birleşik Devletler Hazar Denizi ve Basra Körfezi'ndeki petrol ve doğal gaz bölgeleri konusunu gerçekten ciddiye almaktaydı. 1990-91'deki Körfez Savaşı sırasında ABD Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Umman, Afganistan, Pakistan, Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan ve Kazakistan'da askeri üsler oluşturmayı başardı.

Taliban'la savaş, Afganistan'daki herkesi öldürmeden "kazanılamaz". Birleşik Devletler boru hattı güvenliği konusu yeniden Taliban'la görüşebilir, sonra da çıkıp "zafer"den söz edebilir. Barak Obama önünden akan metne bakarak etkili bir

zafer nutku atabilir. Bu nutuk, "bağımsızlık" ve "demokrasi" sözcüklerini içerebilir ama "boru hattından" söz etmez.

Almanya'nın ne ilgisi var

Almanya'nın başkanı Horst Koehler 2010 Haziran'ında istifa etti, çünkü hükümet yetkililerinin söylememesi gereken bir şey söylemişti. Almanların Afganistan'da ekonomik nedenlerle savaştığını söylemişti. Demokrasiden hiç söz etmemişti. Bağımsızlıktan da. İyilerin Kötülerle Savaşı hakkında tek kelime söylememişti. "Terörizm" sözcüğü hiç geçmemişti. Tanrı sözcüğü de. Afganistan'daki Alman kuvvetlerine yaptığı bir ziyarette, Almanya gibi ihracata ve serbest ticarete dayanan bir ülkenin askeri güç kullanmaya hazır olması gerektiğini belirtmişti. Ülke, demişti, "çıkarlarımızı, örneğin serbest ticaret yollarını korumak ve ticaretimizi, iş olanaklarını ve kazancımızı olumsuz etkileyecek olan bölgesel istikrarsızlığı engellemek zorundadır."

Almanya'daki Sol Parti'nin başkanı, "Koehler başından beri ortada olan bir şeyi açıkça dile getirdi" dedi. "Alman askerleri büyük ekonomik çevrelerin ihracattaki çıkarlarını korumak uğruna Afganistan'da yaşamlarını tehlikeye atmaktalar."[4] Muhalefetteki diğer politikacılar Koehler'den söylediklerini geri almasını istediler ve onu kamunun yurtdışındaki askeri misyonlara güveni sarsmakla suçladılar.[5]

T.S. Eliot'un ünlü görüşü gibi: "İnsan gerçeğe fazla tahammül edemez."

Afganistan efsaneleri

4 Temmuz 2009'da Senatör Patrick Leahy, yirmi yıl önce Sovyet güçlerinin Afganistan'ı terk etmek zorunda kalmalarının aksine, ABD güçlerinin orada başarılı olacağı umudunu taşıdığını açıkladı. Vermont'un Demokrat üyesi şöyle konuştu:

> Ruslar, hak ettikleri gibi, oradan kaçmak zorunda kaldı. Onların kaçmak zorunda kalmalarına katkıda bulunduk. Ama onlar ülkeyi fethetmek için gelmişlerdi. Biz niyetimizi açıkça anlattık ve Afganistan'da konuştuğum herkes de aynı duygulara sahip: bizim onlara yardım amacıyla geldiğimizi ve tekrar gideceğimizi biliyorlar. Buradan gideceğimizi apaçık anlattık. Ülke tekrar kendilerine geri verilecek. Eskiden hatalı davrananlar, burasını fethetmek için gelenlerdi.[6]

Leahy uzun yıllardır dış politika konularıyla ilgilenen bir liberaldir, insan hakları ihlali suçunu işleyen yabancı askeri birimlere ABD'nin uyuşturucuya karşı savaşta yardım etmemesi gerektiğini savunur, terörist olduğundan kuşkulanılan kişilerin insani ve yasal haklarından yoksun bırakılmasına şiddetle karşı çıkar. Gene de sayısız genç Amerikalıyı korkunç bir şekilde ölmeye ya da sakat kalmaya göndermekten çekinmemiştir. Hem de ne için? Konuşmasında yer alan her husus bir yanılgıdan ibaretti.

Ruslar Afganistan'ı fethetmeye gitmemişlerdi. Sovyetler Birliği altmış yıldan fazladır bu ülkenin komşusuydu ve hiçbir saldırıda bulunmamıştı. Ancak Birleşik Devletler Afganistan'da Moskova yanlısı bir hükümeti devirip askeri bir anti-komünist yönetim oluşturmak için müdahalede bulunduğunda Ruslar ABD'nin desteklediği Müslüman mücahitlerle savaşmak için burasını işgal etti; ABD de Kanada ya da Meksika'da komünist bir hükümet kurulmasını engellemek için aynı şeyi yapardı.

ABD'nin burayı terk etmesine gelince... Bu, gerçekleşinceye kadar, tamamen anlamsız bir propagandadır... Güney Kore halkına sorun –elli altı yıldır Amerika'nın işgali sürüyor; Japon halkına sorun– altmış dört yıldır işgal altındalar. Rusların

oradan kaçmak zorunda kaldığını söylemek de doğru değil. Bu esasında Rusya başkanı Mikhail Gorbaçov'un kararıydı ve askeri olmaktan çok politik bir karardı. Gorbaçov'un en büyük hayali Sovyetler Birliği'ni Batı Avrupa tipi bir sosyal demokrasiye dönüştürmekti ve bütün kalbiyle, hemen hepsi Soğuk Savaş'ın komünist karşıtı olan, Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesine karşı çıkan Avrupalı liderlerin onayını almayı istiyordu.

Öte yandan, Birleşik Devletler'in Afganistan'da insanlara yardım etmek için bulunduğunu iddia etmek de, otuz yıldan uzun süre boyunca Afgan halkının ne büyük acılar çektiği düşünüldüğünde hayli zordur.

Bitmeyen mücadele

Birleşik Devletler ve tamamen ona bağlı olan NATO sürekli olarak Afganistan'a bomba yağdırıyor ve teröristleri öldürüyor (ya da "terörist olarak tanımlanan sivilleri, kadınları ve çocukları). Bunu sık sık yapıyorlar, hedefleri ise hava saldırılarına karşı tamamen savunmasız olan insanlar.

ABD/NATO sözcüleri bize düşmanın kasten sivilleri öne sürerek yabancı güçlere karşı bir tepki oluşturmak istediği için bu talihsiz kazaların olduğunu söylüyor. Zaman zaman düşmanın kurbanlarla aynı binada bulunup onları "canlı kalkan" olarak kullandıkları ileri sürülüyor.[7] Bundan, düşmanın bir şekilde bombalar düşmeden önce hangi binanın bombalanacağını öğrendiği sonucu çıkıyor. Ya da orası normal sivillerin yaşadığı bir yer ve binanın bombalanacağını öğrenince düşman kendi adamlarından bazılarını oraya koşturup sivillerle birlikte ölmesini sağlıyor. Ya da, daha büyük bir olasılıkla, düşman bombardımanı önceden haber almıyor ama siviller her zaman orada bulunmak durumunda, yani orada *yaşıyorlar;* düşmanların karıları ve çocukları olabilirler.

Bu düşmanın şeytani zekâsının ya da zekice şeytanlığının bir sınırı yok mu?

Batılı yetkililer bize düşmanın kasten sivil bölgelere saldırdığını, hatta sıradan Afganlılarla uluslararası güçler arasında bir ateş hattı oluşturmayı umduğunu da söylüyorlar.[8] Muhtemelen isyancılar yakınlardaki Batılı askeri tesislere ve birliklere saldırmaktalar. Burada şu soru ortaya çıkıyor: Batılı güçler neden tesislerini ve/veya birliklerini sivil bölgelerin yakınına konuşlandırarak sivilleri tehlikeye atıyorlar?

ABD/NATO askeri liderleri, Batılı güçlerle Taliban'ın yol açtığı kayıpları kıyaslamanın büyük haksızlık olduğunu, çünkü savaş yüzünden meydana gelen tesadüfi ölümlerle militanların masum insanları kasten öldürmesi arasında son derece büyük bir ahlaki fark olduğunu ileri sürüyorlar. NATO'nun Uluslararası Güvenlik Yardım Gücü'nün sözcüsü Binbaşı John Thomas "Hiçbir (Batılı) asker sabah herhangi bir Afgan vatandaşını öldürmek amacıyla uyanmaz" diyor. "Böyle bir şey istemeden olursa bundan son derece büyük üzüntü duyulur."[9] Ne kadar rahatlatıcı bir ifade, değil mi? Aklı başında, hassas bir insan bizim ne kadar iyi insanlar olduğumuzu görmezlikten gelebilir mi?

Vietnam'dan Irak'a kadar tüm bombardımanlarda Washington kamuoyuna sivillerin yanlışlıkla öldürüldüğünü ve bundan son derece "üzgün" olduğunu söyleyip durdu. Oysa kalkıp nüfusun yoğun olduğu bölgeleri bombalar ve sonra orada "istenmeyen" ölümler olduğunu öğrenirseniz; ertesi gün yeniden bombardıman yapar ve "istemeden" ölümlere neden olduğunuzu öğrenirseniz; bir sonraki gün tekrar bombalar atıp bu ölümlere "istemeden yol açtığınızı" söylemeye hakkınız olur mu?

1999'da Sırbistan'da yetmiş sekiz gün süren bombardıman sırasında çok sayıda sivil öldü. Belgrad'da siyasi partilerin bu-

lunduğu bir yapı, televizyon binası, radyo istasyonları, yüz özel şirket ve çok daha fazlası bombalardan nasibini aldı. NATO yetkilileri kayıpları açıkladı: "Tahmini kayıplar 50 ila 100 hükümet/parti görevlisi. İstemeden öldürülen sivillerin tahmini sayısı: 250. Bu sivillerin yaşadığı apartmanlar patlamanın yer aldığı bölgede."[10] Yetkililer yakınlardaki apartmanlarda yaşayan yaklaşık 250 sivilin bombardımanda öldüğünün, ayrıca herhangi bir suçu bulunmayan yaklaşık 100 hükümet ve siyasi parti görevlisinin hayatını kaybettiğinin sanıldığını söylüyorlardı. Öyleyse elimizde ne var? Birbirlerine "Biz A planını uyguladık ve B planının gerçekleştiğini düşünüyoruz. Ama eğer gerçekten B planı gerçekleşmişse önceden bunun *istemeden* olduğunu söyleyecek ve daha sonra da bunda ısrar edeceğiz" diyen insanlar yetiştirmişiz.

Aslında durum bundan da beterdi. Başka yerlerde de belirttiğim gibi, NATO yetkilileri tarafından itiraf edildiği üzere, Sırbistan'ın bombalanmasındaki esas amaç, halkın Slobodan Milosevic hükümetine verdiği desteği yok etmekti.[11] Bu, gerçekte, FBI, CIA ve Birleşmiş Milletler tarafmdan kullanılan, "terörizmin" klasik bir tanımı, sivil hükümeti belli politikalarını değiştirmeye zorlamak için halka şiddet uygulama ya da böyle bir tehdit oluşturma yöntemiydi.

Kadınlar: son büyük şans

Çok sayıda Amerikalı ABD'nin Afganistan'ı işgaline gerekçe olarak bu zor durumdaki ülkede kadınlara uygulanan acımasız baskıdan söz ediyor ve Birleşik Devletler'in bu zavallı kadınların son şansı olduğunu ileri sürüyor. Buna karşm, 1980'lerde ABD buradaki laik ve nispeten ilerici Afgan hükümetinin yıkılmasında önemli bir rol oynadı. Amaç, kadmlara mevcut hükümetin sağladığından ve belki de şimdiye kadar geçerli olandan çok daha fazla bağımsızlık sağlamaya çalış-

maktı. İşte 1986'da yayınlanan, Afganistan konulu bir ABD Ordu bülteninden [Moskova yanlısı] Afgan hükümetinin kadınlarla ilgili politikasından söz eden bazı alıntılar: "Eş seçerken tümüyle bağımsız olmak ve asgari evlenme yaşının kadınlarda 16, erkeklerde 18 olması; evliliğe zorlanmanın yasaklanması; (Kadınların) eve kapatılmasının engellenerek sosyal yaşamda yer alması; özellikle kadınlarda okuma yazma oranının yükseltilmesi; kız ve erkek çocukların aynı sınıfta eğitilmesi; cinsiyet ayırımı gözetilmemesi ve kadınların siyasette daha fazla rol almasının sağlanması."[12]

Bu hükümetin alaşağı edilmesi, ülkede aşırı İslamcı bir rejimin kurulmasma ve iktidarın bir avuç korkunç Taliban'in eline geçmesine yol açtı. Peki, sonsuz bir irfana sahip Birleşik Devletler neden böyle bir yol seçti? Çünkü Afgan hükümeti Sovyetler Birliği'nin müttefikiydi ve Washington Rusları askeri bir batağa çekmek istiyordu. Afganistan'daki kadınlar onlara tüm insan haklarını sağlama kampanyasının nasıl bir sonuca ulaşacağını asla bilemeyeceklerdi ama kimileri bunun harika bir Soğuk Savaş zaferi için ödenecek ufak bir bedel olduğunu ileri sürmekteydiler.

5 İRAN

Kötü Niyetli Canavar: Mahmut Ahmedinejad

İran Cumhurbaşkanı Mahmut Ahmedinejad, Amerikan yönetiminin imparatorluğun masraflı ve su götürür davranışlarını haklı göstermek amacıyla Kongre'yi, Amerikan halkının ve dünyanın yüreğine korku salmak için yarattığı düşman hayaline çok uygun bir kişidir. Bizlere sürekli olarak Ahmedinejad'ın "İsrail'i haritadan silmek" niyetinde olduğunu söylediği, Soykırım'ın asla gerçekleşmediğini iddia ettiği; İran'da "Soykırım'ı Tanımayanlar" toplantısı düzenlediği ve hükümetinin Nazi rejimindeki gibi Yahudilerin sarı rozet takmasını öngören bir yasayı kabul ettiği anlatıldı. Bunun yanı sıra, İsrail'e karşı kullanmak üzere nükleer bombalar yapmaktaydı. Hangi dürüst insan böyle bir adamdan korkmaz ki?

Buna karşın, Soğuk Savaş süresince ve o tarihten bu yana Washington tarafından daha da abartılan kötü niyetli canavarlarla ilgili gerçekler gibi Ahmedinehad'la ilgili gerçek de biraz daha karmaşıktır. Farsça bilen kişilere göre, İranlı lider hiçbir zaman "İsrail'i haritadan sileceğini" söylememiştir. Bunu dile getirdiği iddia edilen 29 Ekim 2005'te yaptığı bir konuşmada "harita" kelimesi yer almaz. Çağdaş Ortadoğu ve Güney Asya Tarihi profesörü Juan Cole'un çevirisine göre, Ahmedinejad şöyle diyordu: "Kudüs'ü işgal eden rejim tarihin sayfalarmdan silinmelidir." Cole "Bu sözler herhangi bir

askeri harekâtı ya da birilerini öldürmeyi ima etmiyor" diyor ve bu da bir tehdit unsuru taşımıyor.[1]

2006 Aralık ayındaki toplantıda Ahmedinejad şu açıklamada bulundu: "Siyonist rejim Sovyetler Birliği gibi kısa sürede ortadan kalkacak ve insanlık bağımsızlığa kavuşacak."[2] Adamın İsrail'e herhangi bir saldırı çağrısında bulunmadığı apaçık ortada, zira Sovyetler Birliği'nin dağılması barışçı bir ortamda gerçekleşti.

Soykırım söylentisine gelince... Ben şimdiye kadar Ahmedinejad'm ağzmdan bizim Soykırım diye tanımladığımız olayın asla gerçekleşmediğine inandığını belirten bir söz çıktığını ne duydum, ne de okudum. Aslına bakılırsa "Soykırım'ı Tanımayanlar'" arasında eveleyip geveleyen... gerçekten *Soykırım'ı yadsıyan* birine rastlamak gerçekten zor. (Evet, arada bir karşınıza böyle bir kaçık çıkabilir.)

İran cumhurbaşkanı Avrupa'da gerçekleşen bir Soykırım sonucunda Yahudilerin Avrupa yerine Otadoğu'da bir devlet oluşturduklarından söz ediyor. Almanların işlediği bir suçun bedelini neden Filistinliler ödüyor? diye soruyor. Ayrıca, yazar Primo Levi gibi Soykırım'dan sağ kalanların ve çeşitli eğilimdeki politikacıların Soykırım'da ölen Yahudilerle ilgili verdikleri rakamın –6 milyon– gerçek olup olmadığını sorguluyor. (Birinci Dünya Savaşı'nda yaşandığı ileri sürülen ve sonra gerçek dışı olduğu anlaşılan vahşet, kamunun uzun süre Soykırım iddialarına kuşku ile bakmasına yol açtı.)

24 Ocak 2007'de Ahmedinejad Columbia Üniversitesi'nde şöyle konuştu: "Ben Soykırım'ın asla yaşanmadığını söylemiyorum. Burada böyle bir iddiada bulunmuyorum." Bu sözler bu konunun kapanmasını sağlamalıydı ama öyle olmadı. İki gün sonra, 26 Eylül'de, Ahmedinejad'ın konuşmacı olarak davet edilmesine ceza olarak "Columbia Üniversitesi'ne Federal yardım ya da anlaşmaları yasaklayan" bir yasa ta-

sarısı (H.R. 3675) Kongre'ye sunuldu. (Kongre üyelerinin konuşma özgürlüğüne olan sevgisi takdire şayan değil mi?) Tasarının ilk "gerekçesi" olarak "İran Cumhurbaşkanı Mahmut Ahmedinejad'ın Birleşik Devletler'in önemli bir müttefiki olan İsrail devletinin yıkılması çağrısında bulunduğu" belirtiliyordu. Aynı gün televizyon güldürü ustası Jay Leno büyük bir keyifle "görgü tanıklarının anlattıklarına karşın" Ahmedinejad'ın Soykırım'ı yadsımasıyla alay etti.

Tahran'daki toplantıda (Soykırım'm Gözden Geçirilmesi: Global Görüş) Siyonizm'e Karşı Yahudiler Birliği'nden en az ikisinin haham olduğu altı üyenin de hazır bulunduğu, çeşitli görüşlere sahip kişilerden bir platform oluşturuldu. Hahamlardan biri olan ve Londra'dan gelen Ahron Cohen, "Hiç kuşkusuz İkinci Dünya Savaşı sırasında Yahudi halkına karşı Nazi Almanya'sı tarafından korkunç ve felaket bir politika ve soykırım uygulanmıştır" diye konuştu. Aynı zamanda, "Siyonistlerin kendi yasadışı felsefe ve amaçlarını daha ileri götürmek için Soykırım konusunu öne çıkarttıklarını" söyleyerek Yahudi kurbanı olarak verilen 6 milyon rakamının kesin olmadığını da belirtti. Öteki haham Moshe Davis Weiss delegelere hitaben yaptığı konuşmada "Biz Yahudilerin İkinci Dünya Savaşı'nda öldürüldüğünü yadsımıyoruz, ama Siyonistler öldürülenlerin sayısını abartıyor. Soykırımı düşmanlarına (Filistinlilere) uyguladıkları baskının gerekçesi olarak kullanıyorlar" dedi. Bu grup İsrail'in oluşturulmasına karşı çıkıyor, bunun Mesih'in dönüşüne kadar bir Yahudi devletinin var olmayacağıyla ilgili Yahudilerin dinsel yasalarına aykırı olduğunu savunuyor.[4]

Bir başka konuşmacı, Kanada'daki Aziz Francis Xavier Üniversitesi'nde siyasal bilimler profesörü Shiraz Dossa idi. Toplantıdan sonraki bir röportajda kendisini anti-emperyalist ve Noam Chomsky hayranı olarak tanımladı ve "Bu toplantı-

ya Alman-Yahudi alanında uzman bir bilim insanı olduğum ve Soykırım üzerinde çalışmalar yaptığım için çağrıldım... Soykırım'ı yadsımakla hiçbir ilgim yok" dedi. Konuşması "terörizm ve Soykırım'ın bundaki rolü" üzerineydi. "Toplantıda diğer katılımcılar kendi görüşlerini açıkladılar ama Soykırım'ı yadsımak benim görüşüm değildir... Kimse herhangi bir baskı görmedi ve herkes farklı görüşleri dile getirdi."[5] Açıkça görülüyor ki Beyaz Saray'ın "tüm uygar dünyaya bir hakaret"[6] olarak nitelendirdiği konferans, Soykırım'ın asla yaşanmadığını iddia eden insanlardan oluşan bir forum değildi.

Sarı rozet konusuna gelince... Bu önde gelen tutucu bir İranlı-Amerikalı olan Emir Tahiri'nin uydurduğu bir yalandı. Batı medyasında Ahmedinejad'ın sözlerinin çarpıtıldığı ve onun kutsal ve nezih olan her şeye karşı bir tehdit oluşturduğu iddiası ile ilgili çok sayıda örnek var. Siyasal bilimler profesörü Virginia Tilley bunu çok iyi dile getiriyor: "Ahmedinejad neden sistemli olarak yanlış tanıtılıyor ve iblis gibi gösteriliyor? Bunu sormamıza gerek var mı? Eğer dünya İran'ın İsrail'e saldırmaya hazırlandığına inanırsa ABD ya da İsrail daha önce davranıp İran'a saldırmaya hak kazanır. Gündemde bulunan, Ahmedinejad'ın beyanlarını karalama kampanyası, bir başka yalanla destekleniyor: İran'ın (var olmayan) nükleer silah programı ile."[7]

Time dergisi 2006 yılının son sayısında her zamanki gibi "Yılın Adamı" seçmek yerine Internet kullanıcısı olan "Sizi" seçti. Yazı İşleri Müdürü Richard Stengel, bir kişi seçilecek olsa bunun muhtemelen Mahmut Ahmedinejad olacağını, bu yüzden "onu seçmenin uygun düşmeyeceğini" söyledi.[8] Daha önceki yıllarda *Time*'ın "Yılın Adamı" olarak seçtikleri arasında Joseph Stalin ve Adolf Hitler bulunuyordu.

Son bir şey: Ahmedinejad belirtildiği gibi Yahudi düşmanı bir *canavar* ise, neden İran, ülkesinde sayıları 30.000'i buldu-

ğu tahmin edilen Yahudilerin hepsini öldürmüyor ya da esir kamplarına tıkmıyor? İranlı Yahudilerin parlamentoda temsilcileri var ve yıllardır İsrail'e göç etmekte özgür olmalarına karşın bunu yapmamayı seçtiler.

Başarılı olmak için samimiyet gerekir ve samimiymiş gibi davranırsanız başarılı olursunuz (kadim Hollywood gerçeği)

> Birkaç ay önce Amerikan halkına rehineler karşılığında silah ticareti yapmayacağımı söyledim. Kalbim ve iyi niyetim bana bunun hâlâ geçerli olduğunu söylüyor ama gerçekler ve kanıtlar bunun tersini ortaya koyuyor. (Başkan Ronald Reagan, 1987[9])

23 Nisan 2012'de Washington DC'deki Soykırım Anıtı önünde konuşurken Başkan Barack Obama, hazır bulunanlara, başkan olarak "Vahşeti engellemek ve sonlandırmak için ... elimden geleni yaptım" dedi. Gerçekler ve kanıtlar ona bu sözlerin doğru olmadığını gösteriyor mu?

Görelim bakalım... Başkan Obama'nın emrindeki Amerikan güçleri Irak'ta çeşitli vahşi uygulamalarda bulundular. Obama'ya bağlı Amerikan birlikleri Afganistan'da birçok vahşete imza attılar. Obama'nın emrindeki Amerikan güçleri Pakistan'da çeşitli vahşi davranışlarda bulundular. Obama'nın emrindeki Amerikan/NATO güçleri Libya'da sayısız vahşet uyguladılar. Somali ve Yemen'de insanların ve evlerin üzerine yüzlerce (belki de artık binlerce) Amerikan hava saldırıları yapıldı (sonuncusunda buna Amerikan vatandaşları da dahildi.) Bu kurbanların dostları ve aileleri sevdiklerinin öldürülmesini ve evlerinin başlarına yıkılmasını vahşet olarak nitelendirmez mi?

Ronald Reagan bu sözleri Alzheimer olmadan önce söylemişti. Barack Obama'nın mazereti ne olabilir?

Daha sonra Başkan konuşmasını aynı havada sürdürdü: "Elimizde pek çok araç var... ve son üç yıldır bu araçları kullanarak sayısız hayat kurtardığımıza inanıyorum, kurtardığımızı biliyorum." Obama bu sayıya, Birleşik Devletler'in NATO ile birlikte yedi ay süresince her gün bombalanan Libya'nın da dahil olduğunu söyledi. Yeni oluşturulan NATO yanlısı Libya hükümetinden bombardımanda kaç kişinin öldüğünü ya da evlere ve altyapıya ne kadar zarar verildiğini asla öğrenemeyebiliriz. Oysa Birleşik Devletler başkanı Soykırım Anıtı önündeki izleyicisine "Bugün Libya halkı geleceğine doğru ilerliyor ve dünya yaşamlarını kurtardığımız masumlarla gurur duyabilir" güvencesini verdi.

Dil, bir insanın yaptığı işi daha yaparken yadsımasına olanak tanıyan bir buluştur.

Bay Obama konuşmasını şu dokunaklı sözlerle bitirdi: "İnsanlığın sonu gelmez zulüm kapasitesi karşısında ellerimizi çaresizlik içinde havaya kaldırarak kadere boyun eğmek eğilimi duyabiliriz. Bazen elimizden hiçbir şey gelmediğine inanmak çekici gelebilir." Oysa Barack Obama bundan kuşku duyan biri değil. İnsanlığın bitip tükenmez zulüm yeteneğine karşı bir şeyler yapabileceğini biliyor. Buna katkıda bulunabilir. Hem de fazlasıyla. Gene de, eminim, birkaç istisna dışında, Soykırım Anıtı önünde onu dinleyenler bu adamın Nobel Barış Ödülü'nü gerçekten hak ettiğinden emin oldular.

Gelecekte Amerikan tarih kitapları Başkan'ın sözlerinin gerçeği yansıttığını, amaçlarmda samimi olduğunu yazabilirler, zira konuşması hakikaten okul kitaplarına girecek nitelikteydi.

İsrail-Amerikan-İran Soykırım'ı-Nobel Barış Ödülü maskaralığı

Artık herkes biliyor. 2005'te Mahmut Ahmedinejad "İsrail'i haritadan silmek" için zor kullanacağı tehdidinde bulundu. Bunun herhangi bir şekilde doğrulanmadan her türlü medyada, dünyanın her tarafmda kaç kez tekrarlandığını kim sayabilir? Eğer Lexis-Nexis arama motorunda son yedi yıl içinde "İran ile İsrail" ve "haritadan silme" sözcüklerini yazarak bir araştırma yapacak olursanız şu mesaj görüntülenir: "Bu araştırma kesintiye uğradı çünkü burada 3.000'i aşkın sonuç elde edilecek."

Son olarak, 19 Nisan 2012'de radyo ve televizyondan eş zamanlı yayınlanan *Democracy Now!* Programında aşağıdaki diyalog yer aldı:

> Üst düzey bir İsrail yetkilisi, İran Cumhurbaşkanı Mahmut Ahmedinejad'ın İran'ın İsrail'i "haritadan silmek istediğini" asla söylememiş olduğunu doğruladı. Bu yanlış çevrilmiş beyanat Ahmedinejad'a atfediliyor ve ABD yetkilileri ve İsrail hükümeti tarafından İran'a askeri harekât ve kısıtlamaları geçerli kılmak için sürekli tekrarlanıyordu. Oysa, El Cezire televizyonunda Teymoor Nabili ile konuşan İsrail Başbakan Yardımcısı Dan Meridor Ahmedinejad'ın sözlerinin yanlış yansıtıldığını kabullendi.
>
> TEYMOOR NABILI: Bilindiği üzere, Ahmedinejad İsrail'i yok etmek niyetinde olduğunu söylemedi. Ayrıca İran'ın İsrail'i yok etme gibi bir politika güttüğünü de söylemedi. Ahmedinejad'ın konumu ve İran'ın tutumu her zaman aynı oldu ve bunu hep açıkça ortaya koydular; Ahmedinejad İsrail'i eleştirirken defalarca İsrail'e saldırmak için hiçbir planları bulunmadığını söyledi...
>
> DAN MERIDOR: Müsaadenizle buna katılmadığı-

> mı belirteyim. Siz Ahmedinejad'tan söz ediyorsunuz. Ben Humeyni'den, Ahmedinejad'tan, Rafsancani'den Şamkani'den söz ediyorum. Ben bu insanların isimlerini veriyorum. Bunların hepsi temelde ideolojik ve dinsel olarak İsrail'in anormal bir oluşum olduğunu ve ayakta kalamayacağını beyan ettiler. "Onu silip süpüreceğiz" demediler, haklısınız. Ama yalnızca iki hafta önce "Ayakta kalamaz, o alınması gereken bir kanser tümörü" dendi.
>
> TEYMOOR NABILI: Neyse, hiç değilse silip süpüreceklerini söylemediklerini kabul etmenize sevindim.

Böylece konu kapandı. Değil mi? Tabii ki hayır. Fox News, NPR, CNN, NBC ve benzerleri Ahmedinejad'ın İsrail'i zor kullanmak ve "haritadan silmek" ile tehdit ettiği iddiasını sürdürecekler. İsraillilerin Katili Ahmedinejad. Ayrıca, gerçeğe dayanmadığını gördüğümüz Soykırım İnkârcısı.

Şimdi de, Dan Meridor'un beyanından yaklaşık beş gün sonra, Soykırım'dan sağ kurtuluşunu kullanarak kariyer yapmış, basit ve gerici bir kişi olan Elie Wiesel'in Soykırım Anıtı önünde Başkan Obama'yı kürsüye hangi sözlerle çağırdığına kulak verelim:

> Nasıl oluyor da bir numaralı Soykırım inkârcısı Ahmedinejad hâlâ başkanlığını sürdürebiliyor? Nükleer silah kullanma tehdidinde bulunan; Yahudi devletini yok etmek için nükleer silah kullanacağını söyleyen kişi o. Bunu hâlâ göremiyor muyuz? Görmemiz gerek. Şeytan güç kazandığında neredeyse çok geç kalınmış olacağını bilmeliyiz.

Doğal olarak, "nükleer silahlar" eski söylencelere bir yenisini ekliyor.

Wiesel de, Obama gibi, Nobel Barış Ödülü kazanmış olanlardan. Henry Kissinger ve Menahim Begin gibi. Ve diğer savaş âşığı olanlar gibi. 1950 ve 1960'larda harika politik şarkılar beslemiş Tom Lehrer, bir keresinde "Henry Kissinger'e Nobel Barış Ödülü verilince siyasal mizah demode oldu" dedi. Bu ödülün anıtsal saçmalığı ne zaman sona erecek?

4 Mart 2002'de Amerikan İsrail Halkla İlişkiler Komitesi (AIPAC) önünde konuşan Obama'nın sözleri kayda geçmeli: "İşe, hepimizin bildiği basit bir gerçekle başlayalım: Hiçbir İsrail hükümeti, Soykırım'ı reddeden, İsrail'i haritadan silmekle tehdit eden, kendilerini İsrail'i yok etmeye adamış teröristlere kucak açan bir rejiminin elinde bir nükleer silah bulunmasını hoşgörüyle karşılayamaz."[10]

İlahi güçle tehdit savurmak

Hepimizin bildiği gibi, Birleşik Devletler ve İsrail İran'ın nükleer silahlara sahip olmasını düşünmek bile istemezler. "Ortadoğu'da nükleer güce tek başına sahip olmak" İsrail'in elindeki en büyük kozdur. Oysa gerçek ve propagandadan uzak bir dünyada, İsrail İran'dan gelecek nükleer silahlarla donatılmış bir saldırıdan hakikaten korkmakta mıdır? Unuttunuzsa hatırlatalım...

2007 yılında bir gizli oturumda İsrail Dışişleri Bakanı Tzipi Livni, kendi kanısına göre "İran'ın nükleer silahlarının İsrail için gerçek bir tehdit oluşturmadığını" söyledi. "Aynı zamanda (İsrail) Başbakanı Ehud Olmert'in İran bombalarından abartılı bir biçimde söz etmesini eleştirerek onun kamunun en temel korkularıyla oynayarak halkı ayaklandırmaya çalıştığını ileri sürdü."[11]

2009'da "Washington'da bir üst düzey İsrail yetkilisi, İran'ın bir misilleme durumunda (İsrail'e karşı) bir saldırıda füze kullanmasının beklenmediğini" açıkladı.[12]

10 Ocak 2010'da *Sunday Times* savaş kahramanı, İsrail'in savunma örgütünün temel taşı ve İsrail'in Atom Enerjisi Komisyonu'nun eski genel müdürü Tuğgeneral Uzi Elian'ın "İran'ın nükleer silah üretmesinin muhtemelen yedi yıl alacağına inandığını" yazdı.

2012 Ocak aymda ABD Savunma Bakanı Leon Panetta televizyonda "Onlar (İran) bir nükleer silah üretmeye çalışıyorlar mı? Hayır, ama bir nükleer kapasite geliştirmeye çalıştıklarını biliyoruz" diye konuştu.[13]

Bir hafta sonra *New York Times*'da (15 Ocak) "önde gelen üç İsrail istihbarat uzmanının –Mossad başkanı Tamir Pardo, eski Mossad başkanı Efraim Halevy ve eski genel kurmay başkanı Dan Halutz– nükleer güce sahip bir İran'ın İsrail için hayati bir tehdit oluşturmadığını beyan ettiklerini" okuduk.

Birkaç gün sonra İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, İsrail Ordu Radyosu'ndaki bir röportajda (19 Ocak) şöyle konuştu:

> SORU: İsrail İran'ın elindeki nükleer gücü kitle imha silahlarına dönüştürmeye henüz karar vermediği düşüncesinde mi?
> BARAK: İnsanlar İran'ın ... mümkün olduğu kadar kısa sürede nükleer silahlara sahip olup bunları işlevsel hale getirmek amacıyla ... kontrol (inceleme) rejiminin dışına çıkma niyetinde olup olmadığını sorguluyor. Görünüşe bakılırsa durum böyle değil.

Son olarak, elimizde ABD Ulusal İstihbarat Müdürü James Clapper'in Kongre'ye sunduğu şu rapor var: "Bununla beraber, İran'ın zaman içinde nükleer silah üretmeye karar verip vermeyeceğini bilmiyoruz. ... [İranlılar] savaş başlığı üretmek için gerekli olan bazı şeylere henüz girişmediler."[14]

Yukarıdaki gibi itiraflar –başkaları da var– Amerika'daki kitlesel medyada başlıklara çıkmadı; aksine, üstünkörü değinildi ve bazen de tamamen çarpıtıldı. Kamu Yayın Sisteminde (PBS *Haber Saati*, 9 Ocak), Amerikalı liberallerin bayıldığı, ticari olmayan bu kanalda, Panetti'nin yukarıdaki alıntısı, "Öte yandan onların bir nükleer güç geliştirmeye çalıştıklarını biliyoruz ve bizi endişelendiren de bu" şeklinde yayınlandı. Daha önceki, "Bir nükleer silah geliştirmeye çalışıyorlar mı? Hayır..." sözleri tamamen çıkarılmıştı.[15]

Temmuz 2007'de *Playboy* dergisi İsrail'in önde gelen askeri tarihçilerinden Martin van Creveld ile yapılan bir röportaja yer verdi.

> PLAYBOY: Dünya nükleer bir İran'la beraber yaşayabilir mi?
>
> VAN CREVELD: ABD nükleer bir Sovyetler Birliği ve nükleer bir Çin'le beraber yaşadı, nükleer bir İran'la neden yaşamasın? Ben ABD'nin geçmişte nükleer salgınıyla nasıl başa çıktığını araştırdım. Bir ülkede nükleer salgını baş gösterdiği an ABD o ülkenin çok tehlikeli olduğunu ve nükleer silahları hak etmediğini dile getirerek buna karşı çıkıyor. Amerikalılar nükleer silahları hak eden tek ülke olduklarına, çünkü iyi ve demokrat, annelerini, elmalı çöreklerini ve bayraklarını seven insanlardan oluştuklarına inanıyorlar. Oysa bu silahları kullananlar da yalnızca Amerikalılar. ... Biz kesinlikle bir İran nükleer silahının tepemize atılması tehlikesi ile karşı karşıya değiliz. Ama bunu tümüyle açık edemeyiz, çünkü geçmişte silah sahibi olmak için her türlü tehditten yararlandık. ... İran tehdidi sayesinde ABD ve Almanya'dan silah alıyoruz.

Ve tüm bu yıllar boyunca İsrailli ve Amerikalı yetkililer düzenli olarak bize İran'ın Dünyada Bir Numaralı Nükleer Tehdit oluşturduğunu, bu yüzden sürekli tetikte bulunmamız ve İran halkına ve hükümetine uyguladığımız olağanüstü sert yaptırımları sürdürmemiz gerektirdiğini söylediler. İranlı nükleer bilimcilere yönelik cinayet ve suikast girişimleri, İran nükleer malzemesine bilgisayar virüsleri ile saldırılar, arızalı parça ve hammadde satışı, nedenleri bilinmeyen uçak kazaları, İran'daki tesislerde meydana gelen patlamalar... Tüm bunların ardında ABD-İsrail ortaklığından başka kim olabilirdi ki? Nereden mi biliyoruz? Buna "sağduyu" deniyor. Yoksa siz failin Kosta Rika mı olduğunu düşünüyorsunuz? Ya da Suudi Arabistan? Veya Tayland?

Geçenlerde Dışişleri Bakanı Panetta bir İranlı bilimadamının öldürülmesiyle ilgili kısa bir açıklama yaptı. "Birleşik Devletler böyle bir şey yapmaz."[16] Panetta'nın elektronik posta adresini bilen var mı? Ona Birleşik Devletler'in suikast planlarının bendeki listesini göndermek isterdim. Yıllar boyu elliden fazla yabancı lideri hedef alan komploların çoğu başarılı oldu.[17]

Kısa süre öncesine kadar ABD-İsrail ortaklığı Irak ve İran'ın İsrail'in Ordadoğu'daki egemenliğine en büyük tehdidi oluşturduğu kanısındaydı. Bu kanaat Irak'ta Kitle İmha Silahlarının bulunduğu söylencesinden kaynaklanıyordu ve ABD Irak'a karşı eyleme geçti. Geride İran kalıyordu ve böylece İran'ın Nükleer Tehdit oluşturduğu söylencesi ortaya çıktı. İran'ın aslında bir nükleer tehdit oluşturmadığı anlaşılmaya başlayıp da bu "tehdidi" dünyaya yutturmak zorlaşınca ABD-İsrail ortaklığı orada hiç değilse bir rejim değişikliği oluşturmaya karar verdi. Bir sonraki adım İran'ın can damarı olan Hürmüz Boğazı'ndan petrol satışlarını engellemekti. Bu yüzden ABD ve AB Basra Körfezi yakınında bir deniz üssü kurarak ilk kurşunun İran tarafından atılmasını hedefleyen bir

savaş ortamı yarattı. İran bu ablukaya misillemeye kalkarsa bu, Amerika'nın son on yılda, Libya, Afganistan ve Irak'tan sonra, kendine özgü bağımsızlık ve demokrasi armağanıyla halkını perişan ettiği dördüncü ülke olacaktı.

11 Ocak'ta *Washington Post*'ta şöyle bir haber yayınlandı: "[Bir ABD istihbarat yetkilisi] İranlı liderleri doğrudan etkilemenin yanı sıra bir başka [seçeneğin] sokaklarda bir nefret ve huzursuzluk dalgası oluşturarak İranlı liderlerin tutumlarını değiştirme zorunda olduklarının ayırtına varmasını" sağlamak olduğunu söylüyor. Bir "Hür Dünya" (bu deyim hâlâ kullanılıyor mu?) liderinin yirmi birinci yüzyılda böyle taktikler ve hedefler dile getirmesi ne kadar hoş, değil mi?

Yeni muhafazakâr görüş (Barack Obama çoğu kez bu görüşün temsilcisi olarak kabul edilir) bundan da hoş. Amerika'nın en önde gelen yeni muhafazakâr beyin takımı olan ve dış ilişkiler ve savunma politikası üzerinde çalışmalar yapan American Enterprise Institute'un başkan yardımcısı Danielle Pletka'nın söylediklerine bakın:

> Birleşik Devletler'in en büyük sorunu İran'ın bir nükleer silah üretmesi ve bunu denemesi değil, İran'ın bir nükleer silaha sahip olması ve bunu kullanmamasıdır. Çünkü böyle bir silaha sahip olduğu ve kullanmadığı anda, muhalifler çıkıp şöyle konuşacaklar: "Gördünüz mü, biz İran'ın sorumluluğunun bilincinde bir güç olduğunu söylemiştik. İran'ın nükleer silahları hemen kullanmak niyetinde olmadığını söylemiştik."... Ve giderek nükleer silahlara sahip bir İran'ın bir sorun oluşturmadığını ileri sürecekler.[18]

Tüm bunlara ve yukarıdaki alıntılara ne anlam verebiliriz? Sanırım bu benim başta söylediğime geliyor: "Ortadoğu'da tek nükleer güç olmak" İsrail'in elindeki en büyük kozdur.

ABD-İsrail ortaklığı bu kozu elinde tutmak uğruna savaşmak istiyor mu?

Arap liderleri: Arap halkı

WikiLeaks belgelerinde yer alan ortak noktalardan biri Washington'un İran'la ilgili çılgın saplantısıdır. ABD hemen her ülkenin yönetimine İran'ın gırtlağını sıkması için giderek artan bir baskı uygulamakta, yaptırımlarını daha da genişletip sertleştirmekte ve İran'ın nükleer tehdit oluşturduğu iddiasını abartmakta ve İran'ı bir cüzamlı gibi göstererek normal ilişkilerin oluşmasını engellemektedir.

"İran nükleer silahlara sahip olursa 'başka bir dünya' korkusu yaşanacak. Elçiliğin yolladığı telgraflar ABD'nin hükümetleri Tahran'a yardım etmemeleri için durmadan ikna etmeye ve üzerlerinde baskı oluşturmaya çalıştığını ortaya koyuyor." Bu sözler, 28 Kasım 2010'da *Guardian*'ın manşetinde yer alıyordu. Bize, Arap hükümetlerinin ABD'nin bu çabalarını desteklediği ve İran'a karşı duyulan korkunun yayıldığı söyleniyor. Senato'nun Dış İlişkiler Komitesi'nin Demokrat başkanı John Kerry de aynı yolun yolcusu. "[Suudi Arabistan] Kralı Abdullah'ın ve [Mısır Cumhurbaşkanı] Hüsnü Mübarek'in ve diğerlerinin kendi ağızlarından duyduklarım artık kamuoyuna yansımıştır" diyor. Devamında da "İran konusunda bir mutabakat" oluştuğunu söylüyor (*Guardian*, 2 Aralık). Eğer tüm bunların bir anlamı varsa, bundan çıkarılacak sonuç, Araplarda yalnız diktatör yöneticilerin değil halkın da aynı düşüncede olduğudur. Öyleyse gelin bazı rakamlara bakalım.

2010 yazında Zogby International ve Maryland Üniversitesi tarafından Mısır, Ürdün, Lübnan, Fas, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde yıllık "Arap Kamuoyu Yoklaması" yapıldı. Sonuçlardan bazıları şöyle:

- Eğer İran nükleer silahlara sahip olursa, Ortadoğu bölgesinde şu durumlardan hangisinin gerçekleşme olasılığı söz konusudur? Daha olumlu yüzde 57. Daha olumsuz yüzde 21.
- İran'ın nükleer silah peşinde olduğuna inananlar arasında yüzde 70 İran'ın buna hakkı olduğuna inanıyor.
- Dünyada yalnızca tek bir süper güç olacaksa, bunun hangi ülke olmasını isterdiniz? Fransa yüzde 35, Çin yüzde 10, Almanya yüzde 13, İngiltere yüzde 9, Rusya yüzde 8, Birleşik Devletler yüzde 7, Pakistan yüzde 6.
- Sizin için en büyük tehdidi oluşturan iki ülkenin adını verin. İsrail yüzde 88, Birleşik Devletler yüzde 77, Cezayir yüzde 10, İran yüzde 10, İngiltere yüzde 8, Çin yüzde 3, Suriye yüzde 1.
- (Ülkenizin dışında) en beğendiğiniz dünya lideri kimdir? (Listenin bir kısmı) Recep Tayyip (Türkiye) yüzde 20, Hugo Chavez yüzde 13, Mahmut Ahmedinejad yüzde 12, Hasan Nasrallah (Hizbullah/Lübnan) yüzde 9, Usame bin Ladin yüzde 6, Saddam Hüseyin yüzde 2 (Barack Obama'nm adı geçmiyor.)[19]

Epey ucuz kurtulduk

2007 yılında ABD istihbarat örgütünün "İran: Nükleer Amaçlar ve Kapasiteler" başlıklı son Ulusal İstihbarat Değerlendirmesi'nin (NIE) ilk sayfasında (kalm harflerle) şöyle yazıyordu: "Bu NIE İran'm nükleer silahlara sahip olma niyetinde olduğu kanısında *değildir* [belgenin aslında da bunun altı çizilmişti]." Raporda daha sonra "2003 sonbaharında Tahran'ın nükleer silah programını durduğuna kesinlikle eminiz" deniyordu.

İran'm ABD ya da İsrail'e nükleer silahlarla saldırmaya kalkmayacağı iyi bir haber değil miydi? Böyle bir saldırı –ve buna

Amerika'nın ya da İsrail'in misillemesi ya da karşı saldırısı– yüzünden dünyamızda korkunç ve ıstıraplı günler yaşanmayacağını duymak elbette herkesi sevindirmeliydi. Amerikan liderlerinin sergilediği mutlu tepkilere bir göz atalım.

Senatodaki Cumhuriyetçiler NIE'nin 2003'te nükleer programını sonlandırdığı iddiasının incelenmesi için bir meclis araştırma komisyonu kurulmasını istediler.[20]

Ulusal Güvenlik Danışmanı Stephen J. Hadley, rapor "İran'ın bir nükleer silaha sahip olmasının çok ciddi bir sorun oluşturduğunu belirtiyor" dedi.[21]

Savunma Bakanı Robert Gates, "Basra Körfezi'ndeki bir toplantıda, ABD istihbaratının İran'ın gizli nükleer silah programını 'her an' yeniden başlatabileceğini ve bölgede bir tehdit oluşturmaya devam ettiğini belirttiğini şiddetle savundu.[22]

Başkan Bush'un eski BM elçisi ve muhafazakârların azgın lideri olan John R. Bolton, "Benim görüşlerimin temeli asla bu haftaki istihbarata dayanamaz" diyerek raporu göz ardı etti.[23]

Bush'un kendisi ise şöyle konuştu:

> Bakın, İran bir tehlikeydi, İran bir tehlikedir ve İran bir nükleer silah üretmek için gerekli bilgiye sahip olursa bir tehlike olmayı sürdürecektir. NIE İran'ın gizli kapaklı bir nükleer programı olduğunu söylüyor. Söylediği bu. Başka bir gizli nükleer silah programı başlatmayacaklarını kim iddia edebilir?... NIE'de "Pekâlâ, bundan artık endişelenmeyelim" diyen hiçbir şey yok. Tam tersine, bence NIE İran'ı ciddiye almamız gerektiğini belirtiyor. Bu konudaki düşüncem değişmedi.[24]

Hmmm. İsrail'deki tepki belki daha olumluydu. İsrail'in önde gelen köşe yazarlarından Uri Avneri şöyle dedi:

> Dünya sarsıldı. Politik ve askeri liderlerimiz şoka girdi. Öfkeli başlıklar atıldı... Çok sevinmemiz gerekmez mi? İsrail'de insanlar sokakta dans ediyor olmalıydı. Önünde sonunda kurtulmadık mı? İblis Ahmedinejad istediği kadar bizi tehdit etsin; artık bize zarar verme olanağı yok. Bu bir kutlama nedeni değil mi? Öyleyse neden bu ulusal bir felaket olarak görülüyor?[25]

Şunu aklımızdan çıkarmayalım: İsrail gibi Amerika da düşmanlarını bağrına basar. Düşmanları olmazsa bir Birleşik Devletler herhangi manevi bir amaca ve yöne sahip olmayan bir ulus görüntüsü verir. Ulusal Güvenlik'teki yöneticilerin görevlerini korumak, şişkin bütçelerini savunmak, yaptıkları işleri abartmak, kendileri için misyon oluşturmak, kamyonlar dolusu vergi gelirlerini, devletteki görevlerinden sonra katılacakları şirketlere göndermek için düşmanlara gereksinimleri var. Düşmanların varlığının gerekli olduğunu çok iyi biliyorlar. 1992'de, Soğuk Savaş'ın sona ermesinden hemen sonra Amerikalı Albay Dennis Long Fort Knox'ta "hazır silahlı kuvvetler" komutanı iken şunları söylüyor:

> 50 yıl boyunca kendi futbol takımızı kurduk, haftada 5 gün çalıştık ve asla bir maç yapmadık. Belli niteliklere sahip belirli bir düşmanımız vardı ve onu izledik. [Şimdi] öbür takım hakkında hiçbir bilgimiz olmadan gün boyu antrenman yapmak zorundayız. Onların oyun kurallarını bilmiyoruz, stadyumun nerede olduğunu bilmiyoruz ve sahaya kaç kişiyle çıkacaklarını bilmiyoruz. Bu bir askeri kurum için son derece üzücü bir durum, özellikle teşkilatınızın ve sisteminizin varlığını savunmak zorundaysanız.[26]

Ne olursa olsun, eğer İran'ın Birleşik Devletler'e ya da İsrail'e saldırmaya niyeti yoksa, büyük çapta nükleer silah stoku olsa bile, yukarıda söylenenler hiçbir anlam taşımamaktadır.

Uluslararası yanlış anlama

> Uluslararası yanlış anlama hemen tamamen isteğe bağlıdır: koşullardaki karşıtlık, istençli bir yanlış anlamadır, karşıtlıktır, çünkü bilerek anlaşmazlığa düşmek için kesinlikle anlamazlıktan geldiğinizi bilmeniz, en azından bundan kuşkulanmanız gerekir. (Enoch Powell, İngiliz milletvekili, 1983[27])

2007 Ekim ayında İsrail Dışişleri Bakanı Tzipi Livni Birleşmiş Milletler'de bir araya gelen dünya liderlerine, İran'a karşı harekete geçme zamanının geldiğini söyledi:

> Kimse 'İran'ın Soykırım'ı reddettiğini ve bir üye ülkeyi –benim ülkemi– haritadan silmek istediğini yadsımıyor. Ve kimse, onun Güvenlik Konseyi'nin kararlarını çiğneyerek etkin bir şekilde bu amaçla harekete geçtiğini yadsıyamaz. Çok sayıda kişi bu tehlikeyi görüyor ama kenara çekiliyor; bir başkasının bu sorunu çözümleyeceğini umuyor... Birlemiş Milletler'in ve dünya devletlerinin bunun asla gerçekleşmeyeceğine dair verdikleri sözleri yerine getirmelerinin zamanı geldi. Artık yeter denmeli ve harekete geçerek temel değerlerin savunmasına başlanmalı.[28]

Oysa, daha önce belirtildiği gibi, sık sık İsrail'in *New York Times*'ı olarak nitelendirilen *Haaretz* bize, aynı Dışişleri Bakanı Tzipi Livni'nin birkaç ay önce, bir dizi gizli oturumda, "İran nükleer silahlarının İsrail için yaşamsal bir tehdit oluşturma-

dığına" inandığını belirtti. *Haaretz*, "Livni aynı zamanda (İsrail) Başbakanı Ehud Olmert'in İran bombalarını abarttığını söyleyerek eleştirdi ve halkın en temel korkularını kullanarak onları tetiklediğini ileri sürdü" diye yazdı.[29] Kendi sözlerini yalanlayan böylesine bir ikiyüzlülüğe ne anlam verebiliriz?

İşte *Newsweek International*'ın editörü Fareed Zakaria'nın söyledikleri:

> Tahranla tek ciddi görüşmelerimiz, Afganistan'daki savaş sonrasında (1990'ların başında) ülkede yeni bir düzen yaratılması amacıyla yapıldı. Bonn toplantısında Bush'un temsilcisi James Dobbins "İranlıların çok profesyonel, dürüst, güvenilir ve yardımsever olduğunu" söyledi. "Ayrıca bizim başarılarımızı da eleştirmekteydiler. Kuzey Antlaşması'nı (Taliban'ın Afgan düşmanlarını) bizim istediğimiz nihai ödünleri kabule zorladılar" diye konuştu. Dobbins'in dediğine göre, İranlılar onun ve 2001 ve sonrasında başkalarının aracılığı ile Birleşik Devletler'le daha iyi ilişkiler oluşturmak için girişimde bulundular ama hiçbir yanıt alamadılar. Anımsadığı kadarıyla, Şer Ekseni konuşmasından sonra bile. Afganistan'la işbirliği önerisinde bulundular. Dobbins öneriyi Washington'daki üst düzey yöneticiler toplantısına götürdü ama bu tam bir sessizlikle karşılandı. Dobbins o zamanki Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in "başını eğip önündeki kağıtları karıştırdığını" anlatıyor. İran'a hiçbir yanıt gönderilmedi. Neden gönderilecekti ki? Bunlar delirmiş olmalı.[30]

Dobbins daha sonra şunları yazacaktı:

> Bonn anlaşmasının orijinal metni ... ne demokrasiden ne de terörizmle savaştan söz ediyordu. Bu eksikliğin farkına

varan İran temsilcisi, yeni oluşturulan Afgan hükümetinin bunlara bağlı kalacağına garanti vermesinde ısrar etti ve başarılı oldu.[31]

Hamid Karzai'nin Afganistan'ın geçici başkanı olarak yemin etmesinden birkaç hafta sonra Başkan Bush İran'ı "Şer Ekseni" listesine aldı; bu, Tahran'ın Bonn'daki yardımseverliğine kesilen şaşırtıcı bir cezaydı.[32]

ABD'nin 2003'te Irak'ı işgalinden kısa bir süre sonra İran, ABD Dışişleri Bakanlığı'na bir faks gönderen İsviçre elçisi aracılığı ile Washington'da bir girişimde daha bulundu. *Washington Post* bunu "İran'dan Birleşik Devletler ile daha geniş bir diyalog önerisi; faksta –nükleer programlarda tümüyle işbirliği, İsrail'in kabullenilmesi ve İran'ın Filistin milis gruplarına desteğinin sonlandırılması dahil– her şeyin masaya yatırıldığı bildiriliyor" diye nitelendirdi. Bush yönetimi bu girişimi "küçümsedi. Bunun yerine faksı gönderen İsviçre elçisi hakkında resmi şikâyette bulundu." O dönemde Dışişleri Bakanlığı'nın politika planlama başkanı ve halen Dış İlişkiler Konseyi başkanı olan Richard Haass, İran'ın yaklaşımının derhal reddedildiğini çünkü yönetimde "rejim değişikliği politikasına dönük bir eğilim bulunduğunu" belirtti.[33]

İşte böyle. İsrailliler bunu biliyor, Amerikalılar da biliyor. İran hiçbir askeri tehdit oluşturmuyor. Irak'ın işgalinden önce şu soruyu sormuştum: Saddam Hüseyin'i Birleşik Devletler'e saldırmaya itecek düşünce, ulusça intihara kalkışma isteğinden başka ne olabilirdi? Saddam Hüseyin'in ABD'ye saldırmak için hiçbir nedeni yoktu, İranlıların da yok.

6 GEORGE W. BUSH

"Ellerini kaldır ve Beyaz Saray'dan çık!"

John Allen Muhammed Maryland'deki yargılanmasında "Eskiden bana kardeşim, John, Baba, amca, dostum diye seslenilirdi" dedi. "Şimdi bana iblis diyorlar." Eskiden "DC Tetikçisi" olarak bilinen Muhammed, Maryland'de 2002'de işlenen altı cinayet yüzünden yargılanıyordu. Virginia'da bir sürü başka cinayetten ölüme mahkum edilmiş olmasına ve –DNA, parmak izi, arabasında bulunan tüfeğin balistik analizleri dahil– aleyhindeki tüm kanıtlara karşın ısrarla masum olduğunu ileri sürmekteydi.[1]

Gerçek bir politik güçten yoksun olduğum için ancak hayal edebiliyorum... dünyanın liberal bir yerindeki bir mahkeme salonunda, çok uzak olmayan bir tarihte, hakimler kurulu... ifade veren bir sanık... son derece üzgün bir şekilde, "Eskiden bana kardeşim, George, oğlum, Baba, amca, dostum, Dubya, vali, başkan diye seslenilirdi. Şimdi bana savaş suçlusu diyorlar" diyor ve aleyhindeki tüm kanıtlara karşın ısrarla masum olduğunu ileri sürüyor.

Bu adamın yüreği ya da beyni Amerika'nın bağışıklık sisteminin ondan kurtulmaya çalıştığını ne zaman anlayacak? Belki de hiçbir zaman. Onun suç ortağı da öyle.

2004'te Başkan Yardımcısı Dick Cheney bir basketbol maçını izlemek için Yankee Stadyumu'na gitti. Yedinci aradan sonra "Tanrı Amerika'yı Korusun" söylenirken sayı tabela-

sında Cheney'in görüntüsü belirdi. Öylesine yuhalandı ki Yankiler hemen görüntüyü kaldırdılar.[2] Oysa geçen ay başkan yardımcısı Washington Ulusal karşılaşmalarının başlangıcında ilk vuruşu yapmak için sahada belirdi. *Washington Post* sahaya ayak basar basmaz yuhalanmaya başladığını ve bunun oradan koşarak ayrılmasına kadar sürdüğündü yazdı. Ulusça parti yandaşlığımızdan kaynaklanan yuhalama o kadar güçlüydü ve uzun sürdü ki üst sıralardan gelen birkaç alkış sesini bastırdı.[3]

Cheney'in bundan sonra yalnızca sağcı insanların hazır bulunmasını sağlayan titiz bir seçim dışında kalan bir kalabalık önünde tekrar boy gösterip göstermeyeceğini izlemek ilginç olacak. Bunun bile fazla yararı olmayabilir. Son aylarda iki kez Donald Rumsfeld'in konuşmaları dinleyiciler arasından onun bir savaş suçlusu olduğunu ve Birleşik Devletleri savaşa sokmak için yalanlar uydurduğunu haykıran kişilerce kesildi. Bu olaylar, son derece saygın bir kuruluş olan Washington'da Ulusal Basm Kulübü'nün toplantı salonunda ve Atlanta'daki aynı derecede saygm Dışilişkiler Güney Politika Merkezi'nde düzenlenen bir forumda yaşandı.

2005 Kasım aymda Şili'de eski diktatör Augusto Pinochet, binlerin ölümünden sorumlu olarak yargılandığı mahkemede hâkimin yanma yaklaşıyor ve "Bu kayıpların matemini tutuyor ve onlarla birlikte acı çekiyorum. Bunları yapan Tanrı'dır ve aşırıya kaçtımsa beni affedecektir, zaten aşırıya kaçtığıma inanmıyorum" diyordu.[4]

Dubya da ancak böyle diyebilir. Umarız bir gün onu da hâkim önüne çıkarabiliriz, onun atamadığı bir hâkimin önüne.

Zekâmıza hakaret ediliyor

Savaş suçlularının yargılanmasından sonra ikinci bir mahkeme kurarak, utanmazca söylenen yalanları, zekâmıza ya-

pılan hakaretleri ve basit aptallıkları ve aptalca basitlikleri yargılamamız gerekecek. George W. Bush, 29 Mart 2006'da Washington'daki Özgürlük Evi'nde şöyle konuştu:

> Biz derin merhamet duygularına sahip bir ülkeyiz. Endişeleniriz. Amerika'nın en soylu yanı, ülkemizin güzelliklerinden biri, bir IED (zaman ayarsız patlayıcı madde) ile parçalanmış genç, masum bir çocuk gördüğümüzde gözyaşlarına boğulmamızdır. Çocuğun hangi dinden olduğu, ya da nerede yaşadığı önemli değildir, bizler ağlarız. Bu bizi altüst eder. Düşman bunu bilir ve kendimize güvenimizin sarsılması için öldürmeye hazırdır.[5]

Voltaire'in dediği gibi, "Sizi saçmalıklara inandırabilen kişi, acımasız işler yapmanızı sağlar."

Daha kötüsü var

Kimi zaman yalanların, zulmün ve küstahlığın korkunç boyutlara ulaştığını düşünüyor musunuz? Başkan George H. W. Bush'un 29 Mayıs 1991'de ABD Hava Kuvvetleri Akademisi'ndeki konuşmasına kulak verin:

> Silahlanmanın yaygınlaşması dünyanın hiçbir yerinde Ortadoğu'daki kadar tehlikeli boyutlara ulaşmamıştır. Bu bölgede ve diğer yörelerdeki hükümetlerle bu gereksiz ve istikrarı bozan silahlanmanın yavaşlatılması ve sonra da yok edilmesi konusundaki görüşmelerimden sonra bugün bir Ortadoğu silah denetim girişimi öneriyorum. Bu, konvansiyonel silahların yok edilmesi için üreticilere, resmi tavsiyeleriyle kitle imha silahlarına katkıda bulunan ihracatın engellenmesini; bölgede bulunan karadan-karaya atılan füzelerin önce dondurulması ve sonra ya-

saklanmasını ve nükleer silah malzemelerinin üretiminin yasaklanmasını içeriyor.

Ertesi gün (HEMEN ertesi gün, 30 Mayıs 1991'de) Savunma Bakanı Dick Cheney, Birleşik Devletler'in İsrail'e 65 milyon dolar değerinde ABD savaş uçağı vereceğini ve İsrail'in yeni bir füze programının büyük bir kısmını üstleneceğini açıkladı.[6]

Baba Bush aynı konuşmasında şunları da dile getirdi: "Çölde geçirdikleri aylardan yorgun düşen erkek ve kadın askerlerimiz şimdi acı çeken Kürtlere yardımcı oluyor." Aslında Şubat'ta Körfez Savaşı'nın sona ermesinden bu yana Birleşik Devletler Kürtlerin Saddam Hüseyin yönetimine karşı ayaklanmasını bastırmak için elinden geleni yapmaktaydı. Bush yönetimi, Washington'un her zamanki demokratik özgürlükçü rolü çerçevesinde, Kürtlerin ve Şiilerin ayaklanmasına açıkça destek vermiş, ama ara soğuduktan sonra, ABD müttefiki Türkiye'nin yanı başında bağımsız bir Kürt devleti ve/veya Suudi'lerin yakınında bir Irak-İran-Şii koalisyonu oluşturma beklentisi ile gerçekleşen başarılı ayaklanmalar, Birleşik Devletler'in işine gelmemeye başlamıştı. Dolayısıyla, Kürtler ve Şiiler (bu hiç hoş olmasa da) kendi kaderlerine terk edildi. Aman canım, iş iştir.

Bu sözlerden bir iki saniye sonra Baba Bush'un ağzından şu sözcükler döküldü: "Milletlerin izleyeceği yolları biz dikte etmeyiz."

Sivil özgürlüklerin Bush yönetiminin nutuklarında önemli bir yeri vardır

Başkan Bush, 2006'da Ulusal Güvenlik Ajansı'nın mahkeme kararı olmadan ülkede uyguladığı gizli araştırmalarla ilgili olarak, "Bu kısıtlı program Birleşik Devletler'e saldırı-

ları önlemek için hazırlanmış bir programdır" dedi. "Tekrar ediyorum, bu kısıtlı bir programdır." Şeytana hakkını vermek gerek. Ülke çapındaki gizli araştırmaları eleştirmek kolaydır ama aslında başkan haklı; bu gerçekten kısıtlı bir program. Araştırılan kişilerle kısıtlı. Araştırılmayan hiç kimse için –tekrar ediyorum, hiç kimse için– araştırma yapılmıyor.

Thomas Jefferson, özgürlüğün bedeli sonsuza dek tetikte olmaktır, demişti. Doğal olarak o, vatandaşların hükümeti izlemesini kastediyordu, tersini değil.

Connette gerçekleştirilen bir evlilik... ya da Arnavutluk'ta

Beyaz Saray eski danışmanı Harriet Miers bir keresinde George Bush'u rastladığı en zeki kişi olarak tanımladı.[8] O küçük deli hücresine kapatılan yalnız o değildi. 10 Haziran 2007'de başkanın –Sovyet uydusu olduğu dönemde ve bugün de Avrupa'daki en geri kalmış ülke olduğu bilinen– Arnavutluk'a yaptığı ziyaret sırasında Fushe Kruje'nin mutlu sakinleri "Bushie! Bushie!" diye haykırırken Arnavutluk başbakanı da "tüm zamanların en yüce ve seçkin konuğunu" coşkuyla karşılamaktaydı.

Bu olay, *Washington Post* gazetesinin köşe yazarı Eugene Robinson'a bir okuyucusundan gelen mektupta şöyle yansıtılmaktaydı: "Eugene Robinson'un 12 Haziran'daki yazısına gelince... Başkan Bush için Arnavutluk'ta düzenlenen daveti birilerinin alaya alması kaçınılmazdı... [Robinson] "harika bir Borat anını" önemseyen bir yazı kaleme almış... Komünizmin yıkılmasından sonra ABD'nin Arnavutluk'a verdiği destek Arnavutluk'un Birleşik Devletler'e duyduğu minnete açıklık getiriyor."[9]

Ah, evet, komünizmin muhteşem yıkılışı ve demokrasi, özgürlük ve kapitalizmin daha da görkemli doğuşu... ve eski

Sovyet sömürgesinde giderek artan yoksulluk ve yoksunluk. 1991 Mart'mda "Özgür Arnavutluk"taki ilk serbest seçimler, komünistlerin olağanüstü bir zaferiyle sonuçlandı. Bunun üzerine Birleşik Devletler ne yaptı? Doğal olarak, bu seçimle işbaşma gelen hükümeti devirmek amacıyla bir girişim başlattı. Bir başka Sovyet uydusu olan komşu Bulgaristan'da da bir yıl önce seçimi komünistler kazanmıştı. Birleşik Devletler onu da alaşağı etti.[10] Bunlar, Soğuk Savaş sonrası dönemde eski Sovyetler Birliği ve uydularına ait hükümetlerin Birleşik Devletler'in parasal desteği ve yönlendirmesiyle şiddet kullanılmaksızın devrilmesinin ilk örnekleriydi.[11]

7 CONDOLEEZZA RICE

Bu vurgun aklınızı oynatmaya yeterli değil mi?

5 Ağustos 2006'da Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, Senato'nun Dış İlişkileri Komitesinde bir ABD-Hindistan nükleer anlaşmasıyla ilgili olarak şunları söylüyordu:

> Hindistan açık ve özgür bir toplumdur. Şeffaf ve istikrarlıdır. Çeşitli teknolojilere sahiptir. Çeşitli dinlerden oluşan ve bireysel özgürlüklere, yasalara dayanan bir demokrasiyle yönetilir. Bu ülke ile birçok ortak değerleri paylaşıyoruz. ... Hindistan yükselen evrensel bir güce sahiptir ve hızla değişmekte olan Asya'da burasının bir istikrar kalesi olabileceğine inanıyoruz. Kısacası ve başka bir deyişle, Hindistan Birleşik Devletler'in doğal bir ortağıdır.

Ve işte Dışişleri Bakanlığı'nın aynı gün yayınlanan insan haklarıyla ilgili bir raporunda Hindistan hakkındaki görüşleri:

> Hükümet genelde vatandaşların haklarına saygı göstermekte ve bu hakların kısıtlanmasına yönelik çabaları sürekli engellemekte ama çok sayıda sorunları da bulunmaktadır. Bunlar yasadışı cinayetleri, kayıpları, gözaltında ölümleri, aşırı şiddet kullanımını, denetimsiz tutuklamaları, işkenceleri, hapishanelerdeki kötü koşulları, özellikle Jammu ve Keşmir'deki ayaklanmalarla il-

gili olarak uzun gözaltı sürelerini içermekte. Toplumda kadınlara uygulanan şiddet ve ayırımcılık, kadınların ve çocukların fahişeliğe ve çalışmaya zorlanması, kadınların ve çocukların öldürülmesi süregelen sorunlar. Yasaların yanlış uygulanması, yaygın yolsuzluklar, sorumluluktan kaçınmak ve yargı sisteminin olağanüstü ağır işlemesi, ülkede adaletin sağlanmasını zaafa uğratmakta.

Canavar Hatun layığını buldu

Amerika'nın müzmin muhalif, marjinal ve dilenci nüfusunu oluşturan bizler, politika alanının genel akışında kamusal açıdan yeterli haklara ve doyuma ulaşma şansına fazla sahip olamayız. "Kötü adamlar" her zaman yara almadan öne geçmeyi başarırlar. Bu yüzden, 18 Ocak 2005'te Condoleezza Rice'ın Dışişleri Bakanlığı görüşülürken Senatör Barbara Bozer'in onun hakkındaki sözleri beni bir hayli umutlandırdı. Boxer, Rice'ın Irak'taki savaşı savunmaya çalışırken dile getirdiği ciddi yalanlarını ve açmazlarını geniş bir biçimde belgelendirdi; bunlar biz müzmin muhaliflerin bir süre önce çoğu kez üzerinde durduklarımızdan farklı değildi ama bunları Canavar Hatun'un yüzüne karşı söylemek çok daha farklıydı.

Bu görüşmede Rice "güvenilirliği ya da dürüstlüğü zedelenmeden" sorgulanmasını isterken sesi son derece gergindi. Geçmişte söylediklerini savunmaya girişti ve bu arada tarihi daha da çarpıttı; Birleşmiş Milletler'in ABD'ye ve İngilizlere bombardımanlarda yıllar boyu uçuşa yasak olan bölgeleri ihlal etme yetkisi verdiğini ileri sürdü. Oysa bu doğru değildi; bu, Washington ve Londra'nın kendi girişimiydi. Sonra da ABD'nin Saddam Hüseyin'den korkmak için iyi nedeni olduğunu, çünkü onun biyolojik silahlara sahip olduğunun bilindiğini söyledi, bu arada bizlerin 1980'lerde ona bu olanağı sağladığımızdan söz etmedi.

Küba, Haiti ve Venezüella'dan söz ederken de ileri sürdüğü diğer su götürür beyanlarına (Chavez hükümetiyle ilgili olumlu hiçbir şey düşünemediğini söyledi) senatörler karşı çıktığı takdirde Canavar Hatun'un biraz zor durumda kalacağını sandım. Aklıma *Denizde İsyan* adlı filmde Humphrey Bogart'm oynadığı karakter geldi. Deniz Kuvvetlerinin Tahkikat Komisyonu'nca yoğun bir sorguya tabi tutulurken Bogart cebinden bir çift bilye çıkarır ve gergin ve saplantılı bir biçimde onlarla oynamaya başlar. Bu da Kaptan Queeg'in sonu olur.

Neyse, zavallı, mutsuz bir müzmin muhalif de hayal kurabilir, değil mi?

Gösteri dünyasının bir eşi daha yoktur

Mozart'ın "Re Minör Piyano Konçertosu"nu çaldı.

Ve eşsiz Aretha Franklin ona eşlik etti.

Philadelphia'da bir yardım organizasyonunun galası.

Philadelphia Orkestrası'nın anavatanı.

8.000 kişinin önünde.

Ve herkes bayıldı.

Aralarından kaçı, piyanistin, gerçek ve hüküm giymemiş bir savaş suçlusu olduğunu biliyordu?

İnsanlığa karşı işlenmiş suçların faili.

İşkencenin savunucusu.

Piyanist elleri kana bulanmış.

Yıllar boyu sürdürdüğü görevinin sahtekârlıklardan, yanıltmalardan ve yalanlardan oluştuğunu.

Ama bu dinleyicilerin umurunda mıydı?

Burası Amerika.

İyi İnsanların Ülkesi.

O, Kötü Adamlarla savaşıyordu.

Ve hepimiz gösterinin sürmesi gerektiğinin farkındayız.

Bu yüzden dinleyelim, dostlar... Amerikanvari biçimde alkışlayalım...

Sevgili virtüözümüze kulak verelim... Bağdat'ın Yavuklusuna... Bayan Condoleezza Rice'a!

8 İNSAN HAKLARI, VATANDAŞLIK HAKLARI VE İŞKENCE

İnsanlığa sürülen silinmez leke

Amerikan Tıp Derneği'nin yayınladığı *Archives of General Psychiatry* (Genel Psikiyatri Arşivleri) dergisinin 2007 Mart sayısında eski Yugoslavya'da 1990'larda yaşanan çatışmalarda sağ kalan yüzlerce kişi ile yapılan görüşmelerle ilgili bir raporda, sonuç olarak, şu satırlar yer alıyordu:

> Acımasız sorgulama teknikleri ya da en basit gereksinimlerin bile karşılanmadığı tutukluluk şartları, olumsuz çevre koşulları, gerginliğe yol açan uygulamalar, başlara çuval geçirilmesi, gözlerin bağlanması, tecrit, hareketlerin kısıtlanması, soyunmaya zorlanmak, tehditler, aşağılayıcı davranışlar ve diğer psikolojik uygulamalar, yol açtıkları manevi acılar, travmatik gerilim ve uzun vadeli travmatik etkiler açısından fiziksel işkenceden çok farklı bir durum yaratmamaktadır.

Raporda ayrıca bu bulguların işkence ile "diğer zalimce, insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleler" (bu deyim uluslararası insan hakları sözleşmelerinde ve beyanlarında sıkça kullanılan, 1948 Uluslararası İnsan Hakları Beyannamesi'nden alınmıştır) arasında bir fark olmadığını gösterdiği belirtilmektedir. Her ne kadar bu sözleşmeler her iki tür davranışı

yasaklıyorsa da rapor, "böyle bir ayırımın gene de zalimce, insanlık dışı ve alçaltıcı muamelenin daha az zarar verdiğine ve olağanüstü durumlarda uygulanabileceğine" işaret etmektedir.[1]

Varılan bu sonuçlar George W. Bush ve Pentagon'un "İşkence yapmıyoruz" beyanlarına ters düşüyor. Onlar dünyayı saldırgan psikolojik işkencenin aslında işkence olmadığına inandırmak istiyorlar; oysa bazı durumlarda bir tutuklunun ölümüne yol açan fiziksel işkenceye de sık sık başvuruyorlar. (İngiliz Yüksek Mahkemesi Yargıcı Andrew Collins, "Amerika'nın işkence hakkındaki görüşü bizimkine benzemiyor ve görünüşe göre çoğu uygar ulusunkine de uymuyor" diyor.[2])

Öte yandan, dergideki raporun ulaştığı sonuçlar Harvard Hukuk Fakültesi profesörü Aslan Dershowitz'in bilinen soruyu sorarken ileri sürdüğü görüşüne ters düşmüyor: Varsayalım ki birçok insanın ölümüne yol açacak bir bomba hazırlanmıştır ve yerini yalnızca elinizdeki tutuklu bilmektedir. Bu bilgiyi ondan almak için ona işkence uygulamak doğru mudur?'

İnsanoğlu asırlardır kötü davranışlarını düzeltmeye uğraşıyor; işkenceye olan düşkünlüğünden kurtulmak ise listenin başında geliyor. Sonunda 1984'teki Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda ilk tarihi adım atılarak "İşkenceye ve Diğer Zalimce, İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muameleye ya da Cezalandırmaya Karşı Sözleşme" hazırlandı (bu, 1987'de yürürlüğe girdi ve 1994'te ABD tarafından imzalandı). Sözleşmenin ikinci maddesinin ikinci bölümünde "Bir savaş halinde ya da savaş tehdidinin varlığında bile hiçbir olağanüstü koşul, dahili siyasi istikrarsızlık ya da başka bir acil durum işkence için geçerli sayılamaz" deniyor.

Bu denli açık, kesin ve ilkeli bir dil, insanlıktan gurur duymanın gitgide zorlaştığı bir dünya için temel bir standart oluş-

turuyor. Bundan kaçınamayız. İşkenceye bir olasılık olarak yaklaşmak onun gerçekleşmesine yol açar. Bugün yaşamsal bir bilgiye sahip bir kişinin işkence görmesi kabul edilirse yarın onun –aynı bilgiye sahip olduğundan kuşkulanılan– meslektaşına, karısına ya da çocuğuna işkence yapılması kabul görür. Bir "ulusal acil durum" ya da benzer bir "kutsal amaç" uğruna kısa bir süre için de olsa köleliğin yeniden canlandırılmasına izin verecek miyiz?

İngiltere'nin eski Özbekistan elçisi Craig Murray, 2003'te Özbek rejimini sistemli olarak işkence yapmakla suçlaması üzerine görevinden alınınca "Bir başkasının benim hayatımı kurtarmak için işkence görmesindense şahsen ölmeyi yeğlerim" dedi.[3]

İşkencenin penceresini azıcık aralamaya kalkışırsanız tüm odaya Karanlık Çağ'ın buz gibi havası dolar.

İşkenceyi ciddiye almak ya da almamak

Kamboçya yeniden eski üst düzey Kızıl Kmer yetkililerini 1975-79 yıllarında işlenen savaş suçları ve insanlığa karşı işlenen suçlarla ilgili olarak yargılamaya hazırlanıyor. Birleşmiş Milletlerce oluşturulan mahkemenin şimdiki sanığı, Kızıl Kmerler'in işkence merkezinin başında bulunan, yapılanları itiraf eden ama yalnızca verilen emirlere uyduğunu söyleyen Kaing Guek Eav.[4] Hepimizin bildiği gibi Nazi sanıkların öne sürdüğü bu savunma Nürnberg Mahkemesi tarafından reddedilmişti. Bunu herkes biliyor, değil mi? Artık böyle bir savunmanın kimseye faydası yok, değil mi? "Ben sadece emirlere uydum!" diyen Nazilerle ilgili espriler yapıyoruz. Oysa hem Bush hem de Obama yönetimleri bunun lehinde konuşmakta. İşte CIA başkanı Leon Panetta'nın sözleri:

> Gerek benim gerekse başkanın dile getirdiği gibi, [işkence ile ilgili] yasaların yorumlanmasında başsavcının ortaya koyduğu kurallara uygun hareket edenlerin ya da bu kuralları uygulayanların cezalandırılmaması gerekir. Ve... Ben kişisel olarak bu kişilerle ilgili soruşturma ya da yargılamaya kesinlikle destek vermem. Bence onlar işlerini yapmışlardır.[5]

Emirlere göre hareket etmek... emirlere uymak... işlerini yapmak... bunların hepsi verilen emri yerine getirmekle aynı kapıya çıkar.

ABD'nin de imzaladığı Birleşmiş Milletler'in İşkenceye Karşı Sözleşme'sinde açıkça belirtildiği gibi: "Bir üst düzey yetkili ya da kamu görevlisi tarafından verilen bir emir işkencenin gerekçesi olamaz." İşkence Sözleşmesi uluslararası yasaların ve ilkelerin, köleliği ve soykırımı yasaklanmasıyla eşdeğer bir işkence yasağını yürürlüğe koymaktadır.

Doğal olarak, emirleri *verenler* daha az suçlu değildir. Obama'nın yemin töreniyle aynı gün Birleşmiş Milletler'in işkence ile ilgili Özel Raportörü örgütün eski başkan George W. Bush ile Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'i Guantanamo'daki esirlere işkence ve kötü muamele uygulamakla ilgili olarak yargılanması için ABD'ye çağrıda bulunmasını istedi.[6]

Başkan Obama birçok kez Bush yetkililerini savaş suçlarıyla yargılama konusundaki isteksizliğini, şu görüşleri dile getirerek sergiledi: "Kimsenin yasalardan üstün olduğuna inanmıyorum. Öte yandan geriye bakmak yerine ileriye bakmamız gerektiğine inanıyorum." Bu, Kamboçya Başbakanı Hun Sen'in Kızıl Kmer liderlerini cezalandırmamak için ileri sürdüğü mazerettir. 1998 Aralık ayında, "Bir çukur kazıp geçmişi gömmeli ve 21. yüzyıla temiz bir sayfayla girmeliyiz."[7]

Hun Sen o tarihten bu yana yıllardır görevi başında bulunmaktadır ve şimdiye kadar hiçbir Kızıl Kmer lideri tarihteki kitlesel cinayetlerden hüküm giymemiştir.

Obama Bush yetkililerini suçlamamakla, hatta sorgulamamakla, onların yasalardan üstün olduğunu göstermektedir. Tıpkı Kızıl Kmer yetkilileri gibi. Kolombiya Hukuk Okulu profesörü ve Anayasal Haklar Merkezi'nin başkanı olan Michael Ratner, Bush yetkililerinin cezalandırılmasının gelecekte işkence karşıtı politikanın oluşması için gerekli olduğunu belirtti.

> Bunun yeniden yaşanmasını engellemenin tek yolu, işkence programından sorumlu olanların bunun bedelini ödemelerini sağlamaktır. İşkence programının içinde yer alanların sahneden çekilmelerine ve hesap verme zorunluluğunda olmadan yaşamalarına izin verirsek manevi değerlerimizi nasıl yeniden kazanabileceğimizi bilemiyorum.[8]

İşkence uygulamalarına katkıda bulunmuş birçok Bush yöneticisinin ciddi şekilde yargılanmamasının bir nedeni, Demokrat Parti'nin buna karşı çıkmadığının ve çeşitli biçimlerde işbirliği yaptığının açıklanmasından duyulan endişe olabilir.

Pol Pot (Nisan 1998'de öldü) ve Kızıl Kmerler'in 1979'da Vietnamlılar tarafından iktidardan düşürülmesinden sonraki yıllarda Birleşik Devletler'in onlara destek verdiği unutulmamalı. Bu destek Jimmy Carter yönetiminde ulusal güvenlik danışmanı Zbigniew Brzezinski zamanında başladı ve Ronald Reagan döneminde de devam etti.[9] Bu politikanın tek açıklaması, Amerikalı soğuk savaşçıların heybetli ABD gücünün alt edemediği küçük bir ulus olan ve Sovyetler Birliği'ne

yakınlığı ile bilinen Vietnam'a karşı sürdürdüğü hınç olabilir. Süper güç olduğunuzda küçük düşmek yürekleri sızlatır.

Bu karmaşık ve ilginç öyküde unutmamamız gereken bir başka husus, Amerika 1969-70 yıllarında Kamboçya'ya "bomba yağdırmasa", 1970'te Prens Sihanouk'u devirip yerine ABD'yle yakın ilişkileri olan birini geçirmese, Kızıl Kmerler'in büyük bir olasılıkla yönetimi ele geçirmeyeceği, hatta bu konuda ciddi bir girişimde bulunmayacağıdır.[10] Teşekkürler Richard Nixon ve Henry Kissinger. Aferin size, çocuklar.

Bu arada, eğer Obama'nın atamalarından hâlâ hoşnutsuzluk duymuyorsanız, 8 Şubat 2009'da Güvenlik Politikası'yla ilgili Münih Konferansı'nda James Jones'un açış konuşmasına kulak verin: "Dün Henry Kissinger'a düzdüğünüz harika övgülere teşekkür ederim. Tebrikler. Birleşik Devletler Ulusal Güvenlik Danışmanlığı'na en son seçilen kişi olarak ben günlük emirlerimi Dr. Kissinger'den alıyorum."[11]

Son olarak, İspanya Yüksek Mahkemesi son günlerde, 2008'de Gazze'ye yönelik saldırısı sırasında bir Hamas komutanı ile on dört sivilin ölümüne yol açan İsrail'in eski savunma bakanı ve diğer altı üst düzey güvenlik yetkilisi hakkında bir savaş suçu soruşturması başlatacağını beyan etti.[12] Bir süreden beri İspanya insan haklarının çiğnenmesi ile ilgili olarak "uluslararası yargılama" konusunda dünya liderliğine soyunmuş durumda ve on yıl önce Şili diktatörü Augusta Pinochet'yi suçlu buldu. İsrail Hamas liderinin evini bombaladığında ölenlerin çoğu çocuktu. ABD aynı şeyi hemen her gün Afganistan ya da Pakistan'da yapıyor. Amerikan başkanlarının savaş suçlusu Amerikalı yetkilileri "ulusal yargının" eline bırakmayı reddettiği düşünülürse, tek umudumuz birilerinin İspanyol yetkililerine Bush, Cheney, Rumsfeld, Powell, Rice, Feith, Perle, Yoo gibi, bir şeyden, sosyal vicdan gibi bir şeyden yoksun birilerinin isimlerini anımsatması. Aslında

yalnızca uluslararası hukuka dayanmak da gerekmiyor, zira 1996'da Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu Kongre'den geçmiş olan, savaş suçlarıyla ilgili bir Amerikan yasası var.[13]

Ünlü İsrailli köşe yazarı Uri Avnery, İsrail olayını ele alırken İsrail toplumunda böylesine savaş suçları ve suçluları oluşturan ruhu yansıtmaya çalıştı:

> Bu sistem öğrencilerini tümüyle etnik merkezli, tüm dünya tarihini yalnızca bitip tükenmez bir Yahudi mağduriyeti olarak gören, şiddet içeren bir kabile kültürü ile eğitiyor. Bu, başkalarına kayıtsız kalan, Yahudi olmayana en ufak bir yakınlık duymayan, Kutsal Kitap'ın Yeşu başlıklı bölümünde sözü edilen Tanrı vergisi bir soykırımı yücelten Seçkinlerin dini.[14]

Bu görüşü Birleşik Devletler'e uygulamak hiç de zor olmaz; "Yahudi" yerine "Amerikalı"yı, "Seçkinler" yerine de "Amerikan ayrıcalığı" kullanılabilir.

Bu iki ulusun önemli bir ortak noktası daha var: Gerek ABD gerek İsrail'in ulus olarak oluşturulmasındaki en önemli sorun, yerli halka ne yapılacağı idi. Her ikisi de aynı çözüme ulaştı. Öldürmek. Yasadışı olarak. Hiç acımadan.

Bu, babanın işkencesine benzemez

Bizler işkenceyi İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanların ve Japonların uygulamaları, Salem'deki cadı avı, İspanya'daki Engizisyon mahkemeleri ve işkence müzelerinde, Hollywood filmlerinde ve çizgi romanlarda izlediklerimizle bağlantı kuracak şekilde yetiştirildik... İnsanlar çarmıha geriliyor, bedenlerine metal aletler gömülüyor, kaslar ve kemikler son derece acı veren biçimlere sokuluyor, kızgın maşalarla dağ-

lanıyor, tırnaklar sökülüyor, el ve ayak parmakları eziliyor, gözler oyuluyor... Bu arada işkencecinin yardımcısı kambur İgor ağzından salyalar akarak bu uygulamaları zevkle izliyordu...

Cheney, Bush, Gonzales ve benzeri işkence yanlıları ise bizim işkencenin bu tür uygulamalarla ilintili olduğunu düşünmemizi sağlayarak ABD'nin işkence yapmadığına inanmamızı sağlamak istiyorlar. Oysa, tarihteki gerçek ve hayali işkence yöntemlerinin yalnızca bu *sine qua non* tanımından ibaret olduğuna kim karar verebilir? Irak, Afganistan, Guantanamo zindanlarında ya da buna benzer gizli CIA kurumlarında yapılanları yaşayanlar ve böyle uygulamalara tabi tutulacak olan Amerikalılar bunları "işkence" olarak isimlendirmekten kaçmamaz. Bu öyküleri okuyan aklı başında herkes (sorunuzu yanıtlayayım Cheney, Bush ve Gonzales bunlar arasında yer almıyor) böyle düşünür. Ben uygulanan yöntemlerin uzun ve net bir listesini çıkardım: uykusuz bırakma, köpekleri saldırtma, boğulma hissi yaratma, çeşitli aygıtlarla tecavüz, saatler boyu zor koşullarda yaşatma ve Nazilerin, Japonların bile ders alabileceği, insanları aşağılamanın doksan dokuz farklı yöntemi.[15]

İşin ilginç yanı, Birleşik Devletler'in, savaştan sonra işkence yöntemleriyle ilgili bilgileri sağlayan bazı Alman ve Japon işkencecilere dokunulmazlık tanımış olması.

Obama yönetimi işkence uyguluyor mu?

Obama yanlıları adamlarını savunurken onun işkenceyi yasakladığını ileri sürerler. Bu kulağa hoş geliyor ama kabullenilmesi için geçerli bir neden yok. Obama'nın başa geçmesinden kısa süre sonra hem o hem de CIA'nin yeni başkanı Leon Panetta bu "icraatın" yasaklandığını net bir şekilde açıkladı. *Los Angeles Times*'ın bildirdiğine göre: "Obama'nın

kısa süre önce verdiği talimat çerçevesinde CIA hâlâ Birleşik Devletler'le işbirliği içinde olan ülkelere gizlice kaçırdığı kişileri ve tutukluları gönderme gibi icraatı uygulama yetkisine sahip." [16]

"İşbirliği" sözcüğünün İngilizce çevirisi "işkence"dir. İcraat ise işkence ile eş anlamlıdır. Amerikan ulusal güvenlik ekiplerinin sık sık ziyaret ettiği Letonya, Polonya, Romanya, Mısır, Ürdün, Kenya, Somali, Kosova ya da Hint Okyanusu'ndaki Diego Garcia adası gibi yerlerdeki ünlü işkence merkezlerine tutukluların götürülmesinin başka hiçbir nedeni yoktur. Büyük ve gizli Amerikan askeri üslerinin bulunduğu Kosova ve Diego Garcia'da –belki de başka yerlerde de– işkence hâlâ uygulanıyor olabilir. Aynı şey Guantanamo için de geçerlidir. Dahası, 22 Ocak 2009'da işkence ile ilgili olarak yayınlanan talimat ("Yönetmelik No. 13491, Yasal Soruşturmalar Garantisi"), yalnızca "silahlı bir çatışma" durumunda uygulanabilirlik gibi belirsizlikler taşımakta. Böylece, Amerikalıların "silahlı çatışma" ortamı dışında işkence yapması –zaten dünyada en fazla işkence bu alanda uygulanmaktadır– yasaklanmamakta. Örneğin, "terörizmle mücadele" ortamında işkence gibi.

Obama CIA'nın sorgulamada yalnızca yeniden düzenlenen *Silahlı Kuvvetler El Kitabı*'nda belirtilen yöntemleri kullanmasını öngörmekte. Buna karşın, tutuklularla ilgili uygulama ve sorgulama yöntemleri açısından *Silahlı Kuvvetler El Kitabı*, hücreye kapatma, görme ve algılama kısıtlaması, uykusuz bırakma, korku ve umutsuzluk ortamı yaratma, zihnin çalışmasını engelleyen ilaçlar kullanma, ısınmayı engelleme, aşırı gürültü, gerginliğe yol açan konumlar ve duygusal dengesizlik oluşturma gibi yöntemlerin uygulanmasına izin vermekte.

Panetta'nın Senato'da geçirdiği bir sorgulamadan sonra *New York Times*'da yer alan bir yazıya göre:

> CIA'nın Başkan Obama'nın koyduğu yeni kısıtlayıcı kurallardan daha saldırgan sorgulama yöntemleri kullanma izni isteme olasılığı mevcuttur. Ayrıca Bay Panetta CIA'nın Bush yönetimindeki "icraatının" –terörizm zanlılarını sokaktan toplayıp üçüncü bir ülkeye gönderme– sürdürüleceğini de belirtti. Öte yandan, CIA'nın bir tutukluyu işkence uyguladığı ve "insani değerlerimizi çiğnediği" bilinen bir ülkeye göndermeyi reddedeceğini söyledi.[17]

Böyle bir ülkeyle ilgili herhangi bir örnek göstermedi.

Johnny silaha sarıldı

2006'da İran Amerika ya da İsrail tarafmdan yapılacak bir saldırının sonuçları ile ilgili birçok uyarıda bulundu. Kasım 2006'da bir üst düzey İranlı askeri yetkilinin yaptığı uyarıda "Eğer Amerika İran'a saldırırsa, yöredeki 200.000 askeri ve 33 üssü son derece savunmasız kalacaktır ve hem Amerikalı politikacılar, hem de ordu komutanları bunun farkındadır" deniyordu.[18] Görünüşe bakılırsa İran, Amerikalı liderlerin genç erkek ve kadın vatandaşlarının tehlikeye girecekleri ve öldürülebileceklerinden büyük endişe duyarak İran'a pervasızca saldırmaktan kaçınacağı kanısındaydı. Sanki Amerikalı liderler gencecik Amerikalıları Irak ya da Afganistan diye bilinen dipsiz kuyuya atmaktan büyük acı duymuş veya 58.000 gencini Vietnam canavarının pençelerine terk ederken ahlaki kaygılara kapılmışlardı.

Tüm dünya liderleri gibi Amerikalı liderler de asla böyle endişeler taşımadılar.

Çağdaş Amerika tarihçesine kısa bir göz atmak bizi bu konuda aydınlatabilir. 1994'teki bir Amerikan Kongre raporunda şunlar belirtilmekteydi:

> 1940'larda yaklaşık 60.000 askeri personel iki kimyasal silah olan hardal gazı ve kabarcık gazı denemelerinde kullanıldı. Deneklerin çoğunluğu bu denemelerin sonuçları hakkında bilgilendirilmedi ve daha sonra tıbbi bir muayeneden geçirilmedi. Ayrıca deneklere, bu denemelerle ilgili, eşlerine, ailelerine ya da aile doktorlarına bir açıklama yaptıkları takdirde Fort Leavenworth'da hapsedilecekleri söylendi. Pentagon yıllarca, denemelere katılan askerlerin çoğunun daha sonra uzun süre sağlık sorunları yaşadığı bu araştırmanın yapıldığını inkâr etti.[19]

1940 ile 1990 yılları arasında, askerlerin resmen ya da gerçekten kobay olarak kullanıldığı, nükleer patlama bölgelerine gönderildiği, pilotların mantar bulutları arasında uçurulduğu, kimyasal ya da biyolojik silah denemelerinde yer aldığı, radyasyon denemelerine tabi tutulduğu, beyinlerinin LSD ile yıkanıp davranış değişimlerinin gözlemlendiği, Kore ve Vietnam'da son derece zehirli Turuncu Dioksit maddesine maruz bırakıldığı çok sayıda hükümet programlarına rastlıyoruz. ... Kendilerine bir seçme şansı tanınmayan ya da bilgilendirilmeyen milyonlarca denek; çoğu kez daha sonra fiziksel ve/veya zihinsel sağlık açısından büyük zorluklarla boğuştu ve ender olarak gerekli tıbbi bakıma ve hatta eğitime tabi tutuldu.[20]

1990'larda binlerce Amerikan askeri Körfez Savaşı'ndan olağanüstü sağlık sorunlarıyla evine döndü. Bunların kimyasal ya da biyolojik silahlardan kaynaklandığından kuşkulanıldı ama Pentagon bunu kesinlikle reddetti. Askerler yıllarca acı çekti: nörolojik sorunlarla, kronik halsizlikle, cilt bozukluklarıyla, ciğerlerinde oluşan yaralarla, bellek kaybı ile, baygınlıkla ve daha birçok hastalıkla boğuştu. Zaman içinde Pentagon yavaş yavaş inkârı bıraktı ve kimyasal silah

depolarının bombalandığını; zehirli gazların havaya karışmış olabileceğini ve aslında Amerikan askerlerinin bu zehirli bölgelerde konuşlandırıldığını kabullendi. Bunların sayısı önce 400 olarak belirtildi; sonra 5.000 civarı olabilir; daha sonra "çok sayıda" dendi. Yaklaşık 15.000'den fazla dendi ve sonunda tam sayı açıklandı: 20.867. Derken "Pentagon uzun süren bilgisayar değerlendirmelerinin sonucunda yaklaşık 100.000 ABD askerinde sarin gazı belirtilerine rastlandığını beyan etti.[21]

Eğer Pentagon zaten bilgisi dahilindeki bu maddeler ve silahlar hakkında en baştan açık davransaydı, askerlere gerekli tanılar konulabilir ve tedaviye çok daha erken başlanabilirdi. İnsanların çektiklerinin nelere mal olduğunu kestirmek olanaksız.

Askerler, ABD Gıda ve İlaç Yönetiminin onay vermediği şarbon ve sinir gazına karşı aşılanmaya zorlandılar, buna karşı çıktıklarında ise cezalandırıldılar ya da suçlu muamelesi gördüler. (İkinci Dünya Savaşı'nda askerlere zorla sarıhummaya karşı aşı yapılmış, sonunda yaklaşık 330.000 asker hepatit B virüsü kapmıştı.)[22]

Son yıllardaki savaşlarda sayısız Amerikan askeri savaş alanında seyreltilmiş uranyum içeren top mermileri ve füzelerin patlamasıyla oluşan radyoaktif tozlara maruz kaldı: seyreltilmiş uranyumun bir sürü ender ve korkunç hastalıklara ve sakat doğumlara yol açtığı sanılıyor. Seyreltilmiş uranyumun Amerika'nın –Sırbistan'dan Afganistan ve Irak'a kadar– sürdürdüğü savaşlarda kullanılması AIDS gibi uluslararası bir skandal ve kriz olarak görülmeli, hiç değilse Birleşik Devletler tehdidi altında olmayan ülkelerde böyle algılanmalıdır.

Pentagon'un Amerikan askerlerini istismar listesi uzayıp gider. Irak'ta savaşanların ya da onların ailelerinin kurşungeçirmez yelekler, araçları için gerekli zırhları, tıbbi malzemeleri

ve evrensel korunma aygıtlarını kendi paralarıyla aldıkları ve onlarm güvenliğinin ordu tarafından sağlanmadığı biliniyor. Orduda görevli kadınlarm sürekli olarak erkek meslektaşları tarafından cinsel tacize ya da tecavüze uğradıklarıyla ilgili yakınmaları askeri makamlar tarafmdan ya hafife alınmakta ya da göz ardı edilmekte... Savaşlarda yaralanan ya da sakatlanan çok sayıda asker kendilerine vaat edilen tıbbi bakımı almak için çırpınıp duruyor... ABD üslerindeki askerlere uygulanan neredeyse sadistliğe varan sert muamelelerle ilgili öyküler için "Yaralı Askerlere Kötü Muameleyi Engellemek İçin Ordu Tarafından Uygulanan Önlemler"i okuyun (*New York Times*, 12 Mayıs 2006)... Bir de aile yaşamını paramparça eden görev değişimleri ve yalnızca ölmeye ya da yaralanmaya değil savaş sonrası olağanüstü gerginlikler (PTSD) yaşama olasılığındaki artışlar da var.[23]

Ulusal Kamu Radyosu'nun *All Things Considered* (Her Konuda Tartışma) adlı programında 4 Aralık 2006 ve diğer günlerde Irak'tan dönen ve ciddi olarak PTSD'den mustarip askerlerin ordudan gördüğü kötü muamele ile ilgili bir dizi yaymlandı Colorado'daki Fort Carson'da bu hasta askerler gerekli yardımdan çok daha fazla kötü muamele ve cezaya maruz kaldı, zira subaylar onlara duygusal "zaafları" yüzünden sert davranıp cezalandırmaktaydı.

Bir dahaki Anma Günü'nde bir başkan ya da general "onur" ve "görev"den söz eder ve "bağımsızlık ve demokrasi uğruna sonsuz özveride bulunan cesur kadm ve erkeklerimize ne kadar borçlu olduğumuzu" dile getirirken yukarıdaki hususları aklınıza getirin. Bu yetkililer çaresiz durumdaki Amerikan askerlerine, bir video oyunundaymış gibi öldürdükleri yabancılardan daha fazla ilgi göstermemekteler. Ve Dalton Trumbo'nun *Johnny Silahına Sarıldı* adlı yapıtını okuyun.

İnsanlığın ahlaki gelişimi

> Yahudilerin haklarını savunmaya gelince, bu konuda Üçüncü Reich'tan daha yüce bir önder yoktur ve bizler bunu Yahudi vatandaşlarımızın haklarını çiğneyen kişileri sorumlu tutarak göstermekteyiz. Bunu, dinsel ve etnik hoşgörü sergileyerek ve bu Yahudilerin insan haklarının yok sayıldığı ya da çiğnendiği Avusturya gibi ülkelerde onlara destek olarak gösteriyoruz. (Joseph Goebbels, Alman Propaganda Bakanı, 6 Mart 1941)
>
> İnsanhakları konusunda, Amerika BirleşikDevletleri'nden daha yüce bir önder yoktur ve biz bunu yasalara karşı gelen ya da insan haklarını çiğneyen kişileri sorumlu tutarak göstermekteyiz. Bunu, özgürlük ve demokrasinin gelişmesine destek olarak ve insan haklarının yok sayıldığı ya da çiğnendiği Kuzey Kore gibi ülkelerde yaşayanları destekleyerek gösteriyoruz. (Scott McClellan, Beyaz Saray sözcüsü, 2 Aralık 2005)

Bu demeçlerden hangisini benim uydurduğumu tahmin edebilir misiniz?

Az sonra yakınızdaki bir ülkeye (ya da kente) ciddi bir saldırı olacak mı?

13 Şubat 2006'da Amerika Birleşik Devletleri inanılmaz ve dehşetli bilgeliği ile, egemen Pakistan ulusunun ücra bir köyünün tepesine insansız bir Predator uçağı göndermeyi ve bazı "kötü adamları" öldürmek amacıyla buradaki bir yerleşim alanma bir füze atmayı uygun buldu. Birçok ev yanmaya başladı ve sayısı bilinmeyen "kötü adamlarla" birlikte on sekiz kişi öldü; o günden bu yana yayınlanan raporlar bilinmeyen sayının sıfır kadar az olduğunu ve asıl hedefi oluşturan el

Kaide komutan yardımcısı Ayman el-Zevahiri'nin orada bulunmadığını ortaya koydu. Pakistan hâlâ bu konudaki öfkesini dile getirmekte. Birleşik Devletler'in tepkisi ise Senato'da söylenenlerle örneklenebilir.

Arizona Senatörü John McCain: "Özür dileriz ama bir kez daha aynı şeyi yapmayacağımızı söyleyemem."

Indiana Senatörü Evan Bayh: "Bu üzücü bir durum ama başka ne yapabilirdik?"

Mississippi Senatörü Trent Lott: "Öğrendiğim kadarıyla bu saldırı istihbarat tarafından doğru bulunmuştur."[24]

Bu tür füzelerle gerçekleştirilen benzer ABD saldırıları Afganistan, Irak ve Yemen'deki sivil halkı ve siyasi liderleri öfkelendirdi. Bunların sonucunda oluşan yıkım öylesine büyüktü ki kimin öldüğünü ya da ölü sayısını dahi belirlemek olanaksızdı. Uluslararası Af Örgütü her Predator saldırısından sonra Bush yönetimine şikâyette bulundu. 2002'de Yemen'e yapılan saldırıdan hemen sonraki bir Birleşmiş Milletler raporu bunu, uluslararası yasaları ve antlaşmaları çiğneyen "ürkütücü bir örnek [ve] kesinkes yasadışı bir katliam" olarak nitelendirdi.[25]

Amerikan yetkililerinin üst düzey el Kaide üyelerinin varlığından kuşkulanarak Paris, Londra ya da Ottawa'daki bir eve füze fırlatabilecekleri düşünülebilir mi? ABD bunların orada olduğunu kesinkes bilse ve deminki Preadator olayındaki gibi saldırısı sadece kuşkudan kaynaklanıyor olmasa bile? Büyük bir ihtimalle saldırıya geçmezlerdi ama bunun bir kasmtıdan, saldırganlıktan, üstün güç gösterisinden, kovboyculuktan öteye geçtiğini söyleyebilir miyiz? Zaten bunu kendi vatandaşlarına da yaptılar; ABD'nin 2011'deki Yemen'e insansız hava saldırısmda 2 Amerikan vatandaşı öldü ve 13 Mayıs 1985'te bir polis helikopterinden atılan bir bomba Pennsylvania'da bütün bir bloğu küle çevirdi, altmış kadar

ev yandı, küçük çocuklar dahil 11 kişi öldü. MOVE isimli bir örgütü evlerinden etmeyi amaçlayan bu girişimde polis, belediye ve FBI da işin içindeydi.

Philadelphia'daki kurbanların hepsi, doğal olarak, kara deriliydi. Bu yüzden sorumuzu değiştirelim: Amerikan yetkililerinin Beverly Hills ya da Manhattan'ın Upper East Side'mdaki bir yerleşim merkezine bir füze atması düşünülebilir mi? Bizden ayrılmayın.

Aklını çalıştırma hakkı

Yüksek Mahkeme 2005'te Pennsylvania hapishanelerindeki tehlikeli tutuklulara kitap okuma, televizyon izleme ve radyo dinleme hakkı tanımamasıyla ilgili bir davayı inceleyeceğini açıkladı. Bu tutuklular yalnızca dinsel ve yasal eserlerle hapishane kütüphanesindeki cep kitaplarını okuyabiliyorlardı. Üç yargıçtan oluşan federal mahkeme, Başkan Bush'un Yüksek Mahkeme adayı Samuel A. Alito'nun görüşlerine uyarak bu kısıtlamayı kaldırdı.

Alito "Görünüşte" diyordu "bu kurallar, hapishanede uygunsuz davranışların engellenmesiyle ilgili ceza uygulamaları açısından akla yakındır." Zira mahkûmlar TV ve dergilerin bulunmadığı bir yere gönderilme endişesi ile uygunsuz davranışlarından kaçınırlar.[26]

Alito'nun yüksek mahkemeye uygunluğu değerlendirilirken üzerinde durulan, kürtaj, kamu hakları ya da eşcinsellerin hakları hususundaki görüşlerini bir yana bırakalım. Burada, tutukluları demir parmaklıklar ardında geçirdikleri uzun geceler ve yıllar boyu zihinsel gelişimden yoksun bırakmayı arzulayan köklü ve acımasız bir görüşe sahip bir adam var. Tutukluların yiyeceğini kesmeyi neden savunmuyor? Bu, uygunsuz davranışları daha da etkin biçimde engelleyebilirdi.

Umudum kesildikten sonra kendimi daha iyi hissediyorum

> İnsanlık tarihte ilk kez bu kadar önemli bir yol ayırımında bulunuyor. Yollardan biri çaresizlik ve tam bir umutsuzluğa, diğeri ise tümüyle yok oluşa açılıyor. Dua edelim ki doğru yolu seçecek kadar akıllı oluruz. (Woody Allen)

21. yüzyılda düzinelerce ülkede insanlar yiyecek bulamadığı için ayaklanıyor. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yirminci yüzyılda insanlığı utku dolu bir gelecek beklediğini düşlerken gözümüzün önünde canlandırdığımız bu muydu?

Amerikalı yazar Henry Miller (1891-1950) bir keresinde sanatçının rolünün "dünyaya düş kırıklığı aşılamak" olduğunu ileri sürmüştü. Eğer siz, her ne sebeple olursa olsun, hâlâ Birleşik Devletler'in dünyada baş gösteren açlığın sona ermesi ya da azalması yolunda olumlu bir güç oluşturacağı inancını/umudunu taşıyorsanız, işte yaşamdan bazı gerçekler.

14 Aralık 1981'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na sunulan bir önergede "eğitim, iş, sağlık hizmeti, iyi beslenme ve ulusal gelişmenin insan hakları olduğu" ilan ediliyordu. "İyi beslenmeye" dikkatinizi çekerim. Önerge 135'e karşı 1 oyla kabul edildi. Tek "Hayır" oyunu veren Birleşik Devletler'di.

Bir yıl sonra, 18 Aralık 1982'de Genel Kurul'a benzer bir önerge sunuldu. Bu da 131'e karşı 1 oyla onaylandı. Tek "Hayır" oyunu veren Birleşik Devletler'di.

Ertesi yıl, 16 Aralık 1983'te önerge yeniden gündeme geldi, bu artık Birleşmiş Milletler'in alışılagelen bir uygulamasına dönüşmüştü. Bu kez önerge 132'ye karşı 1 oyla kabul edildi. Tek "Hayır" oyunu kimin verdiğini yeniden belirtmeye gerek yok.

Bu oylamalar Reagan yönetimi döneminde yapıldı.

1996'da Clinton'un yönetimi sırasında Birleşmiş Milletler'in desteklediği Dünya Gıda Zirvesi, "herkesin güvenli ve besleyici gıdaya ulaşma hakkı olduğunu" doğruladı. ABD "gıda hakkını" tanımadığını ileri sürerek buna karşı çıktı. Bunun yerine Washington açlık sorunun temelini oluşturan yoksulluğun ancak serbest ticaretle oradan kaldırılacağını savunarak "gıda hakkı" tanınırsa, yardım ve özel ticaret ayrıcalıkları peşinde olan yoksul ülkelerin bunu dava konusu yapacağı hususundaki endişelerini dile getirdi.[27]

Bu durum George W. Bush döneminde de değişmedi. 2002'de Roma'daki BM destekli Dünya Gıda Zirvesi'nde dünya liderleri yeniden herkesin "güvenli ve besleyici gıda" hakkına sahip olduğunu onayladı. Birleşik Devletler buna karşı çıkmayı sürdürerek kıtlık çeken ülkelerin ileride yargıya başvurabileceğiyle ilgili kuşkularını yineledi.[28]

Dahası, BM tarafından kabul edilen "gıdanın insan hakkı olduğu" (GİHO) şeklindeki görüşe ABD'nin itiraz edişini savunanlar, bunun ABD Anayasası'nda yer almadığını; bu konunun Amerika karşıtı ve sosyalist politik sistemlerle bağlantılı olduğunu; Amerika'nın kendine yeter olduğunu; bağımsızlığın Başkan Franklin Roosevelt'in bir buluşu olduğunu; gıda gereksiniminin ihtiyaç sahiplerini koşulları düzeltme çabasına yönlendireceğini; GİHO yükümlülüğünün çok pahalıya mal olacağını ileri sürdüler.[29]

9 WIKILEAKS

WikiLeaks, Birleşmiş Milletler, İsveç ve Şeytan Adası

16 Aralık 2010'da, karlar altında, Beyaz Saray önünde Askerlerin Barış Mitingi'ne katılmıştım.

Beyaz Saray önünde düzenlenen bir mitinge katılma konusunda deneyimliyim; ilk kez 1965 Şubat ayında katıldığım mitingde Vietnam'daki savaşa karşı el ilanları dağıtmıştım. O tarihte Dışişleri Bakanlığında çalışıyordum ve en büyük korkum bu yüce kurumdan birinin oradan geçerken beni görüp tanımasıydı. Beş yıl sonra, Dışişleri Bakanlığından ayrılalı çok olmuştu ama ben hâlâ Vietnam'ı protesto etmekteydim. Sonra Kamboçya olayı ortaya çıktı. Sonra Laos. Kısa süre sonra Nikaragua ve El Salvador. Derken Panama Amerika'daki bağımsızlık ve demokrasi gibi tüm kutsal değerlere büyük bir tehdit oluşturdu ve bu yüzden acımasızca bombalanması gerekti. Bunu Irak halkma karşı açılan savaş ve Yugoslavya'nın bombalanması izledi. Sonra Afganistan topraklarına seyreltilmiş uranyum, napalm ve fosfor bombaları ve diğer cadı kazanları ile kimyasal tozlardan oluşan silahlar yağdırıldı; sonra da tekrar Irak. Birkaç olayı atladım. Sanırım Beyaz Saray önünde sağ yumruğu kaldırarak gösteri yapma rekoruna sahibim.

Tüm bu sürede, Amerika'nın çalışkan ve namuslu halkı ülkelerinin her zaman iyi niyetli olduğuna inanıyordu; hatta kimileri bugün de hiçbir zaman bir savaşı başlatmadığımıza,

özellikle "saldırganlık" olarak nitelendirilecek bir harekâta girişmediğimize inanmaktalar.

O karlı günde WikiLeaks'den Julan Assange Londra'daki hapishaneden tahliye edildi ve gazetecilere asıl endişesinin "cinsel suç" nedeniyle İsveç'e iadesinden ziyade Birleşik Devletler'ce sınır dışlı edilmek olduğunu söyledi.[1]

Bu, son yıllarda çeşitli ülkelerde siyasi ya da uyuşturucudan hüküm giymiş mahkûmların dile getirdiği bir endişedir. Birleşik Devletler, Batı dünyasının yeni Şeytan Adası'dır. 19. yüzyılın ortalarından 20. yüzyıl ortalarına kadar siyasi tutuklular Güney Amerika'nın doğu sahili açıklarında Fransızlara ait olan bir adaya gönderilmekteydi. Yeni Şeytan Adası'nın şimdiki sakinlerinden biri, önemli diplomatik telgrafları WikiLeaks'e sızdırdığından kuşkulanılan eski ANDF istihbarat yorumcusu Bradley Manning'dir. Manning herhangi bir nedenle suçlu bulunulursa yaşam boyu hapse mahkûm olacak. Yargılanmamış ya da hüküm giymemiş olmasma karşın dış dünya ile bağlantısı son derece kısıtlıdır; kişisel ilişkilerden, gün ışığından ya da haberlerden yoksundur; bunun yanı sıra kendisine yastık, çarşaf, spor yasaklanmıştır; yeterli uyku uyumasına izin verilmemektedir. Glenn Greenwald'ın Manning'e uygulanan muamelenin işkence olduğunu ileri süren yazısını okuyun.[2]

Genç askerin bir dostu, hükümetin gözetim altmda tutması, arama izni olmadan bilgisayarlarına el koyması ve hatta rüşvete başvurması nedeniyle, birçok kişinin Manning'in fiziksel ve akli dengesinin bozulması konusunu dile getirmekten çekindiklerini söylüyor. "Bunlar öylesine ürkütücü sonuçlar doğurdu ki çoğu insan onun adına konuşmaktan korkuyor."[3] WikiLeaks tarafından kullanılan şeffaf yazılımlardan çıktı alan kişi geçen yaz Newark'taki New Jersey havaalanında bir federal ajan tarafından saatlerce gözaltında

tutuldu; WikiLeaks ve Assange ile bağlantıları yanı sıra Afganistan ve Irak'taki savaşlar hakkındaki düşünceleriyle ilgili olarak sorgulandı.[4]

Bu, 1920'lerdeki Kızıl Paniğin'den 1950'lerdeki McCarthy-'ciliğe, 1980'lerde Orta Amerika'daki protestoculara karşı yapılan eylemlere kadar, yaklaşık bir asırdır oluşturulan Amerikan polis devletinde yaşananlar arasında yer alan ufak bir olaydır... Bu olgu Uyuşturucuyla Savaşımla gelişme gösterdi... şimdi de Terörle Savaş sayesinde daha da arttı. Bu, tarihteki en kötü polis devleti değil, hatta günümüz dünyasındaki en kötü polis devleti bile değil ama gene de bir polis devleti ve kesinlikle en caydırıcı polis devleti; *Washington Post*'taki bir araştırma Birleşik Devletler'de her biri kendi sorumluluk ve yargı alanlarına sahip 4.058 federal, eyaletsel ve yerel "terörizm karşıtı" örgüt bulunduğunu ortaya koydu.[5] Amerika'nın her tür polis teşkilatı genellikle istediğini elde ediyor. Eğer ABD herhangi bir yasal bahane ile Assange'ı ele geçirirse onun için endişelenin; bu onun özgür bir insan olarak yaşamının sonu olabilir; ne yaptığı ya da ABD yasalarında ne yazılı olduğunun önemi yok; onuru kırılan bir imparatorluğun gazabı korkunç olur.

New York Times'ın dış haberler başyazarı John Burns, Assange ile yaptığı röportajdan sonra şöyle yazdı: "O, Birleşik Devletler'in dünyadaki en büyük kötücül güç olduğuna ve demokrasiyi ortadan kaldıracağına tüm benliği ile inanıyor."[6] Bu inanca sahip birinin Şeytan Adası'nda tüm insan haklarına sahip olmaya hakkı olabilir mi?

WikiLeaks belgeleri insanların yaşam boyu gereksinim duyduğu, ABD hükümetinin iyi niyetle hareket ettiğine olan inancını sürekli ve kademeli bir erozyona uğrattı. Bugün halka aktarılmakta olan bilgiler yıllar içinde insanlara ulaşabilseydi çok daha fazla insan Beyaz Saray önünde toplanırdı;

bununla savaşlardan herhangi birini engellemeyi başarabilirdik demek istemiyorum... bu, demokrasinin ABD'de ne oranda var olduğuna bağlı.

Assange'ın içinde bulunduğu zor durumun yol açtığı bir başka sonuç, İsveç'in ya da İsveç hükümetinin barışsever, ilerici, yansız ve bağımsız olduğuyla ilgili yaygın inancın yok olmasıdır. Stockholm'un bu ve benzer konulardaki tutumu Amerika'nın yardımcısı Londra'nın tutumunun aynı olmuş, ABD hükümetince desteklenen Castro karşıtı sağ kanat Kübalıların yanmda yer alarak Assange'ı suçlamıştır. Aynı İsveç son yıllarda CIA'nın işkence uçuşlarında işbirliği yapmıştır ve Afganistan'da yaklaşık 500 askeri bulunmaktadır. İsveç dünyanın en büyük silah tüccarlarından biridir ve yıllardır bazıları kendi sahasında yer alan ABD/NATO tatbikatlarına katılmıştır. Solcular kendilerine hayran olacak başka bir ülke bulmalı. Küba'yı deneyin.

Amerikalılar öteden beri İskandinavyalıların sekse karşı hoşgörülü davrandığına inanırlar; bu inanış 1967'de çevrilen ve bir süre ABD'de yasaklanan *Merak Ediyorum (Sarı)* isimli ünlü İsveç filminden kaynaklanmış ya da pekişmiştir. Şimdi ise elimizde ne var? İsveç, yalnızca aynı hafta içinde iki kadınla birlikte olduğu için onları kızdırdığı anlaşılan bir adamın peşine Interpol'ü takmış durumda.

Bu arada Amerika'daki ilericilerin de BBC'nin liberal bir yayın kurumu olduğuna dair garip inançlarından vazgeçmeleri gerek. Amerikalılar İngiliz aksanına hayrandır. BBC'nin *Today* (Bugün) adlı programının sunucusu John Humphrys Assange'a "Siz bir cinsel tacizci misiniz?" diye sordu. Assange bu iddianın "saçma" olduğunu söyleyerek, "Tabii ki hayır" dedi. Bunun üzerine Humphrys Assange'a şimdiye kadar kaç kadınla yattığını sordu.[7] Fox News bile bu kadar alçalabilir miydi? Keşke Assange da benim gibi Broooklyn sokaklarında

yetişmiş olsaydı. O zaman bu soruya verilecek yanıtı bilirdi: "Annem dahil ini?"

Tüm bunlardan ders alacak bir başka grup, belden aşağı komplo düşkünleridir. Bunlardan birçoğu bana alaylı mektuplar göndererek WikiLeaks belgelerinin yayınlanmasının ardında İsrail'in bulunduğunu, bu yüzden belgelerde İsrail'den söz edilmediğini görmeyecek kadar saf olduğumu belirttiler. Onlara birkaç belgede İsrail'in de karalanmış olduğunu gördüğümü anlatmak zorunda kaldım. Daha sonra başkalarını da gördüm ve Assange, 23 Aralık 2001'de el Cezire ile yaptığı bir röportajda İsrail'le ilgili çok az belgenin yayınlandığını, çünkü Batı'da özel olarak gizli belgeleri yayınlama hakkına sahip olanların İsrail'le ilgili hassas bilgileri yayınlamaktan kaçındıklarını belirtti (Alman *Der Spiegel*'in bunu yaptığı takdirde yiyeceği silleyi bir düşünün.) Assange, "İsrail'le ilgili 3.700 dosya var ve 2.700 dosyanın kaynağı İsrail" dedi. "Önümüzdeki altı ay içinde başka dosyaları da yayınlamayı tasarlıyoruz."

Doğal olarak, başka kişiler de bana aslında belgelerin yayınlanmasının arkasında CIA'nın bulunduğunu bildirdiler.

Bradley Manning, Julian Assange ve WikiLeaks destanının bestelenmesi ve filme alınması gerek

> Savunma avukatları Manning'in kesinlikle sorunlu bir genç asker olduğunu ve ordunun onu Irak'a göndermemesi ya da orada iken gizli malzemelere ulaşmasının engellenmesi gerektiğini söylüyorlar... Onun duygusal bir bunalım içinde ve eşcinsel olduğunu, o dönemde eşcinsellerin ABD silahlı kuvvetlerine alınmasının yasak olduğunu belirtiyorlar.[9]

Bradley Manning'in avukatlarının bu genç adamın binlerce gizli devlet dosyasını WikiLeaks'e vermesiyle ilgili yaptıkları savunmaya temel olarak onun kişisel sorunlarını ve kusurlarını kullanmaları hem şansız hem de üzücü bir seçim. Aslında Bradley'in bir suçlu ya da casus olarak yargılanmaması gerektiğini belirtirken onu bu şekilde sergilememeleri gerekirdi. O ulusal bir kahraman olarak görülmeli. Evet, avukatları asker kafalara hitap ederken dahi. O kafaya nüfuz ederek oradaki en özgür ve iyi adamı bulup çıkarmaları gerekirdi. Bradley'in üstünde de askeri üniforma var.
İşte Manning'in internette kullandığı sözler:

> Eğer gizli şebekelere özgürce girebilseydiniz ... ve orada inanılmaz, felaket şeyler, halka mal olması ve Washington DC'de karanlık bir odada gizlenmemesi gereken şeyler görseydiniz ... ne yapardınız? Şimdi ne olacağını Tanrı bilir. Umarım tüm dünyada tartışılır, incelenir ve reformlar yapılır. ... İnsanların gerçeği görmelerini istiyorum ... çünkü bilgi olmadan, kamu olarak bilinçli kararlar alamazsınız.

Dünya bunların dengesiz ve mantıksız bir kişinin sözleri olduğuna inanmalı mı?

Nürnberg Mahkemesi ve Cenevre Anlaşmaları hükümete körü körüne bağlılıktan daha yüce bir görevden, o hükümetin savaş suçlarını açıklama görevinden söz etmiyorlar mı?

Aşağıda Dışişleri Bakanlığı'nın telgraflarında ve Savunma Bakanlığı'nın dosya ve videolarında açıklanan hususlardan bazılarının listesi var. Böylesine utanç verici ve onursuz davranışları açıkladıkları için ABD Silahlı Kuvvetleri Mensubu Bradley Manning ve WikiLeaks mensubu Julian Assange yaşamlarının geri kalanını modern bir zindanda geçirebilir, bu-

nun büyük bir kısmında "hücre" olarak bilinen işkenceye tabi tutulabilirler. Aslında Manning'e Assange aleyhine tanıklık yapmasını ve onu suçlamasını sağlamak amacıyla kötü muamelede bulunulduğu ileri sürülmüştür.

Amerikan basınının ve kamu örgütlerinin düzinelerce üyesi Julian Assange'ın hüküm giymesi ya da öldürülmesi çağrısında bulunmuştur. Son Ulusal Savunma Yetki Yasası çerçevesinde Assange kaçırılabilir ya da öldürülebilir. Hangi yüzyılda yaşıyoruz? Hangi dünyada?

Collateral Murder (Güvenceli Cinayet) videosunda ve Manning ve WikiLeaks'in kamuoyuna açıkladıkları "Irak Savaş Kayıtları" belgesinde yer alan Amerikan savaş suçlarını izledikten sonra Iraklılar ilerideki suçlarla ilgili olarak ABD güçlerine bağışıklık tanımayı reddetti. Videoda bir Amerikan helikopterinin pilotlarının, iki Reuters muhabiri dahil birçok sivilin ayırım gözetmeden öldürülmesi ve iki küçük çocuğun yaralanmasıyla sonuçlanan bir Bağdat saldırısı sırasında Philadelphia'da bir Ordu-Donanma takımları arasında oynanan bir maçı seyredermişçesine tezahürat yaptığı görülüyordu.

Irak hükümetinin Irak yasalarını çiğneyen Amerikan askerlerinin yargılanması konusundaki ısrarı –Birleşik Devletler silahlı kuvvetlerinin konuşlandığı hiçbir ülkede böyle bir olayı hemen hiç üstlenmemektedir– Obama yönetimini neredeyse tüm Amerikan ordusunu ülkeden geri çekmeye zorladı.

Manning Irak'ta işlenen savaş suçlarını açıklamak yerine bunların içinde yer alsaydı bugün özgür olurdu, tıpkı Haditha ve Felluce gibi kentlerde gerçekten iğrenç olayların suçlusu olan çok sayıdaki Amerikan askeri gibi.

Korkunç Irak Savaşı'nın sonlandırılmasında oynadığı rolün yanı sıra WikiLeaks açıklamaları Tunus'ta başlayan

Arap Baharı'nın kıvılcımlanmasına da yardımcı oldu. Tunus halkı ABD elçiliğinden gönderilen ve yönetimdeki ailenin büyük yolsuzluklarını ve ahlaksızlıklarını açıklayan telgrafları okuduktan ya da duyduktan sonra sokaklara döküldü; "Tunus'taki Yolsuzluk: Neyin Varsa Benimdir" başlıklı uzun ve detaylı bir telgrafta Washington'un Tunus Başkanı Ben Ali'ye desteğinin aslında güçlü olmadığı ve Tunus'ta halk ayaklanırsa ABD'nin yönetime destek olmayacağı yazılıydı. İşte dünya halkının gözünü açan, elçilik telgraflarına dayanan WikiLeaks açıklamalarından başka örnekler:

- 2009'da Japon diplomat Yukiya Amano, İran'ın nükleer silah mı geliştirdiğinin yoksa barışçıl nükleer enerji projeleri üzerinde mi çalıştığının araştırılmasında önemli bir rol oynayan Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun yeni başkanı oldu. 2009 Ekiminde gönderilen bir ABD elçiliği telgrafmda Amano'nun "ABD'nin Kurumla ilgili stratejik amaçlarını desteklediğinin özellikle altını çizdiği" belirtiliyordu. "Amano, [Amerikalı] elçiye defalarca belirttiği gibi ... üst düzey personel atamalarından İran'ın iddia edilen nükleer silah programlarına kadar ABD'nin her türlü stratejik kararının tamamen arkasındaydı.
- Rusya ABD'nin İran'ın Avrupa'yı hedef alacak füzelere sahip olduğu iddiasını yalanladı.
- İngiliz hükümetinin Irak Savaşı'na katılımıyla ilgili açılan resmi soruşturma, hükümetin soruşturma sırasında Bush yönetimini korumaya söz vermesi üzerine derin bir yara aldı.
- Yemen Başkanı Ali Abdullah Salih ile Amerikalı General David H. Petraeus arasındaki bir görüşmede Salih ABD'nin Yemen'deki el-Kaide yandaşlarına füze saldı-

rılarını örtbas edeceğini söyledi. Salih Petraeus'a "Füzelerin size değil bize ait olduğunu söylemeyi sürdüreceğiz" dedi.

- Madrid'deki ABD elçiliği ile İspanyol hükümeti ve sivil toplum arasında ciddi sürtüşmeler baş gösterdi: a) 2003'te Bağdat'ta bir ABD tankının bir oteli bombalayarak orada diğer gazetecilerle birlikte bulunan İspanyol televizyon muhabirinin ölmesinden sorumlu üç Amerikan askerine karşı açılan bir davanın düşürülmesine çalışmak; (b) Bir İspanyol Sivil Toplum Kuruluşu'nun altı üst düzey Bush yönetimi görevlisi ve eski başsavcı Alberto Gonzales'i işkenceyle suçlayan bir dava açması; (c) Guantanamo'daki İspanyol vatandaşlarının gördüğü işkence konusunda İspanyol hükümetinin başlattığı soruşturma; (d) Bir İspanyol mahkemesinin Amerikalıların olağanüstü işkence uçuşları için İspanyol üslerini ve havaalanlarını kullanması konusunu incelemeye alması; (e) İspanya Başbakanı José Luis Rodrigues Zapatero'nun Irak Savaşı'yla ilgili sürekli eleştiride bulunması ve daha sonra İspanyol birliklerini geri çekmesi.
- Birleşmiş Milletler'deki Dışişleri yetkilileri ve çeşitli elçiliklerdeki ABD diplomatları Genel Sekreter Ban Ki Moon, Güvenlik Konseyi daimi üyeleri, üst düzey BM görevlileri ve yabancı diplomatlar dahil BM yetkilileri hakkında mümkün olduğu kadar çok bilgi toplamakla görevlendirildiler. Bu bağlamda e-posta ve internet adreslerini, internetteki kullanıcı adlarını ve parolaları, kişisel şifre anahtarlarını, kredi kartı numaralarını, sık kullanılan hesap numaralarını, iş programlarını ve biyometrik detaylarını inceleyeceklerdi. Paraguay'da Asuncion'daki elçilikte görevli ABD diplomatlarından Çin ve İran ile Latin Amerikalı solcu devletler Küba,

Venezüella ve Bolivyalı yabancı diplomatlara gelen ve giden telefonlarm saatlerini, günlerini ve numaralarını elde etmeleri istendi. Romanya, Macaristan ve Slovakya'daki ABD diplomatlarına "şu anki ve öne çıkmaya başlayan lider ve danışmanlar" hakkında biyometrik bilgi edinme görevi verildi. BM yönergesi aynı zamanda özellikle "önde gelen Kuzey Koreli diplomatların biyometrik bilgilerini" istedi. Afrika'daki Büyük Göller bölgesinde bulunan elçiliklere gönderilen bir telgrafta istenen biyometrik bilgiler, DNA, göz taraması ve parmak izlerini de içeriyordu.

- Azerbaycan'ın başkenti Bakü'deki özel bir "İran gözlemcisi" İran'ın Yüksek Ulusal Güvenlik Konseyi'ndeki bir toplantıda ortaya çıkan bir anlaşmazlıktan söz etti. Devrim Muhafızları Kurmay Başkanı Muhammed Ali Caferi İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad ile ateşli bir tartışma sırasında öfkesine yenilerek ona bir tokat vurmuştu, çünkü genelde muhafazakâr olan cumhurbaşkanı basın özgürlüğünden söz ederek onu şaşırtmıştı.
- Batı yarıkürede tek başına kalan Dışişleri Bakanlığı Honduras'ta 28 Haziran 2009'da gerçekleşen bir askeri darbeyi açıkça kınamadı; oysa elçilikten gelen telgrafta "Silahlı kuvvetler, Yüksek Mahkeme ve Ulusal Kongre 28 Haziran'da işbirliği yaparak Yönetime karşı yasadışı ve anayasaya aykırı bir darbe düzenledi" deniliyordu. (ABD'nin darbeci hükümete desteği o günden bu yana kesintisiz sürmektedir.)
- Ekvador Cumhurbaşkanı Rafael Correa, kitle iletişim araçlarına düşmanca tavırları yüzünden ABD tarafından büyük eleştiriye uğramıştır, oysa Dışişleri Bakanlığı'nın 31 Mart 2009 tarihli telgrafında şöyle

deniyordu: "Correa'nın Ekvador basının politik bir rol oynadığı ve bu durumda muhalefet rolünü üstlendiği hakkındaki görüşü hayli geçerlidir. Gazete sahiplerinin çoğu Correa'nın reform gündemini bir tehdit olarak gören seçkin iş çevrelerinden gelmekte ve yayınlarıyla kendi ekonomik çıkarlarını savunmaktadır."

- İsveç'teki Sosyal Demokrat Parti önderleri Stockholm'deki ABD elçiliğini ziyaret ederek kuşkucu İsveç kamuoyuna Afganistan'daki savaşı en iyi nasıl pazarlayabileceklerini sordu ve ABD'nin bir Afgan hükümet üyesinin İsveç'i ziyaret ederek Afgan çocukları adına NATO'nun insancıl çabalarından söz etmesini sağlamasını istedi.
- ABD İsveç'ten ülkesinden geçen iletişimin denetlenebilmesi için dinlemeyle ilgili yasalar çıkarmasını istedi. (Amerika'nın buradaki çıkarı ortadadır: Rusya'dan gelen internet trafiğinin neredeyse yüzde 80'i İsveç üzerinden geçmektedir.)
- Avrupa Konseyi Başkanı Herman van Rompuy, 2010 Ocak ayında Brüksel'de ABD elçilik yetkililerine artık Avrupa'da kimsenin Afganistan olayına inanmadığını söyledi. Avrupa'nın Birleşik Devletler'e saygısı yüzünden bu olayın içinde yer aldığını, 2010 içinde bir sonuca varılması gerektiğini, aksi halde "Afganistan'ın Avrupa için bitmiş olacağını" belirtti.
- Iraklı yetkililer gelişmekte olan demokratik devletlerinin güvenliğine ve sürekliğine en büyük tehdidi İran değil Suudi Arabistan olarak görmekteydiler.
- Iraklı liderler Amerikalı patronlarına istikrar isteyen İranlılarla kolaylıkla "başa çıkabilecekleri" konusunda güvence verdiler ama Suudilerin "zayıf ve bölünmüş" bir Irak istediğini ve hatta "hükümeti yerinden edecek

terörizmi kışkırttıklarını" ileri sürdüler. Ayrıca Suudi Kralı ABD'nin İran'a askeri bir müdahalede bulunmasını istiyordu.

- Suudi Arabistan 2007'de ABD hükümeti Suudi Aramco'nun petrol fiyatlarıyla oynama suçundan ABD mahkemelerinde yargılanmasını engellemediği takdirde bir Texas petrol rafinerisinin yatırım ruhsatını geri alacağı tehdidinde bulundu. Suudi petrol bakan yardımcısı, ABD'den Suudi Arabistan şirketlerine açılan davaların düşmesini sağlamasını istedi.
- Dünyanın en büyük ilaç firması Pfizer, 1996'da menenjitli çocuklara verilen bir ilaçla ilgili açılan bir davayı geri çekmeye zorlamak için, Nijerya başsavcısının yolsuzluk kanıtlarını ortaya çıkarmak üzere araştırmacılar görevlendirdi.
- Petrol devi Shell'in "personel kullanarak" Nijerya Hükümetine tümüyle sızdığı iddia edildi.
- Endonezya devlet başkanı Başkan Obama'nın 2010 Ekim'inde ülkesine ziyaretini iptal etmek tehdidinde bulununca ABD Endonezya'daki Kopassus ordusu özel ekiplerine eğitim yasağını kaldırdı; oysa Kopassus'un geçmişi tutuklamalar, işkence ve cinayetlerle doluydu.
- Amerikalı diplomatların Endonezya'nın Batı Papua bölgesindeki askeri harekâtı ve hükümetin umursamaz davranışları, yaygın yolsuzlukları ve insan haklarının ihlali dolayısıyla bu bölgedeki huzursuzluğu körüklemesi konusundaki endişelerini dile getirmesine karşın, Obama yönetimi Endonezya ile askeri bağlantılarını yeniledi.
- 2008 Mayıs'ında Beyrut'taki sert askeri müdahaleden önce, ABD yetkilileri, İsrail'in Hizbullah'a karşı saldırı

planlarını araştırmak ve mümkün kılmak için Lübnan savunma bakanı ile işbirliği yaptı.

- İddiaya göre Gabon devlet başkanı Orta Afrika devletlerine ait milyonluk gelirleri zimmetine geçirdi ve bunun bir kısmını Nicolas Sarkozy'yi desteklemek için Fransa'daki siyasi partilere aktardı.
- 2006'da Caracas'taki ABD elçiliğinden gönderilen telgraflarda ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Başkan Hugo Chavez'i, Kastro'nun ölümünden sonra olası bir Amerikan müdahalesine karşı Küba devrimini savunmak amacıyla Venezüella'da bir askeri darbe olabileceği konusunda uyarması istendi.
- ABD, Venezüella'daki solcu Latin Amerika televizyonu Telesur'un Katar'daki el Cezire ile işbirliği yapmasından endişe ediyordu. El Cezire'nin Irak savaşıyla ilgili haberleri Bush yönetimini öfkelendirmişti.
- Vatikan, Katolik Kilisesi'nin bölgede nüfuzunu yitirmesinden endişe duyduğu için, ABD'den Venezüella devlet başkanı Hugo Chavez'in bölgedeki nüfuzunu etkisizleştirmesini istedi. Vatikan Chavez'in kilise hiyerarşisinin Venezüella'daki ayrıcalıklı bir sınıftan oluştuğunu ileri sürmesinin Katolik Kilisesi ile devlet arasındaki ilişkilere zarar vereceği kanısındaydı.
- Papalık Başkan Obama'nın Küba ile yakınlaşmasını memnunlukla karşıladı ve yeni adımlar atılarak (ABD'de tutuklanan) Beş Kübalının eşlerinin onları hapishanede ziyaret etmelerine izin verileceğini umduğunu dile getirdi. ABD-Küba ilişkilerinin geliştirilmesi Hugo Chavez'i önemli bir dayanağından yoksun bırakacak ve bölgedeki nüfuzunu kısıtlayacaktı.
- 2010'da İngiltere Başbakanı Gordon Brown ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton ile "Beş Kübalının" (daha

önce vize başvuruları geri çevrilen) eşlerinden ikisine onları hapishanede ziyaret edebilmeleri için vize verilmesi konusunu görüştü. Daha sonra 10 Numara ile ilgili araştırmalarımız, "Brown'un bu isteğinin, İşçi Partisi'nin temelini oluşturan İngiliz işçi sendikalarına verdiği bir taahhütten kaynaklandığını ortaya koydu. Brown bu konunun daha fazla üstüne gitmek niyetinde değildi. Herhangi bir işlem söz konusu değildi."

- İngiliz yetkililer, benzer silahların ülkede bulundurulmasını yasaklayan yasalara karşın, ABD'nin salkım bombalarını İngiliz topraklarına sokmasına izin verildiğini Parlamento'dan gizledi.
- 2006 Temmuz'unda, Bağlantısızlar Hareketi toplantısının değerlendirilmesi sırasında, Havana'daki ABD Çıkarları Bölümü'nden bir yetkili bir telgraf gönderdi. Telgrafta "Küba'nın ilaç konusundaki efsanevi gücünü yok etmek için insan haklarıyla ilgili öykülerin yakından izlendiği" belirtiliyordu. (Muhtemelen bunun amacı, üye ülkelerin Küba'ya verdiği desteği zayıflatmaktı.)
- Guantanamo hapishanesine gönderilenlerin çoğunu suçsuz insanlar ya da alt düzeydeki yöneticiler oluşturuyordu; masumların birçoğu ABD'ye belli bir ödül karşılığı satılmıştı.
- Yılda yaklaşık 2 milyar dolar vergi bağışı sağlayan güçlü Amerikan savunma kuruluşu DynCorp, Afganistan'daki polis gücü için bir "parti" düzenledi. (Evet, bu düşündüğünüz gibi oldu.)
- Her ne kadar Bush ve Obama yönetimleri kamu önünde tekrar tekrar sivil halktan ölenlerle ilgili resmi kayıtlar bulunmadığını söyledilerse de, Irak ve Afganistan Savaş Günlükleri bunun doğru olmadığını ortaya koydu.

- 2009'da bir elçilik telgrafında Mısır'da polisin adi suçlulara şiddet uygulamasının sıradan ve etkin olduğunu, polisin her gün suçluları itirafa zorlamak için şiddet kullandığını belirtiyordu.
- Mısır'daki ünlü işkenceciler Virginia'da FBI'm Quantico'daki akademisinde eğitim aldılar.
- ABD Haiti halkının çıkarlarını göz ardı ederek Haiti Hükümetine birtakım projeleri uygulamaya koymaması için baskı yaptı. 2005'te gönderilen bir telgrafta bir yıl önce ABD tarafından devrilen eski başkan Jean-Bertrand Aristide'in Havai'ye geri dönmesini ya da siyasi hayatını etkilemesini engellemek için her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğinin altı çiziliyordu. 2006'da ABD'nin hedefinde, Caracas'ın Karaipler'deki petrol ortağı PetroCaribe ile birleşmek adına Venezüella ile bir anlaşma imzalayan Başkan René Préval vardı. Bu anlaşma çerçevesinde yalnızca yüzde 60 peşin ödeme yapılacak, geri kalan yirmi beş yıl boyunca yüzde 1 faizle ödenecekti. 2009'da ise Dışişleri Bakanlığı Amerikalı şirketin Haitili işçilere ödenen asgari ücrette bir artış konusundaki itirazını destekledi. Bu işçiler Batı Yarıküre'de en az ücret alan kişilerdi.
- ABD 2009'da Kopenhag'daki kritik çevre konferansında istediğini elde edebilmek için tehdit ve casusluk dahil bir çok yola başvurdu.
- Filistin Ulusal Yönetimi'nin başkanı ve el Fetih'in başkanı Mahmud Abbas 2007'de Hamas'a Gazze'de saldırmak için İsrail'den yardım istedi.
- İngiliz hükümeti, insan hakları kurumları tarafından "hükümetin ölüm mangası" olarak kınanan Bangladeşli bir paramiliter gruba eğitim verdi.

- ABD silahlı kuvvetleri, Amerikan birliklerine Irak'ta tutuklananlara uygulandığı ileri sürülen işkencelerin araştırılmamasını emreden bir talimat gönderdi.
- ABD 2006'da Avustralya hükümetinin Salamon Adaları Başbakanı Manaseh Sogayare'yi devirme harekâtında yer aldı.
- ABD'li diplomatlar, Bir Alman vatandaşı olan Halid El-Masri'yi kaçırıp işkence eden CIA görevlilerinin cezalandırılmaması için Alman hükümetine baskı uyguladı. (El-Masri 31 Aralık 2003'te Makedonya'da tatildeyken CIA tarafından kaçırıldı. Afganistan'daki bir işkence merkezine götürülerek orada dövüldü, aç bırakıldı ve cinsel tacize uğradı. ABD hükümeti 5 ay sonra onu Arnavutluk'taki bir dağ başında beş parasız bıraktı.)
- 2005'te Hindistan'da "yaygın ve acımasız işkence" ile ilgili gönderilen telgraf. Kızılhaç Uluslararası Komitesi'ne (ICRC) göre "ICRC-GOI (Hindistan hükümeti) arasındaki diyalogların uzun süredir devam etmesine karşın tutuklulara kötü muamelenin devamı, ICRC'nin Yeni Delhi'nin işkenceyi onayladığı sonucuna ulaşmasına yol açmıştır." Washington'a bu konuda yıllar önce ICRC tarafmdan bilgi verilmişti. (Şimdikiler dahil, Amerikalı liderler, işkence ve dünyadaki en büyük yoksulluğun ve yetersiz beslenen çocuk oranı demokrasi kavramına ters düşmüyormuş gibi "dünyanın en büyük demokrasisi"nden övgüyle söz etmeyi sürdürdüler.)
- Neredeyse 2006'dan beri ABD Suriye'deki siyasi muhalefete mali destek sağlamakta; buna ülkeye hükümet karşıtı programlar hazırlayan bir uydu televizyon istasyonu da dahil.

10 KOMPLOLAR

Birincisi kazadır; ikincisi rastlantı; üçüncüsü ise komplo

> Tüm dış görünümler ve olayların özü doğrudan doğruya rastlantıya dayandırılırsa bilim gereksiz olur. (Karl Marx, *Das Kapital,* Cilt III)

Ben komploya inanırım. Siz de. Amerikan ve dünya tarihi komplolarla doludur. Watergate bir komployduu. Watergate'in üstünün örtülmesi bir komployduu. Enron da öyle. İran-Kontra da. Ekim Sürprizi gerçekten yaşandı. Bir yıl boyunca George Bush ve Dick Cheney Irak'a saldırmayı tasarlarken sürekli olarak böyle bir karar aldıklarını yadsıdılar. Japonlar bir yandan Washington'la iki hükümet arasındaki görüş ayrılıklarını gidermek için görüşmeler yaparken Pearl Harbour saldırısına hazırlanmaktaydılar. Şu anda sayısız insan şu ya da bu suçu işlemek için "komplo" oluşturmaktan hüküm giymiş olarak hapiste bulunmakta.

Bununla beraber, bütün komplo teorilerinin aynı şekilde yaratıldığı, hepsinin ciddiye alınması gerektiği söylenemez. Birçok kişi bana olası komplolarla ilgili elektronik posta gönderiyor ama ben bunları fazla önemsemiyorum. İşte birkaç örnek:

Birkaç defa web siteme girmeye çalışıp hata iletisi alırlarsa bana FBI, Ulusal Güvenlik ya da Amerikan Bilgisayar

Bağlantısı'nın sonunda sitemi kapatmayı başarıp başarmadığını soruyorlar.

Bana gönderdikleri bir elektronik posta herhangi bir nedenle geri gelirse AOL'un bu iletiyi ya da tüm iletilerimi engelleyip engellemediğini merak ediyorlar.

Benim aylık *Anti-Empire Report*'umu alamadıklarında AOL ya da bir başka devlet kurumunun bunu bloke ettiği kanısına varıyorlar.

İnternet'te yöneticilerin gerçekten kötü bir tutumunu ortaya çıkaran bir habere rastladıklarında "yayın dünyasının bunu tümüyle göz ardı ettiğini" ileri sürüyorlar, oysa ben bunu *Washington Post* ya da *New York Times*'da okumuş oluyorum. Yayın dünyasının belli bir haberi tümüyle göz ardı ettiğini ileri sürmek için Lexis-Nexis gibi bir şebekenin tümüne girebilmek ve bunu ustaca kullanabilmek gerekir. Haber yazılı ve görsel basında yer almış olsa bile, yayın organlarından birinin web sitesinde görülmemesi Google'ın yetersizliğinden kaynaklanabilir; öte yandan Google Haber'in oluşturulması bir habere ulaşmayı kolaylaştırdı.

Çoğu zaman İsrail'i eleştirmekte ve yıllardır İsrail'in Filistin politikaları hakkında tek olumlu söz etmemekteyim ama ABD müdahalelerinden bahsederken bunun (çoğunun? hemen hepsinin? tümünün) arkasındaki gücün İsrail olduğunu belirtmezsem hemen gizli Siyonist oluyorum.

Usame bin Ladin'in her yeni bandının yayınlanmasından sonra okurlarım bana adamın gerçekten öldüğünü ve bandın CIA uydurması olduğunu bildirirler. 2006 Ocak'ında bin Ladin yayınlanan bandında Amerikalıların benim *Haydut Devlet* adlı kitabımı okumalarını önerince yayın dünyası benimle röportaj yapmak istedi. Oysa okurlarımın bir kısmı hemen bana ve internete yazarak bu bandın sahte olduğunu ve buna inanmanın safdillik olacağını ileri sürdüler. Onlara CIA'nın

hangi akla hizmet benim gibi yaşamı boyunca istihbarat servisinin işlediği suçları açıklamaya uğraşan bir yazarın reklamını yaparak kitabın satışını artırmaya kalkışacağını sordum. Anımsanmaya değecek ya da anlaşılabilir hiçbir yanıt alamadım.

Bana "Ne diye Bush'u (ya da Obama'yı) eleştirmeye uğraşıyorsun? Asıl güçlü olan o değil. O sadece bir kukla" diyorlar. Perde arkasındaki gücün Dick Cheney/David Rockefeller/Merkez Bankası/Dış İlişkiler Konseyi/Bilderberger Grubu/Üçlü Komisyon/Bohemian Grove vs. olduğu ileri sürülüyor. Bilderberger Grubu ya da benzerlerinin yıllık toplantılarının üyeleri için neden bu kadar önemli ve güçlerinin göstergesi olduğunu merak ediyorum. Bilderbergerciler yıl boyu bu güce ve etkiye sahipler, yılda bir kez gizli toplantı düzenleseler de düzenlemeseler de. Bence onların toplantıları öncelikle sosyal amaçlı. Para ve güç, paralı ve güçlü kokteyl partilerinden hoşlanır.

Son olarak, 11 Eylül 2011 var. "9/11 Gerçek Hareketi" içinde yer alanlara göre ben suçluyum çünkü bunun "içerden" olduğunu savunmuyorum ama bu fikre kategorik olarak karşı değilim. Bence Bush yönetiminin uçakların katılacağı bir şeylerin gerçekleşeceğine dair istihbarat edinmiş olması muhtemel; belki de bunun politik talepler içeren eski model bir kaçırma olacağını düşündüler ve gerçekleşmesine izin vererek bundan siyasi alanda yararlanmayı tasarladılar; bunda da başarılı oldular.

11 Eylül olayının "içerden" olduğunu düşünmediğimi söylerken Dick Cheney, George W. Bush, Donald Rumsfeld gibi adamların böylesine canavarca bir işe girişecek kadar ahlak yoksunu olmadıklarını iddia etmiyorum; bu adamlar 11 Eylül'dekinden daha fazla sayıda Amerikalının yanı sıra bir milyon Iraklı ve Afganlının yaşamını yitirdiği Irak ve Afga-

nistan vahşetini bilinçli olarak ve doğrudan doğruya başlattılar. 1991'deki Körfez Savaşı'nda Cheney ve diğer Amerikalı liderler Irak'taki elektrik santrallerini, su şebekelerini ve kanalizasyon sistemlerini kasten yok ettiler; sonra da ülkenin bu altyapıların onarımını son derece zorlaştıran müeyyideler uyguladılar. Yirmi yıl sonra da, Irak halkı kahramanca bir çaba göstererek bu sistemleri iyi kötü işler hale getirince ABD bombacıları yeniden gelip bunları bir kez daha yerle bir etti. Benim ve başkalarının kitapları bir zamanlar çok sevilen ve hayranlık duyulan Amerika'mızın insanlığa karşı işlediği suçları bir bir belgelemekte.

Bu nedenle, benim içerden gerçekleşme senaryosuna kuşkuyla bakmam bir ahlak sorunu değil. Lojistik sorunu; bunun gerçekleşmesi ve olağanüstü boyutlara ulaşması için gerekli inanılmaz karmaşık düzenleme. Hem bu, hem de aşırı can alma; *tüm* binaları, uçakları, insanları yok etmek zorunda değillerdi. Binden fazla kişinin ölümüne yol açan ikiz kulelerden birinin yıkılması bile Terörle Savaş, Patriot Yasası, Ülke Savunması ve yeni Amerikan Polis Devleti için yeterli olurdu. Amerikan halkını inandırmak o kadar zor değildir. Gerçekten inanmak isterler. Birbiri ardına savaş açmasına karşın ne kadar çok insanın Obama'ya taptığına bir bakın.

Benim gibi insanları kazanmak için 11 Eylül Gerçeği üyelerinin lojistiği inandırıcı bir senaryo sunması gerek. İşe aşağıdaki soruları yanıtlamaya çalışarak başlayabilirler. Uçaklar gerçekten kuleleri ve Pentagon'u vurup Pennsylvania'ya düştü mü? Bunlar sahiden Boston ve Newark'tan havalanan aynı dört United Airline ve American Airline uçakları mıydı? Çarpışma anında insanlar tarafından mı yoksa uzaktan mı kumanda ediliyorlardı? Eğer insanlar tarafından kumanda ediliyorlarsa bu insanlar kimdi? Yolculara ne oldu?

Ayrıca, 7 numaralı bina yıkıldı mı? Eğer kasten yıkım yapıldıysa, neden? Şimdiye kadar okuduğum tüm nedenler fazla inandırıcı değil. İkiz kulelerin ve 7 numaralı binanın yıkılmasıyla ilgili filmlerde bunun kontrollü bir yıkım olduğu ileri sürülüyor; görüntünün gerçekten böyle olduğunu kabul ediyorum. Ama bunu nasıl *bilebilirim?* Ben uzman değilim. Şahsen ya da filmlerde uçakların çarptığı bir sürü binanın denetimli yıkımını izlemiş değilim, bu yüzden mantıklı bir ayırım yapamam. 11 Eylül gerçeği mensupları şimdiye kadar kuleler gibi yapılmış hiçbir binanın yangından ötürü yıkılmadığını söylüyorlar. Peki ya yangının yanı sıra gerçek boyutta, yüklü bir uçak çarpınca ne oluyor? Elimizde böyle kaç tane örnek var?

Öte yandan, benim sorgulamak istediğim, kuşkuculara verilen resmi yanıtı destekleyen en az bir iddia daha var. Bu iddiaya göre eğer bu işi hükümet planlamış olsaydı orada çok daha fazla insan bulunurdu ve bunların arasından birileri mutlaka açıklama yapar ve basın da bunu yayınlardı. Ama aslında bazı itfaiyeciler, bina bekçileri ve diğerleri uçakların çarpmasından bir süre sonra kulelerde birçok patlama duyduklarını ifade ettiler, bu da patlayıcılar yerleştirilmiş olduğu varsayımını destekliyor. Oysa bu konu basın dünyasında çok az yer aldı. Aynı şekilde, JFK'ye düzenlenen suikasttan sonra en az iki kişi ortaya çıkıp Dallas'daki çimenli tepede bulunan üç "berduş"tan biri olduğunu söyledi. Sonra ne oldu? Yayın dünyası her ikisini de görmezden geldi. Bunlardan haberim oldu, zira magazin gazeteleri onların öykülerini yayınladı. Onlardan biri aktör Woody Harrelson'un babasıydı.

Gene de 11 Eylül Gerçeği Hareketi'nde yer alan sizlere şans diliyorum: bunun "içerden" yapıldığını kanıtlamayı başarırsanız, bu, imparatorluğu devirmekte bugüne kadar yazdıklarımın hepsinden daha etkin olacak.

Lockerbie: resmen yalanlanmadıkça hiçbir şeye inanmayın

Abdelbasit Ali Mohmed el-Megrahi, 1988'de İskoçya'nın Lockerbie kenti üstünden geçtiği sırada 103 sefer sayılı Pan Am uçağını bomba patlatıp düşürerek 270 insanın hayatını kaybetmesine yol açmak suçuyla bir İskoçya hapishanesinde sekiz yıl yatmış bir Libyalı. Davayı inceleyen, aralarında önde gelen yasal konumlara sahip olanların da bulunduğu kişiler yıllarca Megrahi'nin aleyhindeki delillerin son derece zayıf ve inandırıcı olmaktan uzak olduğunu ileri sürdüler. Bir dönem İskoçya'daki bir mahkeme aynı kanıya vardı ve Megrahi için yeni bir temyiz başvurusunda bulundu. Oysa daha sonra Megrahi ölümcül kanser hastası olması nedeniyle serbest bırakılıp Libya'ya gönderildi ve 2012'de orada öldü.

Özetle, uluslararası politik gerçeklerin ana hatları şöyle. Bomba olayından bir yıl kadar sonra ABD ve İngiltere ısrarla İran, Suriye ve PFLP-GC isimli Filistinli bir grubun ABD'nin 3 Temmuz 1966'da Basra Körfezi üzerinde bir İran yolcu uçağını düşürerek 290 kişinin ölümüne yol açmasının intikamı olarak İran'ın arzusuyla gerçekleştirilen bu bombalamanın arkasında olduğunu ileri sürdü. (ABD bunun bir kaza olduğunu iddia etti ama olay İran-Irak savaşı sırasında Birleşik Devletler'in Irak'tan yana tavır koyduğu dönemde gerçekleşmişti.)

Derken 1999'da ABD Irak'ı işgale hazırlanırken (imparatorluğun satranç tahtasmda ülkeler ne kadar çabuk dosttan düşmana dönüşebiliyor) bu iş için İran ve Suriye'nin desteği gerekti. 1990 Ekim ayında birdenbire ABD Libya'nın –ABD'nin Körfez Savaşı'nı körüklemesini ve Irak'a uyguladığı yaptırımları en az destekleyen Arap devleti– bu bombalama olayının arkasmda olduğunu ilan etti. Megrahi ve bir başka Libyalı suçlandı.

PFLP-GC'nin merkezi Suriye'ye taşındı ve Suriye tarafından finanse edilip desteklendi. Yukarıda anlatılan senaryo bugün için de geçerli ve etkindir ve aşağıdaki örnek bunun kanıtıdır: 1989 Nisan ayında FBI bombayı bilmeden uçağa taşıyan kişiyi belirlediği haberini sızdırdı: Bu, 21 yaşında Lübnan asıllı bir Amerikalı olan Halid Cafer idi. Raporda bombanın PFLP-GC üyesi bir kişi tarafından Cafer'in bavuluna yerleştirildiği belirtiliyordu.

Mayıs'ta Dışişleri Bakanlığı CIA'nın olayın İran/Suriye/PFLP-GC tarafından gerçekleştirildiğinden "emin" olduğunu beyan etti. Sonra Londra'da yayınlanan *The Times*, "İngiltere, ABD ve Batı Alman istihbarat yetkililerinin olayın arkasında PFLP-GC'nın bulunduğuna "tümüyle inandıklarını" yazdı. 1989 Aralık aymda İskoçyalı araştırmacılar PFLP-GC'nın bomba olayına karıştığına dair "kesin delilleri" bulunduğunu açıkladılar. Bir Ulusal Güvenlik Kurumu elektronik dinleme aygıtı İran İçişleri Bakanı Ali Ekber Mohtashemi'nin Filistinli teröristlere düşürülen İran uçağının intikamını almaları için 10 milyon dolar ödediğini ortaya koydu. İsrail istihbaratı da Mohtashemi ile Beyrut'taki İran elçiliği arasmda "İran'ın Lockerbie bombalanması için ödeme yaptığını gösteren" bir görüşmeye kulak misafiri oldu.

Bu olayda Libya'nın suçlandığı resmi beyanı daha da şüpheli kılan daha fazla bilgi ve belgeler için killinghope.org. bblum6/panam.htm'ye bakın. (Yargılamanın mimarı olan İskoç hukuk profesörü: "Son derece şaşkın ve hayretler içindeyim" dedi. "Hiçbir İskoç yargıcın herhangi birini, hatta bir Libyalıyı bile bu delillerde suçlu bulabileceğine inanmak istemiyorum.")

Bu arada Kaddafi'nin yönetimindeki Libya bu olaya karıştığını asla itiraf etmedi. Sadece, kendilerine uygulanan müeyyidelerin sonlandırılacağı umuduyla "sorumluluk" yüklendi.

Komplo teorilerini önemsizleştiren komplo

Soğuk Savaş sırasında Washington Amerikalıların yurtdışında uygunsuz davranışlarından ötürü suçlanırken, böyle söylentilerin yayılınasına Rusların ya da başka kötü niyetli komünistlerin yol açtığını ima etmek alışılagelmiş bir yöntemdi; bu, aklı başında her Amerikalının bu söylentilere kulak asmaması için yeterliydi. O dönemden beri, tedirgin edici suçlama ya da sorgulamalara karşı standart savunma biçimi, "Ah, bu bir komplo teorisi gibi görünüyor" (kih, kih) demektir. Beyaz Saray'daki her basın sekreteri daha ilk gününde bunu öğrenir.

Ne gariptir ki Başkan Kennedy ile Johnson'un basın sözcüsü Pierre Salinger bu uygulamayla yüzleşmek zorunda kaldı. 16 Ekim 2004'te öldüğü zaman *Washington Post*'ta yayınlanan ölüm ilanında şu sözler yer alıyordu: "1990'larda iki önemli uçak kazasının göründüğü gibi olmadığında ısrarı yüzünden gazetecilik ününe leke sürüldü. 1988'de İskoçya'da Lockerbie'nin üzerinde Pan Am'in 2103 sayılı uçağının havaya uçmasının hatalı bir Uyuşturucuyla Mücadele Kurumu (DEA) operasyonundan ileri geldiğini söylüyordu; oysa bu varsayımı destekleyecek hiçbir kanıt elde edilemedi."[1]

(Aslında eldeki kanıtlar Libya'nın rolünden çok DEA rastlantısını destekliyor.)

"Komplo" araştırmacısı ve yazar Jonathan Vankin'in görüşü şöyle:

> Gazeteciler kendilerini kuşkucu kişiler olarak görürler. Bu hatalı bir yaklaşımdır. Amerikalı gazetecilerin büyük çoğunluğu, hükümet yetkilileri, teknik uzmanlar ve diğer resmi kaynaklara çok çabuk inanırlar. Övündükleri "kuşkuculuklarını" aşina olmadıkları fikirlere saklarlar.

Komplo teorileri en sert kuşkuculukla ele alınır. Komplo teorilerine kuşkulu yaklaşmak *gerekir.* Ama burada bir haksızlık var. Resmi ve gayri resmi bilgilere de aynı şekilde kuşkuyla yaklaşılmalıdır.[2]

11 YUGOSLAVYA

Uluslararası sol bâlâ büyük çatışma içinde

Eski Yugoslavya'da 1990'lardaki olaylar son derece tartışmalıydı ve bugün de aynı durum devam ediyor. Tartışmalar yalnız Amerikan emperyalizmi yanlısı ve karşıtı olanlar arasında değil, solun içinde de sürüyor. Günümüzde uluslararası sol kesimde görülen ayrışmalar hiç bu kadar keskin olmamıştır: yaşanan olaylarda ABD/NATO "insani müdahaleleri" ile ilgili tartışmalar; 2011'de Libya'da hükümetin devrilmesi bunun en son örneğidir; bunun amacı Libya halkını korkunç bir diktatörden kurtarmak mıydı yoksa Batılı güçlerin alışageldiği biçimde onlara boyun eğmemekte direnen Muammer Kaddafi'yi alaşağı etmek miydi? Aynı soru, ABD/NATO/Avrupa Birliği/Dünya Bankası/IMF/WTO dünya hükümetinin emri altma girmeyi reddeden Sırp lider Slobodan Miloseviç için de geçerlidir. Sosyalist eğilimli Sırp devleti Avrupa'da "komünizmin" son kalesi olarak görülüyordu. Dahası, Soğuk Savaş sonrasında NATO Washington'un zorba eşkıyası olarak *varlığını sürdürmek* için bir neden sergilemek zorundaydı.

Tartışmanın ana konularından biri Kosova idi. Dünyaya 1999'da eski Yugoslavya'nın ABD/NATO tarafından uzun süre bombalanmasının kadim Kosova bölgesinde Sırp hükümetinin sürdürdüğü "etnik temizleme" yüzünden olduğu söylendi. Akıllı ve iyi niyetli insanların çoğu bombardımanın etnik Arnavutların Kosova'dan zorunlu göçe zorlanmasından *sonra* gerçekleştiğine inanıyordu; başka bir deyişle,

bombardıman bu "etnik temizliğe" karşı ve bunu sonlandırmak amacıyla yapılmıştı. Aslında Kosova'dan çok sayıda insanın göçe zorlanması bombardımandan birkaç gün *sonra* yaşandı ve Sırp liderlerinin bu girişime karşı duyduğu öfke ve acizlikten kaynaklanan bir tepkiydi. Bu, 23/24 Mart gecesi başlayan bombardımandan sonraki birkaç gün içinde bir gazetedeki yazılarla doğrulanmaktadır. Ya da 26 Mart tarihli *The York Times* gazetesinin birinci sayfasına bakmak yeterli: "NATO bombardımanının ardından Priştine'de (Kosova'nın en önemli kenti) Sırpların *şimdi* hınçlarını etnik Arnavut halkından alacaklarından korkulmaya başlandı" (vurguyu biz ekledik). "Zorunlu yürüyüş" ya da benzeri bir olaydan ancak 27 Mart'ta söz edildiğini görüyoruz. Oysa işin propagandası şimdiden yapılmaya başlanmıştı.

Fatih'in adaleti ve bağışlayıcılığı

Böylece Eski Bosnalı Sırp lider Radovan Karadzic sonunda tutuklandı. Savaş suçları, soykırım ve insanlığa karşı işlenen suçlarla ilgili yargılanmak üzere Hollanda'nın Hague kentinde oluşturulan Eski Yugoslavya için Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (ICTY) çıkarıldı.

ICTY 1993'te Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulmuştu. Tam adı "1991'den Bu Yana Eski Yugoslavya Bölgesinde Uluslararası İnsan Hakları Yasası'na Karşı Ciddi Suçlar İşleyen Kişilerin Yargılanması İçin Uluslararası Mahkeme'dir. "Kimlerin?" Uluslararası İnsan Hakları Yasası'nı Ciddi Şekilde Çiğneyenlerin. "Nerede?" "Eski Yugoslavya Bölgesinde." Tüm bunlar "Mahkemenin" statüsünü açıkça belirtiyordu.[1]

1999'da NATO (öncelikle ABD) Sırbistan'daki Yugoslav Cumhuriyeti'ni yetmiş sekiz gün boyunca bombalayarak ekonomiyi, ekolojiyi, enerji kaynaklarını, köprüleri, apart-

manları, ulaşımı, altyapıyı, kiliseleri ve okulları yerle bir etti. Böylece ülkenin gelişimi tamamen durdu; yüzlerce ya da binlerce insan hayatını yitirdi ve sayılayamayacak kadar çok çocuk yaşam boyu belli ses ve görüntülerden etkilenecek biçimde panikledi. Bu, dünyada o güne kadar görülmedik şiddetle sürdürülen bir bombardımandı. Kimse Sırbistan'ın NATO üyesi bir ülkeye saldırmaya hazırlandığını ya da buna kalkıştığını ileri sürmüyordu, oysa NATO antlaşmasına göre ancak böyle bir durumda harekete geçilebilirdi.

ICTY daha önce de dünyayı NATO bombardımanını haklı göstermek amacıyla yüksek düzeyde bir yargılama yapmıştı; eski Yugoslav devlet başkanı Slobodan Miloseviç, kendisine yöneltilen ve kanıtlanmamış suçlara karşı savunma yapmaya çalışırken Hague'daki hapishanede ölmüştü. Şimdi sıra Radovan Karadziç'teydi. Sırbistan'ı bombalayan Batılı liderlerin, yukarıda statüsü belirtilen mahkemede savaş suçu işlemekten yargılanmasına ne zaman başlanacak?

1999 Mart'ında bombardımanın başlamasından kısa süre sonra Kanada, İngiltere, Yunanistan ve Birleşik Devletler'deki uluslararası hukuk uzmanları ICTY'ye başvurarak NATO ülkeleri liderlerini "uluslararası insan haklarını ciddi biçimde çiğnemekle" suçladılar. Bu suçların içeriği şuydu:

> Kasten adam öldürmek, canlılara ve sağlığa bilerek büyük acılar ve zararlar vermek, gereksiz ıstıraplara yol açan zehirli ve benzeri silahlar kullanmak, kentleri, kasabaları ve köyleri amaçsızca yok etmek, sivillere yasadışı saldırıda bulunmak, askeri amaçlara uymayan yıkımlarda bulunmak, savunmasız binalara ve yerleşim yerlerine saldırmak, dinsel, hayırsever, eğitim, sanat ve bilim kurumlarına bilerek zarar vermek.

Kanada başvurusunda William Clinton, Madeleine Albright, William Cohen, Tony Blair, Kanada Başbakanı Jean Chrétien ve NATO yetkilileri Javier Solana, Wesley Clark ve Jamie Shea dahil altmış sekiz liderin isimleri yer almaktaydı. Başvuruda ayrıca Birleşmiş Milletler tüzüğünün, NATO Antlaşması, Cenevre Anlaşması ve Nürnberg'deki Uluslararası Askeri Mahkeme tarafından kabul edilmiş olan Uluslararası Hukuk İlkeleri'nin "açıkça ihlal edildiğini" belirtiyordu.

Başvuru sahipleri isimleri belirtilen kişilerin yargılanmasının "yasal bir zorunluluk olmasının yanı sıra, mağdurlara adalet sağlanması ve askeri güçler ve basın üzerindeki denetimlerine güvenerek kendilerinden daha güçsüz ülkeler üzerinde baskı kuran NATO üyeleri için caydırıcı bir önlem" olduğuna işaret ediyordu.

Savaşta yalnızca yenilenlerin değil kazananların da suçlanması, uluslararası ceza hukukunun dönüm noktasını oluşturacaktı.

Toronto'da hukuk profesörü olan ve Kanada başvurusunu hazırlayan Michael Mandel, mahkemenin başsavcısı Louise Arbour'a yazdığı bir mektupta şunları dile getirmekteydi:

> Malumunuz olduğu üzere, maalesef mahkemenizin tarafsızlığı konusunda çok sayıda kuşku bulunmaktadır. Uyuşmazlığın ortaya çıktığı ilk günlerde Belgrad Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin NATO liderleriyle ilgili resmi ve bize göre haklı şikâyetinden sonra düzenlenen bir basın toplantısında siz suçlananlardan biri olan İngiliz Dışişleri Bakanı Robin Cook ile birlikte yer aldınız ve Cook tumturaklı bir tavırla size Sırp savaş suçlarıyla ilgili bir dosya sundu. Mayıs ayı başında bir başka basın toplantısına, Yugoslavya'daki sivil halkı hedef almakla ilgili kendisi hakkında iki suçlama yapılmış bulunan ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright ile birlikte katıldınız.[2]

Arbour'un kendisi NATO yanlısı tutumunu sergilemekten hemen hiç kaçınmadı. NATO'nun bizzat kolluk gücü, yargıç, jüri ve gardiyan rolü üstlenmesine güveniyordu. İşte kendi sarf ettiği sözler:

> Açıkçası ben NATO ülkeleri vatandaşlarının uluslararası insanlık hukukuna aykırı davrandığıyla ilgili iddialarla ilgili yorumda bulunmuyorum. NATO liderlerinin Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'ndeki faaliyetlerini tümüyle uluslararası insan hakları yasalarına uygun olarak yürüttükleri konusunda verdikleri güvenceye inanıyorum.[3]

ICTY web sitesinde şu açıklamada bulunuluyor: "Bireylerin konumları ne olursa olsun, onları eylemlerinden sorumlu tutan ICTY'nin çalışmaları, özellikle üst düzey görevlilerinin savaş suçu işlemek ve uluslararası yasaları çiğnemek alanındaki geleneksel dokunulmazlığını ortadan kaldırmıştır."[3] Buna karşın, ABD/NATO liderleri yalnızca 1999'daki Sırbistan'ı bombalamakta değil, 1993-95 döneminde, seyreltilmiş uranyum dahi kullanarak Bosna'ya yağdırılan bombalar konusunda da dokunulmazlığı bulunmakta. Demek, "geleneksel dokunulmazlık ortadan kaldırılmış" öyle mi?

1999'da Arbour'un yerine İsviçreli diplomat Carlo Del Ponte ICTY'nin başsavcısı oldu. Resmi görevi gereği, 1990'larda Yugoslavya'nın yıkılması ve NATO'nun Sırbistan ve etnik Arnavutların terk etmeye çalıştığı Kosova bölgesini bombalaması sırasında işlendiği ileri sürülen savaş suçlarını inceledi. 1999 Aralık sonlarında Londra'daki *Observer* gazetesine verdiği bir röportajda Del Ponte'ye NATO personeline (yalnızca eski Yugoslav cumhuriyetlerine özgü olmaksızın) suçlamada bulunup bulunmayacağı soruldu. Şöyle yanıtladı: "Bunu yap-

maya hazır değilsem doğru yerde bulunmuyorum demektir. Görevimden ayrılmam gerekir."

Daha sonra Mahkeme muhtemel NATO suçlarıyla ilgili incelemesini bitirdiğini şöyle duyurdu: "Bu mahkemenin eski Yugoslavya içindeki silahlı çatışmalarda yer alan tüm yetkililerle ilgili yetkisini kullanması elzemdir." Bu, yeni milenyumun (2000 biteli yaklaşık bir hafta olmuştu) uluslararası adaletin daha eşit düzeyde uygulanacağının ilahi bir işareti miydi? Bu gerçek olabilir miydi?

Hayır, olamazdı. ABD ve Kanada'daki asker ve sivil resmi çevrelerde şaşkınlık, şok, kızgınlık oluştu... "inanılmaz"... "haksızlık"... Del Ponte verilen mesajı aldı. Bürosu hemen bir bildiri yayınladı: NATO, eski Yugoslavya için oluşturulmuş Uluslararası Ceza Mahkemesi Başsavcılık Bürosu tarafından soruşturmaya tabi değildir. Kosova çatışması sırasındaki NATO faaliyetleri ile ilgili hiçbir resmi soruşturma yoktur."[5]

Del Ponte görevini 2007 yılına kadar sürdürdü ve sonra İsviçre'nin Arjantin elçisi oldu; aynı zamanda Mahkeme'deki dönemiyle ilgili *Av: Ben ve Savaş Suçluları* isimli bir kitap yazdı. Kitap Avrupa'da bir skandal yarattı, çünkü burada Kosova Özgürlük Ordusu'nun (KLA) 1999'da yüzlerce Sırp'ı kaçırıp onları Arnavutluk'taki Kosova Müslümanlarına teslim edişinden ve orada öldürülüp böbreklerinin ve diğer organlarının çıkarılarak diğer ülkelere organ nakli için gönderildiğinden söz ediliyordu.

KLA yıllardır benzer faaliyetlerde bulunmakta: yaygın uyuşturucu trafiği, kadın ticareti, çeşitli terörist saldırılar ve uzun süredir yuva bildikleri Kosova'da yaşama şanssızlığına uğramış Sırpların etnik temizlenmesi gibi.[6] 1998 ve 2002 yılları arasında KLA zaman zaman Dışişleri Bakanlığı'nın terörist listesinde yer aldı; önceleri masum Sırp sivilleri hedef alarak Sırp ordularını harekete geçirme taktikleri yüzünden; daha

sonra da el Kaide bağlantıları bulunan gruplar dahil, çeşitli İslam ülkelerinden mücahitlerin, 1990'lardaki Yugoslav iç savaşında Bosnalı Müslümanlarla ittifak kurarak KLA ile birlikte savaşa katılmaları yüzünden. ABD Kosova'daki önemli Camp Bondsteel askeri üssünü oluşturmak için dostluk eli uzatmaya karar verinceye kadar KLA terörist listesindeki yerini korudu. (Bu Amerikan üslerinin dünyanın her yerinde boy göstermeleri ne ilginç, değil mi?) 1995 Kasım'mda Avrupa Konseyi'nin insan hakları temsilcisi Alvaro Gil-Robles burasını ziyaret ettikten sonra kampı "Guantanamo'nun daha küçük bir modeli" olarak tanımladı.[7]

17 Şubat 2008'de KLA uluslararası hukuka son derece aykırı bir biçimde Kosova'nın Sırbistan'dan bağımsız olduğunu ilan etti. Ertesi gün ABD bu yeni "ülke"yi tanıdı, böylece bir başka ülke sınırları içinde kalan bir bölgenin bağımsızlığını tek taraflı olarak kabullenmiş oldu. Yeni ülkenin başbakanı, Del Ponte'nin kitabında Sırpların kaçırılması ve organlarının satışı olaylarının beyni olarak tanımlanan Haşim Taci adında bir centilmen. Kosova'daki yeni gangster devlet, NATO/ABD/Avrupa Birliği üçlüsüne dört elle sarılmayan ve ne Birleşmiş Milletleri ne de başka bir gücü tanımaya istekli olmayan Sırbistan, Yugoslavya ve Miloseviç'i affetmeyen ABD ve diğer Batılı güçler tarafından destekleniyor. Bağımsız Kosova devleti güvenilir bir Batı yanlısı olarak görülüyor ve üçlü grubun silahlı bir ileri karakolu olarak hizmet veriyor.

Del Ponte kitabında Kosovalı Arnavutların savaş suçlarından yargılanması için yeterli kanıt bulunduğunu, fakat soruşturmanın "daha başlangıçta" kesintiye uğrayarak "Sırplar tarafından işlenen suçlar" üzerinde odaklanıldığından söz ediyor. Bu konuda elinden hemen hiçbir şey gelmediğini, çünkü hükümetin içinde ve dışında cirit atan suçlularla dolup taşan Kosova'da delil toplamanın neredeyse olanak-

sız olduğunu ileri sürüyor. Tanıkların gözü korkutulmuştu ve hatta Hague'daki yargıçlar bile Kosovalı Arnavutlardan korkmaktaydılar.[8]

12 LİBYA

Libya'yı tartışmak

9 Temmuz 2011'de Beyaz Saray önünde "Libyayı Bombalamayı Durdurun" konulu bir gösteriye katıldım. Daha önce yer aldığım bir protesto 1999'da ABD'nin Libya'da yaptığı gibi Sırbistan'ı günlerce bombalamasma ve Beyaz Saray'm bunu yabancı bir ülkeye "insanlık adına müdahale" olarak yutturmak istemesine karşı çıkıyordu. O dönemde buna benzer iki gösteride daha hazır bulundum ve her ikisinde orada bulunan neredeyse tek Amerikalıydım. Sayıları iki düzineyi bulan diğerlerin hemen hepsi Sırp'tı. "İnsanlık adına müdahale" emperyalizmin en büyük pazarlama yöntemidir, özellikle Amerikan piyasasında. Amerikalılar Birleşik Devletler'in iyi niyetine, bizlerin hâlâ "iyi insanlar" olduğumuza inanmak ihtiyacıyla kıvranırlar.

Bu kez gösteriye katılanlar yaklaşık yüz kişi kadardı. Aralarında Libyalı olup olmadığını bilmiyorum ama burada yeni bir öğe vardı: protestocuların yaklaşık yarısı kara deriliydi ve ellerinde "Afrika'yı Bombalamayı Durdurun" yazılı pankartlar taşıyorlardı.

Bir başka yeni öğe daha vardı: Libya'nın bombalanmasını destekleyenler Pennsylvania Caddesi'nden bize doğru geldi. Bunların çoğunluğu muhtemelen bu bölgede yaşayan ve Birleşik Devletler ile NATO'ya hayranlık ve sevgi besleyen Libyalılardı. Onlara göre Kaddafi o kadar kötüydü ki

ondan kurtulmak için her şeyi, hatta ülkelerinin Sırbistan gibi yetmiş sekiz günden uzun süre bombalanmasını dahi desteklemeye hazırdılar. Doğal olarak ben karşı kaldırıma geçtim ve onlarla tartışmaya başladım. Sürekli şunu sordum: "(Beyaz Saray'ı göstererek) Ben oradaki adamdan en az sizin Kaddafi'yi sevmediğiniz kadar nefret ediyorum. Sizce bu nedenle Washington'un bombalanmasını desteklemeli miyim? Bu kentteki bu güzel anıtların ve yapıların yok edilmesi ve insanların öldürülmesi mi gerekiyor?'

Libyalılardan hiçbiri sorumu yanıtlamaya dahi kalkmadı. Yalnızca Kaddafi karşıtı sloganlar atmayı sürdürdüler. "Anlamıyorsun. Kaddafi'den kurtulmamız gerek. O çok zalim." (CNN'in 1 Temmuz'da yayınladığı, Trablus'ta Kaddafi yanlılarının düzenlediği muazzam gösterinin videosunu izlerseniz Libyalıların dile getirdiği görüşlerin anavatana yansımadığını görürsünüz.) Göstericilere "Ama hiç değilse parasız eğitim ve sağlık hizmeti alıyorsunuz" dedim. "Bu bizim burada sahip olduğumuz haklardan çok daha fazla. Ayrıca Libya tüm bölgede en yüksek yaşam standardına sahip, hiç değilse NATO ve ABD bombardımanından önce öyleydi. Eğer Kaddafi zalimse, Washington'un bölgede öteden beri desteklediği diğer liderlere ne diyeceksiniz?" Aralarından biri Kaddafi tarafından devrilen kral döneminde de eğitimimin parasız olduğunu söyledi. Bundan kuşkuluydum ama kesin bilmediğim için karşı çıkmadım. Onun yerine, "Ne yani" dedim, "hiç değilse Kaddafi İngiltere ve Avrupa'daki liderlerin yakın zamanlarda yaptığı gibi parasız eğitime son vermemiş."

O anda bir polis memuru çıkageldi ve beni sokağın öbür yanına gitmeye zorladı. Direnseydim, memur bunun kargaşa çıkmasını engellemek adına olduğunu söyleyecekti. Oysa böyle bir şey söz konusu değildi; bu da Amerikan polis devle-

tinin bakış açısının bir başka örneği; sivil haklardan, her şeyden önce düzen ve denetim gelir.

Libyalılarla tartışmamı duyan Amerikalıların çoğu muhtemelen söze karışarak, "Başkandan bu kadar nefret ediyorsan ondan seçimlerde kurtulabilirsin" diyecekti. "Libyalıların böyle bir şansı yok." Ben de buna karşılık "Evet, George W. Bush yerine Barack H. Obama'yı seçme özgürlüğüm var" yanıtını verecektim. "Ne büyük mutluluk. Seçim sonuçları büyük çapta para ile belirlendiğinden önemli bir değişiklik yaşanmayacak."

Eğer bir şey en yüce hakikat ise, o şeyin gerçek olmaması önemli değil

ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Muammer Kaddafi'nin ahlaksızca öldürülmesinden söz ederken kıkır kıkır gülerek, "Geldik, gördük ve o öldü" dedi.

Usame bin Ladin'in ya da bir başka Müslüman liderin 11 Eylül'den söz ederken, "Geldik, gördük ve 3.000 kişi öldü... hah-hah-hah" dediğini düşünebiliyor musunuz?

Clinton ve onun NATO'daki suç ortakları dünyayı nasıl kandırdıklarını düşünerek kahkahayı basabilirler. Libya'nın yakılıp yıkılması, çağdaş ve refah içindeki bir ülkenin yok olması, hayalet kentler, binlerce insanın öldürülmesi... Libyalı isyancıların, Batılı güçlerin ve (el Cezire televizyon kanalı aracılığı ile) Katar'ın yaydığı bir dizi safsata bu trajediye yol açtı. Batı'nın müdahalesi olmasa asilerin elinde olan Bingazi'nin "kan gölüne" dönüşeceği; devletin savaş helikopterleri ve uçakları ile insanların üzerine ateş açıldığı; Kaddafi askerlerinin Viagra etkisiyle kitlesel tecavüzlere giriştiği iddia edildi (bu son masalı Amerikan elçisi Birleşmiş Milletler'de dile getirdi, sanki genç askerlerin Viagra'ya gereksinimi varmış gibi).[1]

New York Times'da (22 Mart 2011) şu görüşe yer verildi: "Asiler propagandalarını yaparlarken kesinlikle gerçeklere sadık kalmıyor, var olmayan savaş zaferlerinden söz ederek, günler önce Kaddafi güçlerinin eline geçen kentlerde savaşmayı sürdürdüklerini ileri sürüyor, onun vahşi tutumunun abartılı örneklerini dile getiriyorlar."

Los Angeles Times (7 Nisan 2011) asilerin basınla ilgili faaliyetleri hakkında şunları ekledi:

> Bu adil ve dengeli bir basın değil. Aslında (editör tarafından) belirtildiği gibi, isyancıların iki radyo istasyonu, TV istasyonu ve gazetesinde haber konusunda dört kural çiğnenmekte:
> - (Kaddafi) yandaşı röportaj ya da yorum yok.
> - İç savaştan söz edilmemekte. (Libya halkı, gerek doğu gerekse batıda totaliter bir rejime karşı savaşta birleşmiştir.)
> - Kabilelerden ya da kabile düzeninden söz edilmiyor. (Yalnızca bir tek kabile var: Libya.)
> - El Kaide ya da aşırı İslamcılardan söz edilmiyor. (Bu Kaddafi'nin propagandası.)

Kuşkusuz Libya hükümeti de yalan yanlış bilgiler vermekteydi ama BM Güvenlik Konseyinin "insani müdahale" konusundaki oyu ve 3. Madde çerçevesinde bunu günlerce, haftalarca, aylarca izleyen NATO/ABD bombardımanları ve füze ateşlemelerine gerekçe olarak isyancıların eksik ya da yanlış yayınları gösteriliyordu; bundan daha fazla insani davranamazdınız. NATO/ABD bombardımanından önce Libya halkına hava saldırıları hakkında bir referandum sunulsaydı, buna onay verirler miydi dersiniz?

Aslında, Libyalıların çoğunun Kaddafi'yi desteklediği ortaya çıkıyor. Yoksa hükümet dünyanın en güçlü ordularına karşı yedi aydan fazla nasıl direnebilirdi? NATO ve ABD ülkeyi yerle bir etmeden önce Libya en uzun yaşam sürecine, en düşük çocuk ölümlerine ve Afrika'daki en yüksek BM İnsan Gelişimi İndeksine sahipti. İç savaşın ilk birkaç ayı boyunca Libya liderini destekleyen muazzam gösteriler düzenlendi.[2]

Eğer Kaddafi yıllar boyu siyasi rakiplerine daha az baskı yapsa ve Arap Baharı sırasında birtakım uzlaşmalarda bulunsaydı, rejiminin iyiliksever yanı onun hâlâ iktidarda bulunmasını sağlayabilirdi. Öte yandan Batılı güçlerin siyasi baskıyı fazla önemsemediklerini, bunu yalnızca müdahale için bir bahane olarak kullandıklarını gösteren birçok kanıt var; aslmda savaş sırasında Trablus'ta ele geçirilen devlet dosyaları CIA ve İngiliz istihbaratının Libya hükümeti ile işbirliği yaparak muhalifleri yakalayıp Libya'ya teslim ettiğini ve onların sorgulamalarına katıldığını ortaya koyuyor.[3]

Her ne olursa olsun, isyancıların çoğu hükümete karşı çıkmak için dinsel bir amaca sahipti ve ayaklanan orduda önemli roller üstlendiler; bir kısmı daha önce Afganistan ve Irak'ta Birleşik Devletler'e karşı savaşmıştı.[4] Yeni Libya rejimi vakit kaybetmeden hukukun temelinin *şeriat* kanunları olacağmı ve "İslam öğretilerine" karşıt yasalarm geçersiz kılınacağını açıkladı. Ayrıca çokeşlilik yeniden geçerli olacaktı, Müslümanların kutsal kitabı Kuran'da erkeklerin dört eş almasına izin veriliyordu.[5]

Böylece, 1980-90'larda Afganistan'da olduğu gibi, Birleşik Devletler laik hükümete karşı ayaklanan Müslüman militanları destekledi. Aynı şekilde ABD Bosna'da, Kosova'da ve Suriye'de de Müslüman militanların yanmda yer aldı. Amerikan hükümeti ABD'de birçok kişiyi el Kaide'ye destek vermekten çok daha hafif nedenlerden ötürü "terörist" olarak tutuklamıştır.

Libya'da "sıradan" bir iç savaş şeklinde başlayan ve o tarihten bu yana Mısır, Tunus, Yemen, Bahreyn ve Suriye hükümetlerince Batı'dan hiçbir askeri müdahale olmadan sürdürülen (ABD'nin Bahreyn ve Yemen rejimlerine silah vermesiyle tırmandırılan) şiddet olayları Batı propaganda aygıtları tarafından masum Libyalılara karşı Kaddafi tarafından uygulanan ciddi bir *soykırıma* dönüştürüldü. Bunun geçerliliğini kanıtlayan bir başka belge, *Libya'da İnsancıl Savaş: Hiçbir Kanıt Yok* isimli belgedir. [8]

Bu filmde en önemli bölüm, 1989'da İsviçre'de sürgünde iken, belki de en fazla Libya karşıtı olan İnsan Hakları için Libya Birliği'nin kurucuları arasında yer alan Soliman Bouchuiguir'le yapılan röportajdır. Bouchuiguir'e ısrarla Libya lideriyle ilgili suçlamaları belgeleyip belgeleyemeyeceği soruluyor. Sözü edilen çok sayıda tecavüzün kanıtları nerede? Ya da diğer gaddarlıkların? Kaddafi'nin uçaklarının öldürdüğü ileri sürülen 6.000 siville ilgili kanıtlar? Yanıt olarak Bouchuiguir durmadan Ulusal Geçiş Konseyi'ni kaynak gösteriyor. Evet, bunlar iç savaşta NATO/ABD güçleri ile işbirliği yapan isyancılardır. Kimi kez de Bouchuiguir "şahsen tanıdığı ailelerin orada bulunan küçük kız ve oğullarının görgü tanıklığından" söz ediyor. Bir süre sonra da bunları belgelemenin "hiçbir yolu" olmadığını ileri sürüyor. Bu bir yere kadar doğru olabilir ama o zaman BM Güvenlik Konseyi neden Libya'da bir askeri müdahale kararı almıştır? Sekiz aya yakın süren bombardımanın gerekçesi nedir?

Bouchuiguir aynı zamanda örgütünün Kaddafi'ye karşı faaliyetlerinde Demokrasi İçin Ulusal Bağış (NED) ile birlikte çalıştığından söz ediyor. Acaba bu adam NED'in CIA'nın paravanı olarak kurulduğunun farkında değil mi?

Kaddafi ve oğullarıyla ilgili suçlamalarm bir başka kaynağı da Uluslararası Ceza Mahkemesi'dir (ICC). Mahkeme baş-

savcısı Luis Moreno-Ocampo, *Libya'daki İnsancıl Savaş* filminde, suçlamalarla ilgili düzenlediği bir basın konferansında görülüyor. Burada ICC'nin yetmiş sekiz sayfa tutan belgesinde kanıtların bulunduğunu söylüyor. Filmde sergilenen belgenin içindekiler bölümünde muhtemelen ifade ve kanıtların bulunduğu 17-71 numaralı sayfaların kamuya açık olmadığı ve "sansürlendiği" görülüyor. ICC raporunun ek bölümünde kaynak olarak belirtilenler arasmda Fox News, CNN, CIA, Soliman Bouchuiguir ve İnsan Hakları için Libya Birliği yer alıyor. Filmin daha önceki bölümlerinde Bouchuiguir de ICCyi kaynak olarak gösteriyor. Böylece belgeler bir kısır döngüye dönüşüyor.

Tarihe düşülen not: "Sivillere karşı hava bombardımanı tam bir yüzyıl önce İtalyanlar tarafından Libya'da başlatıldı ve 1920'de İngilizlerin Irak'ı bombalaması ile devam ederek 1925'te Fransızlar tarafından Suriye kentlerinin yerle bir edilmesiyle sürdürüldü. Evlerin yıkılması, toplu cezalandırmalar, kitlesel idamlar, yargısız infazlar, işkenceler... bunların hepsi, Avrupa'nın Ortadoğu'yu ele geçirmek için kullandığı silahlardı."[7]

Sonu gelmez Amerikan düşmanlığı

Eğer sevgili Başkanımız Obama'ya bir soru sorabilseydim, şöyle derdim: "Sayın Başkan, görevde bulunduğunuz bu kısa dönemde altı ülkeye savaş açtınız; Irak, Afganistan, Pakistan, Somali, Yemen ve Libya. Bir şeyi merak ediyorum. Saygılarımı sunarak sormak istiyorum: Sizin neyiniz var?"

Amerikan basını elinden geldiğince Libyalıların NATO/ABD roketlerinin sivilleri (koruduklarını iddia ettikleri insanları) öldürdüğü ile ilgili suçlarını göz ardı etti. Hiç değilse üstü örtülemeyecek kadar meydanda olan son "yanlışlıkla" bombalama olayına kadar. Öte yandan, birkaç ay öncesine kadar

basın dünyasında, Libya'nın hedefinin Libyalı sivilleri "katletmek" olduğunu ve bu yüzden Batılı güçlerin saldırıya geçtiğini ileri süren NATO/ABD iddialarını sorgulayan çıktı mı? Bunun için el Cezire'ye bakmayın. Bu kanalın sahibi Katar hükümeti Libyalı lider Muammer Kaddafi'ye büyük bir düşmanlık beslemekte ve Libya'daki "katliam" söylentilerini çıkaranların başında gelmekten öte Trablus'a karşı başlatılan savaşta önemli bir rol oynamakta. El Cezire'nin bu konudaki yayınları son derece yanlıdır.

Libya'ya düzenlenen saldırılarda önemli bir gol oynayan Fransa'nın eski Dışişleri bakanı Alain Juppe 7 Temmuz 2011'de Washington'daki Brookings Enstitüsü'nde bir konuşma yaptı. Konuşmasının sonunda seyirciler arasında bulunan yerel bir eylemci, Ken Meyercord, ona bir soru yöneltti:

> Libya'daki olayları izleyen Amerikalı bir gözlemci "Elimizde, bu denli büyük bir katliam ya da soykırımın gerçekleşmiş olduğunu veya yakın bir tarihte gerçekleşebileceğini gösteren yeterli kanıt yok" dedi. Bu görüş Dış İlişkiler Konseyi'mizin başkanı Richard Haas tarafından dile getirildi. Eğer Bay Haas haklıysa, bu konuda yeterli bilgiye sahiptir, NATO'nun Libya'da yaptığı hiç kimseye bir tehdit oluşturmayan, dolayısıyla saldırganlık göstermeyen bir ülkeye saldırmaktır. NATO'nun Libya halkına karşı giderek daha çok artan ölümcül ve yıkıcı davranışları yüzünden Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Bay Kaddafi yerine sizi ve Açık Saldırganlık Antlaşması Organizasyonu'ndaki (NATO) dostlarınızı yargılamasından hiç endişe duymuyor musunuz?

Bunun üzerine Mösyö Juppe herhangi bir kanıt vermeden, birinin Kaddafi yanlısı güçler tarafından 15.000 Libyalı sivili

öldürüldüğü konusundaki tahmininden söz etti. Bunun üzerine Bay Meyercord, "Bu 15.000 kişinin cesetleri nerede?" diye sordu. Mösyo Juppe bu soruyu yanıtlamadı ama ilk sorunun yol açtığı kargaşa içinde ikincisini duyamamış da olabilir.[8]
30 Haziran 2011 itibarı ile NATO'nun Libya'ya 13.184 hava saldırısı düzenlemiş olduğunu ve bunlardan 4.963'ünün hedefe yönelik olarak tanımlandığını anımsamakta fayda var.[9]

Yabancı bir güç ABD'ye füze atsaydı, Barack Obama bunu bir savaş durumu olarak değerlendirmez miydi? ABD'nin Libya'ya yüzlerce füze fırlatması, Obama'nın ısrarla belirttiği gibi bir savaş durumu değilse (bunu ABD yasalarında öngörülen savaş koşullarından kaçmmak için yapıyor), bu füzelerin yol açtığı ölümler bir cinayettir. Evet öyle. Bu ya savaş ya da cinayettir. İkisinin arasında belli bir fark var.

Unutmayalım ki Kaddafi 1969'da göreve geldiğinden bu yana ABD hemen hiçbir zaman ona ve onun Libya ve Afrika'da gerçekleştirdiği birçok olumlu değişime iyi gözle bakmadı.[10]

Dünyanın en büyük askeri gücünün öldürmek için yıllarca uğraştığı kişinin sözleri

Aşağıdaki alıntı, Albay Muammer Kaddafi'nin 8 Nisan 2011'de kaleme aldığı *Hayatımdan Anımsadıklarım adlı* eserinden:

> Şimdi askeri tarihin en büyük gücünün saldırısına uğramış durumdayım. Benim Afrikalı küçük oğlum Obama beni öldürmek, ülkemin bağımsızlığını yok etmek, bizim parasız iskân, sağlık hizmeti, eğitim ve beslenme sistemlerimizi ortadan kaldırarak bunun yerine adına "kapitalizm" denilen Amerikan usulü soygunu getirmek istiyor. Ama biz Üçüncü Dünyalılar bunun ne anlama geldiğini biliyoruz. Bu, şirketlerin ülkeleri, dünyayı yönetmesi ve insanların mağdur olması demektir. Bu yüzden benim

başka seçeneğim yok. Direnmek ve Allah'ın izniyle bu yolda ölümü göze almak zorundayım. İzlediğim yol ülkemizi zengin bir tarım ülkesine dönüştürdü, beslenmeyi ve sağlıklı yaşamı mümkün kıldı ve hatta Afrikalı ve Arap kardeşlerimizin burada çalışmasına olanak tanıdı... Ölmek istemiyorum ama gerekirse, bu toprakları ve halkımı, çocuklarım olan binlerce kişiyi kurtarmak için ölebilirim... Batıda kimileri beni "deli", "çılgın" olarak nitelendirdi. Gerçeği bilmelerine karşın yalan söylemeye devam ediyorlar. Ülkemizin bağımsız ve özgür olduğunu, sömürgeciliğin pençesine düşmediğini biliyorlar.

13 LATİN AMERİKA

Bir sosyalistin işleyebileceği en büyük suç nedir? Tabii ki, Cumhurbaşkanı olmak

Şili'de 1964 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Marksist Salvador Allende'nin iki aşırı sağcı rakibine karşı aday olduğu günlerde, bir radyo programında bir makineli tüfeğin sesi ve hemen ardından bir kadının "Çocuğumu öldürdüler! Komünistler!" haykırışı duyuldu. Sonra da sunucu heyecanlı bir sesle "Komünizm yalnızca kan ve acı verir. Bunun Şili'de yaşanmaması için Eduardo Frei'yi başkan olarak seçmeliyiz" dedi.[1] Frei Hıristiyan Demokrat Parti'nin adayıydı ve ABD Senatosu'na göre seçim kampanyası giderlerinin çoğu CIA tarafından karşılanmaktaydı.[2] Allende karşıtı seçim afişlerinden binlerce basılan bir tanesi, alınlarında orak-çekiç damgası bulunan çocukları sergilemekteydi.[3] Korku salan kampanya, tüm Latin Amerika'da olduğu gibi, Şili'de kadınların geleneksel olarak erkeklerden daha fazla dindar olduğu ve "tanrı tanımaz komünistlerden" ürkmeye daha yatkın bulunduğu gerçeğinden hareket ediyordu.

Allende seçimi kaybetti. Allende erkek oylarında Frei'ye 67.000 fark attı (Şili'de erkekler ve kadınlar ayrı ayrı oy verirler) ama Frei kadın oylarında Allende'ye 469.000 fark attı; bu, tüm toplumlarda kitlelerin beyinlerinin nasıl kolayca yıkandığının bir başka göstergesidir.

Venezüella'da 2007'de Hugo Chavez'in uygulamaya başladığı anayasal reformlarla ilgili kampanya sırasında muhalefet analık duygusu ve "komünist" zulmü konularında aynı oyunlara girişti. (Büyük bir olasılıkla CIA benzer önerilerde bulunmuştu.) Oylamadan önce Caracas'ta Kuzey Amerikalılar tarafından yayınlanan İngilizce haber kanalı Venezuelanalysis.com sitesinde kendisiyle görüşülen Gladys Castro adındaki kadın "O zaman Chavez'in başkanlığı için oy kullanmıştım ama şimdi farklı. Çünkü bana reformlar kabul edilirse oğlumun benden alınacağı, çünkü çocukların devlete ait olacağı söylendi" dedi. Raporun devamı şöyleydi:

> Yalan yanlış söylentilere inanan yalnız Gladys değildi. Çoğu Chavez yanlısı olan binlerce Venezüellalı aylardır ülkede yayılan abartılı söylemlere ve Venezüella'daki anayasal reformla ilgili yalanlara kandı. Öte yandan, bu yanlış bilgilendirme kampanyası, muhalif gruplar ve reform karşıtı koalisyonlar önde gelen Venezüella gazetelerinde kocaman ilanlar vermeye başlayınca daha da tırmandı. Bunların en saldırgan olanı ... ülkenin en yüksek tirajlı gazetesi olan *Ultimas Noticias*'ta yayınlanan iki sayfalık bir ilandı: "Eğer bir anne iseniz, KAYBEDECEKSİNİZ! Çünkü evinizi, ailenizi ve çocuklarınızı yitireceksiniz. Çocuklar devletin malı olacak."

Bu ilan, Venezüella'da faaliyette bulunan en büyük ABD şirketlerinin şubelerinin üye olduğu Camara Industrial de Carabobo ismindeki bir Venezüella ticaret kurumu tarafmdan hazırlanmıştı.[4]

ABD'nin Chavez'e karşı düşmanlığının Washington'un Venezüella petrolünü sahiplenme arzusundan kaynaklandığı kanısı yaygındır. Bununla beraber, İkinci Dünya Savaşı sonra-

sındaki dönemde Birleşik Devletler yalnızca Latin Amerika'da Guatemala, El Salvador, Nikaragua, Honduras, Grenada, Dominik Cumhuriyeti, Şili, Brezilya, Arjantin, Küba ve Bolivya'daki ilerici hükümet ve akımlara aynı düşmanca politikayı sergilemiştir. Tüm bu yönetim ve akımların ortak noktası solcu olmalarıdır ve petrolle hiçbir ilgisi yoktur. Washington yarım yüzyıldan fazladır Latin Amerika'da kapitalist modele uygulanabilir bir seçenek sunan hükümetlerin gelişmesini engellemeye çalışmaktadır. Doğal olarak, petrol olsun olmasın, Venezüella bu senaryoya mükemmel bir örnek oluşturmakta. Bu ideoloji tüm dünyada Soğuk Savaş'ın temelidir.

Chavez'in ideolojik suçu, Washington'dan tamamen bağımsız olması ve petrol gelirini Latin Amerika'da önemli bir güç olarak kullanmak suretiyle bölgedeki Küba, Bolivya, Nikaragua ve Ekvador gibi bağımsızlıktan yana ülkelere esin kaynağı olması ve onlara yardım ederken bir yandan da Çin, Rusya ve İran gibi ülkelerle yakın ilişkide bulunmasıyla daha da artıyor. Adam Yanki'lerin arka bahçesinde, hatta Yanki dünyasında yaşamakta olduğunu bir türlü anlamıyor. Yanki imparatorluğu Salvador Allende ve Hugo Chavez gibilerini ve onların olağandışı sosyalist alışkanlıklarını hoş karşılamadığı için bugünkü boyutuna ve gücüne ulaşmıştır. CIA tüm çabalarına karşın 1970'te Allende'nin Şili devlet başkanı olmasını engelleyemedi. Daha sonraki parlamento seçimlerinde CIA ve onun Şili'deki muhafazakâr dostlarının solu yasal olarak alaşağı edemeyeceği belli olunca 1973'te düzenlenen askeri bir darbede Allende öldü.

Henry Kissinger 1970'de Başkan Nixon'a yazdığı bir muhtırada şu sözlere yer veriyor: "Şili'de Marksist bir yönetimin seçimlerde başarı kazanması dünyanın öbür kesimlerinde de, özellikle İtalya'da etkili olacak, hatta görülmedik bir değer kazanacaktır; benzer bir olayın başka yörelere yayılması

dünyadaki dengeleri ve bizim onun içindeki konumumuzu önemli ölçüde etkileyecektir."

Chavez öldürülme olasılığını açıkça dile getirmiş ve hükümeti birçok kez ülke içinden ve dışından kaynaklanan suikast planlarını açığa çıkarmıştır. Salvador Allende'nin yanı sıra, Ekvador devlet başkanı Jaime Roldos ve Panama'nın askeri lideri Omar Torrijos'u da unutmamak gerek. Her ikisi de ülkelerinin Washington'un ya da Amerikan şirketlerinin yandaşı olmasına karşı çıktı. Her ikisi de Nikaragua'daki radikal Sandinist devrime büyük destek verdi; her ikisi de bir Amerikan misyoner grubu olan –uzun süredir CIA ile bağlantılı olduğu düşünülen– Summer Institute of Linguistics (Dil Bilimi Yaz Enstitüsü) kurumunu kuşkulu politik davranışlarından ötürü yasakladı; her ikisi de 1981'deki Reagan yönetimi döneminde esrarengiz uçak kazalarında öldü. Torrijos'un uçağı havada infilak etti. Torrijos daha önce Richard Nixon döneminde suikasta uğramıştı.[6]

Roldos ve Torrijos'un aksine, Birleşik Devletler yıllar boyu zalim diktatörlerle, kitlesel katillerle, işkencecilerle ve halklarını sefaletten kurtarmak için hiçbir şey yapmayan liderlerle çok iyi geçindi; Augusto Pinochet, Pol Pot, Yunanistan'daki cunta, Ferdinand Marcos, Suharto, Duvalier, Mobutu, Brezilya'daki cunta, Somoza, Saddam Hüseyin, Güney Afrikalı ayırımcı liderler, Portekizli faşistler gibi reziller uzun süre Washington'dan ciddi bir destek gördü; çünkü bunların hiçbiri Amerikalı liderlere ya da onların politikalarına kamu önünde hemen hiç saygısızlık etmedi.

NBC Bush'a karşı düzenlenen bir askeri darbeye alkış tutsaydı ne olurdu?

Soğuk Savaş sırasında bir Amerikalı gazeteci ya da turist Sovyetler Birliği'ne gidip kiliselerin insanlarla dolup taştığını

söylerse, bu halkın komünizmi reddettiğinin ya da bundan kaçtığının göstergesi olarak alınırdı. Kiliseler boş ise, bu da dinin baskı altına alındığının belirgin bir kanıtıydı. Eğer tüketim malları yeterli değilse bu komünist sistemin başarısızlığı olarak görülüyordu. Tüketim mallarının bolluğu, Sovyetler birliğinde yetkililerin vatandaşları satın almaya çalıştıkları olarak yorumlanıyordu.[7]

Venezüella ile ilgili benzer düşünceleri anımsıyorum. Tutucu ve komünizm karşıtı Amerikan kafası Washington'un en son *bete noire*'ı hakkında en kötüsünü düşünür. Eğer Chavez yoksul halk kitlesine geniş çapta parasız eğitim sağlarsa bu, muhtemelen onların beynini yıkama amacıyladır. Chavez Venezüella'daki yoksulların tedavisi için çok sayıda Kübalı doktor getirtirse bu Bolivya devlet başkanı Evo Morales'i de içine alan, Latin Amerika'da komünizmin yayılmasını sağlamak için kurulmuş çok büyük bir komplonun işaretidir. Eğer Chavez demokratik seçimlerden sürekli başarı kazanırsa ... işte ABD eski Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in yorumu: "Demek istediğim, Venezüella'da bir sürü petrol gelirine sahip Chavez'i ele alalım. Adolf Hitler gibi yasal olarak seçilmiş bir kişi; şimdi de elde ettiği güçten yararlanarak Fidel Castro ve Bay Morales gibileriyle yakın işbirliğine giriyor."[8]

Bu görüşün en son göstergesi Venezüella hükümetinin özel bir televizyon kanalı olan RCTV'nin lisansını yenilemeyi reddetmesi. Bu, Amerikan hükümeti, basını ve tüm sağ görüşlü kişiler tarafından düşünce özgürlüğünün kısıtlanması olarak kınandı, oysa hepsi bunun RCTV'nin 2002'de Chavez'i kısa bir süre devre dışı bırakan darbeyi var gücüyle desteklemesinden kaynaklandığını çok iyi biliyordu. Birleşik Devletler'de başarılı bir askeri darbe gerçekleşse ve bir televizyon kanalı başkanın alaşağı edilmesine (ve Kongre ile Yüksek Mahkeme'nin kapatılıp anayasanın askıya alınma-

sına) alkış tutsaydı ve sonra da darbeciler kitlesel gösteriler ve diğer askeri güçler tarafından devrilince aynı televizyon kanalı darbe karşıtı hareketi desteklememek adına bütün bunlar olup biterken bunları haber yapmak yerine başkanın kendi arzusuyla istifa ettiğini bildirseydi ... yeniden göreve gelen ABD hükümetinin kanalı kapatıp yöneticilerini tutuklaması, onları yarım düzine terörist eylemle suçlaması, zincire vurup portakal rengi mahkum giysileri ile gözden ırak tutması ne kadar zaman alırdı? Ne kadar? Beş dakika mı? Venezüella hükümeti kanalın lisansının süresi bitinceye kadar, beş yıl bekledi. Ve yöneticilerin hiçbiri tutuklanmadı. Üstelik RCTV hâlâ kablolu olarak ve uydu aracılığı ile yayınını sürdürüyor. Dünyada bu kadar insaflı başka bir hükümet var mı?

Venezüella basınının ABD'dekinden çok daha özgür olduğu söylenebilir. Birleşik Devletler'de ABD dış politikasına böylesine karşı çıkan kaç günlük gazete ya da televizyon kanalı var? Bunlardan kaçı ABD'nin tümünde "muhalif basın" damgasını yemiştir? Belki Beyaz Saray'da bir Demokrat'ın bulunduğu dönemde Fox News. Venezüella'da bir sürü muhalif basın var.

Venezüella: aşağılanan bir imparatorluğun gazabı hiçbir şeye benzemez

2007'de Hugo Chavez, başkanlık sürecindeki kısıtlamayı kaldıran karmaşık ve geniş kapsamlı bir reform referandumunda başarısız oldu ama sonra 2009'da seçimle işbaşına gelen tüm görevlilerin görev süreleri üzerindeki kısıtlamayı kaldıran daha sınırlı bir reform önerisinde bulundu ve kazandı. Amerikan basını ve Venezüella'daki muhalefet bunu Chavez'in dilediği kadar görevde kalması; gerçek bir diktatörlük olarak tanımladı. Aslında bu konuda her şey otomatiğe bağlanmış

değildi; Chavez her defasında yeniden seçilmek zorundaydı. Bir ülkede en yüksek makam için bir süre belirlenmemesi olağandışı değildir. Fransa, Almanya ve İngiltere'de, Avrupa'nın tamamında değilse bile dünyanın geri kalan bölümünde böyle bir kısıtlama yok. Birleşik Devletler'de, 1952'de yasalardaki 22 değişime kadar, ulusun ilk 1962 yılında başkanlık için bir süre limiti konmamıştı. O tarihten önceki Amerikan başkanları diktatör müydü?

2005'te Kolombiya devlet başkanı Alvaro Uribe kısıtlamayı kaldırdığında ABD basını bunu pek önemsemedi. Başkan Bush Uribe'yi Amerikan Başkanlığı Özgürlük Madalyası ile onurlandırdı. Oysa 15 Şubat 2007'de Venezüella'daki referanduma kadar Amerikan basını Chavez'i ve Venezüella anayasasındaki değişimleri en sert biçimde karalamak için birbirleriyle rekabete girişmişti. Bunun en tipik örneği oylamadan bir gün önce *Washington Post*'ta yayınlanan ve "Hugo Chavez'e Yakından Bakmak" başlığını taşıyan başyazıdır. Makale, "Hugo Chavez için sonun başlangıcı görünüyor" diye başlıyordu.[10]

Yıllar boyu Chavez'i karalama kampanyası zaman zaman İsrail ve Yahudi Karşıtlığı sorunlarını da içerdi. Caracas'taki bir sinagogun 30 Ocak 2009'da tahrip edilmesi bu kampanyayı körükledi. Oysa Birleşik Devletler'de ve birçok Avrupa ülkesinde sinagoglar arada bir tahribata uğrar ama kimse bunu Yahudi karşıtlığı güden bir hükümet politikasına bağlamaz. Chavez için bu bağlantı yapıldı. Amerikan basını Venezüella'daki oylama ile ilgili yorumlarda Yahudi karşıtlığı konusunu ele almaktan asla geri kalmadı.

Referandum oylamasından birkaç gün önce *New York Times* "Hükümetin [sinagog ile ilgili] tartışmayı kesme çabalarına karşın" diye yazdı, "Venezüella'daki 12.000 ile 14.000 arasındaki Musevi hâlâ endişe içinde."[11]

Bir gün önce yayınlanan *Washington Post*'taki başyazı "Bay Chavez Yahudilere karşı: George W. Bush'un gitmesiyle, Venezüella'nın güçlü adamı yeni düşmanlar buldu" başlığını taşıyordu.[12] Kısa süre önce *Post*'ta "Güney Amerika'daki Yahudiler Giderek Daha Tedirginleşiyor: Venezüella'da, Diğer Yerlerde Hükümet ve Basın Yahudi Karşıtlığını Körüklemekte" başlıklı bir yazı yer aldı.[13]

Chavez-Yahudi bağlantısı o kadar sıradan hale geldi ki Washington'da önde gelen ilerici bir Amerikan örgütü olan Küresel Olaylar Meclisi ilericiden çok tutucu bir grubun kaleminden çıkmış gibi görünen bir makalenin dağıtımını yaptı. Onlara aşağıdaki mektubu göndermek zorunluluğunu hissettim:

> Sevgili Dostlar,
>
> Larry Birns ve David Rosenblum Felson'un hazırladığı Venezüella hakkındaki yorumlarınızı son derece yetersiz bulduğumu üzüntüyle belirmek zorundayım. Yazarlar İsrail politikalarına karşı olmakla Yahudi aleyhtarlığı yapmak arasındaki farkı ya göremiyorlar ya da görmek istemiyorlar. Bu farkı algılamakta biraz geç kalmışlar. Davalarını savunmak için Dışişleri Bakanlığı'nın bir beyanına dayanmak zorunda kalıyorlar. Bu konuda yeterince konuşulmadı mı?
>
> İsrail'in Gazze'yi işgalini Soykırım'a benzeterek Chavez'i suçluyorlar. Ama ya bu uygun bir kıyaslama değilse? Hiç bu konuya değinmiyorlar.
>
> Aynı zamanda "Siyonizm" sözcüğünün kullanılmasına da karşı çıkarak "Bu sözcüğün kullanılması 10'da 9 Yahudi karşıtlığını çağrıştırıyor" diyorlar. Gerçekten mi? Bu sözcüğün anti-Siyonist ya da Siyonist anlamda kullanıldığı nasıl ayırt edilir? Bu çok ilginç bir durum.

Yazarlar Venezüella'nın hemen her Arap ulusunun ya da İsrail'in sıradan düşmanlarından daha yoğun bir biçimde "İsrail karşıtı eğilim gösterdiğini" dile getiriyor. Gerçekten mi? Tümüyle korkak diktatörler olan Arap ulusları ne zamandan beri ilericiliğin göstergeleri oldular? Üzerinde durmamız gereken husus şu. Mısır, Suudi Arabistan ve Ürdün İsrail'in Filistinlilere uyguladığı politikaları hemen hiçbir zaman ciddi ve sert biçimde eleştirmemiştir. Bu yüzden Venezüella da eleştirmemeli mi?

Yazarların ileri sürdüğüne göre "Chavez ülkesine bir Noel mesajı verirken şu suçlamada bulunmuş: 'İsa'yı çarmıha gerenlerin soyundan gelen kimi azınlıklar ... dünyanın tüm zenginliklerine el koydular.' Burada Chavez Robin Hood'dan söz etmemekte, kuşku götürmez biçimde Yahudi karşıtlığını dile getirmektedir." Tam olarak söylediği ise şu: "Dünya herkes için yeterlidir ama anlaşıldığına göre İsa'yı çarmıha gerenlerin, Bolivar'ı alaşağı ederek Kolombiya'da Santa Maria yolunda onu çarmıha gerenlerin soyundan gelen bazı azınlıklar..." Yahudiler on dokuzuncu yüzyılda Güney Amerika'da bu kadar faal miydiler?

"Azınlıklar" kelimesinden sonra bırakılan boşluk, yazarların savlarını geçersiz kılacak olan sözcükleri bilerek ve kasten çıkardıklarını gösteriyor. Gerçekten şaşırtıcı.

(Not: Reagan yönetimi 1983'te Daniel Ortega'nın başkanı olduğu Nikaragua'daki Sandinist hükümeti Yahudi aleyhtarlığı ile suçladı. Ortega 2007 Aralık ayında yeniden başkan oldu ve görevini sürdürüyor.[14] Bizi izlemeye devam edin. Daniel, dikkatli ol.

Herhangi bir toplumda yönetici sınıfın ideolojisi, mevcut sosyal sistemi "doğal" olarak göstermeye çalışmaktır

1972'de Salvador Allende'nin "sosyalizm denemesini" gözlemleyip açıklamak amacıyla kara yoluyla San Francisco'dan Şili'ye gittim. Latin Amerika'daki yolculuğumda edindiğim en etkili izlenimlerden biri, ziyaret ettiğim toplumlardaki katı sosyal düzendi. İngiltere dahil dünyanın hiçbir yerinde üst ve orta tabakalarla alt tabaka arasında bu kadar belirgin ve duygusal çizgiler çizilmemiştir herhalde. Şili'nin başkenti Santiago'da bir kadın tarafından verilen ilandaki bir odayı görmeye gittim. Amerikalı olduğum için kadın benim Allende karşıtı olduğumu sandı. Avrupalı olsam da aynı kanıya varacaktı, zira yalnızca "Kızılderililerin", yalnızca yoksul ve cahil *indigenas*'ın hükümete destek verdiğine inanmak istiyordu. Evinde bir Amerikalının yaşaması fikri onu mutlu etmişti ve bir yandan da kiracısının ülkesi hakkında yanlış fikirlere kapılmasından endişe ediyordu. Beni rahatlatmak için, "Tüm bu kaos" dedi, "bu normal değil, Şili böyle değil." Hakkımda yanıldığını açıkladığımda ise gözle görünür biçimde şaşırdı ve incindi. Ben de biraz tedirginlik duyuyordum, sanki onun güvenini sarsmıştım. Oradan çarçabuk ayrıldım.

Latin Amerika'da oligarşiye mensup bir ailenin hizmetkârı hakkında çok bilinen bir öykü vardır. Efendisinin köpeği için biftek satın alır ama kendi ailesi yalnızca yemek artıklarıyla beslenir. Köpeği veterinere götürür ama kendi çocuklarını doktora götüremez. Ama bundan yakınmaz. Şili'de Allende yönetimi döneminde ayrıcalıklı sınıflar hizmetkârlarının artık hadlerini aşmaya kalkacaklarından büyük bir korku duyuyorlardı. (İsveç'te yıllardır belli yaştaki çocuklar incelenmekte –boyları kiloları ve çeşitli sağlık durumları kaydedilmekte– ama çocuğun hangi sınıftan geldiği saptanama-

maktaydı; çocuklarla ilgili sınıf mücadelesini sonlandırdılar.) 1980'lerde Orta Amerika'nın çoğu bölgesinde hizmetkârlar efendilerine karşı ayaklandılar; doğal olarak, Yankiler efendileri paralarıyla, ordularıyla ve hatta yaşam biçimleriyle koşulsuz destekliyorlardı. O dönemin sonunda *New York Times* El Salvador'dan bazı fotoğraflar sergiledi:

> Bir partide garsonlar küçük sandviç ikramında bulunurken konuklardan bir hanım Tanrının insanları iki belirgin sınıf olarak yarattığından emin olduğunu söyledi: zenginler ve onlara hizmet edenler. Yoksullara ona hizmet etme olanağını sağladığı için kendini yardımsever olarak tanımladı. "Yapacağımız en iyi şey bu" dedi.
> Kadın olağanüstü açık sözlüydü ama sergilediği tavır Salvador'daki üst tabakanın çoğunluğu tarafından paylaşılıyordu.
> Sınıflar arasındaki ayırım o kadar katıdır ki bu çizgiyi aşan bir iyilikseverlik kuşkuyla karşılanır. Bir dondurmacıya gelen bir Amerikalı, hizmetçisinin çocuğunun doğum günü için dondurma almak istediğini söyleyince orada bulunanlar derhal sohbeti kesip Amerikalıya bakmaya başladı. Sonunda veznenin önünde sıra bekleyen bir kadın şaşkınlıkla, "Dalga mı geçiyorsun?" dedi.[15]

Hugo Chavez daha eşit bir toplum oluşturmaya çalışırken Venezüella'da aynı kutuplaşma görülüyor. Associaited Press Caracas'tan bazı fotoğraflar yayınladı (29 Ocak 2007). Avrupalı bir aile babası oğlunun gittiği özel bir Yahudi okulunda ebeveynin ülkeden ne zaman ve nasıl gideceklerini tartıştıklarını söylüyor. Adam ülkeden ayrılmak zorunda kalmaları halinde on yaşındaki oğlu için pasaport almak istiyor. "Sanırım totalitarizme doğru gidiyoruz" diyor. Orta sınıftan bir

emekli asık bir suratla, "Bir yıla varmaz, komünizm gelir..." diyor. "Adam diktatörlük kurmak yolunda" Chavez'in yarı *indigena* yarı siyah olması ve bunu göstermesi insanların ona olan düşmanlığını körüklüyor olabilir.

Böyle insanların George "kararları ben veririm" Bush ve onun otoriter yönetiminin korkunç uygulamalarından, her sözünün yasa yerine geçtiğini gösteren "imzalı beyanları, artı Patriot'ları, mahkeme kararlarını çiğnemesi ve sürekli geliştirilen denetleme sistemi hakkında ne düşündüğünü merak ediyorum. Hugo Chavez benzer uygulamaları Venezüella'da yapmaya kalkışırsa "diktatörlükle" suçlanması bir anlam kazanabilir.

Merkezi Washington'da olan Nikaragua Network'ün ulusal koordinatörü Chuck Kaufman geçen sonbahar bir grupla birlikte Venezüella'yı ziyaret etti. Raporunun bir bölümü şöyle:

Venezüella'da politik kutuplaşma var. Bu konudaki aşırılıklara avukat ve yazar Eva Golinger'le çıktığımız bir akşam yemeğinde tanık olduk. Fazla sarhoş olan bazı rejim karşıtları Golinger'in *Chavez Kuralı* adlı kitabın yazarı ve Chavez'i destekleyen bir partizan olduğunu biliyorlardı. Sarhoşların bir kısmı masamızın çevresini sardı ve Golinger ile diğerlerine bağırıp çağırarak hepimize "katiller", "Kübalılar", "Arjantinliler" diye hakarete başladılar. Bu sözlü saldırı garsonlar denetimden çıkmış bir Chavez karşıtı kadını restorandan dışarı çıkarıncaya kadar sürdü. Daha sonra onun başsavcılıkta görevli olduğunu, Chavez'in Bolivya'da yaptığı devrimin ordu tarafından değil, demokratik seçimlerdeki oy sandıkları aracılığı ile gerçekleşmesinden doğan karşıt görüşleri temsil ettiğini öğrendik. Ordunun yaptığı devrimlerde hükümet görevlileri ve basında önemli mevkilerde bulunanlar işlerinden atılırlar ama Venezüella'da bunlar hâlâ hükü-

metteki görevlerini sürdürüyor ve basının büyük çoğunluğu ateşli bir şekilde Chavez karşıtı.[16]

Hugo Chavez'e ve Venezüella için yaptıklarına hayranım ama keşke sürekli olarak Bush yönetimini kızdırmaya çalışmasa diyorum. Karşısında cinayete susamış çılgın bir grubun bulunduğunu bilmiyor mu? Birileri ona soğukkanlı davranmadığı takdirde sosyal devriminin tehlikeye gireceğini söylemeli.

Nikaragua: gücümüzün yettiği harekât

Kaptan Ahab'ın Moby Dick'i vardı; Müfettiş Javert'in ise Jean Valjean'ı; Birleşik Devletler'in de Fidel Castro'su var. Washington'un ise Daniel Ortega'sı var. Otuz yıldan fazladır en güçlü uluslar Batı yarıküreyi en yoksul ve güçsüz komşuları Nikaragua ile paylaşma olanağına kavuşamadı, çünkü ülkenin lideri kapitalizm âşığı değildi.

1979'da Sandinist devrimciler ABD destekli Somoza diktatörlüğünü devirdiği andan itibaren Washington uzun süredir korktuğu canavarın –"bir başka Küba"nın– ortaya çıkmasından endişe duydu. Bu savaş demekti. Hem cephede hem de oy sandıklarında. Neredeyse on yıldır Amerikan yanlısı Kontralar Sandinist hükümete ve onu destekleyenlere karşı acımasız saldırılar düzenledi. 1984'te Washington seçimleri sabote etmek için elinden geleni yaptı ama Sandinist lider Ortega'nın başkan seçilmesini engelleyemedi. Savaş devam etti. 1990'da Washington'un seçim taktiği, Nikaragua halkına basit ve son derece açık bir mesaj vermek oldu: Eğer Ortega'yı yeniden seçerseniz iç savaş ve Amerika'nın ekonomik düşmanlığı tüm şiddetiyle sürecektir. Seçimlerden iki ay önce, 1989 Aralık ayında Birleşik Devletler uluslararası hukuka, ahlaki değerlere ya da sağduyuya aykırı bir biçimde Panama'yı istila etti. (Doğal olarak, Amerika bunu "Haklı Bir Nedene

Dayalı Harekât" olarak isimlendirdi.) Bu harekâtın olası bir nedeni, Nikaragua halkına başlarına geleceği göstermek ve Sandinistleri yeniden seçerlerse ABD-Kontra savaşının süreceğini, hatta şiddetleneceğini kanıtlamaktı.

Bu işe yaradı; cinayet, tecavüz ve evlerinizin yanması ile ilgili korkunun gücü küçümsenemez. Ortega yenik düştü ve Nikaragua serbest piyasa kurallarını yeniden benimseyerek, Sandinistlerin gerçekleştirdiği sosyal ve ekonomik ilerlemelerden geri adım attı. Birkaç yıl içinde yaygınlaşan yetersiz beslenme, sağlık ve eğitim hizmetlerinden yoksunluk ve benzeri sosyal aksamalar bir kez daha Nikaragua halkının günlük yaşamlarının bir parçasını oluşturdu.

O tarihten bu yana bütün başkanlık seçimlerinde adaylığı süren Ortega, Washington'un utanmaz müdahaleleriyle karşılaştı. Muhafazakârların Sandinistlere verdiği oyların dağılmasını önlemek amacıyla bazı siyasi partilere adaylarını geri çekmeleri için sürekli baskı uygulandı. ABD elçileri ve ülkeyi ziyarete gelen Dışişleri Bakanlığı yetkilileri Sandinistlere karşı olan adayları açıkça destekledi ve Ortega'nın seçilmesi halinde dışsatımda, vizelerde ve ABD'de yaşayan Nikaragualıların ailelerine gönderdiği yaşamsal önemdeki yardımlarda zorluklar dahil, türlü diplomatik cezaların uygulanacağı tehdidinde bulunuldu. 11 Eylül olayından hemen sonra yapılan 2001 seçimlerinde Amerikalı yetkililer Ortega'nın terörizmle bağlantısını kanıtlamak için ellerinden geleni yaptılar; ülkenin önde gelen gazetesinde tam sayfa yayınladıkları ilanlarda, "Ortega'nın otuz yıldan fazladır uluslararası terörizmi barındıran ve koruyan devletlerle ilişkide olduğunu" ilan ettiler.[17] Aynı yıl Nikaragua'da Gallup'un uluslararası anketlerini düzenleyen üst düzey bir yetkili şu zorunlu açıklamada bulundu: "Tüm yaşamım boyunca bir elçinin egemen bir ülkenin seçim sürecine bu denli açık müdahalesini ne gördüm, ne de duydum."[18]

Bunun yanı sıra –dünyaya özel bir sivil toplum örgütü olduğunu ilan eden ve aslında ABD hükümetinin oluşturduğu bir ajan olan– Demokrasi İçin Ulusal Bağış (NEDF) Nikaragua'da Sandinista karşıtı örgütlere düzenli olarak büyük mali ve benzeri destek vermeyi sürdürüyor. Yıllardır NED'in bir kanadı olan, Arizona Senatörü John McCain'in başkanlığını yaptığı Uluslararası Cumhuriyetçi Enstitüsü (IRI) de Nikaragua'da faaliyette bulunarak Sandinistlere karşı yürüyüşler düzenlenmesine yardımcı olan Nikaragua Hareketi'ni oluşturdu. 2006 Haziran'ında Nikaragua'yı ziyaret eden bir Amerikan delegasyonuyla görüşen bir IRI yetkilisi Nikaragua ile Birleşik Devletler arasındaki ilişkiyi baba-oğul ilişkisine benzetti. "Çocuklar ebeveynleriyle tartışmamalı" dedi.

Üst düzey bir ABD yetkilisi 2006'daki başkanlık seçimiyle ilgili olarak bir yıl önce Nikaragua'daki bir gazeteye, Ortega'nın seçilmesi halinde "Nikaragua'nın taş gibi batacağını" yazdı 2006 Mart ayındaki Reagan yönetiminin BM elçisi ve Kontra yanlısı Jeanne Kirkpatrick ülkeyi ziyaret etti. Bütün Sandinista karşıtı parti üyeleriyle görüştü ve Nikaragua'da demokrasinin "tehlikede olduğunu" düşündüğünü ama "Sandinista diktatörlüğünün yeniden başa geçmeyeceğine" inandığını belirtti. Ertesi ay Managua'daki ABD elçisi Paul Trivelli Ortega ve Sandinista partisini açıkça kınayarak muhafazakâr parti başkan adaylarma bir mektup gönderdi ve onların Kasım'daki genel seçimlerde birleşmelerini sağlamak amacıyla mali ve teknik yardımda bulunmayı önerdi. Elçi, bu mektubu, Nikaragua'daki "demokrat partilerin" Daniel Ortega'nın başkan seçilmesini engelleme çabalarında ABD'den destek istemeleri üzerine yazdığını açıkladı. Ülkeyi ziyaret eden Amerikan delegasyonunun bu konudaki raporu şöyle: "Trivelli açıkça Ortega'nın kazanması halinde hükümetlerin diğer hükümetleri tanıma kavramının ortadan kal-

kacağını ve bunun zaten on dokuzuncu yüzyıldan kalma bir kavram olduğunu söyledi. Bu ilişkinin kendi hükümetinin geliştirdiği yeni bir kavram çerçevesinde olacağını belirtti." Elçinin endişelerinden biri muhtemelen Ortega'nın şirketlerin küreselleşme isteğinin temelini oluşturan, ABD ile Orta Amerika ülkeleri arasındaki ticaret anlaşmasını (CAFTA) yeniden gözden geçireceğini açıklamasından kaynaklanıyor.

Derken, Haziran'da ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Robert Zoellick, Amerikan Devletleri Örgütü'nün (OAS) "yolsuzluk ve komünizm meraklısı eski liderlerin tekrar başa geçmelerini engellemek" üzere bir an önce Nikaragua'ya seçim gözlemcileri göndermesi gerektiğini söyledi (oysa Sandinistler 1990'dan beri başkanlık koltuğuna oturamamış, daha alt düzeydeki görevlerde bulunmuşlardı).

Amerika'nın Nikaragua ile ilgili açık ve dolaylı söylemleri, çoğu kez, Sandinistler yeniden başa geçtiği takdirde, Nikaragualaların zihinlerinden silinmemiş olan korkunç savaşın süreceği konusunda uyarılar içeriyordu. Eylül ayında Londra'da yayınlanan *Independent*, "Nikaragua'daki Ortega reklam panolarının birinde 'Yeni bir savaş istemiyoruz' sözünün yazılı olduğu" haberini verdi. Bu, eğer oyunuzu Ortega'ya verirseniz ABD ile bir savaşı oylamış olursunuz anlamına geliyordu.[19]

Nikaragua'da kişi başına yıllık gelir 900 dolardır; halkın yüzde 70 kadarı yoksulluk içinde yaşar. Nikaragua ve Haiti'nin on dokuzuncu yüzyıldan yirmi birinci yüzyıla kadar Batı yarımkürede en fazla ABD müdahalesine ve uzun işgallere maruz kalan iki ülke olduğunu anımsamak yerinde olur. Ve onlar bugün yerkürenin en yoksul iki ülkesidir.

Yankiler onları göçe zorluyor

Güney sınırından Birleşik Devletler'e göçlerle ilgili sorunlar sürüp gidiyor ve sürekli tartışma konusu oluyor. Ülkeye akı-

nı engellemenin en iyi yolu ne? Yasadışı giriş yaparken yakalananları nasıl cezalandırmalıyız? Aileler bölünmeli mi? Ebeveynler sınır dışı edilirken Amerika'da doğan çocukların burada kalması zaten buna yol açıyor Polisin ve diğer ilgili kurumların yasadışı geldiklerinden kuşkulandıklarından yasal oturma iznine sahip olduklarını kanıtlamalarını isteme hakları var mı? Yasadışı göçmenleri çalıştıran işverenleri cezalandırmalı mıyız? Hiç değilse yıllardır burada yaşayan göçmenler affedilmeli mi? Bu sorular yıllardır tartışılıp duruyor. Arada bir göçmenliğe karşı olan biri Birleşik Devletler'in bu Latino göçmenleri kabul etmek gibi ahlaki bir yükümlülük taşımadığını ileri sürüyor.

Oysa bu son iddiaya karşı çıkan görüş hemen hiçbir zaman dile getirilmiyor: Evet, Birleşik Devletler'in böyle bir ahlaki yükümlülüğü var çünkü bu göçmenlerin çoğu İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Amerika'nın müdahaleleri ve politikası yüzünden ülkelerinde oluşan koşullardan kaçmakta. Guatemala ve Nikaragua'da Washington yoksulluğa karşı savaş veren ilerici hükümetleri alaşağı etti. El Salvador'da Washington böyle bir hükümetin kurulması girişiminin bastırılmasında önemi bir rol oynadı. Honduras'ta da buna benzer ama daha önemsiz bir rol oynadı. Meksika'da ise Washington 1919'da askeri müdahalede bulunmakla kalmadı; ABD yıllardır Meksika polisine ve askeri güçlerine eğitim, silah ve teknoloji sağlayarak ülke halkının Chiapas'takine benzer beklentilerini bastırmalarına yardımcı olmakta ve bu da yoksulların Amerika'ya akışını artırmakta. Dahası, Washington'un Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) Amerikan destekli ucuz tarım ürünlerinin Meksika'ya akmasına yol açtı ve birçok Meksikalı çiftçiyi topraklarından etti.

Tüm bu politikalar sonucu bir göçmen ordusu daha iyi bir yaşam için kuzeye yöneldi. Bu insanlar aslında Birleşik

Devletler'de yaşamayı seçmiyor. Ailelerinin ve dostlarının yanında kalmayı, her zaman kendi dillerinde konuşmayı ve Amerikan polisi ve sağcıları tarafından kendilerine çıkarılan zorluklardan kaçınmayı yeğliyorlar.

14 KÜBA

Birleşmiş Milletler'de Küba'ya ambargo hakkındaki oylama: yirmi yıllık yenilgi cesur Amerikalı liderlerin hevesini kırmıyor

Amerikalı siyasi liderler ve basın yıllarca Küba'yı "uluslararası parya" olarak nitelendirmekten zevk aldı. Artık bunu duymuyoruz. Bunun bir nedeni "Amerika Birleşik Devletleri'nin Küba'ya karşı uyguladığı ekonomik, ticari ve mali ambargonun sonlandırılması gereği" konusunda Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda her yıl yapılan oylama olabilir. Oylama sonuçları (çekimserler hariç) şöyle oldu:

	EVET-HAYIR	
1992	59-2	(ABD, İsrail)
1993	88-4	(ABD, İsrail, Arnavutluk, Paraguay)
1994	101-2	(ABD, İsrail)
1995	117-3	(ABD, İsrail, Özbekistan)
1996	138-3	(ABD, İsrail, Özbekistan)
1997	143-3	(ABD, İsrail, Özbekistan)
1998	157-2	(ABD, İsrail)
1999	155-2	(ABD, İsrail)
2000	167-3	(ABD, İsrail, Marshall Adaları)
2001	167-3	(ABD, İsrail, Marshall Adaları)
2002	173-3	(ABD, İsrail, Marshall Adaları)
2003	179-3	(ABD, İsrail, Marshall Adaları)

2004	179-4	(ABD, İsrail, Marshall Adaları, Palau)
2005	182-4	(ABD, İsrail, Marshall Adaları, Palau)
2006	183-4	(ABD, İsrail, Marshall Adaları, Palau)
2007	184-4	(ABD, İsrail, Marshall Adaları, Palau)
2008	185-3	(ABD, İsrail, Palau)
2009	187-3	(ABD, İsrail, Palau)
2010	187-4	(ABD, İsrail)
2011	186-2	(ABD, İsrail)
2012	188-3	(ABD, İsrail, Palau)

Her sonbaharda yapılan BM oylaması dünyanın aklını *tümüyle* yitirmediğinin ve Amerikan imparatorluğunun diğer hükümetlerin düşüncelerine *tümüyle* egemen olmadığının mutlu bir göstergesi.

Bu nasıl başladı? 6 Nisan 1960'da Amerika içişleri bakan yardımcısı Lester D. Mallory bakanlığa gönderdiği bir muhtırada şunları yazdı: "Kübalıların çoğunluğu Castro'yu destekliyor. ... İçerideki bu desteği gidermenin tek yolu ekonomik huzursuzluk ve zorluklardan kaynaklanan düş kırıklığı ve memnuniyetsizliktir. ... Küba'daki ekonomik yaşamı zayıflatmak için her türlü önlem derhal alınmalıdır." Mallory "Küba'yı para ve malzemeden yoksun bırakacak, nakit ve gerçek ücretleri düşürecek, açlığa ve çaresizliğe yol açacak ve hükümetin devrilmesini sağlayacak bir dizi eylem" önerdi. O yıl daha sonra Eisenhower yönetimi ezeli düşmanına şiddetli bir ambargo uyguladı.

Küba Devrimi'nin ilk günlerinden beri dünyadaki komünizm karşıtları ve kapitalizme gerçekten inananlar bıkıp usanmadan Küba'daki yaşamda gerçek ve varsayılan başarısızlıklardan söz etmekte; her biri bu başarısızlıkların sosyalizmin eksikliklerinden kaynaklandığını ileri sürmekteydi. Bu, özellikle günümüzdeki modern, rekabetçi, küresel,

tüketiciye dönük dünyada, insanoğlunun yaradılışı da göz önüne alınırsa, asla uygulanamayacak bir sistemdir, diyorlardı.

Bu eleştirilere yanıt olarak Küba toplumunun savunucuları, 1960'tan beri Birleşik Devletler'in uyguladığı sayısız ve acımasız yasakların dile getirilen sorunların oluşmasından sorumlu olduğuna işaret etmekteydiler. Buna karşın eleştirmenler, bunun Küba'yı savunanların sosyalist sistemlerindeki her başarısızlık için ileri sürdükleri bir bahane olduğunu söylüyorlardı. Bununla beraber, eleştirmenlerin bu iddialarını kanıtlamaları çok zordu. Birleşik Devletler'in her türlü yasağı kaldırması halinde Küba toplumunun kayıplarını geri kazanıp sürekli dünyanın en güçlü ulusunun saldırısına uğramaması durumunda sistemlerinin neleri başaracağını bekleyip görmemiz gerekiyordu.

George W. Bush yönetimi yaptırımları daha da çoğaltıp sertleştirdi. Washington Küba ile ticaret yapan ya da bu ülkeyle kültür ve turizm alanında ilişkilerini geliştirenlere daha katı misillemelerde bulundu; örneğin ABD Maliye Bakanlığı Küba'da şube açan Hollanda Karaip Bankası'nm hesaplarını dondurdu ve ABD firmalarmın ve bireylerinin Hollanda Bankası ile iş yapmasını yasakladı.

2003 yılında ABD Maliye Bakanlığı Baptist Birliği'ne kendi üyelerinin bazıları ve diğer kilise mensupları için Küba'ya dini bir gezi düzenlediği, yani orada para harcadığı için 34.000 Dolar ceza kesti. (George W. Bush bir ara, "ABD yasaları Amerikalıların zevk için Küba'ya gitmelerini yasaklıyor" demişti.[2])

Amerikan mahkemeleri ve resmi kurumlar ABD şirketlerinin ünlü Küba Cohiba purosu ile Havana Club rom markalarına el koymalarına yardımcı oldu.

Bush yönetimi Amerika'da internet hizmeti veren kuruluşlara bir not göndererek Küba dahil altı ülke ile bağlantı kurmamalarını istedi.[3] Bu Washington ve Amerikan şirketlerinin yıllar boyu Küba'nın internet faaliyetlerini kısıtlama gayretlerinin örneklerinden biridir. Buna karşın Küba karşıtları internette yaşanan sorunların hükümetin baskısından kaynaklandığını ileri sürerler.

ABD'de yaşayan Kübalıların ülkelerindeki ailelerine gönderebileceği paralar da kısıtlıdır; Washington bu kısıtlamayı Küba dışında hiçbir ülkeye uygulamaz. Soğuk Savaş'ın en zorlu dönemlerinde bile ABD'de yaşayanların Doğu Avrupa'daki Sovyet uydusu ülkelerde bulunan akrabalarına gönderdiği paralarda kısıtlama yapılmamıştır.

1999'da Castro, bu saldırganlık döneminin ilk kırk yılı boyunca gerçekleşen ekonomik zararların ve can kayıplarının karşılanması için ABD'nin 181,1 milyar tazminat ödemesi talebiyle bir dava açtı. Dava dosyasında Amerika 3.478 Kübalının ölümünden ve 2.099 Kübalının yaralanıp sakat kalmasından sorumlu tutuluyordu. O tarihten bu yana bu rakamlar tabiatıyla daha da arttı. Çeşitli boyutlarda uygulanan yaptırımlar, Küba için ulaşılması zor, pahalı ve çoğu kez olanaksız ve Küba'daki sağlık, ulaşım ya da sanayi faaliyetleri açısından vazgeçilmez olan dünyanın her tarafında bulunan çeşitli ürün ve servisleri kapsamakta; aynı zamanda da Amerikalıların ve Kübalıların başka ülkelerdeki mesleki toplantılara katılmasını engellemekte.

Küba'nın açtığı davanın sonucu belirsizdir. Bunun Birleşmiş Milletler nezdinde açılmış olduğu ve bir süre Güvenlik Konseyi'nin on beş üyesinden, tabii buna ABD de dahildir, oluşan BM Anti-Terörizm Komitesi tarafından ele alındığı bilinmektedir. Bu da bu konuda neden herhangi bir işlem yapılmadığını açıklamaktadır.

Yukarıda sözü edilenler, ABD'nin Küba halkma fiziksel, manevi ve ekonomik alanda reva gördüğü olağanüstü acıların sadece küçük bir örneğidir.

ABD'nin Venezüella gibi Küba'nın da affedemediği suçu, burada kapitalist modele bir seçenek oluşturan bir toplum yaratılması ve bunun ABD'nin burnunun dibinde gerçekleştirilmiş olmasıdır. Washington'un çıkardığı tüm zorluklara karşın Küba dünyanm her tarafında birçok halk ve hükümet için bir esin kaynağı olmuştur. (Kimi zaman düşünüyorum da, ABD'nin Batı yarıkürede hükümetlerini alaşağı etmek istediği bu iki ülkeden –Venezüella ve Küba'dan– başka ABD dışında tüm ulusu beysbola bu kadar tutkun olan bir yer bulunmaması ilginç değil mi?)

Uzun yıllardır Küba'yı irdeleyen Amerikalı yazar Karen Lee Wald gözlemlerini şöyle dile getiriyor: "Birleşik Devletler'de Küba'dakinden çok daha fazla kalem, şekerleme, aspirin vs. var. Öte yandan onlardaki sağlık, eğitim, spor, kültür hizmetleri, çocuklara ve yaşlılara sağlanan bakım, gurur ve onur bizdekinden çok daha gelişmiş durumda."

1996'da Birleşmiş Milletler'de konuşan Kübalı Başkan Yardımcısı Carlos Lage "Her gün dünyada 200 milyon çocuk sokaklarda yatıp kalkıyor. Bunların hiçbiri Kübalı değil" dedi.

Küba bir diktatörlük mü?

Önde gelen basın neden sürekli Küba'nın bir diktatörlük olduğunu ileri sürüyor? Sol kesimden bazıları da neden aynı şeyi söylüyor? Sanırım bu sonuncular böyle yapmazlarsa ciddiye alınmayacaklarından korkuyorlar; bu, Soğuk Savaş sonrası dünyadaki Komünistlerin Moskova'daki parti görüşüne uymaları yüzünden alaya alınmalarından kaynaklanıyor. Peki, Küba'nın diktatörlük olmak için neyi eksik ya da fazla? "Basının özgür olmaması" mı? Batı'da basının ne denli

özgür olduğu konusu bir yana bırakılsa bile, eğer bu bir ölçüt olarak alınacaksa, Küba bundan böyle herkesin dilediği gibi yayın yapmasına izin verildiğini ilan ederse ne olur? CIA'nın elindeki paranın –Küba'da her kesime destek veren gizli ve sınırsız CIA paralarının– ülkedeki basını sahiplenmesi ya da denetlemesi ne kadar zaman alır?

Küba, karşı çıkanları tutukladığı için mi bir diktatörlük? Amerikan tarihinin çoğu dönemlerinde olduğu gibi, son yıllarda da ABD'de birçok savaş karşıtı, işgalleri kınayanlar ve diğer protestocular tutuklandı. Bunların çoğu gözaltındayken polis tarafından dövüldü ve kötü muameleye maruz bırakıldı.

Şunu da unutmayalım: Küba hükümeti için Birleşik Devletler, ABD için el Kaide neyse odur, yalnızca çok daha güçlü ve yakındadır. Küba Devrimi'nden bu yana ABD ve ABD'de sürgün olan Castro karşıtı Kübalılar Küba'da New York ve Washington'da 11 Eylül 2001'de yaşananlardan çok daha fazla hasara ve kayba yol açmıştır. Bu nedenle –Amerikan hükümet görevlileri ile, özellikle ABD Çıkarları Bölümü aracılığı ile Havana'da son derece yakın politik ve mali bağlantıları bulunan– Küba karşıtları, Küba hükümetinde daima büyük kuşku ile karşılanacaktır. Amerikan hükümeti el Kaide'den para alan ve bu örgütün üyeleriyle birlikte mitinglerde boy gösteren Amerikalı grupları görmezden gelebilir mi? Son yıllarda Birleşik Devletler ABD içinde ve dışında el Kaide ile bağlantıları bulunduğu sanılan çok sayıda kişiyi tutuklamış ve bunu Küba karşıtları hakkında Küba'nın elinde bulunandan çok daha az kanıtla gerçekleştirmiştir. Küba'daki "siyasi tutukluların" hemen hepsi böyle karşıtlardan oluşmaktadır. Başkalarının Küba'nın güvenlik politikalarından kaynaklanan bir dikta şeklinde nitelendiği durumunu ben kendini savunma olarak isimlendiriyorum.[4]

Washington'un Küba karşıtlarıyla gerçekleştirdiği faaliyetler tamamen zararsız çabalar olarak mı görülecek? Bunlar kasıt içermiyor mu? Yaklaşık elli yıldır yaşadıkları yüzünden Küba'nın kendini sürekli tehdit altında hissetmemesi mümkün mü? Önlem almaktan kaçınabilir mi?

Küba'da eksik olan "serbest seçim" mi? Ülkede düzenli olarak yerel, bölgesel ve genel seçimler yapılıyor. Bu seçimlerde para hemen hiç rol oynamıyor; Komünist Parti dahil hiçbir parti politikası da, zira insanlar kişisel olarak adaylıklarını koyuyorlar. Burada da Küba'daki seçimler hangi ölçütlere göre değerlendirilecek? Amerikalılar durup düşündükleri takdirde, şirket paralarının yoğun bir biçimde harcanmadığı demokratik bir seçimin ne denli özgür olacağını ve nasıl gerçekleşeceğini hayal bile edemezler. Ralph Nader elli eyaletin oyunu alabilir, ulusal televizyon programlarına çıkabilir, medya reklamlarını tekelinde tutan iki parti ile boy ölçüşebilir miydi? Bunu başarsaydı belki kazanabilirdi ama öyle olmadı. Belki de Küba'da eksik olan, en fazla oyu alan başkan adayının her zaman kazanamadığı ABD'nin harika "ulusal kurul" sistemidir. Amerikalılar bu sistemin iyi bir demokrasi örneği olduğuna inanıyorlarsa neden onu yerel ve eyalet seçimlerinde de kullanmıyorlar?

Küba'da herkesin gizli oy kullandığı seçimler belediye meclislerini, bölge meclislerini ve ulusal meclisi oluşturmak için yapılır. Adaylar Komünist Partisi üyesi olarak değil vatandaş oldukları için belirlenir. Komünist Partisi seçimlerin hiçbir safhasında yer almaz. Tüm adaylar halka aynı şekilde tanıtılır; özgeçmişlerini ve niteliklerini belirten afişler hazırlanıp basılır ve bunlar en ayakaltı olan yerlere asılır. Belediye meclisinde her 20.000 kişi için bir delege vardır. Adayların seçilmek için oyların yüzde 50'sinden fazlasını alması gerekir. Bu ilk turda gerçekleşmezse seçim tekrarlanır. Ulusal

meclisin 609 üyesi devlet konseyi için 31 üye seçer. Konsey başkanı aynı zamanda devlet başkanı ve hükümetin başıdır. Fidel Castro olağanüstü nitelikleri yüzünden tekrar tekrar bu göreve seçilmiştir.

Küba'nın seçim sisteminin işleyişiyle ilgili fazla bilgim olmadığından bunun uygulanmasında ortaya çıkabilecek aksaklık ya da eksikliklerden söz edemem. Ama bunun mantığı, ruhu ve idealizmi dumura uğratan Amerikan seçim sisteminden daha beter olmasına imkân var mı? Sırf şu da ya bu şirket temsilcisini seçmek için adayların belirlenmesinde sahnelenen gösterişli toplantılardan can sıkıcı, hakaretlerle dolu kampanyalara, oylarm kullanılma ve sayılma süreçlerinde giderek artan kuşkulara kadar... Kübalılar buna hazır mı? En fazla paraya sahip olan adayların bundan yararlanmaya kalktığı bir seçim sistemi geliştirseler bile, CIA'nın dilediği kişiyi seçtirmek için sonu gelmez harcamalar yapmasına kim engel olabilir?

Boğanın tezeği

Havana'daki ABD Çıkarları Bölümü yoldan geçen Kübalıların dikkatini çekmek için binanın dış cephesinde yanıp sönen elektronik iletiler kullanıyor. Bunlardan birinde haftalık finans dergisi olan *Forbes*'un Fidel Castro'yu yaklaşık 900 milyon dolar serveti ile dünyanın en zengin yedinci devlet başkanı olarak belirlediği görüldü. Bu, yoldan geçen Kübalıları şaşkına çevirdi;[5] doğal olarak, sosyalist bir toplumun en adil gelir dağılımını sağlayan bir toplum olması gerektiğine inanılır. Siz de şaşırmadınız mı, sevgili okurlarım?

Bu ne demek oluyor? *Forbes*'un değerlendirmesinin neye dayandığını bilmek istersiniz. Anlaşıldığına göre, Çıkar Bölümü'nün bu iletiyi geçmeden iki ay önce *Forbes*, değerlendirmelerin "bilimden çok sanata" dayandığını beyan etmişti.

Dergideki yazıda, "Geçmişte" deniyordu "Fidel Castro'nun servetini tahmin etmek için Küba'nın yerel üretimin brüt yüzdesini esas almıştık. Bu yıl daha geleneksel değerlendirme yöntemleri kullanarak Castro'nun denetlediği devlete ait mal varlıkları ve şirketlerin yaptığı ticareti kıstas olarak kullandık." Dergide devletin kasasına giren perakende satışlar ve ilaç sanayi ile kongre merkezi gibi kuruluşlar örnekleniyordu.[6] İşte olan buydu. Hiçbir temeli yoktu. Amerikan devlet başkanı ABD askeri gücünü "kontrolünde bulundurduğuna" göre, Savunma Bakanlığı'nın tüm mal varlığını onun kişisel serveti olarak mı göreceğiz? İngiltere başbakanının kişisel serveti BBC'yi de içeriyor, öyle mi?

Çıkar Bölümü'nün yayınladığı bir başka ileti ise: "Özgür bir ülkede yurtdışına gitmek için izin almanız gerekmez. Küba özgür bir ülke mi?" idi. Bu da insanların beynini yıkamak amacını taşıyordu. Küba dışına seyahatle ilgili olarak hükümetin belli kısıtlamalar ya yasaklar uyguladığı, "özgürlüklerin" kısıtlandığı ima ediliyordu. Oysa, Kübalıların çoğunun yurtdışına çıkmasındaki en büyük engel parasaldır; buna güçleri yoktur. Paraları ve vizeleri varsa normalde her yere gidebilirler ama belli bir yıllık göçmen kotasına dahil değilseniz (her yıl yaklaşık 20.000) ABD vizesi almak çok zordur. Gene de bir Kübalı 90 millik denizi herhangi bir tekne ile geçmek için yaşamını tehlikeye atar ve salimen Florida'ya ulaşmayı başarırsa kendisine hemen oturma izni verilir çünkü o artık "komünizmin zulmünden kaçarak Amerika'da özgürlüğe kavuşmanın" parlak bir örneği olmuştur.

Eşitliği savunan fakir bir ülke olarak Küba vatandaşların askerlik yapmasını ya da sosyal hizmetlerde yer almasını öngörür. Göç etmeden önce, eğitilmiş profesyoneller tıbbiyede ya da diğer okullarda parasız okumuş olmalarının karşılığını ülkeye vermek zorundadır. Ve, kuzeyindeki iyi bilinen ülke

tarafından sürekli tehdit edilen Küba önlem almaya mecburdur: orduda ve istihbaratta görev yapan ya da önemli bilgilere sahip olanlar seyahat etmek için izin almak zorundadır; bu, dünyanın hemen her yerinde geçerlidir.

Amerikalılar Küba'ya gitmek için izin almak zorunda. ABD özgür bir ülke mi? Washington vatandaşların Küba'ya seyahat izni almalarını bir hayli zorlaştırmakta, özellikle siyasette sol eğilimliler için. Ben iki kez ABD Maliye Bakanlığı'na başvurdum ve her ikisinde de geri çevrildim.

"Uçuş yasağı" bulunan Amerikalılar hiçbir yere gidemez.

Bütün Amerikalılar ülkeden çıkmak için izin almak zorundadır. Yeterli sayıda olması gereken bu izin belgeleri yeşil renktedir ve üzerlerinde bir ABD başkanının ya da başka bir ünlü Amerikalının resmi bulunur.

Küba: sonu gelmez bir kum torbası

Şaşırmamak elimde değildi. 1 Ağustos 2006'da Ulusal Kamu Radyosu (NPR) haber sunucularından biri, Beyaz Saray'daki basın toplantısından gelen bir muhabirle konuşurken muhabir, başkanın bir soruya yanıt olarak ABD'nin İsrail'in Lübnan ve Gazze politikalarıyla hiçbir ilgisi bulunmadığını belirttiğini söyledi. Sunucu Alex Chadwick de muhabire "Beyaz Saray'ın her söylediğine inanılır mı?" diye sordu.

Bu, uzun süredir basın dünyasında oluşması beklenen kuşkuculuğun bir belirtisi miydi? Hayır, değildi. Bu öyküyü ben uydurdum. Gerçekte, muhabir, Küba hükümetinin Fidel Castro'nun ameliyat olacağını ve kardeşi Raul Castro'nun geçici olarak onun görevini üstleneceğini açıkladığını söylemişti. Bunun üzerine Chadwick, "Küba'nın her dediğine inanılır mı?" diye sormuştu.

İşin aslı şuydu: Jay Leno 7 Ağustos 2006'daki televizyon programında "Küba, Fidel Castro ile ilgili önemli bir tıbbi

kriz yaşandığını bildirdi. Anlaşıldığına göre sağlığı düzeliyor" demişti. Bir ABD başkanının ciddi bir rahatsızlıkla savaşırken bir Küba televizyonunun böyle bir yorum yaptığını düşünebiliyor musunuz?

Birleşik Devletler neden sürekli olarak Küba'nın sağlık sistemine saldırıyor?

2011 Ocak ayında dağıtım aracılığı yapan Amerika Birleşik Devletleri, Birleşmiş Milletler AIDS, Tüberküloz ve Malarya'ya Karşı Küresel Savaş Fonu'ndan 2011 yılının ilk çeyreği için Küba'ya tahsis edilen 4 milyar 207 milyon dolara el koymayı uygun gördü. BM Fonu, 150 ülkede bu üç öldürücü salgınla savaşmak amacıyla oluşturulmuş yıllık 22 milyar dolarlık bir programdır.[8]

Küba hükümeti "Bu kötü niyetli politika" dedi "Küba halkına sağlanan hizmetlerin kalitesini düşürmek ve 40.000 Kübalı sağlık görevlisinin yüzden fazla ülkeye tıbbi yardımda bulunmasını engellemek amacını gütmektedir." Paranın büyük kısmı, yaklaşık 5.000 HIV virüsü taşıyan hastaya verilen pahalı AIDS ilaçlarının Küba'ya getirtilmesinde kullanılmaktadır.[9]

Washington Küba'nın sağlık sistemini ve Havana'nın bunu başkalarıyla paylaşmasını, Küba'nın Üçüncü Dünya'da ve özellikle Latin Amerika'da dost ve yandaş kazanması olarak görüyor ve bu ABD'nin yıllardır sürdürdüğü Küba'yı tecrit etme politikasına tümüyle ters düşüyor. ABD son yıllarda Küba'nın uluslararası başarısını engellemek amacıyla bölgeye ABD Deniz Kuvvetlerinden *Comfort* gemisini gönderdi. Bir tankerden dönüştürülmüş olan, on iki ameliyathaneye ve 1.000 yataklı bir hastaneye sahip olan gemi Orta ve Güney Amerika'da yüz binlerce ücretsiz ameliyat gerçekleştirdi.

Bununla beraber, *Comfort*'un limanlara uğraması Amerika'nın bu yarıküredeki nüfuzunun artmasına önemli bir katkıda

bulunamayacak. Washington'daki ABD yanlısı politik araştırma grubu olan Inter-Amerikan Dialogue'un başkanı Peter Hakim, "ABD'nin Küba ve Venezüella ile bu şekilde rekabet edebilmesi zor" dedi. "Onları taklit etmeye çalışır gibi bir halimiz var. Kübalı doktorlar limanlarda birkaç gün kalmıyorlar; onlar yıllardır bu ülkelerde."[10]

Daha önce belirttiğimiz gibi, 2011'de WikiLeaks'de açıklanan Dışişleri Bakanlığı belgeleri bu konuyu da içermekte. Havana'daki ABD Çıkarları Bölümü'nden Michael Parmly Bağlantısızlar Hareketi konferansı öncesinde bir telgraf gönderdi. Burada sürekli olarak "Küba'nın tıp alanındaki efsanevi gücünü tuzla buz edecek insanlık öykülerini" araştırmakla uğraştığını belirtiyordu.

Michael Moore Dışişleri Bakanlığı'nın WikiLeaks'te yer alan başka bir telgrafmdan söz ediyor: "31 Ocak 2008'de Havana'da görevli bir Dışişleri bakanlığı yetkilisi uydurulmuş bir öyküyü Washington'daki merkezine gönderdi. Burada öne sürülen şuydu:

> [Görevliye göre] Küba yetkilileri Michael Moore'un *Sicko* adlı belgeselini kışkırtıcı bularak yasakladı. Her ne kadar film Küba'daki sistemi överek ABD sağlık sisteminin yetersizliğini ortaya koymak amacını güdüyorsa da, yetkililer, filmin gerçeği yansıtmadığını bildiklerinden halkın çoğunluğunun yararlanamadığı olanakların sergilenmesiyle kamuoyunda küçük düşme riskine girmek istemediler.

Moore 16 Haziran'da (telgraftan 7 ay önce) Associated Press'te "Küba Sağlık Bakanı Moore'un *Sicko* adlı yapıtının komünist sistemdeki 'insani değerleri' gösterdiğini söylüyor" başlığıyla yayınlanan habere dikkat çekiyor.

Moore ayrıca filmin 25 Nisan 2008'de ulusal televizyonda Küba halkına gösterildiğini belirtiyor. "Kübalılar filmi o kadar beğendi ki bu Küba'da dağıtılan ender Amerikan filmlerinden biri oldu. Şahsen ben bunun 35 mm'lik bir kopyasını Havana'daki Film Enstitüsü'ne gönderdim. *Sicko* ülkedeki her kente gösterime girdi."[11]

ABD ayrıca çocuklara genel anestezi uygulaması için mükemmel bir ilaç olan Sevoflurane ile özellikle önemli cerrahi müdahale gereken yaşlılarda çok yararlanılan Dexmetomidine'in Küba'ya satışını da yasakladı. Her iki ilaç da Amerikan firması Abbot Laboratories tarafından üretilmekte.

Limfoblastik lösemi hastası Kübalı çocuklar, ticari adı Elspar olan Erwinia L-asparaginasa'yı kullanamıyor, çünkü Amerikan ilaç firması Merck bu ürünü Küba'ya satmayı reddediyor. Washington ABD Merkezli Barış Kervanı Papazları'nın Küba'ya üç Ford cankurtaranı bağışlamasını da engelledi.

Dahası, Kübalılar anestezi ve hayata döndürme alanlarında ABD'de düzenlenen konferanslara katılmak için yaptıkları vize başvurularının reddedilmesine de bozuluyorlar. Bu, Kübalı anestezi uzmanlarının gerek bu alanda, gerekse ağır hastaların tedavisi ve acıların giderilmesinde uygulanan yeni yöntemlerle ilgili güncel bilgilere ulaşmasını engelliyor.

Buraya kadar belirtilenler, 28 Ekim 2009'da ABD'nin Küba sağlık sistemine karşı açtığı savaşla ilgili olarak Küba'nın Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na sunduğu raporda yer alan örneklerden bazılarıdır.

Son olarak, ABD'nin Kübalı Tıp Uzmanlarına Şartlı Göç Programı'nı (CMPP) ele alalım. Bu program çerçevesinde, yurtdışında hükümetleri adına hizmet veren Kübalı doktorların ülkelerini terk edip hemen ABD'ye göçmen olarak gir-

melerine destek sağlanıyor. *Wall Street Journal* 2011 Ocak ayında, 16 Aralık 2010 tarihine kadar altmış beş ülkedeki ABD konsoloslukları tarafından, eğitimleri mali güçlükler içindeki Küba hükümetince ücretsiz olarak karşılanmış 1.574 Kübalı doktora CMPP vizesi verildiğini açıkladı.[12] Ne gariptir ki bu program ABD Ulusal Güvenlik Kurumu tarafından başlatılmıştı. Bu da terörizme karşı kazanılmış bir başka zafer mi? Ya da sosyalizme karşı? Yoksa bunların her ikisi de aynı şey mi?

Amerikalı muhafazakârlarm Küba'nın Latin Amerika'da istek üzerine ücretsiz kürtaj yapan tek ülke olduğunu öğrendiğinde neler olacağını bir düşünün.

15 SOĞUK SAVAŞ VE KOMÜNİZM KARŞITLIĞI

Flaş haber! Soğuk Savaş Birleşik Devletler ile Sovyetler Birliği arasında bir mücadele değildi

Bu, Birleşik Devletler ile Üçüncü Dünya arasında bir savaştı. Üçüncü Dünya'daki tüm halklar ABD destekli baskıcı rejimlere karşı ekonomik ve politik değişimler gerçekleştirmeye ya da kendi ilerici hükümetlerini kurmaya uğraşıyorlardı. Bu özyönetim çabaları Amerika'da gücü elinde bulunduran seçkinlerin çıkarlarına aykırıydı; bu yüzden, Birleşik Devletler bu hükümetleri ve eylemleri bastırmak için harekete geçti; oysa Sovyetler Birliği bu senaryolarda hemen hiçbir rol üstlenmemişti. (Komplo teorilerine gülüp geçen insanların uluslararası bir komünizm komplosunun varlığına hiç sorgu sual etmeden inanmaları şaşılacak bir şeydir.) Doğal olarak Washington'daki yetkililer ekonomik ve politik değişimleri engellemek için müdahalede bulunduklarını açıklayamıyor, bu yüzden de bunu "komünizmle savaş", bir komünizm komplosuna karşı savaş, bağımsızlık ve demokrasi savaşı olarak nitelendiriyorlardı.

Tüm bunları geçenlerde *Washington Post*'ta yayımlanan El Salvador konulu bir makale yüzünden anımsadım. Makalede 1980-82 yıllarındaki iç savaşta karşı cephelerde yer almış iki adamdan söz ediliyordu Bunlardan biri, devletin emrinde askerliğini yapmış, halen de El Salvador'un ikinci

büyük kenti San Miguel'in belediye başkanı olan José Salgado idi.

Post'a göre, Salgado ordudaki patronlarının her türlü yıkıcı taktiklerini, hatta –tüm kentlerde– çocukların, yaşlıların, hastaların öldürülmesini büyük bir hevesle benimsemişti. Salgado'ya tüm bunların komünizmi yenmek amacını güttüğü söylenmişti. Oysa şimdi gördükleri, yaptıkları hatta neden savaştığı ile ilgili kuşkular besliyor. O dönemde ABD destekli, komünizmle mücadeleyi öngördüğü söylenen savaş, şimdi eski hükümet askerleri ve gerillalar tarafından bir ideoloji çatışması olarak değil yoksulluk ve temel insan hakları ile ilgili bir mücadele olarak görülüyor.

Salgado, "Biz askerler kandırıldık" diyor. "Bize komünizm tehdidi altında olduğumuz söylendi. Ama şimdi geriye baktığımda savaştıklarımızın komünistler olmadığını görüyorum; bizler yalnızca fakir köylüleri öldüren fakir köylülerdik." Salgado, bir zamanlar gerillaların komünizm hayalleri kurduğu kanısında olduğunu söylüyor ama şimdi iş ve politik yaşamda meslektaşları olan aynı kişilerin ne istediğini öğrenmiş bulunuyor: rahat bir yaşam, yükselme şansı, baskıdan kurtulmak. Bugün yaşananları görünce tüm bunlar daha fazla umutsuzluğa ve düş kırıklığına yol açıyor. Sergilenen tüm özverilere karşın El Salvador hâlâ batı yarımküredeki en yoksul ülkeler arasında. Birleşmiş Milletler'e göre El Salvadorluların yüzde 40'ından fazlasının günlük kazancı 2 dolardan az. Ülkede hâlâ şiddet ve yolsuzluk hüküm sürmekte. Kimileri, tüm bunlara değer miydi? diye soruyor. Salgado, "Kanımızı döktük, dostlarımızı öldürdük ama sonunda her şey eskisi kadar kötü" diyor. "Bir bu korkunç sefalete bakın, bir de bütün serveti elinde tutan bir avuç insana." Salgado'nun bir zamanlar savaştığı gerillalar da aynı kuşkuları taşıyor. Eski gerillalardan Benito Argueta düşlediği geleceğin gerçekleşmediğin-

den yakınıyor. İç savaştaki gerilla ordularının bazı kesimleri Marksist idi, diyor, ama onun silaha sarılması, babasının yalnızca birkaç kolon kazanmak için ölesiye çalıştığı çiftlikten ayrılması hiçbir ideolojiye bağlı değilmiş. Ayrıca arkadaşlarının Halkın Kurtuluş Ordusu'na katılmasında da herhangi bir ideoloji rol oynamamış. O, "bir parça toprak ve çocuklarının bir gün üniversiteye gidebilme olanağına kavuşması" uğruna savaştığını anımsıyor.

Salvador hükümeti, Washington'un yaklaşık 6 milyar dolarlık olağanüstü askeri yardımı ve eğitimi olmaksızın böylesine uzun ve yıkıcı bir savaşı sürdüremezdi. Savaş sırasında 75.000 Salvadorlu öldü; yirmi kadar Amerikan askeri savaşta hayatını kaybetti ya da yaralandı; günümüzde muhalifler hâlâ sağ kanat idam mangalarından korkmakta; El Salvador'da hemen hiç önemli bir sosyal değişim gerçekleşmedi; ülke ufak bir zengin sınıfın elinde; yoksullar hâlâ yoksul olmayı sürdürüyor. Ama bunun önemi yok; "Komünizm" yenilgiye uğradı ve El Salvador "Hür Dünya"nın bir parçası olmaya devam ediyor ve imparatorluğun sadık bir üyesi sıfatıyla Irak'a asker sevk ediyor.[2]

Bu geçmişte kalan bir olay değil. Kolombiya'da iç savaş hâlâ tüm şiddetiyle devam ediyor. Devletin askerleri ve sağcı başıbozuk ordular yıllardır Birleşik Devletler'in vazgeçilmez ve sonsuz askeri desteği ile "komünizm" ile, FARC gerillaları ile mücadeleyi sürdürmekte. Ölü sayısı El Salvador'dakini aştı. Bu, kaderin olağanüstü bir cilvesi, zira Kolombiya'da "komünist" damgası yemiş bir avuç yaşlı, yirmi ya da otuz yıl önce kendilerini Che Guevera onlusunun mirasçıları olarak görüyorlardı, oysa uzun süredir bu "sol-kanat" başıbozuk gücü harekete geçiren başlıca unsur, uyuşturucu kaçakçılığı ve adam kaçırmadan sağlanan kazançlar, öldürülen yoldaşlarının öcünü almak, hayatta kalmak ve yakalanmamak.

Günün birinde her iki taratan sağ kalanlar yukarıdaki Salvadorlular gibi duyguları ve pişmanlıkları dile getirebilir, tüm bunların ne anlam taşıdığını, ya da hiç değilse Birleşik Devletler'in ülkelerine karşı tutkulu ilgisinin nereden kaynaklandığını sorgulayabilir. (Unutmuş olanlar için Sovyetler Birliği'nin 1991'den beri var olmadığını anımsatalım.)

Ve bir gün Washington'un "Terörle Savaşı"ndan sağ kalanlar gerçek teröristlerin kim olduğunu merak edebilirler.

Amerikan söylence sanayi

Sovyetler Birliği 1939'da baş belası Nazi Almanya ile bir antlaşma imzaladı. Bu antlaşmanın tek amacı, birbirlerinden pek farklı olmayan Komünistlerle Nazilerin beraberce Polonya'yı parçalamasıydı.

1940'ta Sovyetler Birliği hiçbir gerekçe göstermeksizin üç Baltık devleti Litvanya, Latvia ve Estonya'yı işgal etti.

Sovyetler Birliği İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra hiçbir gerekçe göstermeksizin Doğu Avrupa'nın geri kalan kısmını işgal etti.

Görünüşe bakılırsa, tüm bunlar, Sovyetlerin hiçbir nedeni yokken yabancıları boyunduruk altına almayı arzulayan yayılmacı ve acımasız bir imparatorluk –uğursuz bir imparatorluk– olmasından kaynaklanıyordu. Sovyetler Birliği savaştan sonra barışçıl ve kardeş bir Avrupa oluşturmayı amaçlayan 1945 Yalta Anlaşması'nın iyi niyetli planlarını baltaladı.

Tüm bu masallar Amerikan basınında, okul kitaplarında ve halk öykülerinde yer alıyor. Oysa ben, resmi kayıtlara geçen bu öykülerin bazılarını düzeltmek istiyorum.

Batı propagandasının çoğu 1939'daki Sovyet-Alman barış antlaşmasından kaynaklanıyor. Burada, Batılı güçlerin, özellikle Birleşik Devletler ve Büyük Britanya'nın, Rusların

Hitler'e karşı Moskova ile ortak bir savunma anlaşması yapma isteğini sürekli olarak geri çevirmesi üzerine bu antlaşmayı imzalamak zorunda kaldığı gerçeği göz ardı ediliyor.[3] Rusların Hitler'in zaman içinde kendilerine saldıracağına inanmak için iyi nedenleri vardı; sahip olduğu efsanevi uluslararası istihbarat servisi bunlardan biriydi. (Öte yandan bu, ünlü 1938 Münih Konferansı'ndan sonra Adolf'u doğuya yönlendirmeye çalışan Batılı güçlerin çok işine geliyordu. Batılılar Nazileri yatıştırma politikası izlemiyor onlarla "gizli anlaşma" yapmış oluyordu; "yatıştırma politikası" ise yıllar boyu ayın en tehlikeli düşmanına karşı düzenlenen Amerikan askeri harekâtma gerekçe olarak kullanıldı.) Sonunda Sovyetler savunmalarını geliştirmek için zaman kazanmak amacıyla Hitler'le bir antlaşma imzalamak zorunda kaldı. (Bu arada Hitler Polonya'yı işgal planlarına odaklanmıştı.) Aynı şekilde Batılı "demokrasiler" Alman, İtalyan ve İspanyol faşistleri tarafından kuşatılmış olan sosyalist eğilimli İspanya hükümetine yardımda bulunmayı da reddettiler. Hitler bütün bunlardan önemli bir ders aldı. Faşizmin gerçek düşmanının Batı değil, komünizm ve sosyalizm olduğunu gördü. Stalin de aynı mesajı aldı.

Baltık devletleri 1721'den Birinci Dünya Savaşı sırasında gerçekleşen 1917 Rus Devrimi'ne kadar Rus İmparatorluğu'nun bir parçasıydı. Savaş 1918 Kasım'ında Almanların yenilgisiyle sona erince, muzaffer Müttefikler (ABD, Büyük Britanya, Fransa ve diğerleri) Bolşevizm'in yayılmasını engellemek için Alman ordularının Müttefiklerce sağlanan büyük askeri destekle bir yıl boyunca Baltık ülkelerinde kalmasına izin verdiler, bunu teşvik ettiler. Her üç cumhuriyette de Almanlar, dünya savaşı, devrim ve (Müttefiklerin müdahaleleri ile körüklenen ve sürdürülen) iç savaş nedeniyle bitap düşen ve bir oldu-bittiye karşı çıkma şansı bulunmayan Bolşevik devlete karşı bağımsızlığını ilan eden işbirlikçileri iktidara getirdi.

Palazlanmakta olan Sovyetler Birliği'nin geri kalanını kurtarmak gerekiyordu. Bu olumsuz durumdan propaganda fırsatı yakalamak isteyen Ruslar, anti-emperyalist ve özyönetim ilkeleri çerçevesinde Baltık cumhuriyetlerinden "gönüllü" olarak çekildiklerini ilan ettiler. Öte yandan Rusların Baltık devletlerini ülkelerinin bir parçası olarak görmeyi sürdürmesine ve yeterince güçlendikten sonra buralarda yeniden hak iddia etmeyi tasarlamasma şaşmamak gerek.

Yirmi beş yıl boyunca Batılı güçler 1914-18 Birinci Dünya Savaşı, 1918-20 "müdahalesi" ve 1939-45 İkinci Dünya Savaşı sırasmda üç kez Rusya'ya saldırdı ve yalnız iki dünya savaşı sürecinde 40 milyon yaşamın sönmesine sebep oldu. (Sovyetler Birliği en fazla kaybı kendi ülkesinde verdi, yurtdışında değil. Buau ileri sürebilecek başka güçlü devlet yoktur.) Batı bu saldırılar için Doğu Avrupa'yı kullandı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Sovyetlerin bu yolu kapamak istemesine şaşmamak gerek. Böyle bir durumda Amerikalıların bunu bir savunma hareketi olarak görmesi gerekir. Oysa Soğuk Savaş sırasmda böyle bir görüşe yer verilemezdi.

Yetmiş yıl boyunca Birleşik Devletler ister gerçek, isterse (çoğu kez) uydurulmuş olsun, Sovyetler Birliği'nin işlediği bu günahları ABD dış politikasının bir gerekçesi olarak kullandı. Böylece ABD'nin Kore ve Vietnam'daki iğrenç davranışları "komünizmle mücadele" olarak haklı gösterilmeye çalışıldı. Aynı şekilde, Kamboçya, Laos, Endonezya, Şili, Guatemala, Salvador, Nikaragua ve diğer yörelerdekiler de. (Şimdi ise "terörle mücadele etmekteyiz" ama bu da kapitalist, emperyalist güçlerin dünyaya hükmetme tutkusu ile ileri sürdüğü, benzer nedenlere dayanıyor.) ABD'nin dış politikasının korkunç uygulamalarma maruz kalmış vicdan sahibi kişilerin komünizm karşıtlığına karşı olmasına şaşmamak gerek.[4]

"Avrupa'da düzeni kurmak" için tasarlanan 1945 Yalta Anlaşması "tüm insanların diledikleri hükümet şeklini seçme hakkı olduğunu" onayladı. O zamandan bu yana bize bu asil anlaşmanın kötü ruhlu komünistler tarafından bozulduğu söylendi. Oysa aslında bu anlaşmaya aykırı davranan Stalin'den önce Birleşmiş Devletler ve İngiltere oldu; Avrupa'da savaş henüz bitmemişken Yunanistan'da iç savaşa büyük bir kuvvetle müdahale ederek Nazileri destekleyenlerin yanında yer aldılar ve onların Nazilere karşı savaşanları yenmesini sağladılar. Bu savaşçılar arasında (nefesinizi tutun, boğazınız tıkanmasın) "komünistler" bulunabilirdi.

Komünizm karşıtlığı hâlâ Amerikalıların zihnini pençesine almış durumda. Birkaç yıl önce Uluslararası Af Örgütü'nün ABD'nin işkence merkezlerini "günümüzdeki Gulag" olarak nitelendirmesi üzerine –Bush, Cheney ve Rumsfield ile basında– yükselen acı çığlıkları anımsayın. Sarsılmaz inançlı bir Amerikalı soğuk savaşçı için Birleşik Devletler'in Stalin Rusya'sı ile kıyaslanmasından daha çıldırtıcı ve aşağılayıcı bir şey olabilir mi?

Berlin Duvarı: bir başka Soğuk Savaş söylencesi

2011'de Berlin Duvarı'nın yapılmasının ellinci yıldönümünde Hür Dünya'nın Komünizm Despotluğu'na karşı kullandığı Soğuk Savaş klişeleri bir kez daha gün yüzüne çıkarıldı ve duvarın nasıl oluştuğuna dair öykü bir kez daha anlatıldı: 1961'de Doğu Berlin'deki komünistler baskı altındaki vatandaşların Batı Berlin'e ve özgürlüğe kaçmasını engellemek için bir duvar ördüler. Neden? Çünkü komünistler insanların özgür olmasını ve "gerçeği" öğrenmesini istemiyordu. Başka ne nedenleri olabilirdi ki?

Öncelikle, duvar yapılmadan önce binlerce Doğu Almanyalı her gün Batı'daki işlerine gidiyor, akşamları da Doğu'daki

evlerine dönüyorlardı. Başka birçoğu da alışveriş veya başka şeyler yapmak için gidip dönmekteydiler. Dolayısıyla kendi iradeleri dışında Doğu'da tutulmuyorlardı. Öyleyse duvar neden yapıldı? Bunun başlıca iki nedeni var.

(1) Batı, eğitim giderleri Komünist hükümet tarafından karşılanmış olan Doğu Alman profesörleri ve nitelikli işçileri ele geçirmek için başlattığı müthiş bir kampanya ile Doğu'nun başına bela kesilmişti. Bu, zaman içinde Doğu'da ciddi bir işgücü ve üretim krizine yol açtı. Bunun bir göstergesi olarak, *New York Times*'da 1963'te şu haber yayınlandı: "Batı Berlin, duvar yüzünden, her gün Doğu Berlin'den Batı Berlin'deki işyerlerine gidip gelen yaklaşık 60.000 nitelikli işçisinden yoksun kalarak büyük bir ekonomik kayba uğramıştır."[6]

1999'da *USA Today* şöyle yazıyordu: "Berlin Duvarı yıkıldığında (1989), Doğu Almanlar tüketim mallarının bollaştığı ve zorlukların yok olduğu özgür bir yaşam hayali kurdular. On yıl sonra bunların yaklaşık yüzde 51'i komünizm varken daha mutlu olduklarını söylüyorlar."[7] Bu anket daha önce yapılsaydı muhtemelen bu duyguyu dile getirenlerin sayısı yüzde 51'den fazla olacaktı, zira on yıl içinde Doğu Almanya'daki yaşamı özlemle anan çoğu kişi ölmüştü. Öte yandan, on yıl sonra bile, 2009'da *Washington Post* "Batılılar doğulu vatandaşların komünist dönemi özlemle anma eğilimlerinden bıkıp usandıklarını söylüyor" diye yazıyordu.[8]

Birleşme döneminden sonra doğuda yeni bir atasözü oluştu: "Komünistlerin Komünizm hakkında söylediği her şey bir yalandı ama kapitalizmle ilgili söyledikleri her şeyin doğru olduğu ortaya çıktı." Şunu da unutmayalım, Almanya'nın 1949'da iki devlete bölünmesi, Sovyetlerin değil, Amerika'nın kararıydı.[9]

(2) 1950'lerde Batı Almanya'daki Amerikan soğuk savaşçıları Doğu Almanya'da ülkenin ekonomik ve yönetimsel me-

kanizmasını bozmaya yönelik bir baltalama ve yıkma kampanyası başlattılar. CIA ve diğer ABD istihbarat örgütleri ve askeri kurumlar hem Batı'da hem de Doğu'da Alman eylemcilere donatım, eğitim ve parasal destek vererek Doğu Alman halkının yaşamını zorlaştırmak ve hükümete desteklerini zayıflatmak, komünistleri karalamak için çocuk suçlarından terörizme kadar uzanan çeşitli faaliyetlerde bulunmalarını sağladılar.

Bu olağanüstü bir girişimdi. ABD ve onun aracıları patlayıcılar, kundaklama, kısa devre bağlantılar ve benzeri yöntemler kullanarak santralleri, tersaneleri, kanalları, limanları, kamu binalarını, benzin istasyonlarını, kamu araçlarını, köprüleri vs. yıktılar; trenleri raydan çıkararak çalışanların ciddi biçimde yaralanmasına neden oldular, bir yük treninin on iki vagonunu ateşe verdiler ve öteki vagonların bağlantı noktalarını tahrip ettiler; yaşamsal önem taşıyan fabrika aygıtlarını bozmak için asit kullandılar, bir fabrikanın türbinine kum doldurarak durmasını sağladılar: bir kiremit fabrikasında yangın çıkardılar, fabrikalarda çalışanların işi yavaşlatma eylemlerine önayak oldular; bir kooperatif mandırasındaki 7.000 ineği zehirleyip öldürdüler; Doğu Alman okullarına gönderilen süt tozuna sabun koydular; tutuklandıklarında üstlerinde Doğu Alman liderlerini öldürmek için sigaralarda kullanmayı tasarladıkları büyük miktarda *cantharidin* zehri bulundu; siyasi toplantıları dağıtmak için koku bombası attılar, Doğu Almanya'daki Dünya Gençlik Festivali'ni baltalamak için ücretsiz konaklama vaat eden sahte davetiyeler yolladılar; sahte iptal ilanları dağıttılar; katılanların üzerine patlayıcılar ve yangın bombaları attılar; araba lastiklerini patlattılar; ortalığı karıştırmak, kıtlık yaratmak ve öfke yaratmak için çok sayıda yiyecek karnesi dağıttılar; sanayi alanında ve sendikalarda kargaşaya yol açacak düzmece vergi ihbarnameleri ve diğer

hükümet bildirileri gönderdiler... ve daha birçok faaliyette bulundular.[10]

Washington DC'de bulunan, tutucu soğuk savaşçıların oluşturduğu Woodrow Wilson International Centre for Scholars'ın hazırladığı bir Soğuk Savaş Uluslararası Tarih Projesi Çalışma Raporu'nda (No. 58, s. 9) "Ekli iki belgede görülebileceği gibi, Berlin'de doğu ile batı arasındaki sınırın açık oluşu, Doğu Almanya'da büyük çapta casusluk faaliyetine ve yıkıcı eylemlere yol açmış ve sınırın kapatılması Komünist devlete daha büyük güvenlik sağlamıştır" denilmektedir.

1950'ler boyunca Doğu Almanlar ve Sovyetler Birliği Birleşmiş Milletler'e bir zamanlar Batı'da müttefikleri olanlar hakkında belirgin sabotaj ve casusluk faaliyetleriyle ilgili şikâyette bulundular ve Batı Almanya'da bunlardan sorumlu tuttukları bürolarm isim ve adreslerini vererek kapatılmasını istediler. Şikâyetlerine kulak asan olmadı. Doğu Almanlar mecburen Batı'dan ülkelerine girişleri kısıtlamaya başladılar ve sonunda meşhur duvarı yapmak zorunda kaldılar. Bununla beraber, duvar yapıldıktan sonra bile doğudan batıya kısıtlı da olsa yasal göç devam etti. Örneğin, 1984'te Doğu Almanya 40.000 kişinin ülkeyi terk etmesine izin verdi. 1985'te Doğu Alman gazeteleri Batı'ya yerleşen 20.000'den fazla eski vatandaşın kapitalist sistemde düş kırıklığına uğradıkları için geri dönmek istediklerini yazdı. Batı Alman hükümeti son on yılda 14.300 Doğu Alman'm geri döndüğünü belirtti.[11]

Berlin Duvarı benzeri Amerikan basını

1975 Aralık ayında, Endonezya takımadalarının doğu ucunda bulunan Doğu Timor Portekiz sömürgesi olmaktan çıkma sürecinde iken, bir güç mücadelesi başladı. Soldaki Fretilin hareketi üstün geldi ve Doğu Timor'un Portekiz'den bağımsız olduğunu ilan etti. Dokuz gün sonra Endonezya Doğu

Timor'a saldırdı. Saldırı ABD Başkanı Gerald Ford ile Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'in Endonezya ziyaretinde Başkan Suharto'ya ABD yasalarına göre bir saldırıda kullanılması yasaklanan Amerikan silahlarını kullanma iznini vermesinin ertesi günü başladı. Oysa Endonezya Güneydoğu Asya'da Washington'un en değerli dostuydu ve zaten Birleşik Devletler solcu bir hükümete iyi gözle bakma yanlısı değildi.

Endonezya, Amerikan silahları ve diğer askeri yardımı sayesinde ve Birleşmiş Milletler'in diplomatik desteği ile, kısa sürede Doğu Timor'u tümüyle kontrolü altına almayı başardı. Uluslararası Af Örgütü 1989'a kadar Endonezya ordusunun, toplam nüfusu zaten 600 ila 700 bin arasında olan ülkede 200.000 kişiyi öldürdüğü tahmininde bulundu. Bu, tüm savaş tarihçesinde belki de en yüksek ölüm oranıydı.[12]

Başkan Ford'un 26 Aralık 2006'daki ölümünden sonra basında onun Doğu Timor'daki katliamda oynadığı rol hakkında tek bir satır çıkmaması ilginç değil mi? Lexis-Nexis ve diğer basın kaynaklarınca yapılan geniş bir araştırmada yalnızca okurlardan editöre yazılan birkaç mektupta bu konudan söz edildiği görülüyor; genelde diğer gazetelere oranla tartışmadan kaçınan Associated Press gibilerinde bu konuda tek kelime yok; yayınlanan haber programlarında da.

Bir de Augusto Pinochet'nin iki hafta önceki ölümünden sonra onun Şili'de Allende hükümetinin devrilmesinde ya da bunu izleyen kitlesel cinayetlerle işkencelerde oynadığı rolün basmda hiç yer almadığını varsaym. Ne gariptir ki Ford hakkında yazılanlar, Pinochet darbesinden bir yıl sonra söylediklerine de yer vermediler. Başkan Ford Birleşik Devletler'in Şili'de yaptıklarının "Şili halkının yararına ve de kesinlikle kendi çıkarımıza" olduğunu açıklamıştı.[13]

Soğuk Savaş sırasında Amerikan hükümeti ve basın Sovyetler Birliği'ni sıkıntıya sokan ve komünist basında yer almayan haberleri yayma fırsatını asla kaçırmadı.

Lincoln Gordon: Harvard'ın harika çocuğu ve işlediği insanlık suçu

Lincoln Gordon 2009 Aralık ayında 96 yaşındayken öldü. 19 yaşında Harvard'dan *iftiharla* mezun olmuş ve Rodos Uzmanı olarak doktorasını tamamlamıştı. 22 yaşında ilk kitabını yayınladı ve daha sonra Avrupa ve Latin Amerika'daki yönetim, ekonomi ve siyaset politikaları hakkında düzinelerce eser yazdı. 23 yaşındayken Harvard öğretim kadrosuna katıldı. Dr. Gordon İkinci Dünya Savaşı sürecinde Savaş Yönetim Kurulu üyeliğinde bulundu ve savaş sonrasında Marshall Planı programlarında üst düzey yöneticiler arasında yer aldı. Brezilya'da elçilik yaptı; Dışişlerinde ve Beyaz Saray'da önemli görevlerde bulundu, Woodrow Wilson International Centre for Scholar üyesi, Brookings Institution'da ekonomist, John Hopkins Üniversitesi rektörü olarak çalıştı. Başkan Lyndon B. Johnson Gordon'un diplomasi alanındaki hizmetlerini "deneyim, idealizm ve uygulanabilir kararlar almanın ender rastlanan bir birleşimi" olarak değerlendirdi.

Durumu anlıyorsunuz, değil mi? Harika çocuk, pırıl pırıl bir aydın, saygın bir yönetici, olağanüstü bir Amerikalı yurtsever.

Abraham Lincoln Gordon aynı zamanda, Brezilya'da 1964'te ılımlı solcu Joan Goulart hükümetini deviren askeri darbe sırasında faal rol oynayan ve Brezilya halkını yirmi yıldan fazla zalim bir diktatörlük altında yaşamaya mahkûm eden, Washington'un has adamıydı. İnsan halkları savunucuları, *desaparecidos*, "kayıplar" kavramının ilk kez Brezilya'daki askeri rejim sırasmda ortaya çıktığını ve bu rejimin işkence yöntemlerini Latin Amerika'ya yaydığını ileri sürerler. 2007'de Brezilya hükümeti 500 sayfalık bir kitap yayınladı. *Anımsama Hakkı ve Hakikat* ismini taşıyan bu kitapta sistemli olarak uygulanan işkenceler, tecavüzler ve yaklaşık 500 sol

kanat eylemcisinin kaybolması, cesetlerin ve işkence kurbanlarının resimleri ile birlikte açıklanıyordu.

Darbeden sonra Gordon Washington'a gönderdiği bir telgrafta –John Foster Dulles'ın dahi dile getirmekte zorlanabileceği bir yorumla– darbe yapılmamış olsaydı "Batı, Güney Amerika cumhuriyetlerini tamamen kaybedecekti" diyordu. (Aslında bu, Güney Amerika'nın güneyinin yıllarca bir karabasan yaşamasına, "Akbaba Operasyonu" ile doruğa ulaşan, CIA'nın desteklediği muhtelif diktatörlerin solcu avına çıkıp onları öldürmesine yol açan bir dizi faşist, komünizm karşıtı darbenin başlangıcıydı.)

Gordon daha sonra kongre önünde tanıklık yaptı. Brezilya'daki darbe ile ilişkisi olduğunu tümüyle reddederken, darbenin "yirminci yüzyılın ortasında özgürlük mücadelesinin tek ve en başarılı zaferi" olduğunu söyledi.

3 Nisan 1964'te, darbeden iki gün sonra Başkan Johnson ile Amerika İçişleri bakan yardımcısı olan Thomas Mann arasındaki telefon görüşmesine bir göz atalım:

> MANN: Umarım Brezilya konusunda siz de benim kadar mutlu olmuşsunuzdur.
> LBJ: Evet, oldum.
> MANN: Bence bu, son üç yıl içinde yarımkürede cereyan eden en önemli olay.
> LBJ: Umarım bizi cehenneme yollamak yerine onurlandırırlar.

Bu yüzden, bundan sonra Harvardlı bir harika çocukla karşılaştığınızda, hangi görevde olursa olsun, hatta –diyelim ki– Birleşik Devletler Başkanı bile olsa, ona olan hayranlığınızda temkinli davranmaya çalışın. Bu gelip geçici "liberal", "harika ve parlak" davranışlar yerine, yıllar boyu değişme-

yen ABD dış politikasına odaklanın. Amerika'nın geçmişinde, bugününde ve geleceğinde düzinelerce Brezilya ve Lincoln Gordon'lar var. Bunlar, Enron, AIG ve Goldman Sachs'ın başında bulunan adamların diplomasideki eşdeğerleridir.

Doğal olarak tüm dış politika görevlilerimiz böyle değil. Bazıları daha beter. Dante'yi okuyan, Yale mezunu, yurttaşlık erdemlerine sahip kişiler Nazileri başa geçirdiler, demokratik seçimleri yönlendirdiler, farkında olmayan kişilere LSD verdiler, binlerce Amerikan vatandaşının mektuplarını açıp okudular, hükümetleri devirdiler, diktatörleri desteklediler, katliamları planladılar ve Domuzlar Körfezi felaketini düzenlediler. Eleştirenlerden biri, "Ne uğruna?" diye sordu. "Yurttaşlık erdemi değil, imparatorluk uğruna."[15]

Casusluktan hüküm giyen Alger Hiss'in sözlerini anımsayın: hapishane "Harvard'da geçirilen üç yıl kadar etkin bir ıslah olma yeridir."

Komünizm karşıtlığı: kaçırma tarihçesi

Ölümün gerçeğe ulaşma anı olduğuna inanırız. Ölen kişi ne denli yalanlarla dolu bir yaşam sürmüş olursa olsun, Yaradan'ın karşısına çıktığında hayatının gerçek, utanç verici yanları ortaya dökülür. Ya da öyle olmalı; ölüm, sicil kaydının düzeltilmesi için son şanstır. Oysa Amerikan dış politikasında önemli bir rol oynamış kişilerin ölümü bu işlevi nadiren yerine getirir; dış politikanın temizlenmiş versiyonu ve ölen kişinin bunda oynadığı rol onun ölüm ilanında ve Texas Eyaleti'nce onaylanmış Amerikan tarih kitaplarında yer alır. Yukarıda Lincoln Gordon'un ölümüne ve ölüm ilanlarında Brezilya'da insanlığa karşı işlediği suçlardan bilinçli olarak söz edilmemesine değindim. Bundan bir süre sonra, Başkan Kennedy tarafından Yakın Doğu ve Güney Asya sorunlarından sorumlu devlet bakan yardımcılığına getirilen ve daha

sonra Yunanistan elçisi olan Talbot Phillips öldü. 1967'de CIA ile yakın bağlantısı olan Yunan ordusu ve istihbarat servisi, George Papandreou'nun başkanlık ettiği ve oğlu Andreas Papandreou'nun bakanlık yaptığı ilerici hükümeti devirdi. Bunu izleyen yedi yıl boyunca Yunan halkı büyük baskı ve işkence altında yaşadı. Talbot'un ölüm ilanında şunlar yazıyor:

> Dr. Talbot, tanklar Atina sokaklarında ilerlerken yatağında uyumaktaydı ve Silahlı Kuvvetler radyosu sabah 6:10'da ordunun yönetimi ele geçirdiğini ilan ettiğinde son derece şaşırdı. Dr. Talbot, 1969'da yurda dönmeden az önce *New York Times*'a sert bir dille bu olayda Birleşik Devletler'in tümüyle tarafsız kaldığını açıkladı. "Bu ülkede son iki yıldır yaşanan olayların tırmanışında Amerika'nın hiçbir dahli ve bilgisi bulunmadığından emin olabilirsiniz."[16]

Darbe sırasında Andreas Papandreou tutuklandı ve sekiz ay hapis yattı. Serbest bırakıldıktan sonra eşi Margaret ile ABD'nin Atina büyükelçisi Talbot'u ziyarete gitti. Papandreou bu konuda daha sonra şunları anlattı:

> Talbot'a darbe gecesi Yunanistan'da demokrasinin ölümünü engellemek için Amerika'nın müdahale etme olasılığının bulunup bulunmadığını sordum. Bu konuda hiçbir şey yapmalarının mümkün olmadığını söyledi. Sonra Margaret çok kritik bir soru yöneltti: Ya bu darbeyi yapanlar Komünist ya da Solcu olsaydı? Talbot bunu duraksamadan yanıtladı. "O zaman tabii ki müdahale ederler ve darbeyi bastırırlardı."[17]

1999 Kasım ayında Yunanistan'ı ziyaretinde Başkan Bill Clinton duygu dolu bir konuşma yaptı:

> 1967'de cunta hükümeti ele geçirdiği zaman Birleşik Devletler kendi çıkarından çok Soğuk Savaş'ı sonlandırmayı ön planda tuttu. Bu, bizim demokrasiyi destekleme yükümlülüğümüzden kaynaklanıyordu. Zaten Soğuk Savaş'a girmemizin nedeni de buydu. Bunu anlamamız büyük önem taşıyor.[18]

Clinton'un bu şaşırtıcı itirafı, Phillips Talbot'un *New York Times*'a şu yazıyı göndermesine yol açtı:

> Başkan Clinton'a saygım sonsuzdur ama Amerika'nın 1967'de Yunanistan'daki darbeyi desteklediğini ima etmesi hatalıdır. Darbe Yunanistan'da siyasi rakiplerin gerçekleştirdiği bir olaydı ve her açıdan Amerika'nın çıkarlarına aykırıydı. ... Bazı Yunanlılar Birleşik Devletler'in sivil bir hükümet oluşturabileceğini ileri sürdüler. Aslında bizim, ne kadar kötü olursa olsun, cuntayı devirmeye ne hakkımız nê de olanağımız vardı.[19]

Ya da Bart Simpson'un deyimiyle, "Bunu yapan ben değilim, kimse bunu yaptığımı görmedi, hiçbir şeyi kanıtlayamazsınız!"

Talbot'un *New York Times*'da çıkan yazısını okuduktan sonra New York'taki adresine Andreas Papandreou'nun bu konuda söylediklerini anımsatan bir mektup gönderdim. Hiçbir yanıt alamadım.

Doğal olarak, Brezilya ve Yunanistan olayları Soğuk Savaş sırasında Birleşik Devletler tarafından birçok solcu hükümetin devrilmesi ve devrimci hareketlerin bastırılması alanında sadece iki örnektir. Bunlar için ileri sürülen gerekçe ise, Amerika'nın bu güçleri harekete geçiren –bize öyle söyleniyordu– uğursuz Sovyet komünizmini alt etmeye ahlaki

hakkı ve yükümlülüğü olduğu idi. Bu bir söylenceden ibaretti. Bolşevizm ve Batı liberalizmi halk devrimlerinin çoğuna karşı birlikte hareket ediyorlardı. Rusya devrimciliği bugüne değil, geçmişe dayanan bir ülkeydi. Sovyetler Küba'daki Castro-Guevera radikal coşkusundan bile tedirginlik duyuyorlardı. Stalin böyle adamları hapse attırırdı.

Bir soğuk savaşçının karabasanı

Jack Kubisch 7 Mayıs 2007'de Kuzey Carolina'da öldü. Belki de adını hiç duymadınız. O, Meksika, Fransa ve Brezilya'da görev yapmış bir Dışişleri bakanlığı elemanı ve Yunanistan elçisiydi. 11 Eylül 1973'te Şili'de demokratik seçimlerle işbaşına gelen Salvador Allende'yi deviren askeri darbe sırasında, Kubisch Amerika İçişleri Bakan Yardımcısı'ydı.

Darbenin ardmdan Kubisch ABD'nin bu işin içinde olduğunu ileri süren suçlamaları yadsımakta zorlandı. Savunması şöyleydi:

> Şili'de askerin başa geçmesi bizim çıkarımıza değildi. Allende'nin süresini tamamlayıp ülkeyi ve Şili halkını tümüyle mahvetmesi daha iyi olurdu. O zaman sosyalizm tümüyle karalanabilirdi. O zaman insanlar sosyalizmin işe yaramadığını anlardı. Yaşanan olaylar bu dersi almayı engelledi.[20]

Bunu bir kez daha okuyun. Bu, üst düzey bir görevlinin ABD dış politikasının gerisinde yatan ideolojiyi açıkça ortaya koyduğu en özlü ve açık ifadedir. Allende'nin politikalarının Şili'yi yıkıma götürdüğü biçiminde bir yanılgıya dayanmasına karşın –hiç de öyle bir durum yoktu— Kubisch'in sözleri ABD dış politikasının temel hedefini ortaya koyuyor: kapitalist modele karşı başarılı bir örnek oluşturabilecek bir toplu-

mun gelişmesini önlemek. Az gelişmiş ülkelerin birçoğu böyle bir amaç taşıdıkları için Soğuk Savaş sırasında Washington tarafından cezalandırılmıştır; Küba hâlâ cezalandırılmaktadır; böyle toplumlarının hedeflerine ulaşmak yerine "tümüyle mahvolmaları" çok daha iyidir.

Washington'un gözünde en büyük sapkınlık Üçüncü Dünya'da gerçek bağımsızlık arayışıdır. Salvador Allende durumunda, bağımsızlık son derece tahrik edici bir giysiye bürünmüştü; anayasal olarak seçilmiş, anayasaya saygılı bir Marksist. Buna göz yumulamazdı. Bu, komünizm karşısına dikilen kaleyi temelinden sarstı. Yıllar boyu büyük bir titizlikle oluşturulan doktrin, "komünistlerin ancak güç kullanarak ve aldatmaca ile başa geçebileceği, ancak terörle ve insanların beynini yıkayarak iktidarda kalabileceği" inancı yerle bir olmuştu. Washington'daki ideologlar için iktidardaki bir Marksist'ten daha beter ancak bir tek şey olabilirdi: iktidara *seçilmiş* bir Maksist'in gelmesi.

Dr. Strangelove

1962'de Küba'da baş gösteren Füze Krizi hakkında sayısız kitap yayınlandı. Bunların hiçbirini okumadım. Şimdi yeni bir tane çıktı; *Washington Post* yazarı Michael Dobbs'un kaleme aldığı *Geceyarısına Bir Dakika Var.* Bunu da okumayacağım. Bu kitaplarm yazılmasının ve basılmasının nedeni açık: Dünyaya Birleşik Devletler ile Sovyetler Birliği'nin bir nükleer savaşa ne kadar yaklaştığını göstermek! Tarihçi ve Başkan Kennedy'nin danışmanı Arthur Schlesinger, Jr. bunu "insanlık tarihindeki en tehlikeli an" olarak tanımladı.[21] Ama ben buna asla inanmadım. Böyle bir korku, iki ülkeden birinin ya da her ikisinin nükleer silahlarını karşısındakine doğrultmaya hazır olduğu inancından kaynaklanıyor. Oysa bu KKY —karşılıklı kesin yıkım— gerçeği yüzünden asla söz konusu

değildi. 1962'ye gelindiğinde Birleşik Devletler'in ve Sovyetler Birliği'nin nükleer silahları o kadar gelişmişti ki beklenmedik bir saldırı düzenlese bile süper güçlerin hiçbiri ötekini bir füze saldırısı ile alt edemezdi. Karşılık göreceği kesindi, ya da kesin gibiydi. Bir nükleer savaş başlatmak intihar olurdu. Japonlar nükleer bombalara sahip olsalardı Hiroşima ve Nagasaki yıkıma uğramazdı.

Rus lider Nikita Kruşçef sadece eşitlik peşindeydi. ABD'nin zaten Türkiye'de füzeleri ve bombardıman uçağı üsleri, Batı Avrupa'da ise Sovyetler Birliği'ne yönelik başka füzeleri vardı. Kruşçef daha sonra şöyle yazacaktı:

> Amerikalılar ülkemizi askeri üslerle çevreledi ve bizi nükleer silahlarla tehdit etti; şimdi düşman füzelerinin üzerlerine çevrilmiş olmasının nasıl bir duygu olduğunu görüyorlar; biz onların yaptığının ufak bir örneğini sergiliyoruz. ... Aslında Birleşik Devletler'in bizimle ahlaki ya da yasal bir kavgası yok. Biz Kübalılara Amerikalıların yandaşlarına verdiklerinden fazlasını vermedik. Bizim de Amerikalılarla eşit haklarımız ve olanaklarımız var. Uluslararası alandaki davranışlarımız Amerikalıların uyduğu aynı kurallar ve kısıtlamalar çerçevesindedir.[22]

Truman'dan beri hemen her başkan asker ya da sivil bir Dr. Strangelove tarafından işler kötüye gittiğinde Bomba'yı kullanmaya özendirildi; birçok ülkede sorun çıkaran "komünist piçleri" yok etmek amacıyla, hiçbir neden olmaksızın, Kore'yi, Vietnam'ı, Küba'yı veya doğrudan doğruya Sovyetleri bombalamaya kışkırtıldı. Ve hiçbir başkan bu dolduruşa gelmedi. Bunu yapmaları delilik olurdu. Bu yüzden, Saddam Hüseyin'e ve İran'a sahip oldukları varsayılan silahların tümüyle yok edilmesi gerektiği konusunda savurdukları teh-

ditler sadece laftan ibaret kaldı. Ne Hüseyin ne de İranlılar deli değillerdi. Aynı şeyi Usame bin Ladin ve Dick Cheney gibi günümüz liderleri hakkında söyleyemem. Sonuncusu gerçek bir Dr. Strangelove'dır.

Soğuk Savaş, Armageddon görüşü için harika bir ortamdı. İşte, 1960 Aralık ayında ABD generali Thomas Power'ın nükleer savaş ve ABD'nin ilk saldırısı ile ilgili söyledikleri: "Tek amaç, bu orospu çocuklarını *öldürmek!* Savaşın sonunda geride iki Amerikalı ve bir Rus sağ kalsa bile, biz yenmiş olacağız!" Bunu duyan biri, "Bari sağ kalanlardan biri erkek biri kadın olsa" dedi.[23]

Japonları barışseverlikten kurtarmak

> Japon halkı, adalet ve düzene dayalı uluslararası bir barış sağlamak amacıyla bir ülkenin egemenlik haklarını korumak ya da uluslararası bir anlaşmazlığa son vermek için savaşa başvurmayı reddediyor... Bu hedefe ulaşmak amacıyla deniz ve hava kuvvetlerini ve diğer savaş olanaklarını asla harekete geçirmeyecekler. Devlet, saldırganlığı asla kabul etmeyecektir. (1947 Japon Anayasası'nın 9. Madde'si Japon halkının çoğunluğu tarafından benimsenmektedir.)

İkinci Dünya Savaşı'nın zaferle sonuçlanması ve Amerika'nın General Douglas MacArthur'un bizzat yönettiği Japonya'yı işgali, 1947 anayasasının oluşmasında önemli bir rol oynadı. Öte yandan, 1949'da komünistlerin Çin'de yönetimi ele geçirmesinden sonra ABD komünizm karşıtı kampta güçlü bir Japonya'nın varlığını yeğledi. Bundan sonra sürekli geri adımlar atıldı... MacArthur'un kendisi "ulusal bir polis gücü oluşturulması" emrini verdi; bu gelecekteki Japon or-

dusunun çekirdeği olacaktı... 1956'da Tokyo'yu ziyaret eden ABD Dışişleri Bakanı John Foster Dulles Japon yetkililere şunları söyledi: "Geçmişte Japonya Ruslardan ve Çin'den üstün olduğunu gösterdi. Artık Japonların kendilerini bir kez daha bir Büyük Güç olarak görmeleri ve öyle davranmalarının zamanı geldi."[24] Birçok ABD-Japon güvenlik ve savunma işbirliği anlaşmaları imzalandı, örneğin Japonlar askeri teknolojilerini ABD ve NATO'nunkilerle birleştireceklerdi... ABD yeni gelişmiş askeri uçaklar ve destroyerler sağlayacaktı... ABD'nin Asya'da sık sık giriştiği askeri manevralarda Japonlar lojistik destekte bulunacaktı... ABD Japonya'yı sürekli olarak askeri bütçesini ve silahlı kuvvetlerini artırmaya zorladı... Japonya'da Japon silahlı kuvvetlerinin koruması altında yüzden fazla ABD askeri üssü oluşturuldu... ABD ile Japonya birçok ortak askeri tatbikat yaptı ve bir füze savunma sistemi üzerinde araştırma yürüttü... 2001'de ABD'nin Japonya büyükelçisi şöyle diyordu: "Bence dünyadaki mevcut koşullar Japonların 9. Madde'yi yeniden yorumlamasını ya da tanımlamasını gerektiriyor."[25] Japonya, Washington'un baskısıyla, 2002'deki Afganistan seferi sırasında ABD ve İngiliz savaş gemilerine yakıt ikmali için birçok gemisini Hint Okyanusu'na gönderdi ve daha sonra Amerika'ya destek olmak için Irak'a savaşçı olmayan yani cephe gerisinde hizmet edecek birlikler sevk etti... 2004'te ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell, "Eğer Japonya dünya sahnesinde önemli bir rol oynamak ve Güvenlik Konseyi'nin faal bir üyesi olmak ve bunun öngördüğü sorumlulukları üstlenmek istiyorsa, 9. Madde bu açıdan incelenmelidir" diyordu. [26]

Tüm bunların sonucu ya da göstergesi, 1999'da milli marş olarak kabul edilen bir İkinci Dünya Savaşı şarkısı çalmırken ayağa kalkmayı reddettiği için okuldan okula sürülen, açığa alınmakla, maaş kesintisiyle ve işten çıkarılmakta tehdit edi-

len 54 yaşındaki Japon öğretmen Kimiko Nezu'nun yaşadıklarıdır. Bunu yapmasının nedeni, marşın Japonya'da imparatorun "sonsuz hükümranlığını" dile getiren, İmparatorluk Ordusu'nun söylediği marş olmasıydı. 2004'teki mezuniyet törenlerinde 198 öğretmen bu marş söylenirken ayağa kalkmayı reddetti. Bunlara verilen para cezaları ve disiplin uygulamaları sonucunda ertesi yıl yalnızca Nezu ve 9 öğretmen protestoyu sürdürdü. Daha sonra Nezu'nun ancak bir başka öğretmenin hazır bulunduğu sınıflarda öğretim yapmasına izin verildi.[27]

Almanların da öldürmeyi öğrenmesi gerekiyor

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin dış politikasına uygun olarak, Japonlar barışsever anayasa ve dış politika ilkelerinden arındırılıp bir askeri güç haline getirilirken, Birleşik Devletler bu savaştaki en büyük düşmanı için de aynı hedefleri belirlemişti. Oysa son gelişmeler Washington'un Almanya'nın imparatorluk emrine girmekteki isteksizliği karşısmda sabrının tükenmekte olduğunu gösteriyordu. Almanya Irak'a askeri güç göndermeyi reddetti ve Afganistan'a yalnızca savaşçı olmayan birlikler gönderdi. Bu Pentagon'daki savaş tutkunları ve onlarm NATO'daki yandaşları için yeterli değildi. Almanya'nın önde gelen dergisi *Der Spiegel*'de şu satırlar yayınlandı:

> Washington'daki bir toplantıda Bush yönetimi yetkilileri Afganistan'la ilgili konuşmalarında Alman-Amerikan ilişkilerinde Almanya'yı temsil eden Karsten Voigt'ı kınadılar: "Yeniden yapılanmayı ve barışı savunuyorsunuz ama tatsız işleri bize bırakıyorsunuz... Almanların öldürmeyi öğrenmesi gerek."

NATO karargâhındaki bir Alman subaya bir İngiliz subayı, "Her hafta sonu ülkemize iki metal tabut gönderiyoruz; siz Almanlar ise renkli kalemler ve yün battaniyeler dağıtıyorsunuz" dedi. Kanadalı bir NATO yetkilisi ise "Almanların artık yatakhanelerinden çıkıp Taliban'ın nasıl öldürüleceğini öğrenme zamanı geldi" dedi. İngiliz milletvekili ve Avam Kamarası Savunma Komitesi başkanı Bruce George şu görüşü ileri sürdü: "Kimileri çay ve bira içiyor, diğerleri ise yaşamlarını tehlikeye atıyor." Ve Quebeck'te Kanadalı bir yetkili Alman yetkilisine "Biz ölüler veriyoruz, siz bira içiyorsunuz" dedi.[28]

Bütün bu sözlere rağmen, İkinci Dünya Savaşı'nın sonundan beri Almanlar birçok bağlamda katil ve canavar Nazi yaftasından kurtulmayı da başaramadılar.

"Hür Dünya"nın, Taliban ve Iraklı asilerin barış içinde yaşadıklarını söyleyerek onlarla alay edeceği günler de gelecek mi acaba?

İnsan asla uçamayacak

Soğuk Savaş hâlâ sürüyor. Çünkü bunun temelini oluşturan ideolojik anlaşmazlıklar sona ermedi. Çünkü sona eremiyor. Kapitalizm var olduğu sürece, onun gereği olan kazanımlar insanlardan ve çevreden daha fazla önemsendiği sürece, kazığı yiyenler daha iyi bir şeyler araştırmak zorunda.

Bu yüzden, Venezüella Devlet Başkanı Hugo Chavez "sosyalist devrimini" hızlandırmak için telefon ve elektrik şirketlerini devletleştirme planlarını açıkladığı zaman Kapitalizmin Merkezi olan Beyaz Saray'ın basın sözcüsü Tony Snow derhal karşı saldırıya geçti: "Devletleştirme dünyada başarısızlığın simgesi olarak eskiden beri yenilgilerle dolu bir tarihe sahiptir. Venezüella halkının yanındayız ve bunun onlar için mutsuz bir gün olduğu kanısındayız."[29]

Snow muhtemelen kapitalizmin Soğuk Savaş sırasında sosyalizmi yenilgiye uğrattığı kanısındaydı. Üstün bir görüşün zaferi. Başkentteki oğlanlar sosyalizmin ölümünü martini kadehlerini kaldırarak kutluyorlar. Bu sözcük artık terbiyeli konuşmalarda yer almıyor. Ayrıca geçen yüzyıldaki bütün önemli sosyalist deneyimlerin yolsuzluklara bulaştığını, yıkıcı faaliyetlerin hedefi olduğunu, yolundan saptırıldığını, dengesizleştirildiğini ya da baskıya maruz kaldığını, alaşağı edildiğini, bombalandığını, işgale uğradığını... ya da Birleşik Devletler'ce yaşamasının engellendiğini kimsenin fark etmeyeceğini umuyorlar... Rus Devrimi'nden Küba'ya, Nikaragua'daki Sandinistlerden Salvador'daki FMLN'ye, Komünist Çin'den Granada, Şili ve Vietnam'a kadar, hiçbir sosyalist yönetim ya da eylemin gelişmesine ya da kendi ayakları üstünde durmasına izin verilmedi; kimse yurtdışındaki güçlü düşmana karşı aldığı önlemleri gevşetecek ve ülkesinde özgürce ve rahatça yaşayacak kadar kendini güvende hissetmedi. Hatta Guatemala, İran, İngiliz Ginesi, Sırbistan ve Haiti gibi, kapitalizm aşığı olmayan ve başka yöntemler arayışında bulunan eski sosyal demokratlar bile Sam Amca'nın hapını yutmak zorunda kaldı.

Bu Wright kardeşlerin ilk uçuş deneyimlerinin otomobil endüstrisinin baltalaması ile başarısızlığa uğramasına benziyor. Ve namuslu, Allah korkusu taşıyan Amerika halkı bunu izledi, sonuçlarını gördü, başlarını sallayıp ciddi ciddi: İnsan asla uçamayacak dedi.

Tony Snow bizim hükümetin büyük ve önemli şeyleri gerçekleştirmek yolunda özel sektörle boy ölçüşemeyeceğine inanmamızı istiyor. Ama bu gerçekten böyle mi? Bir an aklımızı çalıştıralım ve yetiştirilme tarzımızı bir yana bırakarak Amerikan hükümetinin aya insan gönderdiğini, büyük barajlar kurduğunu, harika parklar yaptığını, kocaman bir

ülkede karayolları sistemi oluşturduğunu, Barış Gönüllülerini örgütlediğini, inanılmaz bir askeri güç (bunun ne için kullanıldığını bir an için göz ardı ederek) ve sosyal güvenlik sistemi, sağlık sistemi, banka hesapları için sigorta, şirketlere karşı emekli fonlarının korunmasını, Çevre Korunma Ajansını, Ulusal Sağlık Kurumlarını, Smithsonian'ı ve daha birçok olanakları yarattığını anımsayalım. Kısacası, hükümet yapmak istediklerinde ya da özellikle iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili olarak sendikaların ve benzeri kurumların istediklerini yerine getirmekte, gıda üreticilerini içerikle ilgili yeterli bilgi vermeye zorunlu kılmakta başarılı olmuştur.

George W. Bush görevi devraldığında başlıca hedeflerinden biri federal görevlilerin üstlendiği işlerin özel taşeronlar tarafından daha iyi yapılıp yapılamayacağını incelemek oldu. Bush bunu yönetimin en büyük önceliği olarak tanımlıyordu. 2005 yılının sonunda yaklaşık 50.000 kamu çalışanının durumu gözden geçirildi. Ve federal görevlileri işle ilgili yarışmaların yüzde 80'inden fazlasmda başarılı oldu.[30]

Amerikan halkına bildikleri fakat Tony Snow'un söyledikleri yüzünden unutmaya yeltendiklerini anımsatmak gerekiyor: halk daha *fazla* ya da *eksik* bir hükümet istemiyor; *büyük* ya da *küçük* bir hükümet istemiyor; yalnızca *kendilerinden yana* bir hükümet istiyor.

Bu arada, Tony, Sovyetler Birliği'nin son yıllarında yaşayan halk, "devletleştirmenin başarısız olduğu" ekonomi içinde, gem vurulmamış kapitalizmin sağlayabileceğine oranla daha uzun ve çok daha kaliteli bir yaşam sürüyordu.

> Bir toplumda insanların bir kısmı için çapulculuk bir yaşam tarzına dönüştüğünde insanlar zamanla bunu geçerli kılan bir yasal sistem ve bunu yücelten bir ahlak anlayışı geliştirirler. (Fréderic Bastiat, *Hukuk*, 1850)

Komünizm karşıtlığı hakkındaki görüşünüz

2006 yılında, Florida eyaletindeki Miamy-Dade kentinde (başka nerede olacaktı ki?) bir öğrenci velisinin okul yönetim kurulundan *Vamos a Cuba* (Haydi Küba'ya Gidelim) ismindeki bir gezi kitabının yasaklanmasını istediği bildirildi. Kitabın kapağında gülümseyen çocuklar vardı ve içinde de Küba'da düzenlenen bir festivalden renkli görüntüler bulunuyordu. Juan Amador okula yazdığı mektupta "Küba'da siyasi tutuklu olarak yaşadığım için kitapta yazılanları gerçek dışı buluyorum" diyordu. "Küba'da olmayan bir yaşam sergiliyor. Kanımca bir yanılgı yaratmayı ve gerçekleri saptırmayı amaçlıyor." Herhalde Bay Amador Küba'da hiç kimsenin mutlu olmadığını hatta gülmediğini ileri sürüyor.[31]

İtalya başbakanı Silvio Berlusconi seçim kampanyasında Mao'nun Çin'inde komünistlerin bebekleri kaynatarak gübre yaptığını iddia etmişti.[32] Bu iddiası 1977'de komünizm "tarihi" hakkında yayınlanan *Komünizmin Kara Kitabı* isimli kitaba dayanıyordu. Kitap "Zion Ulularının Protokolleri" ya da George W. Bush'un neden Irak'la savaştığımızı açıklayan beyanları esas alınarak hazırlanan komünizmin tarihçesini vermekteydi. Berlusconi'nin sözleri, komünizm karşıtı harika dünyada bir ilerleme sayılabilirdi, çünkü 1917 Rus Devrimi'nden sonra Batı dünyasında Bolşeviklerin bebekleri öldürüp yedikleri ileri sürülmeye başlamıştı (tıpkı putperestlerin Hıristiyanların çocukları yediklerine inanmaları gibi; ortaçağda ise Yahudiler aynı şekilde suçlanmıştı).

Komünizm Anıtının Kurbanları

Washington, DC'de ABD Parlamento binasının yanına 2007'de dikilen ve İnternetteki Küresel Komünizm Müzesi'nde yer alan iki anıt var. Her ikisi de tek taraflı radikal bir görüşün simgesidir. Günümüz gençleri buna inanmakta zorlanabilir

ama Amerikan halkına ve dünyaya Soğuk Savaş ve "komünizm" hakkında söylenen yalanlar, daha sonraki dönemlerde Irak, Afganistan ve "terörizm" hakkında uydurulanlardan çok daha yavan ve çirkindi. Soğuk Savaşta'ki en aşırı yalan ise, adına "Uluslararası Komünizm Komplosu" denilen ve tüm dünyayı ele geçirip kutsal olan her şeyi ayaklar altına alacak bir şeyin varlığıydı.

Tarihin ideolojik amaçlarla saptırılması kesinlikle hoş değil. Komünizm Karşıtlığının Kurbanları Anıtı ve Müzesi'ni kimin kuracağını sormak gerek. "Komünizmle savaş" bayrağı altında Vietnam'da, Laos'ta, Şili'de, Kore'de, Guatemala'da, El Salvador'da, Kamboçya'da, Endonezya'da, İran'da, Brezilya'da, Yunanistan'da, Arjantin'de, Nikaragua'da, Afganistan'da, Irak'ta ve daha bir sürü yerde gerçekleştirilen korkunç cinayetleri, yıkımı, işkenceyi, insan hakları ihlalini, ve umutların yok edilmesini kim belgelendirecek?

NATO neden varlığını hâlâ sürdürüyor?

NATO yıllardır bir sürü girişimde bulunuyor: 1999'da Yugoslavya'nın bombalanması; genel vali gibi Balkanlar'da devriye gezmesi; Yunanistan'da 2004 Olimpiyat Oyunları'nda güvenliğin sağlanması; Afganistan'daki savaşın resmen başını çekmesi; Irak güvenlik güçlerinin eğitilmesi; terörle savaşa bizzat katılması; 2011'de Libya'yla vahşi bir savaşa girmesi; BM Güvenlik Konseyi'nin onayını dahi beklemeden aynı şeyi 2012'de yapmaya kalkışması; üye sayısını yirmi altıya ulaştırması ve yirmi ülkeyi daha Barış Ortakları adı altında kanatlarının altına alması...

Bir mola verelim. NATO tüm bu yetkiyi nereden alıyor? Hangi vatandaşlar bunları onayladı? Aslına bakarsanız NATO neden var?

Soğuk Savaş'ta bize Batı Avrupa'nın Sovyet işgaline karşı korunması için NATO'ya gereksinim duyulduğu söylendi. Kimilerinin farkında olduğu üzere, Sovyetler Birliği artık yaşamıyor. (Bir başka ileri sürülen gerekçe de NATO'nun İtalya ya da Fransa'da bir Komünist Parti'nin seçimle iktidara gelmesi halinde solu bastırmak için oluşturulduğu idi.)

Ayrıca bize NATO'nun Varşova Paktı'na karşı kurulduğu da anlatıldı. Varşova Paktı 1991'de ortadan kaldırıldı ve NATO için de aynı şeyin yapılması istendi.

Eğer NATO Avrupa'nın dışında müdahalelere kalkışmasaydı gereksizliği ve herhangi bir amacı bulunmadığı ortaya çıkacaktı. "Saha dışında kalırsa işi biter" denildi.

NATO hiç oluşturulmasaydı bugün böyle bir kurum yaratmak için ne gibi bir bahane ileri sürülebilirdi? ABD dış politikası için son derece yararlı bir hizmetkâr olması ve artan üye sayısıyla Amerikan silah tüccarlarına milyarlarca dolarlık satış garantisi sağlamasının dışında.

Kahraman Rosenberglar

New York City'deki Queens Koleji'nde siyasal bilimler profesörü olan John Gerassi *New York Times*'a bir mektup yazdı:

> Sayın Editör,
> Sam Roberts "Bir Casus İtiraf Ediyor" başlıklı yazısında (Week in Review, 21 Eylül 2008) "aşırı sol görüşe sıkı sıkıya bağlı olanlar Rosenberglerin suçsuzluğuna inanıyordu..." diyor... Ben, Latin Amerika'da *Times* ve *Newsweek* için önce muhabir ve sonra da editör olarak görev yapan "aşırı solcu" bir kişiyim ve asla Roserberglerin suçsuz olduğunu iddia etmedim. Benim "aşırı solcu" dostlarım da bunu ileri sürmedi. Biz her zaman "eğer suçlu iseler bu gezegenin en büyük kahramanları olduklarını" söyledik

ve ben bunu her yıl öğrencilerime de tekrarlıyorum. Bunu şöyle açıklıyorum: ABD ilk darbeyi vurma politikası izledi, SSCB bunu yapmadı (Gorbaçov'a kadar). 1952'de ABD askeri gücü ve muhtelif istihbarat servisleri, tüm Sovyet silolarına indirilecek ilk darbenin Rusların nükleer füzelerinin yüzde 6'sı dışında tümünü yok edebileceğini hesapladılar (artık bunun hepimizi öldürecek oranda radyasyona yol açacağını biliyoruz). Öte yandan geri kalan yüzde 6 da otomatik olarak ABD kentlerini vuracaktı. Ordu daha sonra Denver isabet alırsa neler olacağının hesabını yaptı (neden New York ya da Washington yerine Denver'in seçildiği hiçbir zaman açıklanmadı). Böyle bir durumda 200.000 kişinin derhal öleceği, iki milyon kişinin de bir ay içinde yaşamlarını yitireceği saptandı. Buna değmeyeceği sonucuna varıldı. Başka bir deyişle, öğrencilerime sizin doğmanız ve benim yaşıyor olmam, bizim engellemeyi amaçlayan saldırımızda caydırıcı unsurun ABD değil SSCB olması sayesindedir diyorum. Ve eğer Rosenbergler in Sovyetlerin caydırıcı olmasına yardım ettiği doğruysa, onlar bu gezegenin kurtarıcılarıdır.

John Gerassi

New York Times'ın bu tip görüşlere muhteşem sayfalarında yer vermemiş olması şaşılacak bir şey değil.

16 1960'LAR

Carl Oglesby ve Demokratik Toplum Öğrencileri

Demokratik Toplum Öğrencileri (SDS) 1965-66 dönemi başkanı 13 Eylül 2011'de 76 yaşındayken öldü. Ben Oglesby'yi en çok 27 Ekim 1965'teki Washington Yürüyüşü sırasındaki konuşmasıyla anımsıyorum. Bu konuşma Ulusal Meydan'da toplanan on binlerce kişi tarafından coşkuyla karşılanmıştı:

> Vietnam'a ilk taahhüdümüz bir liberal olan Başkan Truman tarafından verilmişti. Bu, ılımlı bir kişi olan Başkan Eisenhower tarafından yinelendi. Ateşli bir liberal olan Başkan Kennedy bu taahhüdü daha da güçlendirdi. Şimdi, bu savaşı destekleyen; haritaları inceleyen, emirleri veren, düğmelere basan ve ölümlerin çetelesini tutan insanları düşünün: Bundy, McNamara, Rusk, Lodge, Goldberg, Başkan Johnson'un kendisi. Bunlar vicdansız canavarlar değil. Hepsi saygın kişiler. Hepsi de liberal.

Amerika'yı kuran atalarımızın kendinden yana tavır alacağını ısrarla belirtti: "Artık yaşamayan devrimcilerimiz ülkemizde devrimi andıran bir girişime direnişimize şaşırırlardı." Kendisini Amerika karşıtı olmakla suçlayanlara meydan okudu: "Beni bununla suçlamayın! Benim liberal değerlerimi dillerine dolayan ve Amerikalı yüreğimi sızlatanları suçlayın."

> Şimdi değişmeyi reddeden bir canavarla savaşıyoruz. Bu kendi kendine değişmeyecek. Onu değiştirmek isteyenlerle işbirliği yapmayacak. Hükümetteki yandaşlarımız gerçekten bizden yana mı? Eğer öyleyse onların tavsiyeye değil, desteğe ihtiyaçları var; onlara inceleme grupları değil, eylem lazım. Eğer bizden yana değillerse, o zaman bu eylemi sarsılmaz bir inançla sürdürmemiz için çok daha fazla nedenimiz var.

Carl Oglesby'nin o gün meydandaki konuşmasmdan bu yana ABD dış politikasında hemen hiçbir değişiklik olmaması beni kederlendiriyor. Amerika'nın savaşları amansız bir şekilde sürmekte. Halen Beyaz Saray'da bulunan savaş tutkunları, çoğu kişi tarafından –bu her ne demekse– liberal olarak tanımlanmakta.

Savaş muhabiri Michael Herr Vietnam'daki ABD askeri gücünden söz ederken, "Mevzileri hızla geri kazanırken büyük bir panik içindeydik ve son derece zalim davrandık" diyor. "Savaş makinemiz her şeyi yakıp yıkıyordu. Üstelik çok yönlüydü. Durmak bilmiyordu."

Pentagon'a Yürüyüş, 1967

21 Mart 1967'deki Pentagon'a Yürüyüş, tarihteki protesto eylemlerinin ve sivil itaatsizliğin belki de en olağanüstü ve etkili eylemlerinden biriydi. Hükümet kendi güçlerine karşı vatandaşların başlattığı bu küstah saldırı karşısında mevzilerine çekilmek zorunda kaldı; bu gösteri 1932'deki Ücretliler Yürüyüşü'nden çok daha görkemliydi. (O tarihte Depresyon'un vurduğu Birinci Dünya Savaşı emekli askerleri hükümetin hisse senedi primlerini ileride belirsiz bir tarihte değil *şimdi* ödemesini istiyorlardı; insanlar hükümete dilekçe verdiler ve bunun karşılığında General MacArthur'un em-

rinde olan federal ordu birlikleri tarafmdan amansızca ezilip aşağılandılar. MacArthur'un yanında yaveri Eisenhower ve Patton isimli bir subay yer alıyordu.)

Aynalı Göl'ün yanında Phil Ochs'un verdiği konserden sonra onun en yakın 150.000 dostu ile birlikte protestocular savaş makinesi anısına dikilmiş Anıtsal Köprü'ye yürüdüler. Unutulmaz bir manzara oluştu: Pentagon'un çatısında beliren aznavurlara giderek daha fazla yaklaştık. Askerler çatıda boydan boya dizilmiş, parmakları tetikte bekliyorlardı; hiç kıpırdamadan, taş kesilmiş savaşçılar ya da klasik bir Yunan tapınağının üstündeki tanrılar gibi görkemli bir şekilde bizlere tepeden bakıyorlardı. O gün ilk kez –bir miktar endişelenerek– başıma neler gelebileceğini düşündüm.

Bu, benim Pentagon önündeki ilk protestomdan tamamen farklıydı. Burada bulunanlar, profesyonel askerlerin maço yanını harekete geçirmeyen, Pentagon kafeteryasında dostlukla karşılanacak olan, şiddet karşıtı bir Quaker grubu değildi. Bugün bizler, bisikletlerle gösteri yapan uyuşturucu düşkünleri kadar bile dostça karşılanmamaktaydık. Aramızda Pentagon'daki delikanlıların yakalamak için sabırsızlandığı, Vietkong ve SDS bayraklarını sallayan Ulusal Özgürlük Cephesi'ne Yardım Komitesi üyeleri ve o gün daha önceki gösterilere katılmış "anti-emperyalist" gruplara mensup birçok insan bulunuyordu.

Bunların yanı sıra Norman Mailer, Markus Raskin, Noam Chomsky, Robert Lowell ve Dwight McDonald gibi, saygınlığa saldıracak kötü ruhları engellemek için koyu renk takım elbise ve beyaz gömlek giymiş kişiler de yer almaktaydı.

İçine sıkıştığımız kocaman otoparkta önceleri herhangi bir düşmanca davranış sergilenmedi ama barışın her an bozulabileceği de ortadaydı. Sürekli olarak terhis belgeleri ateşe verildi; bu çok görkemli bir görüntüydü, yanan belgeler as-

kerlerin ifadesiz yüzlerindeki gözlerine sokulmak istenircesine havaya kaldırıldı. Bu, beklenmedik boyutlara ulaşabilirdi ama tüm bu genç adamların böylesine disiplinli ve korkusuz davranışları beni çok heyecanlandırdı. Yakacak bir belgemin olmadığı bir yaşta olmamdan üzüntü duydum.

Bu arada ufak tefek kargaşalar baş gösterdi ve bunlar kısa sürede çok daha geniş ve ciddi boyutta çatışmalara dönüştü. Bir noktada Askeri İnzibat (MP) Vietnam protestocularını coplarla dağıttı. Daha sonra Vietnam'da savaşmış 82. Hava İndirme Tümeni paraşütçüleri süngü takmış olarak devreye girdi ve haklarında çok şey duydukları, sürekli uluslararası yasalardan, ahlaktan ve Tanrı bilir daha nelerden söz eden çığlıklar atarak düşmanı yüreklendiren orospu çocuklarıyla; piyadeler de kendileri çamura ve ölüme (kimi zaman da uyuşturucuya) bulanmış haldeyken, seks ve uyuşturucuya bulanmakla meşgul olan asker kaçağı kendini beğenmişlerle yüz yüze geldi.

Paraşütçüler saldırıya geçti –Vietnam'dan sonra burası kilisedeki bir piknik gibiydi– ve birçok yaralı ve hırpalanmış gösterici orada bekleyen hapishane otobüslerine götürüldü; böylece o günkü toplam tutuklu sayısı 700 civarında oldu. Kendilerini yalnızca kol kola girerek savunan protestocular megafonlarla askerlere geri çekilmeleri, kendilerine katılmaları, insan gibi davranmaları için çağrıda bulundular. "Bizim düşmanımız askerler değil, kararları verenler." Bu son derece açık çağrı karşılarındakilerin daha da öfkelenerek "orospu çocukları", "şerefsizler" gibi küfürler savurmasına yol açtı.

Gerçek düşmanımızın askerler olmadığı konusunda aynı fikirdeydim ama bazı salak hippilerin askerlere "sevgi dolu" sözlerle seslenmesi de zoruma gidiyordu. Önünde sonunda kararları verenler askerlerdi, onların kuşağından olan diğerleri de asker olmaya karşı çıkıyor ya da Kanada'ya göç edi-

yordu. Özellikle bu askerler savaş alanından henüz geri dönmüşlerdi. "Kişisel sorumluluk" düşüncesi, yalnızca tutucu bir cafcaflı sözden ibaret değildir.

"Savaş alanında" bulunmuş olan birçok tanık *Washington Free Press*'e üç askerin silahlarını ve miğferlerini atıp kalabalığa katıldığını ve en az birinin hemen MP'ler tarafmdan yakalanıp Pentagon'a sürüklendiğini aktardı. Daha sonra bu üç askerle ilgili bilgi için yapılan başvurularda Pentagon olayı yalanladı.

17 İDEOLOJİ VE TOPLUM

Ben amma çılgın, abuk sabuk laflar eden bir dinozorum!

Hem Cumhuriyetçi hem de Demokrat Parti liderleri Amerikan halkının "aşırı" sağcı ve solcu görüşleri terk ederek merkeze yöneldiğine inanırlar ya da inanmış görünürler. Ama sahiden öyle mi? Ben çoğu Amerikalının gerçekten liberal hatta birçoğunun daha solcu olduğu kanısındayım. Bana kalırsa, halka aşağıdaki sorular yöneltilse bu ortaya çıkar.

Tüm vatandaşların her türlü hastalığın ücretsiz tedavi edildiği bir sağlık sistemine sahip bir hükümet ister miydiniz?

Tıp ve meslek okulları dahil tüm okullardaki eğitimin devletçe karşılandığı bir sisteme sahip bir hükümet ister miydiniz?

Şirketlerin seçme şansı olsa, kazanımlarını en üst düzeye çıkararak çevre, halk sağlığı ve halkın güvenliği için ellerinden geleni yapmak yerine bugünkü gibi yalnızca kârlarını artırmayı isteyeceklerini mi düşünüyorsunuz?

Sizce kürtaj konusunda en iyi kararı kadın ile doktoru mu vermeli?

Sizce Birleşik Devletler resmen tümüyle laik bir devlet mi yoksa dinsel inançlara dayalı bir devlet mi olmalı?

Büyük şirketlerin ve onların politik eylem komiteleri sizce aşırı bir politik güç mü uyguluyorlar?

Sizce şirketlerin yönetici maaşları çok mu fazla?

Sizce Bush yönetiminin zenginlere uyguladığı vergi indirimleri kaldırılmalı ve böylece vergileri artırılmalı mı?

Size göre asgari ücret "en düşük ücret" denilen seviyeye yükseltilmeli ve en az saatte 10 dolar mı olmalı?

Sizce hükümet şirketlerin tüm çalışanlar için emeklilik planları yapmasını garanti edecek ve emeklilik fonlarının güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla gerekli önlemleri almalı mı?

Irak'a saldırının ve işgalin hata olduğunu düşünüyor musunuz?

Afganistan'a saldırının ve işgalin yanlış olduğunu düşünüyor musunuz?

Birleşik Devletler'in İsrail'e aşırı destek verdiği kanısında mısınız?

Terörizmle Savaş adı altında Birleşik Devletler'ce yakalanan insanlara yapılanları; tüm yasal ve insan haklarının tamamen yok edilmesini ve insanlara işkence yapılmasını onaylıyor musunuz?

Amerikalıların ekonomik sistemle ilgili memnuniyetsizliklerini abarttığımı düşünenlere, "Birleşik Devletler saldırıyor, bombalıyor ve öldürüyor ama Amerikalılar serbest teşebbüse gerçekten inanıyorlar mı?" başlıklı makalemi okumalarını öneririm.[1]

Ve, eğitim, sağlık hizmeti vs. için ödenecek paranın nereden sağlanacağını merak eden okurlarım varsa, bu işin en kolay olanı, Savunma Bakanlığı barışsever grupların sık sık yaptığını yapsın: pasta satsın.

Kendilerine ve başkalarına hiçbir ideolojiden yana olmadığını söyleyenlere şunu derim: eğer dünyanın neden böyle olduğunu, toplumun neden böyle olduğunu, insanların neden böyle olduğunu, daha iyi nasıl olacağını düşünüyorsanız,

eğer düşünceleriniz yeterince organize ise, o zaman bu sizin ideolojinizdir, tümüyle bilinçli olmasa dahi.

İnsanlar için yas tutan insanlar

16 Nisan 2007'de Virginia Politeknik Enstitüsü'nde silahlı bir öğrenci otuz iki kişiyi öldürdü. Üniversitenin yeri nedeniyle ve kurbanların çoğunun Washington DC'deki benim de yaşadığım Virginia'nın dış mahallelerinden geldiği için *Washington Post* bu olaya geniş yer verdi. Her gün çalınan bu genç yaşamlarla ilgili yazıları okurken sık sık boğazım tıkandı ve gözyaşlarına boğuldum.

Katliamdan iki gün sonra Yüksek Mahkeme belli kürtajları yasadışı sayan bir karar aldı. Bu, kürtaja karşı olan eylemcilerce "doğmamış çocuğun" hayatının kurtulacağı ve ceninin de herhangi bir insan kadar bakım, saygı ve yasal korunmayı hak ettiği ileri sürülerek sevinçle karşılandı. Oysa basının Virginia'daki teknik okulda öldürülenlere ağlayan ana-baba ve dostları gibi, kürtajla alınmış bir ceninin yasını tutan ebeveynlere yer verdiğine hiç rastladınız mı? Tabii ki hayır. Zira kürtaj bu ebeveynlerin seçimidir.

Bebeklerini kürtajla aldırmış ebeveynin yıllar sonra, hatta yaşam boyu ceninin yasını tuttuğuna tanık olan var mı? Ceninin ilk sözcüklerini, ortaokuldan mezun oluşunu, düğününü veya birlikte gittikleri kampları anımsayarak gözyaşı dökenlere? Ya da ceninin nasıl gülümsediğini ya da güldüğünü anımsayanlara? Tabii ki hayır. Peki neden? Bunun nedeni ceninin fiziksel, sosyal, akli ya da duygusal açıdan henüz yeterince bir insana dönüşmemiş olması, değil mi? Oysa kürtaja karşı olan eylemciler –çoğunlukla cinsel erdem veya feminizm karşıtlığı gibi takıntıları ya da dinsel (Yüksek Mahkeme'nin kararı beş Katolik üyesinden kaynaklanıyordu), kişisel ve politik takıntıları nedeniyle– ceninin başma

bir hale yerleştirir, ana-babanın gereksinim ve isteklerini hiçe sayar ve onlardan farklı düşünenleri çocuk katilleri olarak damgalar. Ne yazık ki bu eylemcilerin çoğunun insan sevgisi Irak ya da Afganistan'dakilere veya hükümetlerinin dış politikasının başka kurbanlarına kadar uzanmaz.

Kürtaj ve savaş

ABD eyaletlerinin yaklaşık yarısında, kürtaj isteyen bir kadın bu işlemden önce belli konularda bilgilendirilir. Örneğin Güney Dakota'da yakın zamanlara kadar görevliler kadınlara "Bu kürtaj eksiksiz, ayrı, benzersiz bir insanoğlunun yaşamını sona erdirecek" demek zorundaydı... Hamile bir kadınla "bu doğmamış insanoğlu" arasında bir ilişki vardı ve bu ilişki ABD Anayasası ile Güney Dakota yasaları tarafından korunmaktaydı... ve bu işlemi yaptıran kadınlar, "intihar eğilimini artırıcı" bir "tıbbi riski" göze almaktaydılar. Federal bir yargıç bu son iki uyarıyı "yanlış ve yanıltıcı" olarak yorumlayıp iptal etti.[2]

Şahsen ben ceninin bir insan olarak tanımlanmasını da sorgularım ama burada üzerinde durduğum nokta bu değil. Ben, Amerikalı bir genç kadın ya da erkeğin askere yazılmadan önce subay tarafından şu şekilde uyarılmasını öneriyorum:

> Birleşik Devletler savaşıyor (bu her zaman geçerli bir gerçektir). Muhtemelen bir savaş alanına gönderileceksiniz ve orada hiç tanımadığınız ve size ya da ülkenize zararı dokunmamış eksiksiz, ayrı, benzersiz insanları öldürmeniz beklenecek. Bu arada kolunuzu ya da bacağınızı kaybedebilirsiniz. Ya da yaşamınızı. Eğer sağ ve tek parça halinde geri dönerseniz büyük bir olasılıkla savaş sonrası stres sorunları yaşayacaksınız. Hükümetinizin bunun için

> size iyi ya da herhangi bir bakım sağlamasını beklemeyin. Her durumda, eşinize, çocuklarınıza ve/veya başkalarına kötü davranabilir, birilerini öldürebilir, uyuşturucu ve/veya alkol alışkanlığı edinebilir ve intihar eğilimi gösterebilirsiniz. Durumunuz ne kadar kötü olursa olsun, hükümet sizi başka bir görevle yeniden savaş alanına gönderebilir. Buna "kayıpları önlemek" adı veriliyor. Subaylara asla ne amaçla savaştığınızı sormaya kalkışmayın. Bunu generaller bile bilmiyor. Aslında *özellikle* generaller bunu bilmez. Bizim propagandalarımızın ötesine geçebilselerdi bulundukları mevkilere gelemezlerdi. Sizin burada bulunmanız da aynı propaganda sayesindedir.

Birçok gencin son yıllarda orduya yazılmasındaki en büyük etken ekonomi olduğundan, şu da kendilerine belirtilmeli:

> Size yeterli bir eğitim, uygun bir iş, hatta herhangi bir iş sağlayamayan hükümetiniz için dövüşmek, öldürmek ya da belki de ölmek için askere yazılıyorsunuz.

Romancı Carolyn Chute şöyle yazıyor:

> Ben herkes için, ama özellikle yoksullar için endişeliyim. Bunlar savaşta ya da elektrikli sandalyede harcanmadan, sokak süprüntüsüne ya da hapishane kuşuna dönüşmeden veya intihar etmeden daha ne kadar aşağı düşebilirler?

Katolik kilisesi önderleri neden cemaatlerine kürtajdan uzak durmalarını önerirken sergiledikleri şevkle onlara askere yazılmamalarını da söylemiyor?

Tüm vicdanlar eşittir, ama bazıları ötekilerden daha eşittir

Bush yönetimi dinsel ya da ahlaki sakıncalarla kürtaj yapmayan doktor ve sağlık görevlilerine daha etkin iş güvencesi öneriyor. Bunu onaylayan ve karşı çıkan herkes yeni kuralların eczacıların, doktorların, hemşirelerin ve diğer sağlık görevlilerinin isteyene doğum kontrol hapı vermeyi reddetmesine olanak sağladığı görüşünde. Hastalar B planı acil durum doğum kontrolleri ya da diğer koruyucu önlemler hakkında bilgilendirilmezken başka yerlere de sevkleri yapılmıyor. Sağlık ve İnsani Hizmet bakanı Mike Leavitt, "İnsanlar ahlaki yönden yanlış buldukları şeyleri söylemek ya da yapmak zorunda bırakılmamalı" diyor. "Sağlık görevlileri vicdanlarına aykırı hizmetler vermeye zorunlu olmamalı."[3]

Böyle bir görüşe karşı çıkmak zor. Bunu benimsemek de zor. Leavitt ve Bush yönetiminde bulunan diğerleri bu kavramı yalnızca orduya özgü mü kılıyorlar? Eğer Irak ya da Afganistan'daki bir asker Amerikan işgalinde her gün yaşadığı korkunç olaylara katkısından derin bir tiksintiye kapılıp vicdani retçi olarak ordudan ayrılmak isterse, Pentagon "insanlar ahlaki yönden yanlış buldukları şeyleri yapmak zorunda kalmaları" düşüncesiyle onun bu isteğini kabul edecek mi? Askerin gönüllü olarak yazılmış olmasının bu sorunla hiçbir ilgisi yoktur. Bir insanın vicdanı, yaşam deneyimleri ve sürekli bir şeylere kafa yorması sonucunda oluşur. Bir insanın vicdanı hangi noktada yasal ya da ahlaki açıdan geçerli olmadığını düşündüğü savaş suçunu işlemeye karşı çıkmaya başlar? Bir anlaşma imzalamak insanları öldürmeye zorlanmak için bir neden değildir. Dahası, eczanede çalışanlar da işi kendi istekleriyle kabul ederler.

Amerika'nın vahşi savaşlarına kesinlikle karşı olan bir sağlık görevlisi, bu vahşetin içinde yer almış yaralı bir askere

bakmayı reddedebilir mi? Amerika'da sivil bir doktor, eczacı ya da fizyolog, hasta bir asker geldiğinde, iyileştirdiği takdirde yeniden savaşa gönderileceği ve orada öldürmeye devam edeceği gerekçesiyle onu tedaviden kaçınabilir mi?

Barış eylemcilerinin orduya destek olan gelir vergilerini ödememesine izin verilebilir mi? Uzun süredir bunu yapmaya çalışıyor ama hükümetten destek alamıyorlar.

Yasaklanan "N" kelimesi

> Şimdi en gözde ailelerimizden biri olan Duggars ailesine gelelim. Jim Bob ve Michelle'in Aralık ayında on dokuzuncu çocukları dünyaya geldi. Bu sabah kızları Josie Brooklyn'in ilk resimlerine ulaştık. Üç buçuk ay erken doğmuştu ve anne ve bebeğin sağlıklarının iyi olduğunu öğrenerek sevindik. (Meredith Vieira, *The Today Show*, NBC, 28 Ocak 2010)

Bu gerçekten harika! On dokuzuncu çocuk! Ve anne de, bebek de iyi durumda!

Duggarslar ve çocukları televizyonda "19 Çocuk ve Sayıma Devam" isimli bir canlı yaşam programına çıktı. Aman Tanrım, yeni bir bebek ve canlı yaşam programı" Biraz daha pizza alabilir miyim?

Bana kalsa üçüncü çocuktan sonra anneyi ve/veya Jim Bob'u kısırlaştırırdım. Hatta belki de ikincisinden sonra. Kanalları bağlanmalıydı!

"DC bölgesinde nüfus sürekli çoğalmakta; veriler son iki yılda nüfusta 163.000 artış olduğunu gösteriyor." *Washington Post* (24 Mart 2010'te) büyük bir gururla Kolombiya Eyaletinde son yıllarda nüfusta büyük bir artış olduğunu belirtti. Bu kent için harika, değil mi? Bizler kalabalıklara,

dolup taşan tramvaylara ve uzun kuyruklar oluşturmaya bayılırız değil mi?

Arkadaşlar, insanlar içinde nefessiz kalıyoruz, insanlar içinde boğuluyoruz. Önemsediğimiz, değer verdiğimiz, zevk aldığımız her şey kalabalık içinde soluksuz kalarak tükeniyor. Ama hiçbir politikacı bize dokunmaya kalkışamaz. Basın da öyle. Aslında çok ender olarak birkaç yayın organı bunu deniyor. Karbondioksit yayılmasının en büyük nedeni nüfus artışı ama geçen Aralık ayında Kopenhag'daki çevre konferansında ya da daha sonraki çevre ile ilgili toplantılarda bu konu gündeme alınmadı. Görünüşe bakılırsa bu, kibar bir toplumda dile getirilecek bir konu değil.

Amerika'nın yollarında 25 milyon daha az araba olduğunu düşünün. Bunun yolda geçen süre, hava kirliliği, yaşanan kazalar ve park yeri bulmakta yaratacağı etkiyi düşünün. Halen park yeri olarak kullanılan alanlarda yapılabilecek binaları düşünün.

Nüfus artışının önlenmemesi halinde Birleşmiş Milletler'in Yeni Binyıldaki Gelişim Hedefleri'ne ulaşılamayacağını gösteren çok fazla kanıt var. Bu hedefler arasında yoksulluğun ve açlığın önlenmesi, evrensel eğitimin sağlanması, cinsiyet eşitliğinin oluşması, HIV/AIDS ile mücadele ve sürdürülebilir çevre koşulları yer alıyor. Dünyadaki sivil toplum kuruluşlarının ve diğer eylemcilerin çabaları nüfus artışı ile köstekleniyor.

Marksistlerin çoğu ekonomik sistemi değiştirebilirsek; üretimde özel sektörün mülkiyetine son verirsek, kâr amacı gütmeyi bırakırsak, gereksiz ekonomik "büyümeyi" kısıtlarsak ve toplumda daha rasyonel, insancıl bir düzen kurmak için ekonomik önceliklerimizi değiştirirsek, nüfus kontrolünün pek de önemli olmadığını ileri sürüyorlar. Dünyada herkese yetecek kadar gıda maddesi üretildiğini, asıl sorunun

bunun dağılımından kaynaklandığını söylüyorlar. Birçok açıdan haklılar ama bence, savunmasız milyarlarca insan yaratmayı sürdürürsek, dünyada aşırı nüfusun oluşturduğu –yiyecek ve su gereksiniminden ulaşım ve iskana, toprak kaymasına ve sağlığa kadar– birçok sorunun önüne geçilemeyecek. Her şeyden önce, ABD'de 100 milyon daha az kişi olsa yaşam kalitesinin nasıl değişeceğini düşünün. Ya da Çin'de 400 milyon daha az insan yaşasa. Çin hükümetinin 1970'lerde benimsediği tek çocuk politikasının amaçladığı da bu.

Bu yüzden her ailenin bir ya da en fazla iki çocuk sahibi olmasını savunuyorum. Böyle bir yasa geriye dönük olmayacaktır.

Öte yandan, insanları sürekli öldürerek nüfus kontrolüne katkıda bulunan ABD dış politikasını desteklemiyorum.

Eylemlerde yer alan hepinizi "N" kelimesini kullanmaktan korkmamaya davet ediyorum. İngiltere Prensi Philip'in "Yeniden dünyaya gelseydim, insan nüfusunu azaltacak öldürücü bir virüs olmak isterdim" sözlerinden esinlenin.[5]

Eşcinsellik

Şarkıcı Melisa Etheridge başkan adayı Bill Richardson'a "Sizce eşcinsellik bir seçim midir yoksa biyolojik midir?" diye sordu. 9 Ağustos'ta Demokrat adayların toplantısında New Mexico valisi soruyu, "Bu bir seçim meselesi" diye yanıtladı. Bunun üzerine Etheridge Richardson'a "Galiba soruyu anlamadınız" diyerek başka bir şekilde sordu. Richardson bir kez daha bunun bir seçim meselesi olduğunu söyledi.[6]

Bundan sonra birilerinin eşcinselliğin bir seçim meselesi olduğunu söylediğini duyarsanız onlara karşı cinse ilgi duyduklarında kaç yaşında olduklarını sorun. Bilinçli olarak böyle bir seçim yapmadıklarını kabul ederlerse onlara bundan sonra yöneltilecek soru şu: "Demek ki yalnızca eşcinseller

eşcinsel olmayı seçiyorlar. Karşı cinse ilgi duyanlar böyle bir seçim yapmıyorlar, öyle mi? Peki, öncelik hangisinde: seçim yapmak için eşcinsel olmak mı yoksa seçim yaparak eşcinsel olmak mı?"

Marihuana; en iyi kanıt, olmayan kanıttır

2007'de yapılan bir inceleme şu sonuca ulaştı:
Son derece sıkı kontrol altmda devlet denetiminde yetiştirilen marihuana ile yürütülen bir araştırma sonucunda, dayanılmaz sancılar içinde kıvranan AIDS hastalarının ilaç yerine marihuana kullandıkları zaman aynı oranda, hatta daha fazla rahatladıkları –ve daha az yan etki görüldüğü– saptandı.[7]

Bu, marihuananın yasadışı ilan edilmesinin saçmalığını ortaya koyan araştırmalardan biri. Marihuanaya karşı olanlar genellikle bu tür araştırmalara aptal savunmalarından biriyle yanıt veriyorlar. En hoşuma giden savunmaları "marihuana kullanmanın eroin alışkanlığına yol açtığı". Nereden mi biliyorlar? Eroin kullanıcılarının yüzde doksanı işe marihuana ile başlamış. İşte bu yüzden. Tabii ki eroin kullanıcılarının hepsi önce süt içtiler. Öyleyse, süt içmek eroin kullanımına mı yol açıyor?

Nasıl mutlu olunur

Ünlü tutucu yazar George Will, bir araştırmanın muhafazakârların liberallerden ya da ılımlılardan daha mutlu ortaya koyduğunu yazdı. Amerikalıların yüzde 34'ü "çok mutlu" olduklarını söylerken, bu oran tutucu Cumhuriyetçilerde yüzde 47, liberal Demokratlarda ise yalnızca yüzde 28 idi. Will bu sonuçlarm tutucuların liberallere kıyasla daha kötümser ve daha az öfkeli olduğuna işaret ettiğini belirtti. Eğer bu kötümserlik konusundaki görüşlere ters düşüyorsa, makalesini okumanızı öneririm ama bu yazı, devletin ve hükümetin özel

sektörün kutsal ve harika faaliyetine müdahalesini kınamak amacıyla kaleme alındığı için, pek de aydınlatıcı olmayacaktır. Will'in yazdığına göre, "Kötümser tutucular prenslere –devlete–inanmaz, mutluluğun kendi başının çaresine bakmak olduğunu düşünürler."[8]

Bence, tutucu Cumhuriyetçilerinin daha mutlu olmasının önemli bir nedeni, toplumsal vicdanlarının yalnızca kendileri, dostları, aileleri ve diğer tutucu Cumhuriyetçiler için harekete geçmesidir. George Will tutucuların mutluluğunun dünyadaki üzücü koşullardan etkilendiğini ya da etkilenmesi gerektiğini göz ardı ediyor. Bana gelince, eğer mutluluğum yalnızca kendi yaşam koşullarıma –iş hayatı, sosyal ilişkiler, sağlık, macera, maddi konfor vs.– bağlıysa rahatlıkla çok mutlu olduğumu söyleyebilirim. Oysa benim sahip olduğum kutsal/lanetli sosyal vicdanım huzurumu bozuyor. Sabah gazetelerde insanların, doğanın ve koşulların acımasızlığından kaynaklanan elli tür dehşet haberi okuduğum zaman sık sık umutsuzluğa ve öfkeye kapılıyorum.

George Will'in bunları bir kenara bırakıp nasıl gülümseyebildiğine şaşıyorum. Acaba bu, Amerikan dış politikasının ülke içinde ve dışında, doğrudan ya da dolaylı olarak insanlara en fazla acı çektirmekten sorumlu olmasından mı kaynaklanıyor? Bu benim için dayanılması zor bir durum ama Bay Will'in dünyada olup bitenlerden belli bir ulusal keyif aldığı ortada.

Hillary, bir gardırop tutucusu mu?

Sizce 2008'de başkanlık seçimlerinde belirlenen adaylardan hangisi 20 Haziran 2007'de şunları söylemiş olabilir?

> Amerikan ordusu üstüne düşeni yaptı. Başarılarına bir bakın. Saddam Hüseyin'in hakkından geldi. Iraklılara öz-

gür ve adil seçim şansı sağladı. Irak hükümetine halkına daha iyi bir gelecek sağlamak adına zorlu politik kararlar alma sorumluluğunu taşıdıklarını gösterme şansını verdi. Bu yüzden Amerikan ordusu başarılı olmuştur. Başarısız olan, kendi halkı için önem taşıyan zorlu kararları alamayan Irak hükümetidir.[9]

Evet, bunu başkan seçilmek isteyen, belki de bunu hâlâ isteyen kadın söyledi, zira o başkan olmak peşinde; başkanlığın hoş bir şey olduğunu düşünüyor... Başka hiçbir nedeni yok, Amerikan toplumu değiştirmek ya da daha iyi bir dünya yaratmak için yanıp tutuşmuyor... Sadece ABD Başkanı olmanın hoş, hatta harika bir şey olduğunu düşünüyor. Ve Amerikan İmparatorluğu'nun işine devam etmesini; onun sürekli dehşet ve mutsuzluk saçması hiç önemli değil; imparatorluğun gerilemesine yol açan bir başkan olarak anımsanmayı kesinlikle istemez.

Yukarıdaki sözleri, "Amerika'yı Geri Alalım" toplantısında söyledi; burada liberallere, sadık liberal Demokratlara hitap ediyordu. Onlara bayrak sallamasına ve savaş yanlısı nutuklar atmasına gerek yoktu; onlar savaş karşıtı nutuklar duymak istiyordu (bunu da yarım ağızla yapmaktan geri kalmadı), bu yüzden gerçek duygularını dile getirdiğini varsayabilir, tabii kadının gerçekten duyguları varsa.

Irak Savaşı'na neden karşı olduğunuzu bir düşünün. Bu, özellikle Amerikan ordusunun Irak halkının beyninde ve ruhunda yol açtığı inanılmaz acılar yüzünden değil miydi? Bu Hillary Clinton'un umurunda bile değil. Amerikan ordusunun "başarılı" olduğunu düşünüyor. Savaşın "yasadışı" ya da "ahlak dışı" olduğunu hiç söyledi mi? Bir zamanlar Tony Blair'in sağ kanatta ya da İngiliz İşçi Partisi'nin tutucu kanadında yer aldığını düşünüyordum. Sonunda bir gün bunun

onun ideolojisinin doğru bir tanımı olmadığını fark ettim. Blair *aslında* muhafazakâr ve kahrolası bir Tory. İşçi Partisi'ne nasıl bulaştığını incelemedim. Öte yandan, 1980'lerden beri Hillary Clinton'un tutucu olduğunu biliyordum. Arkansas valisinin eşi iken Nikaragua'da imparatorluk yandaşı ordu olarak bilinen ölüm mangası ve işkenceci Kontralara büyük çapta destek vermişti.[10]

Roger Morris, Clinton'lar hakkında yazdığı *İktidar Ortakları* isimli harika eserinde Hillary Clinton'un Kontraların para toplama kampanyalarına katıldığını ve Kontralara ya da genel olarak Reagan-CIA politikalarını eleştiren kişi ve programlara karşı faaliyette bulunduğunu anlatır. Morris, "1987-88 yıllarında dahi" diye yazıyor, "İran-Kontra hakkındaki en kötü açıklamalar sırasında bile, meslektaşları onun Nikaragua ve El Salvador'da sosyal reformlara inanan kilise gruplarına ve diğerlerine karşı çıkışlarına tanık oluyorlardı."[11]

2007'de Willam Buckley'nin sahip olduğu *National Review* dergisinde Bruce Bartlett'in bir baş makalesi yayınlandı. Bartlett Başkan Ronald Reagan'ın politika danışmanı, Başkan George H. W. Bush'un Hazine görevlisi ve beyin takımının önde gelen tutucu üyelerinden biri olan Heritage Vakfı ve Cato Enstitüsü'nün üyesidir; anlıyorsunuz, değil mi? Bartlett okurlarına 2008'de Demokratların Beyaz Saray'a gireceklerinin hemen hemen kesin olduğunu yazıyordu. Öyleyse ne yapmalı? En tutucu Demokratı desteklemeli. Şöyle diyor: "Demokrat adayların sahip oldukları benzer görüşlerin gerisinde yatana bakmak isteyen sağ kanattakiler, Hillary Clinton'un bunlar arasında en fazla tutucu olduğunu açıkça görebilirler."[12]

Aynı zamanda Amerika'nın zengin şirketleri için en önemli yayın olan *Fortune* dergisinin kapağında da Clinton'un fotoğrafına yer verilmekteydi ve başlık olarak "İş Yaşamı Hillary'yi Seviyor" başlığı atılmıştı.[13]

Tüm bunlara karşın, o zaman da şimdi de, Hillary'nin liberal Demokrat Parti yandaşları onu kendilerinden biri olarak görmekte. Bu tip bir ideolojik aymazlık Amerikan basınına ve seçim politikalarına sızmış durumda ve seçmenlerin önlerini görmelerinin ve çıkarlarını savunmalarının engellenmesinde önemli bir rol oynamakta.

18 DEĞERLİ ÇEVREMİZ

Al Gore: Tedirgin Edici Gerçek

21 Mart 2007'de Al Gore, Ülke Enerji ve Ticaret Komitesinin küresel ısınmayla ilgili bir duruşmasına çağrıldı. *Uygunsuz Gerçek* adlı belgesel filmin yıldızına Teksaslı Kongre üyesi Joe Burton şunları söyledi: "Yalnızca yolunuzu şaşırmış değilsiniz; baştan aşağı yanılıyorsunuz." Öğleden sonra Gore Senato'nun Çevre ve Kamu Hizmetleri Komitesi önünde ifade verdi. Burada da Oklahoma Senatörü James Inhofe ona "Bazı ifadelerinizde o kadar ileri gittiniz ki sizden yana olan insanların desteğini kaybediyorsunuz" dedi.[1]

Bu Kongre üyeleri Birleşik Devletler'in ekonomik yaşamındaki gerçekleri biliyorlar; küresel ısınmaya karşı çıkmak, hükümet tarafından belirlenen mevzuatları olabildiğince esnetmek amacıyla, paranın satın alabileceği en iyi Kongre üyelerinden faydalanan şirketler için en büyük tehdittir ve küresel ısınmanın insan faaliyetleri ile ilgili sebeplerinden en önemlisi şirketlerin faaliyetleridir.

Al Gore Amerikan ekonomik yaşamıyla ilgili bazı gerçekleri biliyor mu? Evet tabii, ama bunu ünlü filminde anlamakta epey zorluk çekersiniz. Film şirketlerle ilgili değerlendirmelerde en az Gore'un 2000 seçimlerindeki oy hırsızlığına karşı mücadelesindeki kadar korkakça davranıyor. Bir buçuk saatlik filmde "şirket" ve "kâr" sözcükleri asla geçmiyor. Filmin

çevrenin ırzına geçilmesi ve şirketlerin bir hamlede kârlarını en üst düzeye çıkarması arasında kurduğu tek bağlantı noktası, Amerikan otomobil üreticilerinin arabaların bir depoyla alabileceği mesafeyi artırmada sergiledikleri isteksizlikten kısaca söz edildiği an. Gore tütünle akciğer kanseri arasındaki bağlantıyı, çevre sorunlarındaki "noktaların birleştirilmesi" olarak anlatırken sigara üreticilerinden ya da onların brüt kârlarından, yıllardır Amerikan halkını bilerek nasıl yanılttıklarından söz etmiyor. Bir başka yerde ekonomi yerine çevreyi seçmemiz gerektiğini söylüyor ama hiçbir açıklama yapmıyor. Bunun dışında filmin verdiği mesaj, bireyin alışkanlıklarını değiştirmesi, yenilenebilir enerjiyi desteklemesi ve şu ya da bu konuda Kongre'deki temsilcisine yazmasından ibaret. Özetle, bize, asıl sorunun "politik irade" yoksunu olmamızdan kaynaklandığını söylüyor.

Al Gore başkan seçilseydi, şirketlere ne denli sert davranacağını görmek ilginç olurdu. Şirketler her gün, her saat, çeşitli seçeneklerle karşılaşmakta: mevcut işletme yöntemlerinden biri çevreye en az zarar verirken bir başkası hemen hiç zararlı olmuyor. Oysa Gore sekiz yıl başkan yardımcılığında bulundu ve şirketleri tutumlarını değiştirmeye, Kongre'yi daha ciddi kuralları uygulamaya zorlayabilecek, aynı zamanda toplumu kötü alışkanlardan kurtulması için eğitebilecek, olağanüstü ve imrenilecek bir konumda bulunuyordu; ama ne yaptı?

Öte yandan, Gore şirketlerin parası olmadan seçilebilir miydi? Ve eğer ücretsiz, gideri devlet tarafından karşılanan kamu ulaşımını –demiryollarını, otobüs ve gemi seferlerini vb.–savunsaydı, bu paranın ne kadarı cebine girebilirdi? Böylesi bir davranış otomobillerden kaynaklanan çevre kirliliğinde nefes kesici –ya da nefes açıcı– bir azalmaya yol açardı.

En büyük enerji tüketicisi ve çevreyi kirletme şampiyonu Birleşik Devletler ordusudur

İşte Massachusetts'deki Hampshire Kolejinde Barış ve Dünya Güvenliği Araştırmaları profesörü Michael Klare'in 2007'de söyledikleri:

> 60 litre petrol. Irak ve Afganistan'daki bir Amerikan askeri günde ortalama bu kadar yakıt harcıyor; ya doğrudan doğruya Humvee'leri, tankları, kamyonları ve helikopterleri kullanarak, ya da dolaylı biçimde, hava hücumları sırasında. Bu miktarı Irak ve Afganistan'daki 162.000 askerle ve (Basra Körfezi'nde ABD savaş gemilerindeki denizciler dahil) çevrede bulunan 30.000 askerle çarparsanız yaklaşık 13 milyon litre petrole ulaşırsınız: ABD'nin Ortadoğu savaş bölgesindeki harekâtı sırasında günlük petrol faturası böyle. Bu günlük tutarı 365 ile çarptığınızda 5 milyar litreye ulaşırsınız: ABD'nin Güneybatı Asya'daki savaş operasyonlarında harcadığı yıllık petrol yaklaşık bu kadardır. Bu, 150 milyon nüfuslu Bangladeş'in yıllık petrol tüketiminden daha fazladır ve Pentagon'un savaş zamanındaki tüketiminin son derece altında bir değerlendirmedir.[2]

Birleşik Devletler ordusu yıllardır, üsleri ve sayısız savaşları ile geride ölümcül bir zehir mirası bırakmıştır. 1960'larda Vietnam'da Portakal Gazı'nın kullanımından başlayarak yirmi birinci yüzyılda Irak ve Afganistan'daki ABD üslerinde bulunan açık hava yangın çukurları yüzünden sayısız yerli halk hastalandı ya da öldü; bu iki dönem arasında *Los Angeles Times*'da 1990'da yayımlanan uzun bir makalede yer alanlara benzer olaylar okuduk:

> ABD askeri tesisleri Pasifik'teki Guam adasında içme suyunu kirlettiler, Filipinler'deki Sübik Körfezi'ne tonlarca kimyasal zehir boşalttılar, Almanya'daki bir kaplıcanın kaynak suyuna kanserojen madde karıştırdılar, Orta Avrupa'da havaya tonlarca kükürtlü kömür dumanı püskürttüler ve okyanuslara milyonlarca litre lağım akıttılar.[3]

Ordu Birleşik Devletler'deki birçok tesisinde çevreye benzer zararlar verdi.[4]

Orduyu ortadan kaldırmayı önerdiğim zaman "Amerika'yı yabancı orduların saldırılarına karşı savunmasız bırakmakla" suçlanıyorum. Buna genellikle yanıtım, "Bize kimin saldıracağını söyler misiniz? Hangi ülke?" oluyor.

"Ne demek hangi ülke? *Herhangi biri* olabilir."

"O zaman herhangi birinin adını vermek kolay olmalı."

"Pekâlâ, Birleşmiş Milletler'in 200 üyesinden biri olabilir mi?"

"Hayır. Bana Birleşik Devletler'e saldırabilecek belirli bir ülkenin adını verin. Yalnızca birini."

"Pekala. Paraguay. Tatmin oldun mu?"

"Hayır, bana Paraguay'ın *neden* Birleşik Devletler'e saldıracağını söylemelisin."

"Nereden bileyim?"

Eğer bu güzel sohbet devam ederse karşımdakine, saldıracak ülkenin 300 milyondan fazla kişinin yaşadığı bir ülkeyi işgal etmek için kaç askere sahip olması gerektiğini sorarım.

19 KAPİTALİZMİN SORUNLARI

Ekonomide 101 derde deva

Kapitalist sistemde süregelen krizleri –çeşitli kuramsal köpüklerin birbiri ardma patlaması ve bunu izleyen korkuları– savunan ekonomi uzmanları çoğunlukla sistemin açıklaması ve gerekçesi olarak "arz ve talebi" ileri sürerler. Bu, özgür girişimin kaprislerini örtmek için kişisel olmayan, yansız, saygın ve neredeyse bilimsel bir yöntemdir. Krizler için hırsı, öngörüleri, yönlendirmeleri ya da yasadışı faaliyetleri suçlamamamız gerektiği, çünkü bu tür insani kusurların "arz ve talep"ten kaynaklandığı ileri sürülür. Unutmayın ki bu bir yasadır ve tam adı "arz ve talep yasası"dır. Yasaya karşı gelmek istemezsiniz, değil mi?

Bu "yasa" nereden kaynaklanıyor? Kongre'den mi? Ata mirasımız İngiliz Parlamentosu'ndan mı? Hayır, bu kadar sıradan, insan kaynaklı değildir. Bunun doğadan kaynaklandığına inanmamız istenir. Neredeyse değişmez bir doğa yasasına benzemiyor mu? Eğer bunu çiğner ya da göz ardı edersek başımız derde girer.

Bizler böyle yetiştirildik. Oysa bu öğretide son yıllarda en beklenmedik noktalarda büyük çatlaklar belirmeye başladı. Örneğin, Birleşik Devletler Senatosu 2006'da (bir galon benzin fiyatı 3 dolar sınırını aşmca "Yükselen petrol ve benzin fiyatlarında piyasa oyunlarının rolü" başlığını taşıyan) uzun bir rapor hazırladı. İşte bundan bazı alıntılar:

> Geleneksel arz ve talep olguları bu artışlar (ham petrol, benzin vb.) için yeterli gerekçe olmuyor. Petrole olan küresel talep artmaktayken ... küresel petrol üreticilerinin sayısı da büyük çapta arttı. Dolayısıyla stoklar da çoğaldı. Bugün ABD petrol stokları 8 yıl yetecek durumda ve OECD (özellikle Avrupa) stokları da 20 yıla yetecek durumda. Bu yüzden temel arz ve talep olgularından başka gerçeklerin de incelenmesi gerekiyor...
>
> Son yıllarda büyük parasal kurumlar, yan ödenekler, emeklilik fonları ve diğer yatırım fonları, fiyat değişikliklerinden yararlanmak ya da bunlardan kaçınmak için, enerji malları piyasasına milyonlarca dolar akıtmaktalar. Bu ek yatırımlar parasal kurumlardan kaynaklandığı ve yatırım fonları bu metaları faaliyetlerinde kullanmadıkları için bu durum, Metaların Ticaretteki Geleceği Komisyonu (CFTC) tarafından "spekülasyon" olarak tanımlanmaktadır. CFTC'ye göre, bir spekülatör "bir malı üretmez ya da kullanmaz ama kendi ticaret sermayesinin geleceğini bu mala yatırarak fiyat değişikliklerinden kâr etmeyi ümit eder." Spekülatörler tarafından geleceğe yönelik büyük miktarlarda ham petrol satın alma anlaşmaları yapılması, petrole ek bir talep oluşturmuş, ileride teslim edilecek petrolün fiyatının yükselmesine ve spot piyasasında da bir varil petrolün derhal teslim talebi petrolün varil başı fiyatının artmasına yol açmıştır. Spekülasyonun fiyatlar üzerindeki etkisini hesaplamak zor olsa da mevcut piyasadaki büyük spekülasyonun fiyat artışlarında önemli etkisi olduğunu gösteren çok sayıda kanıt bulunmaktadır.[1]

Her gün ticaret borsasına (Özellikle New York Ticaret Borsası NYMEX'e) gelen petrol türevlerinin fiyatları uluslararası fiyat politikasını belirlemede kullanılıyor ve istasyonlardaki pom-

palardan verilen benzinin fiyatlandırılmasında önemli bir rol oynuyordu.

Senato'nun hazırladığı raporun büyük bir bölümünde, ABD içinde ve dışındaki satışların kendi etki alanı dışında kalan ticaret borsasında gerçekleştiği, CFTC'nin spekülasyonu, yönlendirmeyi ya sahtekarlığı engelleyemediği belirtiliyor.

> Birleşik Devletler'de ham petrol, benzin ve mazot gibi temel ABD enerji mallarının ticaretini yapan kişiler şimdi tüm piyasa denetim ve kurallarından kaçınmak amacıyla faaliyetlerini New York'taki NYMEX yerine Londra'daki ICE aracılığı ile yürütmekteler... Bunun sonucu olarak, enerji fiyatları piyasa oyunları ya da aşırı spekülasyon sonucu belirlenmekte; ancak denetim ve yetki uygulaması bunun önüne geçebilir. Tezgâh üstü çalışan büyük firmaların enerji ticaretinde elektronik takaslar, Enron ve 2000'de çıkarılan Çağdaş Ticaret Teslimatı yasası çerçevesinde çalışan diğer büyük enerji şirketlerinin isteği üzerine CFTC denetimi altına alınmıştır.

Hep aynı hikâye. Siz ve ben günlük yaşantımızda iyi vatandaşlar olmaya gayret gösterirken Enron gibi Büyük Adamlar Kongredekilerle al takke ver külah. Buna "çağdaşlaşma" ya da buna benzer göz alıcı bir isim takıyorlar ve kazıklanan biz oluyoruz.

Geçenlerde Enron ve Kongre üyeleri hakkında *Washington Post*'ta şöyle bir haber çıktı:

> Wall Street bankaları ve diğer mali kurumlar, yasa koyucularca fiyatların rekor seviyede yükselmesine yol açmakla suçlanan büyük getirili petrol anlaşmalarına kısıtlama

öngören yasanın engellenmesi için Kongre'ye büyük baskı yapmaya başladı... Oysa yöneticilerin bu çabası kuşkuyla ve hatta düşmanca bir tavırla karşılandı. Demokrat Parti bakan yardımcılarından biri onların sözünü keserek "Arz ve talep hakkında nutuk çekmeyi bırakın" dedi... Sayıları gittikçe artan Kongre üyeleri tavan yapan benzin fiyatlarının kamuda yarattığı öfke üzerine, mali şirketlerin belli anlaşmalara girmesini kısıtlayan, (şirketlerin) bu yatırımlarla ilgili daha fazla bilgi vermesini öngören ya da enerji ticaretinde federal denetimi arttıran en az sekiz yasa tasarısı hazırladı.[2]

2006 Senato raporundan bazı ek alıntılar:

Hiçbir daralma yaşanmadı ve ham petrol ve türevlerinin envanterleri yükselmeyi sürdürüyor. Fiyatlardaki artışın nedeni arz ve talepten kaynaklanmıyor. (Lord Browne, Eski British Petroleum ve şimdiki BP grubu üst yöneticisi)
Senatör... Açıkça belirttiğim gibi, ben –hiç değilse geleneksel görüşümüz çerçevesindeki– arz ve talebin mevcut fiyat yapısını oluşturduğu kanısında değilim. (Lee Raymond, Exxon Mobil'in yönetim kurulu başkanı ve CEO'su)
2004'ten beri yaşanan, stokların olağanüstü düşmesinden kaynaklanan yüksek fiyatlar değil. ABD (petrol) envanterleri ile fiyatlar arasındaki ilişki tamamen bozulmuş ve geçersiz olmuştur (Jan Stuart, kendisine "lider küresel zenginlik yöneticisi" adını veren UBS Securities'de küresel petrol ekonomisi uzmanı)

2008'de bir galon benzinin fiyatı 4 doları aşınca OPEC genel sekreteri Abdullah Alem el-Bedri, "Piyasada kesinlikle

petrol sıkıntısı yoktur" dedi. El-Bedri yüksek petrol fiyatlarının hisse senetlerindeki ve doların değerindeki düşüşten sonra yatırımcıların ticaretteki "'daha yüksek beklentileri' yüzünden yükseldiğini" ileri sürdü.[3]

Son olarak, sistemin işleyişini savunanlar ısrarla, özellikle petrol kaynaklarının azalması nedeniyle, petrol şirketlerinin maliyetlerinde büyük artış olduğunu belirtiyorlar. Kalan petrolü arama ve çıkarma maliyeti çok daha fazla yükseldiğinden şirketler bu maliyeti müşteriye yansıtmak zorunda kalıyor. Pekâlâ, eğer durum buysa, şirketler petrol kaynaklarının azalmasından önceki kadar kâr etmeli, giderlerde x dolar kadar artış varsa bu x dolar fiyata eklenir ve kâr aynı düzeyde kalır; belki satışlardaki kâr yüzdesi azalır ama bu da Wall Street'in bileceği bir iştir, sıradan insanların değil. Oysa petrol şirketleri böyle yapmadı. Fiyatlarda ve kârda uyguladıkları artışlar yerçekimine meydan okuyor ve maliyet giderleri ile aynı gezegende yer almıyor. Dahası, Multinational Monitor'un ekonomi uzmanı Robert Weissman'ın dediği gibi, "Petrol fiyatları artarken bu şirketlerin sondaj giderleri artmıyor. Petrolün bir varili 20 dolara, 90 dolara ya da 130 dolara satılabilir. Buna karşın Exxon Mobil ve diğer Büyük Petrolcüler bir varili yeryüzüne yaklaşık 20 dolara çıkartmaktalar."[4]

Yukarıda belirtilenler benzinimizin neden bu kadar pahalı olduğu hakkında söylenen son sözler değil. Spekülatörler, petrol şirketleri, rafinericiler ve diğerleri bir sürü bilgiyi gizliyor; birçok faaliyet denetlenmiyor, ileri sürülen tezler ekonomiden çok psikolojiye dayanıyor. En iyi çözüm tüm spekülatif piyasaları sonlandırmak –insanlık yararına bir hizmette bulunduklarını sergilemezlerse– petrol şirketlerini devletleştirmek. (Aman tanrım, "o" kelimeyi kullandı!)

Topluma yararlı hiçbir şey yapmadan zengin olmanın yüz yolu

"Mali kriz" dediğimiz şeyin nedeni ne? Birleşik Devletler'in oluşumundan bu yana neden düzenli aralıklarla böyle bir kriz yaşıyoruz? Hangi değişimler ya da olaylar her bir krize yol açıyor? İnsanların ihtiyaçlarını karşılamayı mı unutuyoruz? Fabrikalar mı yanıyor? Aletlerimiz mi kayboluyor? Planlar mı ortadan yok oluyor? Fabrikalarda ve bürolarda çalışacak insan mı bulamıyoruz? İnsanların mutlu bir yaşam için ihtiyaç duydukları tüm ürün ve servisler tümüyle karşılandığı için mi bu ürün ve hizmetlere gereksinim kalmıyor? Başka bir deyişle, *gerçek dünyada* bu krizlere neden olan hangi değişimler meydana geliyor? Bu tür değişimler hemen hemen hiç olmuyor. Bu krizlerin genellikle nedeni mali kapitalizmin *sanal* dünyasında oluşan değişiklikler.

Tüm bu yetişkin erkekler çocuk oyunları oynuyor. Yedek fonlar, türevler, teminat borçları, geçim endeksi, ödenmemiş borçlar takası, yapılandırılmış yatırımlar, ikinci derece ipotekler gibi bir sürü parasal kimlik ve tanımlar yaratıyorlar. Gerçek ve anlaşılır olmayan ve, unutmayalım, kamu gereksinimi ya da acil bir ihtiyacı karşılamayan ticari evrak oluşturuyorlar Sonra da bu kağıt parçalarını halka açıyor ya da birbirlerine satıyorlar. Bu ipotekleri gizli kapaklı, riskli dilimlere ayırıyor, sonra paketleyerek piramidin tepesindekilere satıyorlar. Böylece Vahşi Batı'da alım satım yapanların bazıları milyoner oluyor. Bazıları milyarder oluyor. Sene sonunda çoğu Amerikalının yıllık kazancından çok daha fazla ikramiye alıyorlar. Ne ilginç, değil mi?

Bu alımların çoğu alıcının kendi parasıyla değil, borç alınan paralarla gerçekleşiyor; buna "nüfuz sahibi olmak" diyorlar. Bu kâğıt parçaları kimi zaman bir ürünü temsil ediyor ama gerçek ürün ortada yok, belki de hiç var olmadı; satıcı

alıcının parasını görmek isterse ya da alıcı malları görmek isterse, tüm alış-veriş bozulabilir. Fiyatların artacağını beklerken "uzun vadeli" satış yapıyorlar; fiyatın düşeceğini varsaydıklarında ise "kısa vadeli" satış yapıyorlar; "kısa vadeli çıplak satış" yapıyorlar, yani ellerinde bulunmayan ya da sahip olmadıkları bir ürünü satıyorlar; çektikleri her numara için bir isim uyduruyorlar. Gizemi sürekli artan kâğıt parçalarını alıp satarak daha da büyük risklere giriyorlar. Bu, Las Vegas'ı da aşan bir yöntem. Kumarhane kapitalizmi.

Bu kâğıt parçaları o kadar karmaşık ve karanlık olabilir ki alan ve satanlar bile bunları tam olarak anlayamaz; sorun değil, bunları daha yüksek fiyatla bir başkasına satabilirler, taraflardan biri ya da her ikisi de bunların karşılığı varmış gibi davranırlarsa da aslında değersiz olduklarını bilirler. Bu tekeli denetlemeye çalışan hükümetin, kâğıt parçalarının karmaşıklığı ve işlemlerin muğlâklığı, çevrilen dümenler ve sahtekârlıklar yüzünden kafası karışabilir. Milyarder sermayedar Warren Buffert bu kâğıt parçalarını "finansal kitle imha silahları" olarak tanımlıyor.

Bu para babaları oyunlarını yıllardır sürdürmekte; dolayısıyla sürecin her aşamasında oyuncuların kendilerini güvence altına almasını sağlayan sigorta poliçeleri var; böylece, kuşkulu borçlara girdiklerinin bilincinde olarak sigortalanabiliyor, oyundaki risklere karşı kendilerini korumaya alıyorlar. Sigorta alanında dev bir şirket olan AIG'e federal hükümet rafından el konuldu. Her işlemde, her aşamada biri bir komisyon ya da ücret alıyor. Bu arada amaçları çeşitli oyuncuları ve onların kâğıt parçalarını güvenirlilik açısından değerlendiren şirketler var: onların onayı yatırımcılara güven sağlıyor. Bu sözde tarafsız davranan değerlendirme şirketleri herkese belli şirketlerin ve onların kâğıt yığınlarının iyi bir yatırım olduğunu bildiriyor ama aslında kendileri de bu kâğıt

yığınlarının oluşturulmasında rol alıyorlar. 1930'larda bu gibi oyuncularla karşılaşan Başkan Roosevelt onlara "bankster" adını vermişti.

Her şey, en az dine bağlılık kadar kırılgan olan inanç üzerine kurulu; üzerinde güven verici yazı ve rakamlar bulunan bir kâğıdın değerli olduğuna inanılıyor, çünkü bunun ticareti ve değerlendirilmesi yapılıyor ve sigortalanıyor; çünkü biri satıyor, bir başkası da alıyor. Aynı piyasa psikolojisi ve aynı sürü mantalitesi ile, açgözlülük temelleri üzerine kurulan bu kağıttan evler yerle bir olabilir. Ama Monopol oyuncuları primlerini alıp milyonlarca dolarlık altın paraşütleri ile oyundan çekilebilirler; bu arada Amerika'nın her yanında çadır kentleri oluşmaktadır.

Bu arada hükümet bu pervasız tacirleri, bu asalakları mali önlemlerle kurtarmaya çalışıyor; onları ve sistemlerini bu saçmalıklardan arındırmaya çalışıyor. Bunu bizim paramızla yapıyor; parasal oyunlarda Alice'in harikalar diyarında geçerli olan kuralları yeniden oluşturmuyor; en katı kuralları, denetimi ve şeffaflığı sağlamıyor; bu Evrenin Sahibi olmak peşindeki şımarık piçlerin sadece kendi çıkarlarını düşünerek hareket etmelerini engellemiyor. Geride kalan bizlerin cehenneme kadar yolu var.

Kapitalizm en kötü niyetli kişilerin en kötü amaçlarla harekete geçerek en iyi şeyi oluşturacağını varsayar.

Bir avuntumuz olabilir. Liberalizm ve yeni-muhafazakârlık müminleri Sosyal Güvence ya da başka bir toplumsal programın özelleştirilmesi aldatmacasını halka benimsetmekte zorlanacaklar. Hükümetin kamu yararına yönelik yaşamsal konulardaki kuralları daha fazla ciddiye alınabilir. Piyasaların kendi kendilerini düzelteceği mavalını eskisi kadar fazla duymayabiliriz. Hatta ulusal sağlık sigortası fikri daha gelişebilir.

Liberaller ve yeni-muhafazakârlar gücenmiş ve savunmaya geçmiş durumda ama yeni ulaştıkları bilgeliği de henüz açık etmiyorlar. Ayn Rand'ın büyük bir fotoğrafının asılı bulunduğu Cato Enstitüsü'ndeki müminlerle röportaj yapan *Washington Post* şunları yazdı: "Bulunduğumuz yere çok fazla kural yüzünden geldik. ... Şu anda duygularımızı en fazla etkileyen, basının serbest piyasada bir kriz olduğunu, bunun kapitalizmden kaynaklandığını, kuralların yetersizliğinden kaynaklandığını ileri sürmesi. Aslında bu destekleme ve müdahale krizidir. ... Kayba uğramayan kapitalizm, cehennemi olmayan din gibidir."[5]

Bir de şunu düşünün: Küba böyle bir mali sistemi uygulamaya karşı çıktığı için elli yıldır insafsızca eziyet görüyor.

Kapitalist sistemimizin diğer sevimli yanları

New York'ta Dow Jones'un değerli hisse senetlerinin smai ortalaması 8 Ağustos 2011'de 635 puan kaybetti.

Salı günü 430 puan yükseldi.

Çarşamba günü sonsuz bir bilgeliğe sahip piyasa yeniden düşüş kararı aldı, bu kez 520 puan kaybetti.

Ve Perşembe günü... evet, tekrar 423 puan yükseldi.

Dow birbirini izleyen sekiz gün boyunca yön değiştirdi. 14 Ağustos 2011'de *Washington Post*'un deneyimli ekonomi yazarı Steven Pearlstein yukarıdaki dört günü şöyle tanımladı: "Sanırım geçen hafta hisse senetlerindeki büyük dalgalanmaların, bunu Hazine borçlarının azalmasına ya da Avrupa ülkelerinin borçlarına veya küresel büyümedeki yavaşlamaya bağlayan anlayışlı, kültürlü yatırımcıların ciddi endişelerinden kaynaklandığına inanan bazı şapşallar var. Oysa böyle görüşler, geçen hafta her öğleden sonra saat 2:00 ile 4:30 arası piyasa ortalamalarının kontrol dışı inip çıktığı süreçte böylesine büyük değişimlere uğrayamazdı."

Bizler nokta balonundan menkul kıymetler borsası balonuna, oradan Enron balonuna, oradan iskân balonuna, oradan kredi balonuna gidiyoruz... ve her bir balon patladıkça birçok kişi işini, evini, düşlerini yitiriyor.

"Her yirmi dakikada bir on iki tavşan dans edip tuvalet kağıdıyla ilgili şarkılar söylerken içerikli ve araştırmacı bir televizyon belgeseli yapmak çok zor." (Rod Serling, ünlü televizyon yazarı)

Bir Amerika başkanının Amerikalı gençleri açıkça "kapitalizm"i savunmak için yabancı bir ülkede savaşmaya çağırması düşünülebilir mi? Bu sözcüğün modası hemen hemen geçti. Şimdi piyasa ekonomisi, serbest piyasa, özgür girişim ya da özel sektör terimleri kullanılıyor. Terminolojideki bu değişim ekonomik ve sosyal sistemde servetin oynadığı rolü gizlemeye çalışıyor. Ayrıca "kapitalizm" sözcüğünü kullanmamak Karl Marx'a kadar uzanan olumsuz çağrışımı da engelliyor.

Birkaç yıl önce, anımsayamadığım bir tarihte Amerika'daki yumurta şirketleri paketlerdeki küçük, orta ve büyük boy etiketlerini orta, büyük ve çok büyük olarak değiştirdiler. Yumurtaların ebadı hiç değişmedi.

"Federal Ticaret Komisyonu ilaç şirketlerinin bir ilaç için belirlediği fiyat ve bununla ilgili maliyet arasında çok az bağlantı olduğu sonucuna vardı."[6]

Bir duvar yazısında "Aspirin üreticileri şu anda başınızın ağrıdığını umuyor" deniyor.

Kölelik, bir insanın bir mal olduğunu belirten yasal bir öyküdür ve şirket kişiliği ise malın bir kişi olduğuna dair yasal bir öyküdür. "Kâr amaçlı özel bir şirketin, sosyal ve çevresel koşulları dikkate almadan sadece kendi çıkarını gütme hakkı –bazıları buna zorunluluk da diyor– yasal güvence altındadır. Söz konusu gerçek bir kişi olsaydı, bu, sosyal bir hastalığın klinik belirtisi olarak tanımlanırdı" diyor David Korten.

Ralph Nader bir keresinde Adalet Bakanlığı'nın anti-tröst çalışmalarını kimseye bildirmeden bırakmakla suçladı.

Birleşik Devletler'de uygulanan kapitalizm kemoterapiye benzer; tüketici kıtlığı kanserini tedavi eder ama yan etkileri olağanüstüdür.

Çalışanların çoğuna yaşamalarına yetecek bir ücret veriliyor. İşte yoksulluğa kesin bir çözüm: İnsanlara yaşamlarını sürdürmelerine yetecek kadar ödeme yapın.

"Buradaki açmaz, Amerika'nın sömürgesel başlangıcından üç yüz yıl sonra servet ve gelir dağılımının 'Yeni Dünya'da, çoğu Avrupa ülkesinde olduğundan daha az adil olmasıdır."[7] Mal ve servetin şimdiki dağılımı hangi demokratik sürecin sonunda oluşabilirdi?

Amerikalıların kaçı Batı Avrupa'daki taydaşlarından daha uzun süre çalışmak, daha az tatil yapmak, daha kısa süre işsizlik sigortası almak, daha elverişsiz şartlarda doğum izni yapmak ve çok daha yetersiz tıbbi yardım olanaklarından faydalanmak zorunda olduğunun farkında?

Birleşik Devletler'de zenginlerin fakirleri sömürmesiyle ilgili temel gerçekleri dile getirirken kişi, "sınıf ayırımı yapmakla suçlanabiliyor; çünkü sınıf savaşında önemli olan, kurbanların savaş çıktığından haberdar edilmemesidir.

CEO'lar bütün gün ne yapıyorlar da öğretmenlerden, hemşirelerden, itfaiyecilerden, çöpçülerden ve sosyal çalışanlardan binlerce dolar daha fazla para kazanıyorlar? Ortaçağ tarihinin derebeyleri ve serfler hakkındaki bölümlerini yeniden okuyun.

Kurallara karşı düzenlenen kampanyalar, katışıksız besin ve ilaçlar hakkındaki yasaları geçersiz kıldığımız anda katışıksız besin ve ilaçlara kavuşacağımızı ima ediyor.

Ekonomi dünyasında olup bitenlerin yüzde 60'ı güç, siyaset, ideoloji ve spekülasyona; yüzde 30'u psikolojiye; ve yüzde

10'u da değişmez yasaların etkisine tabidir. (Bu yüzdeler asla değişmez.)

Başkalarıyla ne kadar ilgilenirseniz, kapitalist sistemde rekabet olanağından o kadar yoksun kalırsınız.

Nüfusun yüzde birinin kaynakların ve servetin yüzde 35'ine sahip olduğunu ileri sürmek yanıltıcıdır. Eğer yüzde 35'e sahipseniz, çok daha fazlasını kontrol altına alabilirsiniz.

"Seçme şansı" ile ilgili söylence bizi hemen her faaliyet alanını özelleştirmeye yönlendirir.

2004'te Yönetim ve Bütçe Ofisi'nin 17.595 federal devlet göreviyle ilgili incelemesinde, sivil görevlilerin işlerini özel üstencilere oranla yüzde 90 daha iyi ve ucuz yaptıkları sonucuna varıldı.[8]

Komünist yönetimler şirketlere el koyar. Kapitalizmde, şirketler yönetime el koyar.

Amerikan oligarşisinin Amerikan halkıyla ortak noktaları, Japonya ve Fransa'daki oligarşilerden daha azdır.

Eğer kumarda para kaybederseniz vergi indirimi yapamazsınız. Ama eğer sermaye piyasası diye bilinen o ünlü para makinesinde kaybederseniz, kayıplarınız vergi mükellefleri tarafından karşılanır.

Bir ailenin üyelerinin birbirleriyle ilişkisinin temelini kişisel çıkar ve açgözlülük mü oluşturuyor?

"Rekabete dayanan bir toplum, bencilliğin genel refahın temelini oluşturduğu düşüncesi üzerine kuruludur." (Erich Fromm, Alman-Amerikalı sosyal psikolog)

"Yirminci yüzyıl politik olarak çok önemli üç gelişim unsuruna sahiptir: demokrasinin gelişmesi; şirket gücünün artması ve şirket gücünü demokrasiye karşı koruma amacı güden şirket propagandasının gelişmesi." (Alex Carey, Avustralyalı sosyal bilimci)

Ağustos 2011. Papa XVI. Benedict krizden olağanüstü etkilenen İspanya'yı ziyareti sırasında, "Avrupa'daki ekonomik krizin gerisinde yattığına inandığı, ne pahasına olursa olsun kâr etmek yaklaşımını" eleştirdi. "Ekonomi piyasa kurallarına değil, insanlık için ahlaki bir nedene dayanmalıdır. İnsanoğlu ekonominin merkezinde yer almalıdır ve ekonomi kârın artışı ile değil ortak yararlarla değerlendirilmelidir" dedi.[9]

Mayıs 2011. Dalai Lama, "Ben Marksist'im" dedi. "Marksizm manevi değerlere sahiptir, oysa kapitalizmde sadece kâr etmek düşünülür."[10]

"Bu ülkenin yeniden doğması gerek; güç tutkusu ve kazanç hırsı ile kirlenmiş durumda." (Margaret Fuller, edebiyat eleştirmeni, *New York Times*, 4 Temmuz, 1845)

Aslında yukarıdakilerin hiçbiri dünyadaki tek süper gücün kapitalist esasları dünyaya yayma cihadını engellemeyecektir.

Mutluluğun Bağımsızlık Bildirgesi ile garanti altına alındığı bir ülke

"Asgari ücretin artırılmasının iyi bir fikir olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bir kez daha düşünün." Bu sözler 2007 Ocak ayında önde gelen gazetelerde tam sayfa yayınlanan bir ilanda yer almaktaydı. Bu ilanda saygın şüphelilerin onaylayıcı sözleri de yer alıyordu: "Asgari ücrete karşı çıkmamın nedeni, bunun işlere zarar verdiğine inanmamdır ve bence bu konuda olağanüstü kanıt bulunmaktadır" (Alan Greenspan, Merkez Bankası eski başkanı); "Gençler, özellikle siyah gençler arasındaki yüksek işsizlik oranı hem bir skandaldır, hem de toplumsal huzursuzluğun başta gelen nedenidir. Öte yandan bu, özellikle asgari ücret yasalarından kaynaklanmaktadır" (Milton Friedmann, Nobel ödüllü ekonomist).

Asgari ücreti artırmak böylesine olumsuz sonuçlar yaratıyorsa aydınlık düşünceli ve insancıl olan bizlerin ne yapması gerektiği apaçık ortada. Asgari ücreti *düşürmeliyiz*. Böylece daha az işsizlik ve daha az toplumsal huzursuzluk olur. Aslında, asgari ücreti, özellikle yoksul siyahlar için sıfırlarsak... Bir düşünün! İşsizlik tamamen ortadan kalkar! Toplumda hemen hiç huzursuzluk kalmaz! Hele bir de –bunu söylemeye cesaretim var mı?– ücretleri tümüyle ortadan kaldırsak ne olur?

"Çağdaş muhafazakârlar insanlığın en eski manevi felsefesi üzerinde duruyorlar: yani bencillik için en geçerli gerekçeyi araştırıyorlar." (John Kenneth Galbraith)

Zenginliği yiyin, tarifinizi paylaşın

Bill Gates Microsoft'un yönetimindeki görevlerini yavaş yavaş bırakacağını açıklayınca medya 31 yaşında dünyanın en genç milyarderi olmayı başarmış bu *harika çocuk* ile ilgili bir sürü dalkavukça haber yayınladı. Gates'in MS-DOS 1.0 işletim sistemini piyasaya sürmesinden sadece altı yıl sonra milyarder olabilmesi için, Microsoft yazılımlar için maliyetlerin epey üstünde –çok daha üstünde– bir ücret belirlemek zorundaydı, ama tabii ben bunu Gates'in başarılarını küçümsemek için söylemiyorum.

Özgür girişimin felsefe, uygulama ve öykülerine, sert bireyselciliğine hayran olanlar, "Aferin adama. Her kuruşu hak ediyor!" diyeceklerdir. Daha eşit bir toplum vizyonuna sahip olanlar, mülk ve servetin bugünkü dağılımının demokratik bir süreçle nasıl bağdaştığını sorgularlar. Artık yirmi birinci yüzyıldayız; Amerikan toplumu nefes kesici servet sahibi yüzde 2 ile yeterli bir yaşam standardı için her gün mücadele veren yüzde 75 arasında sıkışıp kalmamalı. Aslmda bu bağlamda gerilemekteyiz.

Amerikalıların çoğu geleneksel olarak politik ve ekonomik düzenlemelere karışmak istemezken başkalarının cinsel yaşamıyla, kadınların bedenleriyle ve diğer ahlaki konularla uğraşmaktan geri kalmaz. Açgözlülük ve bencilliğin doğal olduğunu ve bunların beslenmesi gerektiğini ileri sürer.

Oysa sistem doğal olduğu için bencilliği besleyecekse neden çoğunluğun doğal kabul ettiği saldırganlığı da beslemez?

Şirin, minik Çay Partisi dostlarımıza yöneltilecek bazı sorular

Çay partisi katılımcıları durmadan "daha küçük bir hükümet" çağrısında bulunuyorlar. Ne tatlı, değil mi? Diğer Cumhuriyetçilerin çoğu ve birçok liberal (ilericilerle karıştırmayın) de aynı bu mide bulandırıcı mantrayı gevelemekte. Bu yüzden, tüm bu insanlara bazı sorularım var:

Bir uçak düştüğünde hükümet o yöreye araştırmacılar göndererek kaza nedeninin saptanmasını ister; bu bilgiden, hava ulaşımını daha güvenli hale getirmek için yararlanılır. Oysa, gerçekten *büyük hükümet*, havayollarını işbirliği yapmaya ve gerekli bilgileri vermeye –gizliliğe izin yoktur– istenen değişiklikleri gerçekleştirmeye, aksi halde ciddi cezalara çarptırılmayı göze almaya zorlar. Hükümetin bundan vazgeçmesi gerektiğini mi düşünüyorsunuz?

2010'da BP petrolünün Meksika Körfezi'ne karışmasından sonra hükümet şirkete çıkışmakta, bu felaketin nedenini ve çözümünü istemekte haklı mıydı, yoksa küçük hükümet olarak karışmamalı mıydı?

Güçlü bir zelzeleden sonra her kafadan bir ses çıkar: su, jeneratör, pil, ağaç kesimi, çocuk bezi gibi gereksinimlerin fiyatları artırılmamalı vb. Kentteki birçok evin yıkılması üzerine ev sahiplerinin boş apartmanların kiralarını artırmasın-

dan yakınılır. İnsanlar "Bu ne cesaret?" diye feryadı basar. 1994'te Los Angeles'teki zelzeleden sonra Kaliforniya Meclisi doğal bir afetten sonra yaşamsal gıda ve hizmetlerin fiyatlarını yüzde 10'dan fazla artıranları cezalandırmak üzere harekete geçti.[11] 2003 Eylül ayındaki Isabel kasırgasının yol açtığı yıkımdan sonra Virginia valisi ve başsavcısı halktan gelen yüzlerce şikayet üzerine fiyatların zamlanmasına karşı ilk yasayı çıkardı. Kuzey Carolina bundan kısa süre önce benzer bir yasayı yürürlüğe koymuştu.[12] Büyük bir hükümetin Tanrı vergisi arz ve talep sistemimize karşı böyle bir tavır alması size ters geliyor mu? Sizce yasa koyucularımız "sihirli piyasanın" hokkabazlığına göz mü yummalıydı?

Size göre, yurtdışmda "terörist" olarak adlandırılan kişilere karşı eyleme geçen daha büyük ya da masraflı bir büyük hükümet bulunmadığında göre, hükümet bunlarla savaşmayı sürdürmeli mi?

Sizce hükümet havaalanlarındaki son derece sıkı elektronik aramaları ya da üst aramalarını sürdürmeli mi, yoksa bombaların uçaklara taşınması riskini göze mi almalıyız?

Eğer bankanız iflas ederse –Birleşik devletlerde son yıllarda yüzlerce banka bunu yaşadı–yaşamınız boyunca biriktirdiklerinizi yitirmeyi kabullenmeye hazır mısınız? Yoksa bu kocaman hükümetin araya girip bankaya el koyarak birikiminizin her kuruşunu güvence altına almasından yana mısınız?

Sizce bu büyük hükümet –ister federal, ister yerel olsun– vatandaşlara çevre, geri dönüşüm, hava kirliliği, suların kirlenmesi, toprak kaymaları gibi konularda nutuk atmayı bırakmalı mı, yoksa insanların kendileri, aileleri ve işleri için en işlerine geleni yapmalarına izin mi verilmeli?

Sizce Amerikalı üreticiler fabrikalarını elli yıl önce Bangkok'taki kötü koşullarla mı çalıştırmalı, yoksa büyük

hükümet çağdaş iş koşulları ve işçilere sağlıklı ve güvenli standartlar sağlanması hususunda ağırlığını koymalı mı?

Reçeteli bir ilaç giderek daha fazla insanın ölümüne ya da zarar görmesine yok açarsa, bunun piyasadan çekilmesine kim karar vermeli, büyük hükümet mi yoksa ilaç üreticisi mi?

Yiyecek paketlerinin üzerinde içeriklerinin ve besin değerlerinin yazılmasından memnun musunuz? Bundan kimin sorumlu olduğunu düşünüyorsunuz?

Yiyecek kuponları olmasa Amerikalıların büyük bir kısmı ciddi bir açlık sorunu yaşardı; bu kuponlar 45 milyondan fazla insana dağıtılıyor. Kuponların nereden geldiğini sanıyorsunuz?

Ve işsizlik sigortasının, iskân yardımlarının ve sağlık sigortasının kaynağı sizce nedir? (Tanrı yardımcımız olsun, Çay Partisi müdavimlerinin "Hükümet, elini sağlık sigortamdan çek" yazan afişleri var;[13] ayrıca Obama'nm "sosyalleştirilmiş ilaç" politikasıyla da dalga geçmekteler.)

İnsanların Büyük Hükümet Canavarı'na bağımlı kalması yerine Amerika'da açlığın, yoksulluğun, evsizliğin ve hastalığın artmasını isteyen var mı aranızda?

Uygarlığın Doruğu, Amerikan tarzı

> Main Street uygarlığın doruk noktasıdır.
> Şu Ford marka arabanın Bon Ton mağazasının
> Önünde durabilmesi için
> Anibal Roma'yı ele geçirdi
> ve Erasmus Oxford'un revaklarında kalemi eline aldı.
> (Sinclair Lewis, "Main Street", 1920)

Apartmanının girişi el ilanlarıyla dolup taşıyor; hemen hiç kimsenin dokunduğu yok, ta ki çöpçüler gelip onları araba-

larına atana kadar. Bunlar yüzünden ağaçlar kesiliyor, kâğıt yapımında kullanılan çok zehirli dioksin kâğıt fabrikalarından sulara akıtılıyor, bu sayfaları basmak için inanılmaz miktarda enerji ve diğer kaynaklar kullanılıyor. Bu el ilanlarını dağıtmak için gereken insan gücünü ve araçları bir düşünün. Benim binamı milyonlarla çarpın.

"Eğer ekonomistlerin 'talep' dedikleri nesneyi oluşturmak için reklam sanayinin 200 milyar dolar harcaması gerekiyorsa, o zaman bu talep denen şey geleneksel varsayımlardaki kadar gerekli olmamalı. Belki de mantık açısından ortada bir talep bile yok."[14]

Reklam, uygarlığın doruk noktasıdır.
Walmart'ın bu el ilanının apartmanların
girişinde kalabilmesi, şu televizyon programı
kesilerek Coke'un Pepsi'den üstün olduğunun
ileri sürülebilmesi, bu tabelanın görüntüyü bozabilmesi
için George W. Bush Irak'ı ele geçirdi ve
Paul Wolfowitz Chicago Üniversitesinde eğitim gördü.

Bunları uyduramazsınız

Batı Dünyası'nda en fazla dile getirilen özdeyiş şudur: "Görkemli bir eşitlik kavramına sahip adalet, yoksullar kadar zenginlerin de köprü altlarında yatmalarını, sokaklarda dilenmelerini ve ekmek çalmalarını yasaklar." (Anatole France, 1844-1924)

14 Nisan 2005'te federal temyiz mahkemesi, Los Angeles Emniyet Müdürlüğü'nün insanları Skid Row'da kaldırımlarda oturduğu, yattığı ya da uyuduğu için tutuklayamayacağına, kentteki çok sayıda evsizi alacak yeterli barınak bulunmadığı için, bu işlemin acımasızca ve olağanüstü büyük bir ceza olacağına karar verdi. Yargıç Pamela A. Rymer çoğun-

lukla alınan bu karara şiddetle karşı çıktı. Rymer, muhalefet şerhinde, Los Angeles yasalarının "insanları evsiz olduklarından dolayı cezalandırmadığını" yazdı. "Bu işlemin, yersiz yurtsuz olanlar kadar evleri olduğu halde aynı şekilde davrananları –kent kaldırımlarında oturan, yatan ya da yatanları– da hedef aldığını" belirtti.[15]

"Başka seçenek yok!" "Gerçekten mi? Olması lazım, yoksa hepimiz mahvoluruz!" Sosyalizmle ilgili bazı düşünceler

"Tarih kriz sonrası kurallarla doludur. Eğer işlerin yürütülmesiyle ilgili aşırı kısıtlamalar uygulanırsa, insanlar bunların açık noktalarını bulmaya çalışır ve böylece bir sonraki krizin tohumlarını atmış oluruz." ABD'nin önde gelen yatırım hizmetleri kuruluşu Charles Schwab & Co. yatırım analisti Liz Ann Sonders böyle dedi.[16]

İşte böyle. Finans şirketleri ya da diğer şirketler sürekli olarak kazançlarını artırmaya çalışır, tıpkı akarsuyun kendi yatağını bulmaya çalışması gibi. Bizler on dokuzuncu yüzyıldan beri bunu "düzenlemeye" uğraşmaktayız. Yoksa on sekizinci yüzyıldan beri mi? Bu çabalar bir işe yaramıyor. Bir açığı kapatıyoruz, balçık bir başka delikten dışarı sızıyor. Wall Street'in elinde yalnız bir avukatlar ve muhasebeciler ordusu değil, insanların elinden paralarını almak için mükemmel araçlar yaratmakla uğraşan, son derece uzman matematikçiler var. Parayla ilgili tüm teşvikler gerçekleştirildikten, liderlerimiz açgözlülüğü kınayan ve reformlar vaat eden nutuklar attıktan, son Kongre oturumunda şirket yöneticileri yüzlerine karşı suçlandıktan sonra, Wall Street delikanlıları aldıkları yaraların üstesinden gelerek egzotik mali aygıtlarını yeniden işletmeye başlayacaklar. Spekülasyon, ikramiyeler ve viski

yeniden akmaya başlayacak ve delikanlılar eleştiriler yüzünden biraz sarsılmış olsalar da daha akıllanarak neyi açıklayıp neyi gizleyeceklerini daha iyi bileceklerdir.

Bu, kapitalizme sonu gelmez fiyaskoları sürdürmesi için birçok fırsat tanınırken komünizm ya da sosyalizme sadece bir tek şans verildiğini anımsatan örneklerden biridir. Ralph Nader şöyle diyor: "Kapitalizm asla başarısızlığa uğramaz, zira sosyalizm onu kurtarmak için her zaman hazır olacaktır."

Batı'da Soğuk Savaş'ın en talihsiz sonuçlarından biri, yetmiş yıl boyunca komünizm karşıtı öğretiler ve medyanın insanların kafasında sosyalizm ile Sovyetler Birliği'nin komünizm olarak isimlendirdiği sistem arasında bir bağlantı oluşturmasıdır. Sosyalizm diktatörlük demekti, Stalinvari bir baskı, nefes aldırmayan "emredici" bir ekonomi, özgür girişimin yokluğu, iş değiştirme özgürlüğünün bulunmayışı, ifade özgürlüğünün kısıtlanması ve buna benzer gerçekler, yarı gerçekler ve yalanlar demekti. Bu tür inançlar ABD'nin dış politikasına karşı çıkan birçok Amerikalıda bile süregelmektedir. Amerikalılar, ekonomi ne denli kötü durumda olursa olsun, var olan tek seçeneğin "komünizm" denen nesne olduğunu düşünmekte ve bunun da kötü bir şey olduğunu bilmektedir.

Bilinçli olarak yaratılan bu kafa karışıklığının yanı sıra, İngilizler İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki otuz yıl boyunca kamuoyunu İşçi Partisi'nin sosyalist olduğuna inandırdılar ve durgunluk yaşandığında (bu kapitalist ülkelerde düzenli olarak ortaya çıkar) halka "sosyalizmin başarısızlığa uğradığı" söylendi.

Öte yandan, Sovyetler Birliği'nin 1991'de yıkılmasından sonra bile, Rusya'da yapılan anketler eski sistemin özleminin çekildiğini ortaya koydu. Örneğin 2009'da Rusya'da *Washing-*

ton Post'un ilavesi olarak Moskova'da yayınlanan *Russia Now*, Ruslara "Hangi sosyoekonomik düzeni tercih ediyorsunuz?" diye sordu. Sonuçlar şöyleydi: "Devletçe planlanan ve uygulanan" yüzde 58; "özel mülkiyete ve piyasa ilişkilerine dayanan" yüzde 28; "bilemiyorum" yüzde 14.[17]

1994'te Mark Brzezinski (Zbigniew'in oğlu) Varşova'da çalışan bir Fulbright öğretim görevlisiydi. Şunları yazdı:

> Öğrencilerimden demokrasiyi tanımlamalarını istedim. Kişisel özgürlükler ve seçimle gelen kurumlardan söz edilmesini beklerken, öğrencilerimin demokrasinin belli bir hayat standardı ve herkes için yeterli sağlık, eğitim ve iskân hizmeti sağlayan bir hükümet anlamına geldiğini ileri sürmeleri beni şaşırttı. Başka bir deyişle bu, sosyalizmdi.[18]

Amerikalıların çoğu planlı ve merkezileşmiş bir toplum kavramına yatkın değil. Bir bu tanımdan tedirgin oluyorlar çünkü planlı bir toplumu Stalinizm'in aşırıya kaçan kötü örnekleriyle özdeşleştirmek üzere yetiştirilmişler. Pekâlâ, ürküten etiketleri bir yana bırakalım; bunu, insanların oturup belli bir ciddi toplumsal sorunu ele alması, bunun çözümü için ne gibi seçenekler bulunduğunu, bu seçenekleri uygulayacak olanak ve deneyime sahip hangi kurum ve güçlerin var olduğunu tartışması olarak tanımlayalım. Burada savunulan fikir, bu kurumların ve güçlerin sorunu çözmek için çok iyi ve rasyonel biçimde düzenlenmeleri, bu arada hangi şirketin kazancının bundan olumsuz etkileneceği endişesi taşımamaları ve "piyasa büyüsüne" kapılmamalarıdır. Tüm bunlara genellikle "planlama" adı verilir ve eğer kurumsallaşma ve planlama bir hükümet tarafından yapılıyorsa bu "merkezi planlama"dır. Bunun otoriter bir rejime yol açacağını varsay-

maya gerek yoktur. Belli bir yaş üzerinde olan hepimiz –bireysel ya da toplumsal olarak– bu konularda geçmişten gelen bilgilere sahibiz. Tehlike belirtilerini biliyoruz; bu yüzden Bush ve Obama yönetimlerinin kişisel özgürlüklere ve insan haklarına saldırılarına bu denli karşı çıkılıyor.

Birleşik Devletler'deki insanların büyük çoğunluğu bir ücret karşılığı çalışmakta. Kâr peşinde koşmaya yönlendirilmeleri gerekmiyor. Bu bizim genlerimizde yok. Hemen herkes, fırsat verilirse, başlıca amacı toplum yaşamının kalitesini yükseltecek, başkalarına yardım edecek ve kendileri için bir anlam ve doyum sağlayacak işlerde çalışmayı yeğler. "Müşteri, kazanmak ya da başkalarından çalmak, hiçbir sınır tanımamak, güçlü olanın varlığını sürdürmesi ya da en acımasız yöntemlere başvurmak" gibi amaçlar doğal değildir.

Büyük bir savaş, bir ulusun en zorlu deneyimi, en büyük gerginliği yaşadığı bir dönemdir. İkinci Dünya Savaşı'nda ABD hükümeti otomobil üreticilerinin özel araçlar yerine tank ve cip yapmalarını emretti. Bir atom bombasına gereksinim duyulduğunda Washington özel sektörden teklif almak yerine Manhattan Projesi'ni oluşturdu. Burada bilanço ya da kâr-zarar hesapları dikkate alınmadı. Kadınlara ve zencilere fabrikalarda geleneksel olarak yasaklanan ve uzmanlık gerektiren görevler verildi. Hollywood'dan propaganda filmleri yapması istendi. Gerçekten, çiftçilik, üretim, madencilik, ulaşım, çalışma, eğitim ve kültürel çalışmalar gibi ulusal faaliyetler devlet yönetimi altma alındı. Savaş girişimleri özel kazanımlardan önde geliyordu. Barış sürecinde sosyalizmin önceliğinin kâr değil insan olduğunu, sağlık, eğitim, iskan, gıda ve iş alanlarında her türlü garantinin sağlandığını düşünebiliriz. Bu doğrudur ama bir hükümetin, finansal açıdan uygun şekilde bakılması ve beslenmesi gereken müsrif ve verimsiz kapitalist sistemin savaş kazanmaya çalışan bir ülkeyi

yönetmek için izlenecek doğru bir yol olmadığını hemen kabul ettiği gerçeğini değiştirmez.

Bu, insancıl gereksinimleri olan bir topluma uygun bir yönetim şekli değildir. Çoğu Amerikalı da aynı fikirde ama bu inancı taşıdıklarının bilincinde değil. 1987'de Hearst basım tarafından yürütülen bir ankete katılan 1.004 Amerikalının neredeyse yarısı Karl Marx'ın "herkese yeteneklerine ve gereksinimlerine göre iş" özdeyişinin ABD Anayasası'nda yer aldığına inanıyordu.[19]

Benim sosyalist toplum olarak nitelendirdiğim oluşumun tüm özelliklerini uzun uzadıya ortaya koyamam. Bu benim açımdan fazla iddialı olur; zaten bu çoğunlukla deneme yanılma yöntemiyle gerçekleşir; önemli olan, bunun temelinin –önemli kararlar almak için gerekli başlıca unsurların– insanların yararına ve kârdan önce ortak yararların göz önüne alınmasına dayanmasıdır. İnsanlığın çevresel yozlaşmanın önüne geçmek için duyduğu büyük gereksinim sürekli olarak, Amerikan sağlık sistemi gibi, kâr amacıyla başa baş gitmekte. Bu bir ideolojiden çok daha fazlasını içeriyor; burada önemli olan yaşam kalitesi, sürdürebilirlik ve var oluştur.

20 MEDYA

Ulusal Pentagon Radyosu

2008'de WAMU, Washington DC Ulusal Halk Radyosu (NPR) istasyonu dinleyicilerinden bu istasyondan nasıl yararlandıklarını yazmalarını istedi. Bazıları görüşmeye çağrıldı ve bu röportajların kayıtlarından bir kısmı radyoda yayınlandı. Onlara şu e-postayı gönderdim:

> 13 Haziran 2008
> Sayın Baylar,
> WAMU'dan *All Things Considered* programımı dinlemek için yararlanıyorum. *All Things Considered*'ı dinleyerek Pentagon'un ABD dış politikası ile ilgili görüşlerini öğreniyorum. Emekli generallerin ABD'nin bir başka ülkeyi neden bombaladığını ya da işgal ettiğini anlatmalarını dinlemek harika oluyor. Ben safdil savaş karşıtlarını önemsemiyorum. En yetkili ağızdan resmi gerçekleri öğreniyorum. Burası büyük bir ülke mi, değil mi? Umarım daha fazla emekli generalin bana İran'ı neden bombalayıp binlerce insanı öldürmek zorunda olduğumuzu açıklama olanağını sağlarsınız. Yalnızca beni sol kanattan birilerini dinlemek zorunda bırakmayın.
> Saygılarımla, Diana Rehm programında yer alması gereken ama asla davet edilmeyecek olan William Blum
> [Bundan sonra kitaplarımla ilgili bazı bilgiler verdim.]

Herhangi olumlu bir yanıt beklemiyordum. Mektubum değilse bile kitaplarımın isimleri benim Amerikan ordusunun ya da onların savaşlarının hayranı olmadığımı ortaya koyacaktı. Aslında tüm basın için olumsuz düşüncelere sahip değilim. Bu çok moral bozucu olurdu. Bu nedenle, radyodan bir görevli beni görüşmeye çağırınca çok şaşırdım. Görüşme yarım saatten fazla sürdü ve çok iyi gitti. ABD dış politikası ve NPR'ın bu alandaki yayınları ile ilgili endişelerimi açıkça dile getirdim, hatta savaş karşıtlarının NPR'a Ulusal Pentagon Radyosu adını verdiklerini belirttim. Röportajı yapan kişi görüşmeden çok memnun kaldığını söyledi. Bunun yayınlanmasının ilgi çekeceği görüşündeydi. Oysa her şey bu kadarla kaldı. Radyodan bir daha haber alamadım ve röportajım hiçbir zaman yayınlanmadı.

İki ay kadar sonra röportajı yapan kişiye bir e-posta göndererek ne zaman yayınlanacağını sordum. İletimin eline geçtiğinden emindim ama hiçbir yanıt almadım. Sanırım görüşmeci içtenlikle davranmıştı, bu yüzden adını vermiyorum. Onun amirlerinden biri kaydı dinlemiş, "halkın" radyosunun gerçekten kime sadık olduğunu (para kaynağının başında Kongre geliyor) anımsamış ve tümünü veto etmiş olmalı. Amerikan kitle iletişim aygıtlarına olan güven(sizliğ)im doğrulanmış oldu. Basın çalışanları "yansızlık!" olarak nitelendirdikleri uygulamalara inanmayı sürdüreceklerdir.

İzleyiciler de bu olaya kendi katkılarını vermekteler. Haberleri izleyenler Amerika'nın olağanüstü zırva yemlerini yuttukları sürece bundan rahatlık duyar, bunu yansızlık olarak tanımlar ve yansızlığı tam ve dengeli bir yansıma ya da "gerçek" ile eşdeğer görürler; onlar için bu son derece doğal ve tarafsızdır, tıpkı NBC ya da CNN'i izlerken oturdukları eski, rahat kanepe gibi. "Alternatif medya'yı izlerken farklı

bir tutum sergilerler, bunun yeterince "yansız" olmadığını, bu yüzden kuşku ile karşılanması gerektiğini düşünürler.

NPR'ın başkanı Kevin Klose adında bir beyefendidir. Daha önce hepsi ABD fonları ile desteklenen uluslararası yayınların koordinasyonuna yardımcı olmuştur: Radio Free Europe/Radio Liberty (Orta Avrupa ve Sovyetler Birliği), Voice of Amerika, Radio Free Asia/TV Marti (Küba), Worldnet Television (Afrika ve diğer yerler) gibi; bunların hepsi ABD dış politikası ilke ve hedefleri prizmasından hedef dinleyici kitlesine dünya haberlerini yayınlar. Klose aynı zamanda Radio Free Europe/Radio Liberty'nin başkanlığını da yaptı. Amerikalıların onun en son hedef dinleyici kitlesi olduğunu ileri sürersek haksızlık etmiş olur muyuz? Tabii bütün bunlar bilinçsizce yapılmaktadır, kitle iletişim aygıtlarını bu kadar etkin yapan da budur; yansız olduklarına gerçekten inanmaktadırlar; oysa ben yansızlığın dürüstlüğün yerini tutmadığına inanmayı sürdüreceğim.

Diane Rehm'in Ulusal Halk Radyosu'nda geniş ve sadık bir dinleyici kitlesi var ve bence geniş kapsamlı röportajları ile bayağı başarılı bir iş çıkarıyor, ama kadının son derece önemli bir kusuru var: ideolojiyi yeterince iyi anlamıyor; sağı soldan, muhafazakârı liberalden, liberali radikal solcudan vs. ayıramıyor. Zaman zaman son derece tartışmalı bir konuyu görüşmek üzere bir grup oluşturuyor ama bu grupta gerçek bir solcu ya da sola yakın bir kişi yer almıyor. Dinlediğim bazı görüşlerine dayanarak sanırım bu, tutucu bir önyargı sahibi olduğundan değil, daha çok solu sağdan ayıranın ne olduğunu yeterince kavrayamamış olmasmdan kaynaklanıyor. Öte yandan, konukların seçiminde yardımcı olan her kimse, ne yaptığının farkında olmalı.

27 Şubat 2007'de düzenlenen (Rhem'in yerini bir başkasının aldığı) program bunun bir göstergesi. Konu İran'dı; bu

ü lkeyle ilgili tüm tartışmalı sorunlar masaya yatırıldı. Konuşmacılar (i) ABD emperyalizmini destekleyen en geleneksel özel kurum olan, Yabancı İlişkiler Konseyi'nden (CFR) bir kişi; (ii) CFR'ın çok daha ilerici görünmesine yol açan American Enterprise Institute'dan bir kişi; (iii) ideolojik açıdan CFR ile eşdeğer olan Brookings Institution'dan bir kişiydi. Brookings temsilcisi, eski CIA analisti ve Ulusal Güvenlik Görevlisi, 2002'de basılan *Tehditkâr Fırtına: İran İşgalinin Savunması* isimli kitabıyla her zaman hatırlanacak olan (ya da hiç hatırlanması gereken) Kenneth Pollack'tı. Bundan sonra *Küresel Isınmanın Savunulması* isimli bir kitap yazmasını da bekleyebilir miyiz? Fikir ayrılığını, düşünce özgürlüğünü ve "dengeli" tartışmaları bu kadar destekler görünen bir toplumda, Diane Rehm'in konukları basın dünyasının hayal kırıklığı yaratan tipik örnekleridir. İster 11 Eylül Komisyonu, ister Irak İnceleme Grubu ya da Kongre'de JFK suikastını araştırma komitesi veya yıllar boyu oluşturulan düzinelerce Kongre araştırma komiteleri olsun, sorgulayan, irdeleyen, ilerici görüşler hemen her zaman boş bir sandalye ile temsil edilmekte.

"Herhangi bir etkisi olmadığı sürece, Amerika'da dilediğinizi söyleyebilirsiniz."

— Paul Goodman

İlerici yazarlar ve eylemciler belirttikleri görüş ve fikirlere basında yer verilmemesinden, bunların Amerikan halkından gizlendiğinden yakınırlar. İlerici görüşleri böylesine göz ardı etmek, basın dünyasının tanımlanmasına tamamen uygun düşmektedir. Bu bir komplo olmayabilir; gazete sahiplerinin kim olduğuna ve hangi tür gazeteciler çalıştırdıklarına bağlıdır; çalışan kadm ve erkekler işlerini kaybetmek istemezler; bu yüzden bu, bir komplodan daha da beterdir. Sistem buna göre kurulmuştur ve böyle işler. Tabii ki ilerici

ortam tümüyle göz ardı edilmez; kimi zaman bu ortam göz ardı edilemeyecek kadar değer kazanır; kimi zaman ilerici görüşler son derece popüler olur ve o zaman karşı çıkılmaları gerekir.

Howard Zinn'in geleneksel tarih kitaplarında yer alan –hükümet yetkililerin, şirket yöneticilerinin, hukuk uygulayıcılarının vb.– görüşleri yerine alt kademedekilerin –işçilerin, çiftçilerin, askerlerin, yoksulların vb.– görüş açısını temel alarak yazdığı *Birleşik Devletler Halkının Tarihi* isimli kitabının başına gelen de bu oldu. İşte *New York Times Book Review* sütünün yazarı Barry Gewen'in 2 Haziran 2005'te Zinn'in kitabı ve benzerleri hakkında kaleme aldıkları:

> Burada birleştirici ama çok basite indirgenmiş bir görüş yer alıyor. Kurbanlar ve kayba uğrayanlar iyi insanlar olduğuna göre kazananların kötü olması gerekiyor. Ezilen zencilere göre Amerika ırkçıdır; baskı altındaki işçilerin görüşüne göre, sömürmektedir; işgale uğrayan İspanyol ve Kızılderililere göre emperyalisttir. Amerika tarihinde kınanacak çok şey vardır ve övülecek hemen hiçbir şey yoktur. Yeni Dünya'ya gelen Avrupalılar soykırım yapmıştır, burada yaşayan Kızılderililer paylaşıma ve konukseverliğe inanmaktaydı (kendi aralarındaki derin kültürel farklılıklar önemsizdir) ve ırzına geçilen Afrika iyiliksever ve ortak yaşamla dolup taşan bir kıta idi (buradaki derin kültürel farklılıklar da önemsizdir).

İnsan ister istemez şunu merak ediyor: Bay Gewen tüm Soykırım kurbanlarının evliya gibi ve derin kültürel farklılıkları bulunmayan kişiler olduğunu mu düşünüyor?

Önde gelen Amerikan tarihçisi Arthur Schlesinger, Jr. bir keresinde Zinn için "Beni tehlikeli bir karşı devrimci olarak

gördüğünü biliyorum. Ve onu fazla ciddiye almıyorum. O bir tarihçi değil, bir polemikçi" demişti.

Zinn'in ölümünden sonra çıkan yazılarda bu aşağılama *New York Times*'dan *Washington Post*'a ve önde gelen Amerikan yayın organlarından *New Zealand Herald* ve *Korea Service*'e kadar dünya basınında yer aldı.

Karşı devrimcilere ve polemikçilere gelince, Bay Schlesinger'in Başkan John F. Kennedy'nin baş danışmanlarından biri olarak, İngiliz Gine'sinde (şimdiki Guyana) demokratik seçimle işbaşına gelen başbakan Cheddi Jagan'in devrilmesinde önemli bir yol oynadığını belirtmekte yarar var. 1990'da New York'taki bir konferansta Schlesinger kamuoyu önünde Jagan'dan özür dileyerek "Otuz yıl önce oynadığım rolden utanıyorum. Cheddi Jagan'a büyük haksızlık yapıldığı kanısındayım" dedi.[1] Bu Schlesinger için artı puandır ama belki de Jagan'ın konferansta hazır bulunması onun vicdanını otuz yıl sonra harekete geçirmiş olabilir. O dönemde basından büyük ilgi ve saygı gören hemen tüm Amerikan tarihçileri gibi Schlesinger de bir soğuk savaşçıydı. Zinn gibi yurtdışındaki Soğuk Savaş'ı ve yurtiçindeki kapitalizmi sorgulayan herkes polemikçi olarak görülüyordu.

Amerikalı basın fahişeleri

25 Ekim 2011'de Oakland İşgal kampma yapılan acımasız Polis saldırısının İran ya da Küba'da, Venezüella'da veya resmen düşman ilan edilmiş başka bir yerde gerçekleştirildiğini düşünün... Birinci Sayfada Şok Edici Fotoğraflarla Desteklenen Haklı Bir Öfke! Oysa işte ertesi gün *Washington Post*'un üçüncü sayfasında yayınlanan 7,5 santimlik bir haberin manşeti: "Protestocular tüm ülkedeki konukseverliği yıpratıyor." Polisin fırlattığı bir nesne ile başından darbe alıp bilincini yitiren Iraklı askerle ilgili tek söz yok. Fotoğraflara gelince, yalnızca

bir tane: Oakland'li bir polis protestoculardan arta kalan bir kediyi okşuyor.

Ve işte aynı gece komedyen Jay Leno'nun televizyonda Oakland'daki polis saldırısı ile ilgili söyledikleri: "Muammer Kaddafi'nin dünyanın en zenginlerinden biri olduğu söyleniyor... 200 milyar dolar. Tüm bu milyarlara sahipken ülkesindeki eğitim ve sağlık hizmetlerine çok az para ayırmış. Bu yüzden onun bir Cumhuriyetçi olduğu kanısındayım."[2]

Leno'nun esprisi Cumhuriyetçilere yönelikti ama aynı zamanda Kaddafi'yi küçük düşürmeye ve Amerika'nın Libya'ya ölümcül saldırılarını "haklı" göstermeye de yaradı. Eğer Leno'nun konukları arasında olsaydım izleyicilere dönüp "Bakın millet, Kaddafi yönetiminde sağlık ve eğitim hizmetleri tümüyle ücretsizdi. Orada yaşamak istemez miydiniz?" derdim. Sanırım orada bulunanların çoğu bunu alkışlar ve Leno'nun önyargılı Amerikan ürünü sözlerini geri alması için bağırırlardı.

Bir şeyi daha açığa kavuşturalım: o 200 milyar dolar Kaddafi'nin dünyanın herhangi bir yerindeki kişisel banka hesaplarında değil, Libya devletine ait hesaplarda bulundu. Ama ayrıntılara girmenin ne gereği var?

"Goyim (Yahudi olmayanlar) bize hizmet için doğmuştur. Böyle olmasaydı dünyada hiçbir yerleri olmazdı, yalnızca İsrail halkına hizmet ederlerdi." Haham Ovadia Yosef 16 Ekim 2010'da İsrail'deki vaazında böyle konuştu. Rabbi Yosef İsrail'deki Sefaradların eski hahambaşı ve o dönemde İsrail hükümetinin başlıca üç üyesinden biri olan Şas partisinin kurucusu ve manevi lideridir. Vaazına "Yahudi olmayanlara ne gerek var?" diye devam etti. "Onlar çalışır, toprağı ekip biçerler. Bizler de efendi gibi oturup yeriz" deyince gülüşmeler oldu.

Bayağı şaşırtıcı, değil mi? Görünüşe bakılırsa özgür ve bağımsız Amerikan basını için yeterince şaşırtıcı değil. Günlük

gazetelerin hiçbirinde yer almadı. Ne de herhangi bir radyo ya da televizyon programında. Ne de haber değeri taşıyan her şeyi yayınlanan iki önde gelen ABD haber ajansı Associated Press ve United Press International'da. Ve tabii ki bu sözler hiçbir Amerikalı politikacının ya da Dışişleri yetkilisinin ağzından çıkmadı. Haham Yosef'in söyledikleri İngilizce olarak yalnızca ABD merkezli Jewish Telegraph Agency'de yer aldı (18 Ekim) ve sonra birkaç önemsiz haber ajansı ve ilerici web sitelerinde yayınlandı. İran cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad gibi biri "Yahudilerin dünyadaki tek işlevi İslam'a hizmettir" deseydi basının bunu nasıl haber yapacağını kolaylıkla hayal edebiliriz.

8 Ekim 2001'de, ABD'nin Afganistan'ı bombalamasının ikinci gününde, Taliban hükümetine ait Şeri Radyosu'nun vericileri bombalandı ve bundan kısa süre sonra ABD yirmi bölgesel radyo istasyonuna bomba yağdırdı. ABD Dışişleri Bakanı Donald Rumsfeld buraların bombalanmasını şöyle savundu: "Doğaldır ki bunlar özgür medya kaynakları olarak nitelendirilemez. Bunlar Taliban'ın ve teröristlere kucak açanların sözcüleridir."[3]

1999'da, ABD/NATO'nun eski Yugoslavya'yı bombalaması sırasmda devlete ait Radio Television Serbia (RTS9 hedef alındı çünkü buradan *Birleşik Devletler'in ve NATO'nun hoşlanmadığı* (bombardımanın ne denli felakete yol açtığı gibi) haberler yayınlanıyordu. Bombardımanda istasyondaki birçok görevli öldü ve sağ kalanlardan birini yıkıntıların altından çıkarmak için iki bacağının kesilmesi gerekti.[4] İngiltere Başbakanı Tony Blair gazetecilere bombardımanın "tamamen haklı" olduğunu söyledi, zira radyo istasyonu "Miloseviç diktatörlüğünün ve gücünün araçlarından biriydi."[5] Sırp medyasını benzer saldırılarla tehdit eden Pentagon sözcüsü Kenneth Bacon, bombardımandan birkaç saat sonra "İzle-

meyi sürdürün. TV sinyallerinin nereden geldiğini saptamak zor olmayacak" dedi.[6]

Bu durumda, Birleşik Devletler'in önde gelen basın organlarının –*New York Times*'dan CNN'e, NPR'dan Fox News'a kadar– bunların özgür medya kaynakları değil Birleşik Devletler emperyalizminin ve yıkıcı gücünün sözcüleri olduğunu düşünen biri tarafından bombalanmasına da şaşmamak gerekecek.

"Sözünü etmemek, yalanın en güçlü biçimidir."

— George Orwell

Yazılarımda sürekli basmdan alıntılar yaptığımda bana medyayı neden bu kadar eleştirdiğim sorulur. Bunun yanıtı çok açık. Amerikan basınının en ciddi hatası, yazdıkları değil, yazmadıklarıdır. Haberin saptırılmasına yol açan şey, olguların çarpıtılmasından çok atlanması ya da azımsanmasıdır. Bu nedenle, çok daha büyük, zengin ve iyi bağlantılara sahip bir organizasyonun alternatif medyadan çok daha kolayca temin edebileceği olgulardan faydalanabiliyorum.

New York Times'ın CIA tarihçesinde bir Pullet Sürprizi (*Küllerin Mirası*, yazan Tim Weiner)

1971'de *New York Times*, Daniel Ellsberg'den aldığı, hükümetin Vietnam politikasıyla ilgili hükümet belgelerine dayanan Pentagon Belgeleri'ni yayınladı. Kitabın önsözünde *Times*, belgelerde hükümetin politik ve tarihi gerçeklerle ilgili görüşlerinin bir kısmıyla ilgili birtakım eksiklik ve tahrifattan söz ediyor:

> Örneğin, Kuzey Vietnem'a karşı gizli savaş... Fransızların Çin Hindi'ndeki savaşını sonlandıran 1954 Cenevre Antlaşması'nın ihlali ya da çeşitli yönetimlerin kamu po-

litikasıyla ilgili bildirimlerine ters düşme olarak görülmüyor. Gizli savaş, üstü kapalı olduğu için, antlaşmalar ve kamusal tutum açısından yok sayılıyor. Ayrıca, başka ülkelere verilen taahhütler Senato'nun antlaşma imzalama yetkisi kapsamında sayılmıyor, zira bunlar kamuya açıklanmamış durumda.[7]

New York Times muhabiri Tim Weiner, 2007'de basılan *Küllerin Mirası: CIA Tarihi* adlı kitabma olaylardan hangilerini alıp almayacağını kararlaştırırken geniş çapta hükümet belgelerinden yararlandığı için vardığı sonuçlar çoğu kez kuşku uyandırıyor. Weiner, "Bu kitap" diye yazıyor "belgelere dayanıyor; bilinmeyen kaynaklara, doğrulanmamış söylemlere, dedikodulara değil. Bu, CIA'nın tamamen ilk elden ulaşılmış bildirimlerden ve önemli belgelerden derlenmiş ilk tarihçesidir."

Tim Weiner için, ABD devlet yetkilileri bir konuyu yazıya dökmemiş ya da biri bir olay hakkındaki ilk elden deneyimlerini belgelememiş ise, o olay ya yaşanmamıştır ya da anlatılmaya değmez. İngiliz gazeteci Steward Steven diyor ki "Çağdaş tarihin inanılır olması için belgesel kanıtlara dayanması gereğine inanıyorsak, o zaman yazılan her şeyin hükümetin onayından geçmesi, aksi halde yazılmaması gerektiğine de inanmalıyız."

İlk elden ulaşılan bildirimlere gelince, anlaşılan Weiner için bunun "güvenilir" bir kaynak olması gerek. Eski CIA görevlisi Philip Agee 1974'te *Şirketin İçinde: CIA Güncesi* isimli bir kitap yazdı. Burada daha önce hiçbir kitapta yer almayan, CIA'nin Latin Amerika'daki gizli faaliyetleri hakkında bilgiler veriliyordu. Bunlar kesinlikle ilk elden ulaşılmış bilgilerdi. Oysa Agee ve onun açıklamaları Weiner'ın kitabında hiçbir şekilde yer almıyor. Bu, Agee'nin CIA'nın önde gelen karşıtla-

rından birine dönüşürken aynı zamanda sosyalist bir radikal ve Küba'nın yakın dostu olmasından kaynaklanabilir mi?

Eski CIA görevlilerinden John Stockwell de anılarını derlediği *Düşmanı Ararken* (1978) isimli kitabında CIA'nın Afrika'daki kirli çamaşırlarını ortaya döktü. O da daha sonra CIA'nın ciddi muhaliflerinden biri oldu. Weiner'in kitabı onu da dışlıyor.

Kitapta göz ardı edilen bir başkası, CIA görevlilerinden, Agee ya da Stockwell kadar sol kanattan olmasa da güçlü bir muhalefet yürüten Joseph Burkholder Smith'tir. *Bir Soğuk Savaşçının Portresi* isimli anı kitabında CIA'nın Filipinlerde, Endonezya'da ve Asya'nın geri kalan bölümlerindeki yasa ve ahlak dışı faaliyetlerinden sayısız örnekler açıklanıyor.

Bir de Kamboçya lideri Prens Sihanouk var. O da *CIA ile Savaşım* (1974) isimli kitabında kendi yaşadıklarını aktarıyor. Sihanouk da *Küllerin Mirası* adlı kitabın sayfalarında görülmeyen bir kişi.

Daha da beteri, Weiner, CIA'nın yanlışlarıyla ilgili önemli "ikincil" ve diğer kanıtları, kendi belirlediği kriterlere uymadığı için göz ardı ediyor. CIA hakkında araştırma yapan ya da yazan uzmanlar bu konuda titiz davranmak ve hiç değilse bunların sözünü etmek zorundadır. *Küllerin Mirası*'nda sözü edilmeyen ya da özellikle üstünkörü geçilen CIA'nın yasadışı eylemlerinin ve suçlarının bazıları şöyle:

- Berlin Duvarından söz edildiği halde komünistlerin bu duvarı yapma kararı almasına büyük katkıda bulunan, 1950'lerde Doğu Berlin/Doğu Almanya'da yaşanan kışkırtıcı sabotaj faaliyetlerinde CIA'nın oynadığı önemli rolden bahsedilmiyor.
- 1970'te ABD'nin Sihanouk'u deviren darbeyi başlatan ve destekleyen rolü. Bu darbe Kızıl Kmerlerin, Pol Pot'un

ve Kamboçya'daki "ölüm tarlalarının" ortaya çıkmasına yol açtı. Weiner kaynak göstermeden şöyle yazıyor: "Darbe CIA ve Amerikan hükümetinde şok etkisi yarattı" (s. 304). Ayrıca kitapta Washington'un Vietnam Savaşı sırasında Pol Pot'u destekleme politikasından hiç söz edilmiyor. Pol Pot'un ismi kitapta yer almıyor.

- 1949 başlarında CIA, NATO ve birçok Avrupa istihbarat servisince yaratılan Gladyo Operasyonu'nun yasadışı faaliyetleri. Bu operasyon Avrupa'daki sayısız terörist eylemin sorumlusuydu. Bunların en önemlisi 1980'de 86 kişinin canına mal olan Bologna tren istasyonunun bombalanmasıydı. Bu terörist eylemlerin amacı bunların suçunu solculara atmak ve böylece kamunun bir Sovyet işgaliyle ilgili endişelerini körüklemek, İtalya, Fransa ve diğer ülkelerde solun seçimlerde başarılı olmasını engellemekti. Weiner'in kitabında tüm bunlar Orwellvari bir anı kuyusuna gömülmekte.
- Eski başkan George H. W. Bush'a karşı Kuveyt'te 1993'te tertiplendiği iddia edilen suikast girişimiyle ilgili komik kanıtlar ileri sürülmekte, buna karşın "Oysa CIA daha sonra Saddam Hüseyin'in Başkan Bush'u öldürmeye çalıştığı sonucuna vardı" (s. 444) denilmekte. Görünüşe bakılırsa Weiner bunu bir CIA muhtırasında yer aldığı için kitabına koymuştur. Bu, "önemli bir belge" olarak nitelendirilmektedir. Oysa gerçeklerle ne ilgisi var?

Dahası, kitap CIA'nın yabancı ülkelerdeki seçimlere yaptığı ciddi müdahalelerden yabancı politik liderlere karşı düzenlenen başarılı ya da başarısız suikast girişimlerindeki rolünden; uluslararası medyada yaygın biçimde yayınlanan ve bunun sonucunda Amerikan gazetelerinde de yer alan yalan yanlış haberlerden; dış ülkelerdeki işçi hareketlerinin yönlendiril-

mesi ve yozlaştırılmasından; çok sayıda kitap, gazete ve dergiye yapılan baskılardan; CIA uyuşturucu trafiğinden, dünya çapındaki devrilen ya da devrilmeye kalkışılan hükümetlerden neredeyse hiç söz etmemektedir.

Küllerin Mirası, CIA dünyasını bilmeyen biri için bile, genellikle rahat okunan bir kitap, ama 700 sayfa tutmasına karşın bir hayli yüzeysel. Alt başlığı *Bir CIA Tarihi* değil *CIA Tarihi* olan bir kitapta neden bu kadar önemli ve ilginç olaylara yer verilmemekte?*

Weiner'in önyargılı gözü CIA üzerine odaklandığında, hâlâ Soğuk Savaş'm iki efsanevi söylencesini kabullendiği görünüyor: (1) Bir yerlerde Sovyet yayılmacılığı ile körüklenen ve adına "Uluslararası Komünist Komplosu" denilen bir şeyin varlığı; (2) Birleşik Devletler dış politikasının iyi niyetli olduğu. Bu politika çoğu kez belirsiz ve yetersiz olabilir ama soylu amaçları vardı ve hâlâ da öyledir.

Pentagon bir defaya mahsus medyaya tam ve şaşırtıcı gerçeği açıklıyor

Savunma Bakanlığı halkla ilişkiler görevlisi Arthur Sylvester "Vietnam Savaşı ile ilgili bilgileri sağlamak ve denetlemek" konusunda en fazla sorumluluk sahibi olan kişiydi. 1965 Temmuz'unda bir gün Sylvester Amerikalı gazetecilere yalnızca ABD yararına olan bilgileri yaymanın bir vatanseverlik görevi olduğunu söyledi. Gazetecilerden biri, "Ama, Arthur,

Söz konusu kitabın Türkçe çevirisine göz atan okurlar, burada belirtilenin aksine "Bir CIA Tarihi" alt başlığını görecekler. Ancak kitabın İngilizce orijinali tıpkı yazarın belirttiği gibi "CIA Tarihi" alt başlığını taşıyor. Biz burada metin içerisinde kargaşaya yer vermemek için alt başlığı Türkçe baskıya değil İngilizce orijinale sadık kalarak aktardık. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, İngilizce literatürde, bir kurumun, bir ülkenin, bir uygarlığın tarihini anlatan bir kitaba "Bir CIA Tarihi", "Bir Mezopotamya Tarihi" vs. başlığını koymak daha mütevazı, daha "yansız" bir tutuma işaret eder. (Ed. n.)

Amerikan medyasının hükümetin emrinde olmasını bekleyemezsiniz" diye seslenince, Sylvester, "Benim beklentim tamamen bu" diye yanıtladı. "Bakın, bir Amerikan devlet görevlisinin size gerçeği söylemesini bekliyorsanız aptallık edersiniz. Duydunuz mu? Bu aptallık olur." Bunun üzerine New York'lu bir muhabir bir soru yöneltmeye kalkınca Sylvester onun sözünü keserek "Haydi ama. Vietnam Savaşı New York'ta kimin umurunda?" dedi.[8]

Usame bin Ladin'in bana bahşettiği ünü on boş dakika nasıl sürdürdüm

19 Ocak 2006'da Usame bin Ladin kendi yayınladığı bir videoda şunları söyledi: "Eğer sizler (Amerikalılar) barış ve güvenlik isteğinizde samimi iseniz, bizler size gerekli yanıtı verdik ve eğer Bush yalanlarını ve baskılarını sürdürmeye karar verirse o zaman *Haydut Devlet* adlı kitabı okumanızda yarar var. Kitabın girişinde..." Sonra da kitabın ilk paragrafında yazdıklarımdan alıntılar yaptı (bu bölüm daha sonra Arapçaya çevrilen Zed Books basımında yer alıyor). Bu alıntının tamamı şöyledir:

> Eğer başkan olsaydım, Birleşik Devletler'i hedef alan terörist saldırılara birkaç gün içinde son verebilirdim. Sonsuza dek. Önce, herkesin önünde ve tüm içtenliğimle, tüm dul ve yetimlerden, yoksullardan, işkence görenlerden ve Amerikan emperyalizminin diğer milyonlarca kurbanından özür dilerdim. Sonra da Amerika'nın küresel müdahalelerinin (korkunç bombalamalar dahil) sona erdiğini açıklardım. Ve İsrail'e artık Birleşik Devletler'in 51. eyaleti olmadığını, aksine (garip ama gerçek) yabancı bir ülke olduğunu bildirirdim. Sonra da silahlı kuvvetlerin bütçesini en az yüzde 90 azaltır ve bu parayı kurbanlara tazmi-

> nat olarak öderdim. Param buna yeter de artardı bile. Bir yıllık bütçesi 330 milyar dolar olan silahlı kuvvetler bütçesi, Hazreti İsa'nın doğumundan bu yana geçen her saat karşılığı 18.000 dolara eşittir. Beyaz Saray'da geçireceğim ilk üç gün içinde bunları yapardım. Dördüncü gün beni vurup öldürürlerdi.

Bu videonun yayınından hemen sonraki saatlerde medyanın hücumuna uğradım ve birçok önde gelen televizyon haberlerine ve düzinelerce radyo programına çıktım. *Washington Post*, Salon.com ve daha bir sürü yerde uzun uzun tanıtımlar yapıldı. Bundan önceki on yıl boyunca *Post* çoğunlukla dış haberlerdeki hatalarını belirttiğim mektuplarımın bir tekini dahi yayınlamayı reddetmişti. Şimdi ise fotoğrafım birinci sayfada yer alıyordu.

Medyanın büyük bir kesimi benim bin Ladin'in "desteğinden tiksindiğimi söylememi istiyordu. Tiksindiğimi söylemedim, çünkü tiksinmemiştim. Röportajların yapıldığı bir iki gün içinde yanıtımı hazırladım ve bu aşağı yukarı şöyleydi:

> Burada iki husus var. Birincisi, ben Afganistan'da Taliban'ın uyguladığı türden köktendincilikten ve bu zihniyetin ürünü olan toplumlardan tümüyle nefret ediyorum. İkincisi, ben Amerikan İmparatorluğu'nun durdurulmasa bile yavaşlatılmasını; onun dünyanın her yerini bombalamasının, işgallerinin, hükümetleri devirmesinin ve işkence uygulamasının engellenmesini hedefleyen son derece hırslı bir eylemin üyesiyim. Başarılı olmak için bizler iletilerimizle Amerikan halkına ulaşmak zorundayız. Amerikan halkına ulaşmak için de kitlesel medyaya ulaşabilmemiz gerek. Bu olay bana başka şekilde asla erişemeyeceğim milyonlarca insana ulaşma fırsatı tanıdı.

Bundan neden memnun olmayayım ki? Böyle bir fırsatı nasıl kaçırabilirdim?

Ünlü olmak –modern uygarlığın en büyük kültürel başarısı– garip bir olay. Bundan yararlanmazsanız hiçbir değeri kalmaz.

Çıktığım programları arayanlar, kimi zaman sunucular ve gelen sayısız elektronik posta, bana başlıca iki konuda karşı çıkmaktaydılar:

1) Ulusal medyada dile getirdiklerimi söyleme özgürlüğünü Birleşik Devletler'den başka nerede bulabilirdim?

Aynı konuşma özgürlüğüne sahip bir sürü ülkenin (özellikle 11 Eylül'den bu yana) varlığından tamamen habersiz olmaları bir yana, bu konudaki minnettarlığımı bu özgürlüğü kullanmayarak sergilemem gerektiğini söylemekteydiler. Eğer bunu söylemiyorlarsa, hiçbir şey söylememekteydiler.

2) Amerika Marshall Planı'ndan tutun Komünizm'i ve Taliban'ı yenilgiye uğratmaya, yıkılmış ülkeleri yeniden yapılandırmaya ve Irak'ı özgür kılmaya kadar dünyada her zaman harika işler başarmıştı.

Ben bu söylenceler ve yanlış anlamalarla ilgili çeşitli yazılar yazdım. Bunlar, atomaltı parçacıklar gibi, gözlem altındayken başka türlü davranırlar. Örneğin, "yıkılan ülkelerin" çoğunlukla Amerikan bombaları ile yerle bir edildiğine ve Amerika'nın buraları yeniden yapılandırmadığına işaret ettim. Taliban'a gelince, Birleşik Devletler Afganistan'da laik ve kadın hakları savunucusu bir hükümeti devirdi ve bu da Taliban'ın işbaşına gelmesine yol açtı; bu yüzden on yıl sonra Taliban'ı kovalayıp ülkeyi işgal etmesi; bir kukla hükümet, savaş ağaları ve zincire vurulmuş kadınlar yaratmış olması ABD'yi onurlu bir ülke yapmıyor.

Tüm bu ince noktaları radyo ve televizyonda bir dakikalık zaman içinde açıklamayı bir deneyin. Gene de sanırım Amerikalıların zihnine bir hayli bilgi ve yeni düşünceler sokmayı becerdim.

Kimi sunucular ve arayanların çoğu, benim Amerika karşıtı teröristlerin ABD dış politikası yüzünden ülkelerinin zarara uğramasına tepkilerini sergilediklerini ve aslında başka bir gezegenden gelen kötü ruhlu, akılsız çılgınlar olmadıklarını söylememden rahatsızlık duydular. Çoğu, kesin olarak ve hiç nedensiz, benim Demokrat Parti'yi desteklediğim kanısına vardı ve Bill Clinton'a saldırmaya başladı. Onlara tüm Demokratları ya da Clinton'u desteklemediğimi açıkladığımda ise şaşırıp birkaç dakika susuyor, sonra başka bir saçmalığı ileri sürmeye davranıyorlardı. Cumhuriyetçiler ve Demokratlar dışında tümüyle başka bir dünyanın varlığından habersizdiler.

Bu dönemde haberlerde ve Amerikan medyasında yer alan yazılarda Danimarka'da Muhammed ile ilgili karikatürlere karşı çıkan ve ellerinde İslam'a hakaret edenlerin kafasını isteyen pankartlar taşıyan Müslümanların ne kadar geri kafalı ve şiddet yanlısı olduğundan söz edilmekteydi. Durum Amerika'da bu kadar kötü değildi ama katıldığım bir radyo programını arayan biri, "Benim icabıma bakılması gerektiğini" söyledi ve aldığım yüzlerce elektronik postadan biri "Sana ve ailene ölüm" diye başlıyordu.

En hoşuma giden anlardan birini Pennsylvania'da İsrail-Filistin çatışmasının tartışıldığı bir radyo programında yaşadım:

SUNUCU (*hüzünlü bir sesle*): İsrail Filistinlilere ne yaptı ki?
BEN: Son yirmi yılınızı komada mı geçirdiniz?

Aynı soruyu son iki hafta boyunca beni sorguya çekenlerin çoğuna sorabilirdim. Aslında, söz konusu ABD dış politikası olduğunda altmış yıl demek daha uygun düşerdi.

21 BARACK OBAMA

2008 kampanyası: tüm uyarıcı belirtiler oradaydı

New Yorker dergisinin 14 Temmuz 2008 tarihli sayısının kapağında yayınlanan karikatür derhal ünlü oldu. Karikatürde Barack Obama Oval Ofis'te Müslüman giysileri içinde, duvardaki Usame bin Ladin'in portresi önünde duruyor. Obama, saçlarına Afro biçimi verilmiş, omzunda bir silah taşıyan karısı Michelle'e yumruğunu sallıyor. Şöminede bir Amerikan bayrağı yanmakta. Dergi bunun tümüyle kara mizah olduğunu, Obama'nın geçmişi ve ideolojisiyle ilgili sağ kanadın çılgınca korkuları, dedikoduları ve gözdağı veren taktikleri ile dalga geçildiğini söylüyor.

Karikatür Barack ve Michelle Obama'nın bir Kara Panter, İslami cihatçı ve Marksist devrimci karışımı olduğu görüşüyle alay ediyor. Oysa Obama'nın bir tür ilerici olduğu fikri ile dalga geçilmesi Amerikan halkı ve dünya için ne kadar daha eğitici olurdu.

Ben yerel sorunlardan çok dış politika konusunda endişeleniyorum çünkü ABD hükümeti dünyaya en fazla bu alanda zarar verebilir ve veriyor da. Bu alanda ne ile karşılaşıyoruz? Obama, İran'ı ABD'nin nükleer konusunda isteklerine uymadığı takdirde saldırmakla sürekli tehdit ediyor; anti-terörist politikalarını yeterince sertleştirmediği ya da nükleer silahlara sahip ülkede beğenmediği bir rejim değişikliği olduğu tak-

dirde Pakistan'a saldıracağını söylüyor; Afganistan'daki ABD askerlerinin sayısının çok daha artırılıp daha sert politika uygulanmasını istiyor; İsrail'e neredeyse 51. eyaletmişçesine tümüyle kucak açıyor; işgal altındaki bölgede seçilerek iktidara gelmiş bir Filistin partisi olan Hamas'ı tümüyle görmezden geliyor; Berlin'de son yaptığı konuşmada akıllı bir politikacıya yaraşır şekilde Berlin Duvarı'nı kınıyor ama İsrail'e gittiğinde İsrail Duvarı'ndan tek söz etmiyor, Irak'ta da Amerikalıların Bağdat'ta (insanları içeride ya da dışarıda tutmak için) yaptıkları duvarlardan bahsetmiyor; Hugo Chavez'in Venezüella'daki hükümetini "otoriter" olarak nitelendiriyor ("Polis devleti" deyimi daha uygun olan Bush hükümeti için de aynı şeyi söyler miydi?); seyahat ve ödemelerle ilgili göstermelik reformlar bir yana, Küba hakkında her zamanki yalan yanlış ve düşmanca sözler sarf ediyor (terörizmle savaş konusuna sık sık değinirken tutuklanan 5 Kübalı'nın[1] yaşadığı rezalete değinmeye cesaret edebilir mi?).

2004 Ocak ayında Illinois eyaleti senatörü iken Obama, "Küba'ya ambargonun sonlandırılması" zamanının geldiğini, zira bunun "Castro'yu alaşağı etme çabalarına hiçbir yararı olmadığını" söyledi. Öte yandan, başkan adayı olarak 2007 Ağustos ayında Miami'de Küba-Amerika karışımı bir dinleyici kitlesine hitap ederken başkan olunca "ambargoyu sona erdirmeyeceğini" çünkü bunun "değişim için önemli bir unsur" olduğunu ileri sürdü.[2] Böylece yanlış nedenle iyi bir politikadan yanlış nedenle yanlış bir politikaya geçti. Bay Obama için Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun on sekiz yıl boyunca neredeyse oybirliği ile ambargoya karşı oy vermiş olması Bay Bush için olduğundan daha fazla bir önem taşıyor mu?

Özet olarak, Obama'nın kınamadığı ya da şu veya bu şekilde desteklediği tek bir resmi düşman bulmak epey zor. Bu bir rastlantı olabilir mi?

Obama'nın Bush yönetimine oranla bazı "düşmanlar" ile "konuşmak" istediğini daha fazla dile getirmesi iyi bir şey, ama bunun sadece siyasi bir numara olduğuna inanmak için kuşkucu olmak gerekmiyor. Burada önemli olan politik bir değişimdir. Neden önce İran ABD'ye, İsrail'e ya da başka bir ülkeye saldırmadıkça İran'a saldırmayacağını açıkça belirtmiyor? Irak'a gelince, eğer tüm benliğiniz ABD politikasının bu mutsuz ülke insanlarına yaşattığı dehşet yüzünden sarsılıyorsa o zaman çekilmeyi desteklemek zorundasınız; hemen, tümüyle, savaşan savaşmayan tüm ordularla, tüm Blackwater tipi katil taşeronlarla; yeniden harekete geçmek amacıyla Kuveyt ya da Katar'da konuşlanmamak üzere. Tüm üsler boşaltılmalı. Hiçbir üs kalmamalı. Savaş sona ermeli. Hiçbir zamanlama yapılmamalı. ABD silahlı kuvvetlerinin onayı gerekmiyor. Kuvvetlerin azaltılması söz konusu değil. Sadece *çıkıp gitmek. Tümüyle.* Irak halkının istediği gibi. Bundan daha azı Amerikan işgalinin yol açtığı iç savaşın sona ermesi ve yıkılmış devletlerin yeniden yapılanması için yeterli olamaz.

Obama savaşın kategorik olarak yasa ve ahlak dışı olduğunu hiç söyledi mi? Bir savaşın bir suç olduğunu? Ya da dünyadaki Amerika karşıtı terörizmin doğrudan doğruya baskıcı ABD politikalarının sonucu olduğunu? Bunun yerine bize, "Yurtiçinde refahın ve yurtdışında barışın sağlanması için hepimiz gezegendeki en güçlü orduya sahip olmamız gerektiğine inanıyoruz" diyor.[3] Evet, tabii. Tüm Amerikalılar gezegendeki en güçlü orduya sahip olmaktan ve yurtiçinde gerçekten olağanüstü bir refahın varlığından ve yurtdışında harika bir barış ortamı sağlanmış bulunmasından çok mutlular. Birleşik Devletler halkının ve Irak ve Afganistan halkının ve bu kederli dünyadaki tüm diğer halkların en fazla arzu ettikleri ve ihtiyaç duydukları bu: *Amerika'nın öldürme gücünün daha artması! Son model olması!*

Ve Obama nükleer silahları olsa bile İran'ın ABD ya da İsrail'e neden bir tehdit oluşturacağı sorusunu hiç ortaya atmaya kalkıştı mı? Irak da böyle bir tehdit oluşturmuyordu. Hem de hiç. Bunun yerine, "İran önemli bir tehdit olmaya devam ediyor" gibi şeyler geveleniyor ve İran cumhurbaşkanının İsrail'in yıkılması gerektiğini söylediğine dair bıktırıcı yalanlar tekrarlanıyor.

Bir gözlemciye göre, "Obama ABD'nin Irak'la ilgili politikasına ilke olarak yeni sömürgecilikten ve saldırgan bir savaştan yana olmadığı için değil, Irak savaşının Amerikan emperyalizminin küresel stratejik çıkarlarının gelişmesini engelleyen bir güç gösterisi olduğu için karşı çıkmakta."

Obama ve yandaşları, onun 2002'de ABD'nin Irak'ı işgal planlarına karşı Illinois eyaleti meclisinde yaptığı konuşmayı çok önemsediler. Oysa iki yıl sonra, ABD senatosuna adaylığını koyduğunda "Günümüz koşullarında George Bush'la benim tutumumuz arasında fazla bir fark yok" dedi.[6] 2005 Ocak ayında göreve geldiğinden beri Cumhuriyetçilerin savaşla ilgili hemen tüm önerilerini onayladı. Ayrıca Bush yönetimi döneminde Irak'la savaşa girmek için ileri sürülen tüm sahte bahanelerin içinde yer almış olmasına karşın, Condoleezza Rice'ın Dışişleri bakanı olmasına onay verdi. Bu konuda, aleyhte oy kullanan Demokrat Partili diğer on iki senatörle aynı cesareti gösteremedi.

Eğer siz de Obama'nın seçilebilmek için dış politikada daha ılımlı bir tavır sergilemek zorunda olduğunu, ama Beyaz Saray'a girer girmez, uluslararası hukuka ve insan haklarına saygılı gerçek barışsever yanının ortaya çıkacağını düşünenlerdenseniz, 2004'te ABD senatör adayı iken İran'ı füze saldırılarıyla tehdit etmiş olduğunu aklınızdan çıkarmayın;[7] zaten seçimleri kazanmasının içindeki barışseverliğe bir etkisi olmadı.

2005'te bir başka Illinois Senatörü Dick Durbin Amerika'nın Guantanamo'da uyguladığı işkenceleri "Nazilerin, Sovyetlerdeki Gulagların, Pol Pot ve benzerleri gibi diğer çılgın rejimlerin insanlığın değerlerini hiçe sayan işlemleriyle" kıyasladığında sağ kanat gazaba gelip onu şiddetle kınadı. Sonra Obama kürsüye çıktı... ve onu savunmaya mı kalktı? Hayır, kınayanlarla birlik oldu ve üç kez Durbin'in "yanıldığını" söyledi.

Obama'nın önde gelen dış politika danışmanlarından biri, 1979'da Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesine ve daha sonra ABD'nin muhaliflere geniş çapta askeri yardımına ve büyük bir savaşa yol açan olaylarda çok önemli bir rol oynayan Zbigniew Brzezinski'dir. Bunun sonucunda İslamcı mücahitler, Taliban, Usame bin Ladin, el Kaide gibi oluşumlar ortaya çıkmış ve yaklaşık yirmi yıldır gündemde olan Amerika karşıtı terörist faaliyetler patlak vermiştir. Daha sonra bu politikasından pişmanlık duyup duymadığı sorulduğunda Brzezinsky, "Ne pişmanlığı? O gizli operasyon çok iyi bir fikirdi. Bu sayede Ruslar Afgan tuzağına düştü, bundan pişman olmamı mı bekliyorsunuz? Sovyetler sınırı geçtiği gün ben Başkan Carter'a artık SSCB'yi bizim Vietnam Savaşı'na benzer bir savaşın içine itme fırsatını yakaladığımızı yazdım" dedi.[9]

Obama'nın –tümüyle emperyalist görüşler taşıyan– danışmanlarından bir başkası, 1990'larda Irak ve Yugoslavya'nın acımasızca bombalanmasında önemli rol almış olan Madeleine Albright'tır.

Mart ayındaki seçim kampanyasında Obama, "ülkeyi George H. W. Bush, John F. Kennedy ve Ronald Reagan gibi eski başkanların daha 'geleneksel' dış politikalarıyla yöneteceğini" açıkladı.[10] "Geleneksel" öyle mi; bunların hepsi bir dizi müdahaleden ibaretti.

George Will, David Brooks, Joe Scarborough gibi basının ünlü muhafazakârları neden Obama'nın adaylığını

destekledi?[11] Neden olacak; onun en değer verdikleri görüşlerine bir tehdit oluşturmadığını çok iyi bildikleri için.

Tüm bunların ışığında, Bay Barack Obama'dan daha bilge, daha kansız, daha ilerici ve daha insancıl bir dış politika bekleyebilir miyiz? Tüm hitabet yeteneğini ve alımlığını; cana yakınlığını; umut, değişim, birlik ve beraberlik, Amerika'nın vazgeçilmez bir dünya lideri olduğu ile ilgili sarf ettiği klişeleri; din üzerine söylediklerini; John McCain ve George W. Bush'u bir yana bırakalım... Önemli olan bu dehşet verici bombalamaların, istilaların, cinayetlerin, yıkımların, hükümet darbelerinin, işkencelerin, Amerikan Emperyalizmi'nin sona erdirilmesi.

Al Gore ve John Kerry ilericilerin oylarını alacaklarından emindiler. Aslında kendileri özellikle ilerlemeden yana olmamışlardı. Her ikisi de solu bir miktar küçümsemekteydi. Bu umursamazlık onlara çok pahalıya mal oldu. Benimle birlikte milyonlar Ralph Nader ve diğer parti adaylarına oy verdiler ya da evlerinde kaldılar. Obama da Gore ve Kerry gibi davranıyor. İlericiler ona tutumunun onaylanmadığını göstermeli, her fırsata ona ve Demokrat Parti'ye savaşa karşı çıkmaları için baskı yapmalıdır. Bu her ne işe yarayacaksa.

Korkarım Barack Obama başkan olursa birçok gencin kalbi kırılacak. Daha yaşlı olanların da.

Barack Obama gerçekten neye inanıyor?

Uzun yıllardır Birleşik Devletler'in parti politikalarıyla fazla ilgilenmedim. Kongrede yer alanları da şöyle böyle tanıyorum. Beni ilgilendiren politikacılar değil, politikalar. Öte yandan 2008'deki başkanlık seçim kampanyasında radyoyu her açtığımda Barack Obama ismini duyuyor, çeşitli gazetelerin baş sayfalarında onun adıyla karşılaşıyordum. Sadece Illinois senatörü olduğunu biliyordum... siyah mıydı, ne?

Sonra bir gün mutfakta radyoyu açtığımda Obama'nın konuşma yapacağını duydum. Dinlemeye karar verdim ve bulaşıkları yıkarken on beş yirmi dakika boyunca söylediklerine kulak verdim. Dinledim, dinledim, birden bir şeyin farkına vardım. Bu adam hiçbir şey *söylemiyordu!* Sürekli basmakalıp laflar ediyor, elle tutulur diyebileceğim çok az konuya değiniyordu. Konuşmasını bir bilgisayar hazırlamış olabilirdi; kötümserlere biraz umut aşılamak, kuşkucuların yüreğine su serpmek için; her konuma uygun düşen bilgelik taslayan, sıradan bir konuşma. Daha sonra yandaşlarının seçilmek için böyle konuşmasında ısrar ettiklerini öğrendim. Bir kez seçilince de... Tamam, o zaman gerçek ilerlemeci, savaş karşıtı Barack Obama ortaya çıkacaktı. "Değişime inanabilirsiniz!" "Şükür Tanrı'ya!" Hâlâ böyle şeyler söylemekteler.

Geçen hafta Obama Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda geleneksel yıllık konuşmasını yaptı[12] "Oy sandığı" dışında gerçekten içtenlikle konuşup konuşmadığına bir örnek olarak, işte Pakistan hakkında söyledikleri: "Yağmurlardan sonra Pakistan'da seller oluşunca onlara yardım sözü verdik ve hepimiz Pakistan'ın yaralarını sarıp yeniden yapılanmasına yardımcı olmalıyız." Yakın zamanda Amerika Birleşik Devletleri uçaklarının birçok kez Pakistan üzerinde uçup bombalar yağdırdığını dünyada kimsenin bilmediğini mi düşünüyor? Deneyimli uluslararası diplomatlara mı yoksa seçim kampanyası sırasında Iowa'daki çiftçilere mi hitap ettiğini sanıyor?

İsrail-Filistin arasında süregelen anlaşmazlıkla ilgili laf kalabalığı, son otuz yıldır herhangi bir Amerikan başkanının söylediklerinden hiç farklı değildi. Üstelik Gazze'den hiç söz etmedi. Ah, affedersiniz, tek bir şey söyledi: "Gazze'deki genç kız düşlerinin sınırlanmasını istemiyor." Aman Tanrım, hüngür! Sanki kimse Birleşik Devletler'in İsrail devleti üze-

rinde büyük nüfuz sahibi olduğunu bilmiyor; milyarlarca/trilyonlarca dolar askeri ve ekonomik yardım ve armağanlar. Biraz cesareti olan bir Amerika başkanı İsrail'i birtakım ödünler vermeye zorlayabilir ve bin kiloluk goril (İsrail) ile bebek (Hamas) arasındaki çatışmada gorilin biraz geri adım atmasını isteyebilir.

Bir de şuna bakın: "Deneyimlerimiz bize halkı için bu (evrensel) değerleri savunanların yakın dostumuz ve yandaşımız olduğunu, bu haklara karşı çıkanların ise –ister terörist gruplar, ister gaddar hükümetler olsun– düşmanımız olduğunu öğretti." Oysa aslında yirminci yüzyılın ikinci yarısında ABD'den destek görmeyen tek bir acımasız diktatörün adını vermek hayli zordur: Yalnız desteklenmekle kalmamış, çoğunlukla halkın istekleri göz önüne alınmadan başa geçirilmiş, yönetimini sürdürmesi sağlanmıştır. Ayrıca son yıllarda Washington Suudi Arabistan, Honduras, Endonezya, Mısır, Kosova, Kolombiya ve İsrail'deki son derece baskıcı yönetimlere destek olmuştur. Terörist grupların Birleşik Devletler'in düşmanı olmasına gelince –Barack Obama'nın başkanlık kitaplığına yer alacak bir başka husus– ABD'nin yıllardır terörist grupları desteklemiş olmasıdır. Bu gruplar Afganistan'da, Bosna'da ve Kosova'da ABD'nin saflarında savaştılar (2012'de bunlara Libya ve Suriye de eklendi.)

> Evet, tabii ki doğru cümleler kuran bir başkana sahip olmak çok güzel. Ama cümlelerin anlaşılır olması onların dürüst olduğunu göstermiyor. (John R. MacArthur, *Harper's* dergisi yayımcısı[13])

Obama'nın dünyada popülerliğinin büyük ölçüde artmasının nedeni gerçek ideolojisini gizlemekte gösterdiği başarıdır (eğer böyle bir ideolojiye sahipse ki bu da şüpheli). Örneğin,

New York Times'ın gerçekleştirdiği bir röportajda kendisine, "Felsefenizi tek kelime ile tanımlayabilir misiniz?" diye sordu. "Siz sosyalist misiniz, liberal misiniz? İlerici misiniz? Tek kelime ile."

Başkan "Hayır bu konuya girmeyeceğim" diye cevap verdi.

Obama, annesi ve CIA

Babamdan Kalan Hayaller isimli kendi yaşam öyküsünde Barack Obama 1983'te Columbia Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra işe girdiğinden söz ediyor. İşverenini "New York kentindeki çok uluslu şirketlerin danışmanı" şeklinde tanımlıyor ve kendisinin "araştırma asistanı" ve "mali yazar" olarak görev yaptığını belirtiyor.

Ne tuhaf, Obama işvereninin adını vermiyor. Oysa 2007'de *New York Times*'da çıkan bir yazıda şirketin adının Business International Corporation olduğu belirtiliyor.[14] Aynı şekilde garip olan *Times*'ın okurlarına gazetenin 1977'de Business International'ın 1955 ve 1960 yılları arasında çeşitli ülkelerde dört CIA görevlisini barındırdığı konusundaki açıklamasını anımsatmaması.[15]

İngiliz dergisi *Lobster* –tuhaf bir adı olmasına karşın (*lobster* "ıstakoz" demektir) istihbarat alanında saygın bir uluslararası yayındır– Busineess International'ın 1980'lerde Avustralya ve Fiji'deki Washington yanlısı adayların tanıtımında çalıştığını yazdı.[16] 1987'de Fiji'de yönetime gelen hükümet adanın nükleerden arınmış bir bölge olmasını istediği için Amerika'nın nükleer güçle çalışan ya da nükleer silahlar taşıyan gemilerinin limanlarına gelmesini engelleyince, CIA bir aydır başta bulunan hükümeti alaşağı etti.[17] Fiji'deki darbeden sonra Business International'ın desteği ile, Washington'un nükleer taleplerine çok daha ılımlı yaklaşan aday seçildi; R. S. K.

Mara, 1987'de bir aylık süre dışında, 1970'den 2000 yılına kadar Fiji'de başbakan ya da başkan olarak görev aldı.

Obama kitabmda işvereninin ismini açıklamadığı gibi burada ne kadar süre çalıştığını ya da neden işten ayrıldığını da belirtmiyor. Bunların fazla bir önemi olmayabilir ama Business International'ın istihbarat ortamı, örtülü eylemler ve –Demokratik Toplum İçin Öğrenci Hareketi (SDS)[18] dahil– radikal sola sızma çabaları ile yakm bağlantıları bulunduğundan, gizemli Bay Obama'nın bu dünya ile ilişkilerinin üstünü örtmeye çabaladığmdan kuşkulanmak da akla yakındır.

Tüm bunlara ek olarak, annesi Ann Dunham'ın 1970 ve 80'lerde Soğuk Savaş sırasında CIA ile *yakın* bağlantıları olan en az beş kuruluşta memur, danışman, burslu ya da öğrenci olarak çalışması da var: Ford Vakfı, Uluslararası Kalkınma Temsilciliği (AID), Asya Vakfı, Gelişim Seçenekleri A.Ş. ve Hawaii Doğu-Batı Merkezi.[19] Bu dönemde çoğunlukla Endonezya ve Hawaii'de antropolog olarak görev yaptığı sırada yerel toplumlarla ilgili istihbarat toplama fırsatına sahipti.

Bu kuruluşların CIA bağlantılarına örnek olarak, Carter yönetiminde (1977-81) AID'in müdürü olan John Gilligan'ın açıklamalarına bir göz atalım: "Bir dönem, AID'in yurtdışındaki büroları tepeden tırnağa CIA görevlileri ile doluydu. Amaç yurtdışında, hükümetlerle, gönüllülerle, din adamları ile her alandaki faaliyetlerimize görevliler sızdırmaktı."[20] Bunun yanı sıra Gelişim Seçenekleri A.Ş. Küba'da tutuklanan ve Küba hükümetini zayıflatmak için sürdürülen Amerikan faaliyetlerinin bir parçası olmakla suçlanan Alan Gross'un çalıştığı kuruluştu.

Sevin beni, sevin beni; ben bir liberalim

1960'ların yıldızı Angela Davis, Komünist Partisi üyelerinin çoğu gibi, sıradan bir Amerikalı liberalden daha radikal de-

ğildi/değildir. İşte 2012 Ocak ayında Wall Street İşgali'nde söyledikleri: "Üçüncü bir partiye, radikal bir partiye ihtiyacımız olduğunu söylediğimde geleceği düşünüyordum. Bir Cumhuriyetçinin başa geçmesine izin veremeyiz... Bush başkan iken yaşadıklarımızı hatırlamıyor musunuz?"[21]

Evet, Angela, o zamanı çok iyi anımsıyoruz. Nasıl unutabiliriz ki, Bush hâlâ Beyaz Saray'da iken? Sürekli savaş ilan edilirken, vatandaşlar acımasızca gözaltında tutulurken, şirketlerin poposu öpülürken ve polis şiddet kullanırken?... Değişen ne? Her şey daha kötüye gitti. Nerede bizim kişisel ulusal sağlık sigortamız? Yanına bile yaklaşılmadı. Nerede bizim parasız üniversite eğitimimiz? Hâlâ "gelişmiş" dünyanın en gerisinde bulunuyoruz. Hani bizim yasal marihuanamız? Gerçekten yasal demek istiyorum. Eğer bunun değiştiğini sanıyorsan kafayı bulmuş olmalısın. Nerede kendi arzumuzla kürtaj hakkı? Senin Barack bu konuda ne düşünüyor? Olmazsa olmaz işçi sendikaları yok olmaktan kurtuluyor mu? Ha! Ya olağanüstü önem taşıyan asgari ücret? Enflasyon ayarlandı, 1950'lerin ortasındakine eşit durumda.

Amerika'nın çevreye ve dünyadaki çevreci hareketlere yönelik tehdidi ortadan kalktı mı? Bunu gönülden bağlı bir eylemciye-enternasyonaliste anlat. Küba'ya elli yıldır uygulanan ambargo sonunda kaldırıldı mı? Hayır ve ben hâlâ oraya yasal yollardan gidemiyorum. Polis-devletinin yurtiçindeki Terörle Savaşı? FBI hemen her ay genç "teröristleri" enseliyor. Hiçbir bankster ve Wall Street'te toplumun ırzına geçenler (zararsız ticari kurumlar dışmda) tutuklandı mı? Tek bir isim ver. Mali alandaki gerçekten sert kurallar aslında bu kadar gerekli mi? Beklemeye devam et. Petrol atıklarını sızdıran BP şirket yöneticileri tutuklandı mı? Ya da savaş suçluları, kitleleri öldürenler, işkenceciler, şeyler... Ah, bilemiyorum, bir bakalım... Örneğin Cheney, Bush, Rumsfeld, Wolfowitz ya

da Rice gibiler? Hepsi dışarıda özgürce gezmekte, hepsi de tanınmış kişiler.

"Clinton'ın zamanında birçok liberal ve onların örgütleri Demokratik bir başkanın varlığının bir zamanlar inandıklarının yerini almasının yeterli olduğunu kabullenmesi üzerine ilerici Amerika büyük bir düşüşe geçti. Son 60 yılda büyük zahmetlerle gelişen liberalizm ve sosyal demokrat ruh, Clinton yönetiminde sararıp soldu." (Sam Smith)[22]

"Başkanın değişmesi, tatlı bir içkiyle ilgili reklam kampanyasına benzer; ürünün tadı aynıdır ama şimdi yeni bir "imaj" sahibi olmuştur." (Richard K. Moore)

"Barış ödülü almak için cinayet işleyebilirim"

Kimse hesabım tutuyor mu? Ben tutuyorum. Libya altıncı oldu. Barack H. Obama'nın yirmi altı aylık görev süresinde savaş açtığı altıncı ülke. (Bir yerleşim bölgesine bomba yağdırmanın bir savaş hali olmadığını savunanlara Japonların Pearl Harbour'u bombalaması konusunda ne düşündüklerini sorarım.)

Amerika'nın ilk siyah başkanı şimdi Afrika'ya savaş açtı. Hâlâ Barack Obama'nın George W. Bush'tan daha iyi olduğunu düşünen var mı?

Belki kimileri hâlâ böyle düşünüyordur: (1) rengi önemseyenler; (2) gramer açısından doğru cümle kurma yeteneğine hayranlık duyanlar.

Bunun kesinlikle akılla ya da bilgiyle fazla ilgisi olamaz. Obama'nın söylediklerinin çoğu Bush tarafından dile getirilseydi gözler fal taşı gibi açılır, kıs kıs gülünür ve yazılı ve görsel basında alaylı yorumlar yapılırdı. Örneğin başkanın, Bush ve Cheney'in işlediği savaş suçlarının araştırılması konusunda ısrarlar karşısında sık sık tekrarladığı, "Geriye değil ileriye bakmayı yeğliyorum" sözleri gibi. Bir sanığın bir yar-

gıç önünde kendisini böyle savunarak aklanmak istediğini gözlerinizin önüne getirin. Bu, yasaları, yasa koyuculuğu, suçu, adaleti ve gerçekleri geçersiz kılar. Obama'nın sözleri örnek alınırsa *kimse* herhangi bir suçtan hüküm giyemez çünkü suçlar geçmişte işlenmiştir.

Bunun yanı sıra Obama işkence yapanları yargılamamak için de bir mazeret ileri sürüyor: onlar verilen emirleri uyguluyorlardı. Bu "okumuş" adam Nürnberg Mahkemelerinden söz edildiği hiç duymamış mı? Orada bu savunma tümüyle reddedildi. Hem de sonsuza dek.

Körfezdeki petrol sızıntısından yalnızca on sekiz gün önce Obama, "Bu arada, petrol platformlarının bugün genelde sızıntılara yol açmadığı anlaşıldı. Teknolojik açıdan çok gelişmiş durumdalar" dedi.[23] George W. Bush'un bunu söylediğini ve bunun doğuracağı tepkileri bir düşünün.

Obama Mart başında "Mısır'da harekete geçtiğini gördüğümüz güçler doğal olarak bizim yanımızda olanlardır ve İsrail'den de yana olmaları gerekir" dedi.[24] Bush'un böyle bir imada bulunduğunu; Mısır'da Amerika'dan milyarlar tutan yardımın yanı sıra kendilerini ezmek ve işkenceye tabi tutmak için aygıtlar alan bir adama karşı ayaklanan Arap protestocularının ABD'nin ve –Tanrı bizi korusun– İsrail'in "doğal" yandaşları olması gerektiğini söylediğini hayal edebiliyor musunuz?

Bir hafta sonra, 10 Mart'ta Dışişleri Bakanlığı sözcüsü P. J. Crowley, Cambridge, Massachusetts'de düzenlenen bir forumda Savunma Bakanlığı'nın WikiLeaks kahramanı Bradley Manning'e deniz kuvvetlerine ait bir hapishanede yapılanların "saçma, ters tepki yaratan, aptalca" şeyler olduğunu söyledi. Ertesi gün başkanımıza Crowley'nin söyledikleriyle ilgili görüşü soruldu. Başkan "Aslında ben Pentagon'a tutukluluk koşullarındaki uygulamaların bizim temel standartlarımıza

uygun olup olmadığını sordum. Uygun olduğu konusunda garanti verdiler" dedi.

Pekâlâ, George yani Barack. Bush, Donald Runsfeld'e ABD'nin gözaltında tuttuğu kişilerin dünyanın başka bir yerinde işkence görüp görmediğini sormalıydı. Sonra da bir basın konferansı düzenleyip iyi haberi vermeliydi: "Amerika işkence yapmıyor!" Buna hâlâ gülüyor olurduk.

Obama sözlerini şöyle tamamladı: "Bu konuda detaylara girmeyeceğim ama yapılanların bir kısmı Manning'in kendi güvenliği için."[25] Ah, evet, tabii. Manning'in işkence görmesi kendi yararına. Biri lütfen bana hatırlatsın: George Guantanamo cehennemini savunmak adına hiç böylesine saçma sözler söyledi mi?

Acaba Barack Obama Bradley Manning'in insan haklarının aşağılanması ve bu cesur genç adamın akıl sağlığının her gün biraz daha bozulması konusunda herhangi bir tedirginlik duymuyor mu? Bu sorunun yanıtı "hayır"dır. Böyle şeyler başkanın umurunda değil. Nereden mi biliyorum? Çünkü Barack Obama ABD başkanı olmanın tadını çıkardığı, hamburgerlerini yediği ve basketbol oynadığı sürece hiçbir şeyden tedirgin olmaz. Asıl sorun onun hiçbir konuda, özellikle tartışmalı konularda hiçbir inanca sahip olmaması. Uzun süre önce tartışmadan nasıl kaçınacağını, düşüncelerini yan tutmadan nasıl açıklayacağını, hiçbir şey söylemeden nasıl etkili bir konuşma yapacağını, dinleyenlerin kafalarını klişelerle, basmakalıp sözlerle ve sloganlarla nasıl dolduracağını öğrenmiş. Bu da işe yarıyor. Hem de nasıl! Şimdi ABD başkanı olmayı başardığına göre tarzını değiştirmek gereğini neden hissetsin?

Unutmayın ki *Umudun Korkusuzluğu* isimli kitabında Obama şunları yazıyor: "Son derece farklı görüşlere sahip kişiler bunları açıklarken ben boş bir ekran görevi üstlenirim." Oba-

ma bir pazarlama ürünüdür. O ürünün "TV'de görülen" en güzel örneğidir.

Sam Smith, Obama'nın şimdiye dek seçilmiş en muhafazakâr Demokrat başkan olduğunu yazdı. "Daha önceki bir dönemde biz onu Cumhuriyetçi diye nitelendirebilirdik." Gerçekten eğer John McCain 2008 seçimlerini kazanmış ve aynen Obama'nın yaptıklarını yapmış olsaydı liberaller bu rezil politikalara son derece öfkelenirlerdi.

Bence Barack Obama Amerika'nın bugüne kadar başına gelen en kötü şeylerden biridir. 2008'de onu coşkuyla destekleyen milyonlarca genç insanın ve daha yaşlı olanların politik eylem kürsüsüne idealizm ve tutkularını bir kez daha sunmaya hazır olmadan önce uzun bir iyileşme sürecine gereksinimleri var.

Eğer olup bitenlerden hoşnut değilseniz bir dahaki sefere adayınız "değişimden" söz ederken bunun ne anlama geldiğini tam olarak öğrenin.

Obama takımı/Obama kültü: 2009'daki Kahire konuşması

Başkan Obama'nın Müslüman âlemine yaptığı konuşmaya gerek ülke içinde gerekse dışarıdaki sol kesim yazarlarının yağdırdığı övgü tedirginlik yarattı. Benim kastettiğim kişiler bilgili, siyaset nedir bilen ve Obama'nın konuşmasındaki çifte standardı, saptırmaları, eksiklikleri, çelişkileri, gerçek ama yersiz gözlemleri, herhangi bir eyleme dayanmayan iyimser sözcükleri, kurbanlara karşı duyarsızlığı görenlerdir. Gene de bu yorumcular etkilendiler, bazıları fazlasıyla etkilendi. Bu tür bir kafa yapısı dünyada bir kült oluşturdu.

Böyle durumlarda aklın ötesine geçip duygusal çekimi incelemek gerekir. Dünyanın başının belada olduğunu hepimiz biliyoruz. Başlıca Üç Büyük Sorun var: (1) sürüp giden savaş

ve şiddet; (2) yaygın ekonomik sıkıntılara yol açan mali krizler; (3) felakete dönüşmek üzere olan çevresel yozlaşma. Her üç alanda da ABD'nin sorumluluğu tüm ülkelerden daha fazla. İnsanlığın rahatlama özlemini, sorunları anladığına sizi inandıran, bir yere kadar ülkesinin bu konularda sorumluluğunu kabullenen ve Amerikan politikasını değiştirme istek ve azmini "veciz" bir biçimde dile getiren ve tüm dünyanın kendisini örnek almasını isteyecek kadar pervasız davranan yeni bir Amerika başkanından başka kim karşılayabilirdi ki? 1964'te Beatles New York'a ayak bastığı anda herkesin genç kız gibi davranmasına şaşılabilir mi?

Kahire'deki konuşmasını satır satır inceleyerek tüm politik ve ahlaki eksiklikleri ve diğer kusurları teker teker ortaya koyabilirim ("Birleşik Devletler'de işkence uygulamalarını kesinkes yasakladım." İşkencenin, o anda konuştuğu dahil, diğer ülkelere ihraç edilmiş olduğundan tek söz etmiyor. "Hiçbir ülke hangi ülkenin nükleer silahlara sahip olacağına tek başına karar vermemeli." (Ama ABD İran ve Kuzey Kore'de tam da bunu yapıyor.)

Buradaki sorun, iyi eğitimli insanlar kadar daha az eğitimlilerin de profesyonel bir politikacının umuda susamış milyarlara umut aşılamak için "doğru şeyleri" söylemesinden etkilenerek dünkü çocuk gibi bunlara kanmasıdır. Onlara bir başka karizmatik kişiyi anımsatmak isterim: Adolf Hitler başbakan olduktan iki yıl dört ay sonra, bir dünya savaşında yenilmiş olmanın ezikliğini taşıyan, genç nüfusunun çoğunu yitirmiş, savaşçı zihniyeti yüzünden hâlâ cezalandırılan, işsizlik içinde kıvranan ve Büyük Bunalım'ın etkisi altında bulunan bir Almanya'ya sesleniyor. İşte 21 Mart 1935'te yaptığı konuşmadan bazı alıntılar. Bunların aç Alman halkına nasıl doyum sağladığını bir düşünün:

Milletime seslenirken son derece dürüst ve açık davranmayı bir görev biliyorum Anglo-Sakson kabilelerinin sık sık Almanya'nın kutsal saydıkları demokrasi ilkelerinden uzaklaşmasından duydukları üzüntüyü dile getirdiklerini duyuyorum. Bu son derece yanlış bir düşünce. Almanya'nın da demokrat bir anayasası var.

Bizim barış tutkumuz belki de diğerlerininkinden çok daha büyük çünkü savaşta en çok acıyı biz çektik. Hiçbirimiz başkalarını tehdit etmek istemiyoruz ama hepimiz halkımız için güvenliği ve eşitliği sağlamaya kararlıyız.

Dünya savaşı bir uyarı çığlığı olmak zorunda. Avrupa bir daha böyle bir felaketle baş edemez.

Almanya vakarla Fransa'nın şu anki sınırlarını tanımayı garanti etti ve Alsace-Lorraine'i sonsuza dek gözden çıkarmayı kabullendi. Polonya ile bir barış antlaşması imzaladı ve umarız bu antlaşma belirlenen her sürenin sonunda yenilenecek.

Alman İmparatorluğunun, özellikle bugünkü Alman hükümetinin tek arzusu tüm komşu devletlerle barış ve dostluk içinde yaşamaktır.

Almanya'nın Avrupa'daki bir savaştan hiçbir kazancı olmayacaktır. Bizim tek isteğimiz özgürlük ve bağımsızlık. Bu isteklerimiz doğrultusunda komşu devletlerle saldırmazlık antlaşmaları için görüşmeye hazırız.

Almanya'nın Avusturya'nın iç işlerine karışmak ya da Avusturya'yı kendisine bağlamak gibi bir isteği ya da niyeti yoktur.

Alman hükümeti prensipte her bir komşu devletle saldırmazlık antlaşması imzalamaya ve bu antlaşmalarda kavgaları önlemeye ve savaş alanlarını daraltmaya yönelik kuralları desteklemeye hazırdır.

Alman hava kuvvetlerini diğer büyük Batı uluslarının güçleri ile aynı düzeye indirmek suretiyle Almanya bunu bağlayıcı bir yükümlülük olarak görmektedir.

Almanya silahlanmaların sınırlandırılmasıyla ilgili olarak gösterilen büyük çabalara aktif olarak katılmaya hazırdır. Tek çıkış yolunu eski Cenevre Kızılhaç toplantısı ilkelerine dönüş olarak görmektedir. Her şeyden önce, bu toplantı kararlarına aykırı olan ve sivil kadın ve çocuklara ölüm saçan dom-dom kurşunu ve diğer füzeler gibi savaş yöntemlerinin zaman içinde ilga ve yasadışı ilan edilmesi gereğine inanmaktadır.

Savaş alanları ortadan kaldırılırken bombardıman sorununun çözümlenmemiş olması bize yanlış ve yetersiz görünmektedir. Ama bizler bazı silahların uluslararası yasalara aykırı olduğu için yasaklanmasının ve bunları kullananların yasadışı ilan edilmesinin mümkün olduğuna inanıyoruz. Ama bu da zaman içinde gerçekleştirilebilir. Bu nedenle savaş alanı dışında gaz, yangın çıkarıcı ve patlayıcı bombalar yasaklanabilir ve daha sonra bu yasak tüm bombalara uygulanabilir. Bombardımana izin verildiği sürece bombardıman uçaklarının sınırlandırılması güvenilir bir öneri değildir. Oysa bombardıman barbarlık olarak yasaklandığında bombardıman uçaklarının yapımı da otomatik olarak sona erecektir.

Kızıl Haç'ın yaralıları ve esirleri öldürmeyi durdurması gibi sivillerin bombalanmasının da durdurulması mümkündür. Almanya bu ilkelerin benimsenmesinin halkların barış ve güvenliği için, tüm yardım anlaşmalarından ve askeri sözleşmelerden çok daha yararlı olacağı görüşündedir.

Alman Hükümeti saldırganlıkta en fazla kullanılan ağır silahların tümüyle ortadan kaldırılmasını hedefleyen her türlü sınırlamayı kabule hazırdır. Bunlar öncelikle en ağır silahları ve tankları içermektedir.

Almanya dretnotlarda, kruvazörlerde ve torpido gemilerindeki topların ve tüfeklerin kalibrelerinin küçülmesini kabule hazır olduğunu beyan eder. Aynı şekilde Alman hükümeti, donanma tonajındaki sınırlamaları ve nihayet, diğer ülkeler de aynı şekilde davranırsa, denizaltıların tonajını sınırlamayı hatta bu gemileri tamamen ortadan kaldırmayı kabule hazırdır.

Alman hükümeti, kamuoyunun sorumsuz kişilerce hazırlanan nutuklar, yazılar, filmler ya da tiyatrolar aracılığı ile zehirlenmesine karşı yeterli önlemler alınmazsa, devletler arasındaki gerginliği uluslararası anlaşma ya da sözleşmelerde azaltmayı amaçlayan çabaların başarısız olacağı görüşündedir.

Alman hükümeti başka devletlerin iç işlerine müdahaleyi kesinlikle engelleyecek ve imkânsız kılacak bir uluslararası anlaşmayı kabule her an hazırdır. "Müdahale" terimi uluslararası boyutta tanımlanmalıdır.

İnsanlar barış istiyorlarsa hükümetlerin bunu sağlaması mümkün olmalıdır. Bizler Alman savunma gücünün yeniden yapılanmasının bu barışa katkıda bulunacağına, çünkü bunun varlığının Avrupa'da tehlikeli bir boşluğu kapatacağına inanıyoruz. Eğer bütün dünyada insanlar gaz, yangın çıkarıcı ve patlayıcı bombalarının tümünü yok etme kararı alırsa bunun maliyeti, birbirlerini yok etmelerinden çok daha düşük olacaktır. Bunları söylerken, böyle davranarak başkalarından yarar sağlayacak ama hiçbir yükümlülük üstlenmeyecek savunmasız bir devletin temsilcisi olarak konuşmuyoruz.

Dostlarım ve ülkemin mutemetleri, bu konuşmamı sonlandırmanın en iyi yolu barışa inancımızı bir kez daha tekrarlamak olacak: Avrupa'da savaş meşalesini ateşlemeye kalkanın tek arzusu yalnızca kaostur. Oysa biz,

> yaşamımız boyunca Batı'nın yıkılmasını değil, yeniden doğuşunu göreceğimize inanıyoruz. Bunu gururla umut ediyoruz ve Almanya'nın bu büyük esere sonsuz bir katkıda bulunabileceğine sarsılmaz bir inanç duyuyoruz.[26]

Dünyada 1935'teki bu söylevi dinleyen ya da okuyan, çok iyi eğitim görmüş Almanlar dahil, kaç kişi, Adolf Hitler'in barışa gerçekten inanan ve zorlu dönemlerde esin kaynağı olacak vizyon sahibi bir lider olduğundan kuşku duyabilir?

4 Haziran'da Kahire'deki konuşmasından sonra Başkan Obama 1953'te CIA tarafından devrilen İran başbakanı Muhammed Musadık'tan bahsettiği için büyük övgü aldı. Oysa 11 Haziran'da Gana'da konuşurken CIA darbesiyle 1966'da devrilen Gana başkanı Kwame Nkrumah'tan yalnızca Afrikalı liderler arasındaki bir "dev" olarak söz etti. Musaddık darbesi *CIA'nın gizli kapaklı işleri arasında kesinlikle en iyi* bilinendir. Obama Ortadoğu'da ilişkileri yoluna koyma amacı güden bir konuşmada ondan söz etmekten kaçmamazdı. Oysa Nkrumah'ın alaşağı edilmesi çok az bilinen bir olaydır; aslında başkanın konuşmasıyla ilgili olarak Amerikan medyasında bu konuda tek bir satır ya da haber yayınlanmadı. Sanki bu hiç yaşanmamıştı.[27]

Bir daha Afrika'da kendilerini halklarının refahına adayan iyi liderler çıkmadığını duyarsanız, lütfen Nkrumah'ı ve onun başına gelenleri düşünün. Ve 1960'da Kongo'da Amerika'nın yardımıyla devrilen Partice Lumumba'yı; 1970'lerde Washington'un ilerici değişimlerini uygulanmasını engellemek için savaş açtığı Angola'daki Agostinho Neto'yu; 1970-80'lerde CIA destekli bir karşı devrim yaşayan Mozambik'teki Samora Machel'i ve CIA yüzünden yirmi sekiz yılını hapiste geçiren (halen Machel'in dul karısıyla evli olan) Güney Afrikalı Nelson Mandela'yı anımsayın.[28]

22 YURTSEVERLİK

Yurtseverlik hakkında bazı düşünceler

En önemli görüş: "Yurtseverlik lafından bıktım usandım."
Pearl Harbour'u bombalayan Japon pilotları yurtseverdi. Hitler'i ve onun zaferlerini destekleyen Alman halkı vatanları için savaşıyordu ve yurtseverdiler. Latin Amerika'da demokratik seçimle gelen hükümetleri deviren ve insanlara sürekli işkence eden askeri diktatörler, aziz vatanlarını "komünizmden" kurtaran yurtseverlerdi.

Şili'de kitlelerin katili ve işkencecisi General Augusto Pinochet "Ben ülkesine hizmet etmiş bir kişi olarak anılmak isterdim" dedi.[1]

Güney Afrika'da ırk ayırımdan yana olan eski devlet başkanı P. W. Botha "Pişman değilim. Kayırılmak istemiyorum. Ne yaptımsa ülkem için yaptım" dedi.[2]

Kamboçya'da kitleleri öldüren Pol Pot 1977'de ölüm döşeğinde yatarken onunla görüşen bir gazeteci daha sonra şunları yazdı: "Sebep olduğu acılar için özür dilemek isteyip istemediği sorulduğunda gerçek bir şaşkınlık geçirdi, çevirmenden soruyu tekrarlaması istedi ve sonra 'Hayır... Şunu bilin ki yaptığım her şey ülkem içindi' dedi."[3]

İngiltere eski başbakanı Tony Blair Irak'ta işlenen yüz binlerce cinayetteki rolünü savunurken, "Ben ülkem için doğru bildiğimi yaptım" dedi,[4]

Adolf Hitler, 29 Nisan 1945'te yeraltı sığınağındaki son saatlerinde kaleme aldığı "Son Vasiyet"inde, "Son otuz yıldır

tüm düşüncelerim, eylemlerim ve yaşamım yalnızca halkıma duyduğum sevgi ve bağlılıktan kaynaklanmıştır" diye yazıyordu.

Şimdi hızla 2036'ya gidelim. George W. Bush ölüm yatağında, Fox Haber kanalı odada onun son sözlerini kaydediyor:

> İnsanların her şeyin... Irak'ta yapılanların... kötü olduğuna inandıklarını ve bunun için beni sorumlu tuttuklarını biliyorum... Görüşlerine saygı duyuyorum... Neler hissettiklerini anlayabiliyorum... Ama biliyorsunuz, bunu Amerika için, Amerikan halkı için, onların özgürlüğü için yaptım... Ne kadar hürriyet aşığı olursanız o kadar saldırıya uğrarsınız... Saddam gerçek bir tehdit oluşturuyordu... Hâlâ elinde kitle imha silahları bulunduğuna inanıyorum... Bir gün onları bulacağız... Bir gün "Görevimiz tamamlandı" diyeceğiz... O an gerçek bir dönüm noktası olacak! Bu yüzden Yaradan'ın karşısına çıkmaya hazırım ve onunla yüzleşmeye hazırım. Yani *hodri meydan* diyorum.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Birleşik Devletler esir düşen Almanlara ve Alman halkına, yasal hükümetlerinin emrine uyarak savaşa katıldıklarını ve Yahudi Soykırımı'nı gerçekleştirdiklerini söyleyerek kendilerini savunmalarının ahlaki olarak kabul edilemeyeceğini belirtti. Bunun yasal ve ahlaki olarak kabul görmediğini kanıtlamak için İkinci Dünya Savaşı müttefikleri sadık yurtsever liderleri astı.

Yaptığım bir konuşmanın sonunda bana, "Amerika'yı seviyor musunuz?" diye soruldu. "Hayır" dedim ve izleyicilerin gergin gülüşmeleri arasında birkaç saniye durakladıktan sonra devam ettim: "Ben *hiçbir* ülkeyi sevmiyorum. Ben dünya vatandaşıyım. Ben insan hakları, halkların özgürlüğü;

anlamlı bir demokrasi, kârdan önce insanları gözeten bir ekonomi gibi ilkeleri seviyorum."

Ben vatanseverlik ile yurtseverlik arasında fazla bir ayırım yapmıyorum. Kimileri vatanseverliği kişinin ülkesine ve hükümetine bağlılığı ile ya da bunların temsil ettiği varsayılan asil ilkelerle eşdeğer buluyor, yurtseverliği etnik ulusal bir egemenlik olarak tanımlıyor. Tanımı ne olursa olsun, uygulamada vatanseverlik ve yurtseverliğin psikolojik ve davranış biçimleri birbirinden kolayca ayrılamaz; hatta bunlar birbirlerini beslerler.

Howard Zinn vatanseverliği şöyle tanımlıyor:

> Her kuşağa aşılanan, anavatan ya da babavatanın saygınlığını koruyan ve bunu başka anavatan ya da babavatan çocuklarını öldürmeye yönelik bir tutkuya dönüştüren inançlar... Yurtseverlik, ülkedeki herkesin ortak bir çıkarı olduğu yanılgısını oluşturmak için gereklidir.[5]

Amerikalıların çoğunun gönlünde güçlü yurtseverlik hisleri yatar. Bunlar daha "liberal" ve "eğitimli" olanlarda daha derinlerdedir ama her zaman kolaylıkla ortaya çıkıp kıvılcımlanabilir.

On dokuzuncu yüzyıl ortalarında yaşamış olan Fransız tarihçi Alexis de Tocqueville, Birleşik Devletler'de uzun süre kaldığı dönemle ilgili şu görüşleri belirtiyor: "Bundan daha beter ya da daha lafazan bir yurtseverlik olamaz; bu kavrama saygısı olanları bile bezdiriyor."[6]

Baba George Bush, İran-Kontra rehine kurtarma operasyonu skandalından sonra eski savunma bakanı Casper Weinberger'i ve onun beş elemanını şöyle savunmuştu: "Öncelikle, onların asıl hedefi –yaptıkları doğru ya da yanlış da olsa– yurtseverlikti."[7]

Bu aklı başında toplumun karnı ne kadar yumuşak. ABD gelişmiş denilen bu dünyadaki en yurtsever, aynı zamanda en dindar ülkedir. Amerikan yurtseverliği tarihteki en büyük kitlesel isteri olarak algılanabilir. İnsanlar dünyadaki tek süper güce sahip olma hayranlığı içinde yaşamlarının diğer kesimlerindeki güçsüzlüklerini göz ardı etmekteler. Din gibi yurtseverlik de insanların kişisel yaşamlarına dayanak arama gereksinimlerini karşılamakta.

Onun için, sevgili dostum, bu 4 Temmuz günü bazılarınız yumruklarını havaya kaldırıp "A!B!D... A!B!D!" diye haykıracak ve bayraklarınızı, Özgürlük Anıtı resimlerini sallayarak yürüyeceksiniz. Ama, bunu yapan heykeltıraşın anıttaki figürü oluştururken, çocuklarından birinin bir Yahudi ile evlenmesini yasaklayan baskıcı ve hoşgörüsüz annesinin yüzünü model olarak kullandığını biliyor muydunuz?

Dr. Samuel Johnson'un ünlü bir sözü var: "Yurtseverlik bir hergelenin en son sığınağıdır" diyor. Amerikalı yazar Ambrose Bierce buna katılmıyor: ilk sığınağı olduğunu söylüyor. George Bernard Shaw için de "Yurtseverlik, burada doğmuş olduğunuz için bu ülkenin tüm diğer ülkelerden üstün olduğuna inanmaktır."

George Orwell'in görüşü ise şöyle:

> Eylemler kendi erdemleri açısından değil, yapanın kim olduğuna bakılarak iyi ya da kötü olarak değerlendirilir. Hemen hiçbir insafsız olay –işkence, rehin alma, zorla çalıştırma, kitlesel sürgün, yargısız infaz, sahtekârlık, cinayet, sivillerin bombalanması– "bizim" tarafımızdan yapılmışsa ahlaksızlık sayılmaz... Vatansever kendi tarafının acımasız eylemlerini kınamak bir yana, bunları duymazlıktan gelmekte olağanüstü yeteneklidir.[8]

Siyasi törenlerde uzman olan Brown Üniversitesi antropoloğu Davit Kertzer "Bağlılık yeminleri totaliter devletlerin göstergeleridir, demokrasilerin değil" diyor. "Birleşik Devletler'den başka bağlılık yemini eden tek bir demokrasiye rastlamadım." Politikacılarını yurtseverliklerini sergilemek için bayrak rozeti takmaya zorlayan, diye ekleyebilirdi... Hitler Alman Yahudilerini ve Komünistleri, enternasyonalizmden yana tavır aldıkları ve ulusal yurtseverlikten yoksun oldukları için kınadı ve "gerçek yurtseverlerin kamu önünde yemin etmelerini ve anavatana bağlılıklarını göstermelerini istedi. Buna tepki olarak savaş sonrası Almanya yurtseverlikle ilgili kamu gösterilerini en aza indirmek için çaba gösterdi.

Ne gariptir ki Amerika'nın Bağlılık Yemini, 1889'da Hıristiyan Sosyalistler Derneği'nin kurucu üyelerinden olan Francis Bellamy tarafından kaleme alınmıştır. Dernek, "Hazreti İsa'nın öğretilerinin doğrudan doğruya sosyalizme yönelik olduğunu" savunan bir grup Protestan rahip tarafından kurulmuştu. Bunu Başkan Obama'yı "sosyalist" olmakla suçlayan öfkeli cahillere bir sonraki Çay Partisinde anlatın.

İngiliz yazar H. G. Wells yurtseverliğin yıkıcı sonuçlarını şöyle dile getiriyor:

> On dokuzuncu yüzyıl boyunca, özellikle sonlarına doğru, vatanseverlik dünyada olağanüstü öne çıktı... Okullarda vatanseverlik öğretiliyor, gazeteler bunun üzerinde duruyor, vaazlar veriliyor, nükteler yapılıyor, şarkılar besteleniyordu. Bu, insanların tüm eylemlerine gölge düşüren muazzam bir ayine dönüştü. İnsanlar milliyetçi olmadıkları takdirde toplulukta çırılçıplak kalacakları hissine kapıldılar. Daha önce vatanperverlikten haberi bile olmayan Doğu halkları, Batı'dan aldıkları sigaralar ve melon şapkalar gibi bunu da benimsediler.[10]

Ve Rus anarşisti Mikhail Bakunin de kendi adına bunun ideolojik yanını apaçık görüyordu:

> Devletin varlığı, ayrıcalıklı bir sınıfın bu varlığı sürdürmeye son derece istekli olmasını gerektiriyor... Ve işte yurtseverlik, bu sınıfın ortak çıkarlarına verilen isimdir.[11]

Amerikan ayrıcalığı

İmparatorluk güçlerinin liderleri geleneksel olarak kendilerine ve vatandaşlarına ülkelerinin ayrıcalıklı olduğunu ve bir başka ülkeyi boyunduruk altına almanın "uygarlaştırma", "özgürleştirme", "Tanrı buyruğu" ve tabii ki eğitimsiz ve ezilmişlere "özgürlük ve demokrasi" götürme şeklinde algılanması gerektiğini söylerler. Erdemi savunmadan çok sayıda insan katletmek zordur. Bu ayrıcalık hissinin Birleşik Devletler'den başka yerde bu kadar derin olup olmadığını merak ediyorum. Bu, anaokulundan başlayarak Amerikan bilincinin her hücresine aşılanmakta.

Eğer aşılamanın derecesini ("beyin yıkama" deyimini kullanmamak için kendimi zorluyorum), insanların hükümetin davranışlarına olan inancı ile hükümetin gerçek davranışı arasındaki boşluk olarak değerlendirirsek, Amerikan halkı kesinlikle bu gezegendeki en fazla aşılanmış olan halktır. Amerikan medyasının bu süreçteki rolü ise tabii ki paha biçilmezdir; ABD'nin Libya, Irak, Afganistan, Yugoslavya, Panama, Grenada ve Vietnam'daki saldırılarına *açıkça* karşı çıkan tek bir günlük Amerikan gazetesinin ya da televizyon kanalının ismini söyleyebilir misiniz?

Amerika'nın manevi üstünlüğüne kesinlikle inanan Dışişleri Bakanlığı, diğer ülkelerin davranışlarını değerlendiren ve şu ya da bu yasaklamaları getiren raporlar hazırlayarak dünyayı yargılamakta. Daha alt seviyedeki ülkelerin önce-

ki savaşlarda dinsel özgürlük, insan hakları, uyuşturucuyla mücadele, adam kaçırma ve terörle mücadele gibi alanlardaki tutumlarıyla ilgili çeşitli raporlar var. Dışişleri Bakanlığı'nın elinde ayrıca uluslararası "terörist" grupların bir listesi bulunuyor. Bu raporlarda kullanılan kriterler genellikle politik, örneğin Küba her zaman terörizmin destekçisi olarak gösteriliyor, oysa ABD'ye sürgün edilmiş ve yüzlerce terör eylemini gerçekleştirmiş olan Castro karşıtı gruplar terörist olarak bu listede yer almıyor.

ABD'nin gelecekteki Birleşmiş Milletler elçisi John Bolton 2002'de Birleşik Devletler'in özel statüsünden dolayı uluslararası antlaşma yükümlüklerine "yasal olarak" uymak zorunda olmadığını yazdı. "Üst düzey yöneticilerinin" ellerindeki gücü tek taraflı uygulayabilmeleri için "Amerika'nın anayasal haklarını kullanırken herhangi bir "çekingenliği, özrü, uzlaşma gereği" olmaması gerekiyordu.

> Gelecekteki ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice da, 2000'de uluslararası yasalarla ilgili olarak aynı görüşleri ileri sürdü. ABD tarihte hep doğru tarafta olduğundan ulusal güvenliğini sağlarken "uluslararası yasa ve kuralları" ya da "Birleşmiş Milletler gibi kurumları" göz önünde bulundurmak zorunda değildi. (Z dergisi, Boston MA, Temmuz/Ağustos 2004)
>
> Bu illetin nedenleri kesin olarak bilinmemekle birlikte, geçmişte çok sık yaşanmıştır: gücü, erdem ve büyük bir ulus olmakla eşdeğer tutanlar bu gücün Tanrı'nın lütfü olduğuna, diğer ulusların zenginliğini ve mutluluğunu sağlamakla yükümlü bulunduklarına, yani kendi parlak imajları doğrultusunda yeniden yapılandırmaları gerektiğine inanmak eğilimindedirler. (Eski ABD Senatörü William Fulbright, *The Arrogance of Power*, 1966).

Biz Amerikalılar özel, seçilmiş insanlarız; zamanın İsrail'iyiz; biz dünyanın özgürlük kıvılcımını taşıyoruz... Tanrı böyle istedi, insanlık bizden büyük işler bekliyor; ve bizler ruhumuzda büyük şeyler hissediyoruz. (Herman Melville, *White Jacket*, 1850)

Tanrı Amerika'yı kendine uygun düşen biçimde dünyayı kurtarmakla görevlendirdi. Tanrı İsrail'i Amerika'nın Ortadoğu politikasına yardımcı olmakla görevlendirdi ve her kim bu fikre karşı çıkarsa (a) Yahudi düşmanı, (b) Amerika karşıtı, (c) düşmandan yana ve (d) teröristtir. (John le Carré, *The Times*, Londra, 15 Ocak, 2003)

Yeni muhafazakârlık... Amerika'nın tarihi masumiyet, ayrıcalık, muzafferiyet ve Aşikâr Nasip* hakkındaki söylencelerinden yararlandı. Birleşik Devletler'in rakipsiz küresel gücüyle neler yapacağını gösterdi. Son derece etkili, baştan çıkarıcı ilahi söylemleriyle Amerika'nın gücünü şişirerek evrensel demokrasi düşlerine kapılmasını sağladı. Tüm bunları yaparken Amerika'nın gücünün hem Amerika'nın hem de dünyanın yararına olduğunu ileri sürdü. (Kolombiya Üniversitesi profesörü Gary Dorrien, *The Christian Century* dergisi, 22 Ocak 2007)

Vatandaşlarının çoğu için Amerika ayrıcalıklıdır ve dolayısıyla onun belli uluslararası standartlara uymaması son derece doğaldır. (Michael Ignatieff, *Legal Affairs*, Mayıs-Haziran 2002)

Ülkemiz benzersiz bir iyilik gücünden oluşmakta. (Yarbay Ralph Peters, US Army War College, 1997)

ABD silahlı kuvvetleri, tüm dünyaya faydası olan ... eşi bulunmaz bir güçtür. (Thomas Barnett, US Naval College, *Guardian*, Londra, 27 Aralık 2005)

* Özellikle on dokuzuncu yüzyılda, ABD halkının seçilmiş bir halk olduğu ve Kuzey Amerika kıtasının Tanrı tarafından ABD halkına tahsis edilmiş olduğu inancı. (Ed. n.)

Başkan (George W. Bush) terörizmle savaşırken başka ülkelerin belli koşullar ileri sürmesini istemediğini açıkladı. "Tek başımıza kaldığımız bir an gelebilir. Bunun benim için sakıncası yok. Biz Amerika'yız." (*Washington Post*, 31 Ocak 2002)

Reinhold Niebuhr gerçeği elli yıl önce gördü: önemli olan –ve çekilen acıları sonlandırmayacak olan– Tanrı'nın Amerika'ya mükemmelliğin peşinde olan insanlığı eğitme görevini verdiğine olan inancımızdır. (Andrew Bacevich, uluslararası ilişkiler profesörü, Boston Üniversitesi)

Winston Churchill, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Versay'daki barış görüşmelerinde Woodrow Wilson'un Avrupalı yandaşlarına verdiği ahlak dersi üzerine, Avrupa'dan Amerika'ya göç edenlerin ülkelerindeki tüm erdemleri yanlarında getirirken tüm kötü davranışlarını geride bıraktıklarına inanmakta güçlük çektiğini dile getirdi. (*The World Crisis*, Cilt. V: *The Aftermath*, 1929; *Dünya Krizi*, cilt 5: *Sonuçlar*)

Dünyada kaydedilen ilerlemede en güçlü manevi unsur olan ve var olan çatışmalarda hakemliği onaylanan bir cumhuriyete minnettarız. (Woodrow Wilson yönetiminde ABD Dışişleri Bakanı Williman Jennings , *In His Image*, 1922)

ABD müttefiklerinin Amerika'nın tek başına hareket etmesinin kaçınılmaz, hatta arzulanan bir şey olduğunu kabullenmek zorundadır. Bu, Amerika'nın üstün bir güç olduğu gerçeğini kabul etmek; ve aslında tarihsel açıdan böylesi bir güç tarafından korunmanın büyük bir şans olduğunun ayırtına varmak demektir. (Michael Hirsch, *Newsweek* editörü, *Foreign Affairs*, Kasım 2002)

[ABD] ilahi güç sayesinde var olan bir ülkedir. (Colin Powell, Cumhuriyetçilerin Ulusal Kongresinde, 13 Ağustos 1996)

ABD basını her zaman Amerika'nın efsanevi ayrıcalığının, her girişiminin insanlık için en büyük umut olduğunun altını çizmiştir. (Rahul Mahajan, *The New Crusade: America's War on Terrrorism and Full Spectrum Dominance* adlı eserin yazarı)

Aslında sorun, Amerikalıların kendilerinden başka hiç kimseye saygı duymamalarıdır. "Bizler dünyanın tanrısıyız" diyorlar ve bizlere danışmıyorlar. (Albay Mir Jan, Afgan Savunma Bakanlığı sözcüsü, *Washington Post*, 3 Ağustos 2002)

Eğer güç kullanıyorsak bu bizim Amerika olmamızdan kaynaklanmakta. Biz vazgeçilemez bir ülkeyiz. Başımız dik. Geleceği görüyoruz. (Madeleine Albright, ABD Dışişleri Bakanı, 1998)

Spor ve Bayrak

2005: Süper Kriket maçları sırasında Anheuser-Busch karşılaşmasında televizyonda yayınlanan bir reklam: muhtemelen Irak'a gitmek ya da oradan dönmek üzere olan bir grup üniformalı ABD askeri geçit töreninde, etraftaki insanlar onları izliyor ve birden aralarından birini fark ediyor. (*Soluğu kesilerek*) O... Olabilir mi? Evet! KAHRAMANLAR! Tanrı'nın gerçek kahramanları. İzleyenlerin yüzlerinden büyük bir minnet ve gurur yansıyor. Askerler yapılan tezahürat karşısında daha büyük bir gururla doluyor ve "Teşekkürler" diyor. Ekran "Teşekkürler" diyor. Herkesin gözü yaşlı. Sovyetler Birliği'nde bunlar fabrikaya gitmekte olan kahraman Stahanovcu işçiler olabilirdi...

2008: New York'ta ABD Açık Tenis Turnuvasında kadınlar finali. Bir kadın "Güzel Amerika"yı söylemeye başlıyor. Güzel Amerika'daki spor karşılaşmalarında bu her zaman yapılır. Bu olmazsa, "Tanrı Amerika'yı Korusun" ya da "Yıldız Dolu

Bayrağımız" söylenir. Oysa bu defa, kadının şarkısı bittiğinde, düzinelerle üniformalı deniz piyadesi ortaya çıkıyor ve 2 metre uzunluğunda bir Amerikan bayrağı açıyor. İzleyiciler coşuyor. On gün sonra, erkekler finalinde aynı şey tekrarlanıyor ama bu kez dört jet uçağı stadyumun üzerinden uçuyor.

Keşke orada olsaydım. O zaman, "Tüm bunların tenisle ne ilgisi var?" diye haykırırdım. Bu yurtsever cümbüş içinde hemen hiç kimse sesimi duyamazdı ama duyan olduğu takdirde beni en yakın yetkili mercilere ihbar edeceklerinden hiç kuşkum yok (günümüz Amerika'sında yetkililer zaten yanı başımızdadır). Ben de yetkililer tarafından en yakın karakola götürülürdüm (günümüz Amerika'sında karakollar da çok uzakta değillerdir).

Normal Mailer 2003'te ABD'nin Irak'ı işgalinden birkaç hafta önce şunları yazdı:

> Kanımca, istesek de istemesek de, savaşa giriyoruz çünkü bu Bush ve adamlarının görebildiği tek çözüm. Bu yüzden bizi bekleyen korkunç sonuç, Amerika'nın bir mega muz cumhuriyetine dönüşmesi ve ordunun yaşamımızdaki öneminin daha da artmasıdır... Her şey olup bitmeden, asil ve kırılgan olan demokrasinin sonu gelebilir... Gerçekten demokrasi çok özel bir durumdur... Önümüzdeki yıllarda onu savunmak zorunda kalabiliriz. Bu çok zor olacak, çünkü şirketlerin ve ordunun işbirliği ile büyük spor faaliyetlerinde bayrağın ön plana çıkışı, Amerika'da faşist bir havayı şimdiden oluşturmuştur.[12]

23 AMERİKA'DAKİ UYUŞMAZLIK VE DİRENİŞ

Amerikalılara kendi tarihlerini öğretmek suçu

Tarih, Amerika'nın küçük, kırılgan kalbini ve beynini fazlasıyla tedirgin mi etmekte? Okullar ve basın sevgili ülkelerinin dünyaya yaptıklarını sevgili halklarının öğrenmemesi için ellerinden geleni yaptılar ama son zamanlarda bazı rahatsız edici görüşler bu özenle korunan Amerikan bilincine sızmayı başardı.

Önce Kongre üyesi Ron Paul geçen ay bir başkanlık tartışmasında 11 Eylül'deki saldırının Birleşik Devletler'in yıllar boyu Arap ülkelerine karşı sergilediği tutuma bir misilleme oluşturduğu inancını dile getirdi. İzleyiciler onu yüksek sesle yuhaladı.

Sonra herkesin hayran olduğu halk şarkıcısı Tony Bennett, radyodaki bir röportaj sırasında ABD'nin Basra Körfezi'ndeki harekâtının 11 Eylül saldırısına yol açtığını ileri sürdü ve Başkan George Bush'un 2005'te ona Irak Savaşı'nın bir hata olduğunu söylediğini açıkladı. Tabii Bennett topa tutuldu; o kadar ki Facebook'da İkinci Dünya Savaşı sırasında yaşadıklarının ona "savaşın insanlığın en alçakça davranışı olduğunu" öğrettiğini açıklayan bir bildiri yayınlamak zorunda kaldı. Terörizmin hiçbir mazereti bulunmadığını belirterek, "Sözlerimin ülkeme olan sevgimin dışında bir yoruma yol açmasına üzül-

düm" dedi (NBC 21 Eylül). Fox News Bennett'ten söz ederken her zamanki gibi sözcükleri titizlikle seçerek "çılgın", "çarpık düşünceler" ve "heyezanlar" terimlerini kullandı (24 Eylül).

Derken Amerikan vatandaşı olan ve bir süredir Amerika'da yaşanan nefret dolu terörist eylemler için ABD'nin Ortadoğu politikasını suçlayan Müslüman din adamı Enver el-Evlaki ortaya çıktı. Birleşik Devletler de onu öldürdü. Ron Paul ve Tony Bennett kendilerini şanslı sayabilirler.

Peki tüm bunlar neden kaynaklanıyor? Birleşik Devletler son yıllarda Ortadoğu'da neler yapıyor?

- 1981'de iki Libya uçağının düşürülmesi
- 1983 ve 1984'te Lübnan'm bombalanması
- 1986'da Libya'nın bombalanması
- 1987'de bir İran gemisinin bombalanıp batırılması
- 1988'de bir İran yolcu uçağının düşürülmesi
- 1989'da iki Libya uçağının daha düşürülmesi
- 1991'de Irak halkının üzerine büyük çapta bomba yağdırılması
- 1991'den 2003'e kadar Irak'ın sürekli bombalanması ve acımasız yaptırımlar uygulanması
- 1998'de Afganistan ve Sudan'ın bombalanması
- Filistin halkına sürekli uyguladığı şiddet ve işkenceye karşm İsrail'in desteklenmesi
- Filistinlilerin buna karşı direnişinin sürekli kınanması
- Malezya, Pakistan, Lübnan ve Arnavutluk gibi Müslüman ülkelerdeki "terörist sanıkların" kaçırılıp Mısır ve Suudi Arabistan'a götürülerek işkenceye maruz bırakılması
- Müslümanlığın kutsal merkezi Suudi Arabistan'da ve Basra Körfezi'nin diğer bölümlerinde çok sayıda askeri ve ileri teknolojik güç bulundurması

- İran Şahı'ndan Mısır'da Mübarek ve Suudi kraliyet ailesine kadar Ortadoğu'daki birçok antidemokratik ve totaliter hükümetin desteklenmesi
- 2001'den günümüze Afganistan'ın ve 2003'ten bugüne kadar Irak'ın saldırılara, bombardımana ve işgale uğraması
- 2006-2011 yılları arasında Somali, Yemen, Pakistan ve Libya'nın sürekli bombalanıp ateş altında tutulması ve bazı kişilerin öldürülmesi
- 2011'de Libya'daki Muammer Kaddafi hükümetinin düşürülmesi

Sürekli tekrarlanması ve üzerinde durulması gereken bir gerçek var. Amerika'nın sürekli olarak ileri sürdüğü ve artık geçerliliğini yitirmekte olan en büyük yalanı "terörizmle savaş" bahanesi ile yaptığı saldırılara hedef olan kitlede, Birleşik Devletler'e ve onun yaşam tarzına karşı dinsel ve kültürel anlaşmazlıklardan ve kıskançlıktan kaynaklanan akıl almaz bir nefret oluşmuştur. Bu görüşün aksini savunan çok sayıda kanıt arasmda, "Savunma Bakanlığına bağımsız danışmanlık hizmeti vermek üzere oluşturulmuş bir Federal danışma komitesi" olan Savunma Bilimi Grubu'nun 2004 tarihli hazırladığı rapor da yer alıyor. Bu raporda şunlar yazıyor:

> Müslümanlar bizim bağımsızlığımızdan nefret etmiyor; daha ziyade politikalarımızdan nefret ediyorlar. Büyük çoğunluk bizim tek yanlı olarak gördükleri İsrail'e destek olmamıza ve Filistinlilerin hakların tanımamamıza; Müslümanların tamamının despotluk olarak nitelendirdiği, özellikle Mısır, Suudi Arabistan, Ürdün, Pakistan ve Körfez ülkelerindeki yönetimlere süregelen ve daha da artan desteğimize karşı çıkıyor. Dolayısıyla, Amerikan

diplomasisi İslami toplumlara demokrasiyi getirmekten söz ettiğinde bu sadece öz-çıkara dayanan bir ikiyüzlülük olarak görülüyor.

Raporun vardığı sonuç: "Hiçbir halkla ilişkiler kampanyası Amerika'nın hatalı politikalarının kurtarıcısı olamaz."

The Progressive Review editörü Sam Smith'e göre, "Ulusal güvenlik 11 Eylül'den sonra Ortadoğu'da 50 yıldır sürdürülmekte olan kötü dış politikanın çözümü olarak sağ kanat tarafından savunulan bir kavramdır. Aslında gereksinim duyduğumuz ulusal güvenlik, dış politikamızın ne kadar iyi olduğu ile ters orantılıdır."

Bir kongre üyesi ile sıradan bir insanın arasındaki fark

Washington Post'ta yayınlanan (30 Ocak 2007) ve "Askerin Ölümü Senatörlerin Savaş Karşıtı Kararlılığını Güçlendirdi" başlığını taşıyan bir haber Senatörlerden Christopher Dodd (D-Conn.) ve John Kerry'nin (D-Mass.) 2006'da Irak'a bir ziyaret sırasında tanıştıkları ve çok etkilendikleri bir subayın ölümüne çok üzüldüklerini bildiriyordu. Habere göre Dodd'un savaş karşıtı görüşleri daha "radikalleşmiş", Kerry'nin ise "enerjisi" artmış.

Şunu sormak gerekmez mi: onların savaş karşıtı görüşlerinin tetiklenmesi için tesadüfen tanıştıkları bir insanın ölmesi mi gerekiyordu? Milyonlarca Amerikalı ve dünyada milyonlarca insan, savaşta yitirilen hiç kimseyle karşılaşmadıkları halde savaşı tüm güçleriyle protesto etmekteler. Bu protestocularda Kongre'nin birçok üyesinde eksik olan ne var?

Dodd "Böyle bir insanı unutamazsınız" diyor. "3.000 ölüden ve 22.000 yaralıdan söz ederken nerdeyse donuk bakışlarla karşılaşırsınız. Ama son derece önemli bir görevi yerine

getiren ve bu arada yapılan yanlışlardan da söz eden böyle birinden söz etmek onu yeniden canlandırmak, onunla bağlantı kurmak anlamını taşır."

Sevgili okurum, bu sizin için de geçerli mi? Siz de Irak'taki ölen ve yaralananlar hakkındaki haberleri okur ya da dinlerken gözleriniz donuklaşıyor mu?

Görünüşe bakılırsa her iki senatör de Amerikan güçlerinin derhal Irak'tan çekilmesini isteyecek kadar "enerjiye" kavuşmamışlar. Bu fazlasıyla "radikal" olurdu.

Kongre üyeleriyle sıradan insanlar arasındaki –duygusal ve akılcı– gedik yıllardır aynen sürüyor. 1964'te Vietnam Savaşı'na karşı hareket yüzlerce insanın New York'taki gösterisiyle başladı. Oradaki protestocular yönetimin savaşın başlangıcı, güncel durumu hakkındaki bildirilerini ve gelecekle ilgili çizdikleri tozpembe resimleri teker teker ele alıp eleştirdiler. Bunlardaki eksiklikleri, çelişkileri ve aldatmacaları ortaya koydular ve tüm kuşkularını dile getirerek silahlı kuvvetlerin derhal ve koşulsuz olarak geri çekilmesini istediler. Kongre üyelerinin –üstelik sadece azınlığının– aynı akılcı ve ilkeli sonuca ulaşması ancak 1970'lerde mümkün olabildi. Aynı şey basın için de söz konusu. O zaman bile –hatta bugün de– seçkin politikacılar ve seçkin basın mensupları Vietnam'ı bir "hata" olarak gördü; yani bu komünizmle savaş için "yanlış bir yöntem" idi. Birleşik Devletler dünyanın öbür ucuna giderek "komünizm" denen nesneye şiddet saçmamalıydı. Aslında Vietnam'dan almamız gereken en önemli ders, Vietnam'da savaşmamamız gerektiği idi.

Devrim televizyonda yayınlandı

Gil Scott-Heron "Devrim Televizyonda Yayınlanmayacak" isimli etkileyici şarkısında 1970'lerin insanına (onların 1960'lardakilerden farkı olmadığı kanısındayım) devrimin

gelmekte olduğunu, artık günlük yaşamlarını sürdüremeyeceklerini, günlük yaşamlarını sürdürmek *istemeyeceklerini*, dillerine doladıkları bu "devrim" denen şey hakkında daha ciddi kafa yormaları gerektiğini söyledi.
Hemen 2009'a geçelim... *Washington Post* artık 60 yaşma gelmiş olan Gill Scott-Heron'la bir röportaj yaptı (26 Ağustos):

> WP: 1970'lerin başında Amerika'daki demokrasi erozyonu ile ilgili olarak "Devrim Televizyonda Yayınlanmayacak" adında bir klip yaptınız. Orada beyni yıkanmış bir ülkenin aklını başını getirecek bir devrimi öngörmekteydiniz. Şimdi ne düşünüyorsunuz? Bir devrim yaşadık mı?
> G. S.-H.: Evet, Başkan Obama'nın seçilmesi bir devrim oldu.

Ya? *Demek öyle!* Bunun için mi tepemize sopalar indi... göz yaşartıcı gazlar, hapishane hücreleri, poliste ve FBI'da tutulan dosyalar... yeraltında basılıp dağıtılan milyonlarca gazete... Hepsi gövdesinde tek bir devrimci kemik bulunmayan bir başkan için miydi? Öteden beri el üstünde tutulan terörizm, sürekli savaş, İsrail, işkence, marihuana, sağlık hizmeti, kârın çevreden üstün tutulması gibi konuları ciddi biçimde sorgulayacak tek bir adalesi, siniri ya da dokusu bulunmayan biri için mi? Karl Marx Londra'daki mezarında dönüyor olmalı. Eğer Amerika'daki çağdaş karşıdevrimcilik Amerikan Devrimi zamanında var olsaydı devrimi ayaklar altına alırdı. Ve sömürgeci (beyaz derili) bir Barack Obama İngiltere Kralı'nın partizanca uzlaşılarının bazılarını gerçekleştirmeye çalışırken krala ileriye değil geriye bakmamızı önerirdi.

Amerikan Stili Demokrasi. Bununla bir sorunun mu var?

İşte Beyaz Saray sözcüsü Dana Perino'nun 20 Mart 2008'deki bir basın toplantısında söyledikleri:

> MUHABİR: Amerikan halkından bu uğurda ölmesi ya da bir bedel ödemesi isteniyor ve siz onların bu savaşta söz hakları olmadığını ileri sürüyorsunuz.
> PERINO: Ben böyle bir şey söylemedim... Bu başkan seçimle geldi.
> MUHABİR: Gene de sözlerinizden bizim hiçbir katkımız olmadığı anlamı çıkıyor.
> PERONO: Katkınız oldu. Amerikan halkı her dört yılda bir katkıda bulunur, bizim sistemimiz böyle kurulmuş.

1941'de editör ve rahip Edward Dowling, "Birleşik Devletler'de demokrasinin önünde iki büyük engel var" dedi. "Birincisi yoksulların demokrasiye sahip olduğumuzu sanması ve ikincisi zenginlerin buna sahip olacağımızdan daima korkması."

Gerçekleşen ve gerçekleşmeyen bütün savaşların ardında çoğunlukla aynı "nedenler" yatar

Henry Allingham 18 Temmuz 2009'da İngiltere'de 119 yaşında öldüğünde dünyanın en yaşlı adamı olduğuna inanılıyordu. Birinci Dünya Savaşı'na katılmış biri olarak son yıllarını İngiliz halkına savaşta ölen ve sayıları yaklaşık bir milyonu bulan askerleri anımsatmaya adadı. Kasım'da kendisiyle yapılan bir röportajda, "Herkesin şunu bilmesini istiyorum" dedi "onlar bizim için öldüler."

Hepsi mi? Her biri İngiltere için mi öldü? Yirminci yüzyılın en anlamsız emperyalist savaşında? Hayır, bunu düzeltmem gerek: *tüm zamanların* en anlamsız emperyalist savaşmda. İn-

giliz İmparatorluğu, Fransız İmparatorluğu, Rus İmparatorluğu, sözde Amerikan İmparatorluğu bir araya gelerek Alman İmparatorluğu, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savaşırken gencecik bedenler ve ruhlar Belçika ve Almanya'daki kahrolası çamurlara ve Rusya ile Fransa'daki kan göllerine gömüldüler. Bu olağanüstü soylu harekât boğazınızın düğümlenmesi, gözyaşlarınızı tutmaya çalışmanız, birkaç mum yakmanız ve kusmanız için yeterli. Bir düşünün, bu yüzyılın ortasında doksan-yüz yaşındaki Vietnamlı askerler 58.000 silah arkadaşlarının her birinin Amerika uğruna can verdiğinden söz edecekler. 2075'e gelindiğinde aynı yürek burkan öyküleri Iraklı ve Afganistanlı yaşlı askerlerden dinleyeceğiz. Bu muzaffer ve kutsal haçlı seferlerine karşı devasa protesto gösterileri düzenlendiğini kaç kişi anımsayacak?

Yüz binlerce Amerikan askerinin savaşmayı reddedeceği an

Çok sayıda askerin bir askeri harekâta şiddetle karşı çıkmasını sağlamak son derece güçtür. Ama İkinci Dünya Savaşı'nın bitişinden sonraki dönemi düşünün. 1945 sonlarında ve 1946 başlarında muzaffer ordularda belki de en büyük ayaklanma baş gösterdi. Dünyanın her tarafında yüz binlerce, belki de milyonlarca Amerikan askeri savaş sonrası evlerine gönderilmeyişlerine karşı protestolarda bulundu. Askerler önceleri işin farkında değillerdi ama kısa sürede çoğu evlerine dönmek yerine Avrupa ve diğer yörelerden Pasifik'e sevk edilmelerinin Birleşik Devletler'in sömürgeciliğe karşı bir direniş olacağı endişesinden kaynaklandığının farkına vardı. Bu ise, Washington dış politikası yetkililerince komünizm ve diğer sevimsiz anti-Amerikan davranışlarla eşdeğerdeydi. İngiliz sömürgelerinde, Hollanda sömürgelerinde, Fransız sömürge-

lerinde ve Amerika'nın Filipin sömürgesinde ayaklanmalar oluyordu.

Filipinler, solcu Huk gerillalarına karşı kullanılmak istemeyen ABD askerlerinin kitlesel gösterilerine sahne oldu. 1946 Ocak aymda *New York Times,* bu gösterilerden biriyle ilgili olarak şu haberi yayınladı: "Konuşmacıların çoğu 'Filipinliler kendi iç sorunları çözümleme yeteneğine sahiptir' sloganını kullanıyordu. Benzer görüşler Çin'de de dile getirildi."

Amerikan deniz piyadeleri Çang Hay-şek'in ulusalcı hükümetinin komünist Mao Ze Dung ve Çu en-lay'a karşı mücadelesine destek olmak üzere Çin'e gönderildi. Hollandalılar yerli milliyetçi ayaklanmaların bastırılmasına yardımcı olmak üzere Hollanda Hindistan'ına (Endonezya) sevk edildi. Ve Amerikan savaş gemileri Fransız ordusunu Fransa'nın eski sömürgesi olan Vietnam'a taşımak için kullanıldı. (Biri "emperyalizm" mi dedi?) Washington'un bu ve buna benzer eylemleri Japonya'da, Guam'da, Saipan'da, Kore'de, Hindistan'da, Almanya'da, İngiltere'de ve Andrews Field ile Maryland'da büyük asker protestolarına yol açtı. Bunların hepsi terhis edilmek talebinde bulunuyor ve askerlere verilen yeni görevlerin reddi amacını güdüyordu. Askerler ve onların Amerika'da çok sayıdaki destekçileri açlık grevlerine gittiler ve Kongre'ye mektuplar yağdırdılar. 1946 Ocak ayında Colorado Senatörü Edwin Johnson şu beyanda bulundu: "Gazetelerde orduda baş gösteren isyana yakın ayaklanmaları okumak tüm Amerikalılar için çok üzücü ve aşağılayıcı olmaktadır."

13 Ocak 1946'da Paris'te beş yüz Amerikalı asker "Askerlerin Magna Carta'sı" adında bir dizi isteği dile getirerek subaylarla askerler arasındaki patron-köle ilişkilerinde radikal reform istemlerini belirttiler ve aynı zamanda Savaş Bakanı Robert Patterson'un görevinden alınmasını istediler. Filipin-

lerde terhislerin gecikmesiyle ilgili duygular, askerlerin bir mitinginde Bakan Patterson ve belli senatörlere "Ordunun Filipinlerdeki pozisyonunun, özellikle 68. Piyade Tümeni'nin yeniden savaş düzenine getirilmesinin nedeninin sorulmasının" oybirliği ile kabulü ile tümüyle su yüzüne çıktı.

1946 yazında silahlı kuvvetlerde büyük çapta bir terhis yaşandı ama bunda asker protestolarının ne derece etkin olduğu kesinlikle bilinmiyor.

Eğer bu "İyi Savaş'ta Amerikan askerlerinin nasıl harekete geçip organize olduğunun bir örneği ise, Amerika'nın bugünkü "Berbat Savaşlarında" neler olabileceğini bir düşünün.

24 DİN

Christopher Hitchens, Saddam Hüseyin ve din

Christopher Hitchens *God Is Not Great* isimli kitabını 2007 baharında yayınladı. Kitap tarihte yıllar boyu çeşitli dinler tarafından Tanrı adına yapılan korkunç işleri ele alıyor ve bunların laiklerin yaptıklarından çok daha beter olduğunu belirtiyor. Bu kutsal rezalet bugün de eskisinden daha fazla yaşanmakta. Eğer Lübnan, Pakistan, Birleşik Devletler, İsrail, Filistin ve Somali'nin bugünkü ve gelecekteki liderleri laik hümanist insanlar olsaydı bizim zavallı emektar dünyamız cehennem hayatı yaşamazdı. Örgütlü dinlerin bu konuda çok büyük sorumlulukları var.

Hitchens'ın kitabına özel bir itirazım yok. Kitap hakkındaki bir eleştiriyi okuduğumda Saddam Hüseyin ve onun laik hükümeti hakkındaki yorumunu merak ettim. Ortada gerçekten kötü bir adam vardı ama fanatik bir dinci de değildi. Hitchens'ın sorunu, ABD'nin Irak'taki savaşını gönülden destekleyen biri olarak Birleşik Devletler'in laik bir hükümeti devirdiğini göz ardı etmekti. Oysa Hitchens buna basit ama zarif bir çözüm bulmuş: Saddam'ın ve rejiminin "dinci" olduğunu ileri sürüyor. "Saddam, yönetimini dindarlık ve cihat üzerine kurdu. [Kime karşı olduğunu belirtmiyor, bunu ben de bilmiyorum.] Onun rejiminin 'laik' olduğunu düşünenler kendilerini kandırmakta."[1]

Irak'ın birçok kısmında şu anda İslami şeriat yasaları geçerli ve kadın ve erkeklerin bir arada bulunmasıyla, giyimleriyle, müzikleriyle, dans etmeleriyle ilgili uygulanan şiddetle ilgili bir sürü haber var. Dine dayalı, ailenin namusunu korumak amacıyla işlenen cinayetler olağanüstü artmış durumda. Camilere ve Hıristiyan Asurlular gibi başka dinlerin binalarına ciddi saldırılar yapılıyor. Bu tip olaylara Saddam Hüseyin döneminde hemen hiç rastlanmıyordu. Şiiler ve Sünniler birbirlerinden kız alıp veriyordu ve ne Müslümanlar ne de Yahudi ve Hıristiyanlar Müslümanların şerrinden korkarak bu ülkeden kaçmaya kalkmıyordu. (Yönetimin son yılında Saddam Hüseyin her zamankinden fazla dinsel konuşmalar yaptı ama bu, Washington'un Terörle Savaşı'na karşı Ortadoğu ve Irak'ta kabaran öfkeye sözle destek vermekten öteye gitmiyordu.)

İşte, Hitchens'ın "Aman ne güzel bir savaş!" görüşünün temelinde yatan bu. Zaten onun gibi bir insan paçasını kurtarmak için inkâra sapmasa dayanılmaz olurdu.

Birleşik Devletler'in devirdiği laik bir hükümetin yerini dinine son derece bağlı bir başka hükümetin alması konusunda Saddam Hüseyin ve Irak'ın tek örnek oluşturmadığı gözden kaçırılmamalı. Afganistan'da 1980'lerde ve 1990'ın başlarında ABD "komünist" bir hükümetin alaşağı edilmesini planladı ve bu da İslamcı bir yönetimin başa geçmesine, daha sonra Talibanların ortaya çıkmasına yol açtı.

Emperyalist tutucular bu konuda büyük sorumluluk taşıyorlar.

Anneni sevebilirsin, bir sürü elma turtası yiyebilirsin ve Amerikan bayrağını sallayabilirsin, ama eğer Tanrı'ya inanmıyorsan sen kahrolası bir bozguncusun

Minnesota Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nün 2006'da yaptığı çalışma, ateistleri "Amerika'nın en güvenilmez azınlığı" olarak tanımlamakta. Üniversitedeki araştırmacılar, "Amerikan toplumuyla ilgili görüşlerin paylaşılması" konusunda, Amerikalıların ateistleri Müslümanlardan, son yıllardaki göçmenlerden, eşcinsellerden ve diğer azınlık gruplarından daha aşağı düzeyde gördüğümü saptadılar. Aynı zamanda ateistler, çoğu Amerikalının çocuklarını evlendirmeye en az istekli olduğu azınlık grubu. Araştırmalar ateistlerin "son 30 yılda giderek artan sosyal hoşgörü kuralları dışında kalan tek grup olduğunu" ortaya koydu.

Bu ankete katılanların çoğu ateizmi ahlak ve yasadışı davranışlardan olağanüstü maddiyatçılık ve kültür ayırımcılığı ile eşdeğer görmekteler. Araştırmanın başmda olan kişi bu bulguların temelinde ahlaki bir düşüş ve bundan kaynaklanan sosyal düzensizlik korkusunun yattığına inanıyor. "Amerikalılar vatandaşlar arasında kurallar ve koşulların dışında doğru ve yanlışla ilgili kavramların paylaşıldığına inanıyorlar. Bulgularımız, ateistlerin ortak yararları göz ardı ederek kendi çıkarları peşinde koşan bireyler olarak görüldüğünü gösteriyor."[2]

Eveeet. Ben kırk yıldan uzun zamandır politik bir eylemciyim. Tutuklanmayı ve polisten şiddet görmeyi göze alan, ortak çıkarlar uğruna daha yüksek bir yaşam standardından vazgeçen sayısız ateist ve inançsızla birlikte yürüyüşlere katıldım, mücadele verdim ve haftalık gazeteler yayınladım. Ortak çıkarları göz ardı etmek mi? Hiç de değil. Ateistlerin çoğu buna "laik insanlık" adını veriyor. Ve ateist kitlelerin kendi inançsızlıklarını paylaşmayan kişileri taşa tuttukları,

öldürdükleri ya da bu insanlara başka türlü aşağılayıcı davranışlarda bulunduklarıyla ilgili haberler okumuyoruz. Asla. Bunu yapan inançlı insanlar. Bu, tüm dünyada böyle.

Kamuoyunun bu araştırmayla ortaya çıkan tutumu, kısmen, çoğu Amerikalının Soğuk Savaş sürecindeki eğitiminden, "Allahsız ateist komünist" imajından kaynaklanıyor olabilir. Ama bence daha önemli olan, ateistlerin bilinçli ya da bilinçsizce, kendi inançlarını ve yaşam tarzlarını sergilemekle dindarların derinlerde yatan güvensizlik ve korkularını su yüzüne çıkarmalarıdır.

Sizler de, benim gibi, bu dünyanın nasıl böylesine dayanılmaz oranda acımasız, yoz, adaletsiz ve aptal bir duruma geldiğini merak ediyor olabilirsiniz. Bu bir rastlantı sonucu mu oluştu yoksa planlanmış mıdır? Bu, İnsanın Tanrı'ya inanması için yeterli. Ya da Şeytana.

Amerikalı Müslümanlar ve diğer tutucular

2006 Mart ayında, Washington DC'de Haziran'da düzenlenecek olan Amerikalı-Arap Ayırımına Karşı Komite'nin (ADC) toplantısında konuşmayı kabul ettim. Panelin adı "Amerika, İmparatorluk, Demokrasi ve Ortadoğu" idi. Derken ADC'den birisi Usame bin Ladin'in Ocak'ta sözünü ettiği kitabın yazarı olduğumun farkına vardı ve çeşitli bahaneler ileri sürerek konuşmamı iptal etmeye çalıştılar. Onlara korkak olduklarını söyleyerek karşı çıktım; yumuşadılar, sonra tekrar fikir değiştirdiler, sonunda "ADC toplantısında gazetecilere ayrılan bölümün tamamen dolduğunu" bildirdiler. Anlaşmamızdan iki ay sonra paneldeki bütün yerlerin dolduğunu fark etmişlerdi.

Amerikalı Müslümanlar çok tutucudur. Yüzde 72'si onun polis devletinden nasibini almadan önce, 2000'de Bush'a oy verdi. Üniversiteli yetkililer de tutucudur ya da ulusal bir

kampanyadan büyük destek gören kampusta ister öğretim görevlisi, ister öğrenci, ister dışarıdan gelen konuşmacı olsun her türlü sola karşı çıkan tutucu örgütlenmenin zorlamasıyla kolaylıkla tutucu olabilirler (David Horowitz'in Campus Watch'ını anımsayın). Bin Ladin'in önerisini izleyen altı yıl boyunca hemen hiçbir üniversiteden konuşma çağrısı almadım, oysa daha önce her yıl beş ila on davet gelirdi; kimi zaman öğrenciler benim için bir şeyler düzenlemeye çalıştılar ama okul yöneticilerinin onaymı alamadılar.

Kampuslarda ilericilerin konuşmalarını örgütleyen bir Kaliforniya ajansı olan Speakout bana Horowitz-tipi grupların faaliyetlerini engellemeyi başardığını söyledi.

Zındıklar ve kahramanlar

2011 Ocak ayında Salman Taseer Pakistan'da öldürüldü. Kendisi Pencap Eyaleti valisi ve Pakistan'daki laik Halk Partisi'nin üyesiydi. Onu öldüren Mümtaz Kadri kahraman ilan edildi ve üzerine gül yaprakları atıldı. Cinayet mahallinde gülümserken fotoğrafları çekildi.

Taseer Pakistan'da Tanrı'ya saygısızlık edenlere uygulanan katı yasalara karşı çıkmaya cesaret etmiş, bu suçtan yargılanan Hıristiyan bir anneye hoşgörü çağrısında bulunmuştu. 500 kadar din bilgini katile övgüler yağdırdı ve Taseer'in yasını tutanlara bir uyarı yayınladı. Uyarıda "Bir zındığa destek veren de zındıktır" deniyor ve gazeteciler, politikacılar ve aydınlar bu cinayetten "ders almaya" çağrılıyordu. "Her Müslüman Kadri'nin yaptığından gurur duymaktadır."[3]

Ne kadar hoş ve uygarca, değil mi? Dürüst, Tanrı'dan korkan Amerikalıların bu tip düşünce ve davranışların Washington'un giriştiği savaşları haklı kıldığına, Birleşik Devletler'in kendi vatandaşlarını batıl inançlar yüzünden katleden, bizlerin "dinsiz" ya da "zındık" olduğumuzu dü-

şündükleri için varsayımsal bir kutsal günah yüzünden Amerikalıları öldürmek isteyen İslamcı fanatiklerle mücadele ettiğine inanmasına şaşmamak gerek. Böyle insanların mantıklı düşünmesi nasıl beklenir? Safdil barışseverlerin ve savaş karşıtı eylemcilerin yüceltmemizi istedikleri ortak insanlık nerede kaldı?

Öte yandan, savaş Amerika'nın dini olarak algılanabilir; özellikle son zamanlarda Pakistan'da, Irak'ta, Afganistan'da, Somali'de, Yemen'de ve geçmişte birçok başka yerde sürdürülen savaşlardan söz ediyorum. Washington'daki Sonsuza Dek İşgal, Kutsal Bombardıman ve Kutsal İşkence Kilisesi tüm inançsızları zındıklık suçundan ölüme mahkûm ederken Birleşik Devletler her gün Predator denilen robot ölüm makinelerini bu ülkelerin üzerine salarak "Hellfire" füzeleri yağdırıyor, düğünlerde, cenazelerde, evlerde binlerce insan canından oluyor. ABD ise her seferinde –doğru ya da yanlış– bunların arasında çok sayıda Taliban ya da el Kaide veya "isyancı" ya da "militan" bulunduğunu iddia ediyor. CIA'de bu bombaları yönlendirenlerle nasıl mantıklı olarak konuşabilirsiniz? Bunlarla Mümtaz Kadri arasında ne fark var? Kadri kutsal görevini yerine getirmenin rahatlığı içinde gülümsüyordu. CIA görevlisi Nevada'daki odasında rahatça oturup kutsal videosundaki oyunu izliyor ve kurbanları ölürken gidip keyifle yemeğini yiyor. Mümtaz Kadri tüm benliği ile Cennet denen şeyin varlığına inanmaktaydı. CIA görevlisi Amerikan Ayrıcalığı denen şeye inanıyor.

Bu kıyaslamayı biraz daha geliştirelim: 2008'de Şerif Mobley adında genç bir Amerikalı Arapça öğrenmek ve din eğitimi almak için Yemen'e gitti. Amerikalı yetkililer onun amacının bir terör grubuna katılmak olduğunu düşünüyorlar. "Doğuştan Amerikalı olan Mobley'i gittikçe daha fazla çığırından çıkan cihat çekimine kapılanlardan biri" olarak

görüyorlar.[4] ABD'nin dış ülkelerdeki savaşlarında yer almak için gönüllü olarak orduya yazılan doğuştan Amerikalı gençlerin de "cihat çağrısına uydukları" söylenemez mi?

Çoğu insan bu gülümseyen gençleri kahraman ilan edip, tepelerine gül yaprakları yağdırmıyor mu?

25 İMPARATORLUĞA RAĞMEN GÜLEBİLMEK

Mutlu Yıllar. İşte bu yıl iple çekeceğiniz olaylar

22 OCAK: Kongre savaş karşıtı gösterilerde yer alanların kısırlaştırılmasını öngören bir yasayı onaylayacak. Beyaz Saray sözcüsü John Boehner bunun "Allah'ın emri" olduğunu söyleyecek. Azınlıkların lideri Nanci Pelosi bu konuda çekinceleri olduğunu, çünkü bunun temyiz edilemeyeceğini belirtecek.

15 ŞUBAT: Ron Paul, Oswald Harvey adındaki bir adam tarafından öldürülecek.

18 ŞUBAT: Hücreye atılan ve 24 saat 1.200 polis ile 3. Tugay tarafından korunan Oswald Harvey, Ruby Jackson tarafından öldürülecek.

26 ŞUBAT: Ruby Jackson hapiste daha önce batı yarımkürede hiç görülmemiş Asya kökenli ender bir hastalıktan ölecek.

6 MART: ABD Başkanı Hopey Changey İran, Suriye, Kuzey Kore, Pakistan, Nikaragua, Venezüella ve Küba'nın kitle imha silahlarına sahip olduğunu, Birleşik Devletler için ciddi bir tehdit oluşturduklarını, el Kaide ve Taliban ile sıkı bağlantıları bulunduğunu, Somali'deki İslamcı teröristlere yardım ettiklerini, 11 Eylül olayına karıştıklarını, John F. Kennedy'nin öldürülmesinde ve Pearl Harbour saldırısında rol aldıklarını, Tanrı'ya ve Amerikan Ayrıcahğı'na

inanmadıklarını ve gerçekten "kötü adamlar" olduklarını açıklayarak bu ülkelere yepyeni ve acımasız yaptırımlar uygulayacak.

1 NİSAN: Bolivya ordusu Başkan Evo Morales'i devirecek. ABD Dışişleri Bakanlığı demokrasinin yok edilmesini kınayacak.

2 NİSAN: ABD Bolivya'daki askeri cuntayı tanıyacak ve ülkeye 100 savaş jeti ile 200 tank satacak.

3 NİSAN: Bolivya'da askeri cuntaya karşı ayaklanmalar baş gösterecek ve 40.000 Amerikan deniz piyadesi ayaklanmaları bastırmak için La Paz'a gönderilecek.

8 NİSAN: Dick Cheney hastanedeki yatağından Birleşik Devletler'in sonunda Irak'ta birçok kitle imha silahı bulduğunu açıklayacak. "Tüm kuşku duyanların canı cehenneme" diyecek. Bununla beraber, eski başkan yardımcısı, istihbarat kaynaklarının ve yöntemlerinin açığa çıkmasını istemediği için bu konu ile ilgili bilgileri vermeyi reddedecek.

10 NİSAN: Exxon Mobil, Chevron Texaco, General Electric, General Motors, AT&T, Ford ve IBM birleşerek "Serbest Girişim Anonim Şirketi"ni kuracaklar.

6 NİSAN; Serbest Girişim A.Ş. Guatemala ile Haiti'yi satın almak isteyecek. Citigroup satmayı reddedecek.

18 NİSAN: Serbest Girişim A.Ş. Citygroup'u satın alacak.

5 MAYIS: Demokrat Parti ismini Cumhuriyetçi Işık Partisi olarak değiştirecek ve destekçi şirketlerin tek bir çek yazmalarına olanak tanımak için Cumhuriyetçilerle ortak bir banka hesabı açtığını ilan edecek. Bu değişimi kutlamak için yeni parti yatlardan satış vergisi alınmaması önerisinde bulunacak.

11 MAYIS: Çin bir Amerikan casus uçağını ülkenin merkezinde düşürdüğünü iddia edecek. Dışişleri Bakanlığı bunu yalanlayacak.

12 MAYIS: Dışişleri Bakanlığı bir Amerikan uçağının "yanlışlıkla" Çin hava sahasının 2.000 mil içine girdiğini kabul edecek ama bunun bir casus uçağı olmadığını söyleyecek.

13 MAYIS: Dışişleri Bakanlığı bunun bir casus uçağı olduğunu kabul edecek ama bunun bir ABD görevlisi tarafından kullanılmadığını açıklayacak.

14 MAYIS: Dışişleri Bakanlığı pilotun bakanlığa bağlı sivil bir pilot olduğunu kabul edecek ama Çin'in varlığını yadsıyacak.

11 HAZİRAN: Ulusal Güvenlik, Birleşik Devletler'de doğan her çocuğa DNA testi uygulama planını açıklayacak.

1 TEMMUZ: Los Angeles'te hava kirliliği o kadar artacak ki zenginler kendileri yerine nefes almaları için vasıfsız işçiler çalıştıracak.

6 AĞUSTOS: Adliye Bakanlığı, Birleşmiş Milletler, Empire State, Times Square metro istasyonu, Madison Square Garden ve Lincoln Center'i bombalamayı planlayan altı kişinin New York'ta tutuklandığını açıklayacak.

7 AĞUSTOS: "New York Altılısı"nın dördünün FBI ajanları olduğu anlaşılarak haklarındaki dava düşürülecek.

16 AĞUSTOS: Washington'daki büyük bir gösteride Çay Partisi tüm hükümet giderlerinin sonlandırılması istenilecek. Ayrıca Kongre'ye Sosyal Güvenlik ya da Medicare'e dokunmaması uyarısında bulunulacak.

26 AĞUSTOS: Teksas'ta kürtaj yaptıran 16 yaşındaki bir kız ile üzerinde marihuana bulunan 12 yaşındaki bir oğlan cezaya çarptırılacak.

3 EYLÜL: Çalışma Bakanlığı İşçi Bayramı kutlamalarının Amerika'nın şirketlere olan minnetini dile getireceğini ve görev başındayken öldürülen J. P. Morgan ile Pinkerton'daki grev kırıcılarının anısına adanacağını ilan edecek.

12 EYLÜL: 16 ila 45 yaşları arasındaki erkek ve kadınların askere alınması yeniden yasalaşacak. Bir organları eksik olan ya da gözleri görmeyenler masa başı görevlerine atanacak.

14 EYLÜL: Yeni askeri yasaya karşı yirmi dört Amerikan kentinde ayaklanmalar baş gösterecek. Ayaklanmaları bastırmak için Afganistan, Irak ve diğer ülkelerden 200.000 Amerikan askeri geri çağrılacak.

28 EYLÜL: Çay Partisi embriyolara oy hakkı isteğinde bulunacak.

10 EKİM: Dünyadaki polisler Polislerin Uluslararası Yönetim Derneği (PIGS) adında yeni bir örgüt kuracaklar. PGS ilk olarak, kişinin suçluluğu kanıtlanıncaya kadar masum olduğu gibi garip bir kavramı ortadan kaldırmayı amaçladığını açıklayacak.

8 KASIM: ABD başkanlık seçimine katılım oram yüzde 9,6 olacak. Oy pusulalarında "Ya bir kişiye bir oy, ya da bir dolara bir oy" yazılacak. Kazanan "Bunların hiçbiri" olacak.

11 KASIM: ABD'deki tutukluların sayısı 2,5 milyona ulaşacak. Bunlardan yüzde 70'inin bir yüzyıl önce hapse atılmayacağı, çünkü yaptıklarının o dönemde suç sayılmayacağı belirlenecek.

3 ARALIK: Yüksek Mahkeme polisin, üzerinde cep olduğuna inanmak için yeterli sebebi olduğu herkesi arayabileceğine karar verecek.

16 ARALIK: İşgal Eylemi Beyaz Saray bahçesinde çadır kuracak. Bir saat sonra uzaktan kumanda ile fırlatılan bir füze geride sadece ince bir duman bırakacak.

Böyle şeylerden hoşlanan insanlar bunları eğlenceli bulacak

Birleşik Devletler ve dünya üzerinde bayram havasına girmiş olan sevgili okurlarım, her biriniz için aşağıdaki dileklerden birini sunuyorum:

Mutlu Noeller
Mutlu Chanukah
Mutlu Eid
Şenlikli Kwanca
Mutlu Yıllar
Keyifli İşgaller
Erotik Pagan Ayini
Internet'te Gerçek bir Tatil
Mutlu bir Şeytanca Kurban
Yürekten bir Ateist İyi Noeller
Çılgın bir El Koyma Töreni
Kokular ve Kristallerle Gerçekten Harika bir Yeniden Doğuş

Ve umarım adınız asla bir Ulusal Güvenlik "uçuşa yasaklı" listesinde yer almaz.

Umarım rozetli, tabancalı, biber gazlı, pek okuyup yazmayan bir lise mezununun canını sıkmazsınız.

Umarım yetkililerin eline düşünce maruz kalacağınız muamele sadece zalimce, aşağılayıcı, insanlık dışı olur da, Bay Obama ya da Bay Cheney'nin işkence olarak nitelendireceği türden olmaz.

Umarım siz ya da ülkeniz bir NATO ya da ABD insancıl müdahalesi, özgürleştirme ya da gönülsüz intihar olayı yaşamaz.

Umarım ne işçi eyleminiz ne de seçimleriniz Demokrasi İçin Ulusal Bağış Örgütü tarafından desteklenmez.

Umarım ülkenize atılan seyreltilmiş uranyum, salkım bomba, beyaz fosfor ve napalm, Dışişleri Bakanlığı'nın iddia ettiği kadar isabetli ve zararsız olur.

Umarım sağlık sigortanız olmadan Birleşik Devletler'de hastalanmaz ve zengin değilseniz bir Amerikan üniversitesine gitmeye kalkışmazsınız.

Umarım on sekizinci yüzyılda Fransa'daki yoksulların öğrendiği gibi, zengin insanların mantığa kulak vermediği takdirde kafalarının kesilebileceğini öğrenirsiniz.
Umarım Cumhuriyetçilerin önseçim konuşmalarını dinlemek yerine ötenaziyi seçme şansınız olur.

26 PEKİ, NE YAPABİLİRİZ?

Aklımı kurcalayan bazı düşünceler

Vietnam savaşı tarihe gömülünce protesto afişleri ve megafonlar da ortadan kalktı; protestocuların çoğunun hükümete duyduğu ciddi soğukluk ve düşmanlık da azaldı. Fazla direnmeden başarı peşinde koşulmaya ve dünyada ya "kapitalist demokrasi" ya da "komünist diktatörlük" arasmda bir seçim yapılması gereğine inanılmaya başlandı. Savaşın bir sapkınlık ve Amerika'nın insancıl geçmişinde bir leke olduğu sonucuna varıldı. İktidarda olanların toplumun yapısının bozulduğu ve Cumhuriyetin tehlikede olduğu konusundaki endişelerinin basının yaygaralarından kaynaklandığı ve asılsız olduğu düşünülmeye başlandı.

Bunları yazmamın nedeni, Occupy (İşgal) hareketine katılma konusunda neden isteksiz olduğumu açıklamak. Başlangıçta önümüzdeki kış bunların defterinin dürüleceğini, ya da artık tek isteklerinin yalnızca para kazanmak, okula gitmek, sevgilileriyle, dostlarıyla ve aileleriyle ilgilenmek olacağını düşündüm; son zamanlarda ise onların defterini dürenin ve harika eylemlerine son verenin polis olacağı kanısına vardım; eğer sisteme ayna tutarsanız sistem çığırından çıkabilir.

Oysa şimdi emin değilim. Bu genç insanlar ve daha yaşlılar, adanmışlıkları, birbirlerine bağlılıkları, cesaretleri, iyimserlikleri, azimleri, şiddete karşı oluşları, direnişleri ve

politikacılar ya da siyasi partilerden ziyade ekonomik yapıya odaklanmaları ile beni şaşırtmaya devam ediyorlar. Egemen Wall Steet önünde kurdukları çadırların polis tarafından yıkılmasına karşın yılmadan, dövizler taşıyıp sloganlar atarak New York'tan Washington'a yürüdüler. Bir milyon genç insana yaşamlarının geri kalanında ne yapmaları gerektiği konusunda fikirler aşıladılar ve büyük çapta basında yer aldılar. *Washington Post* birçok kez neredeyse tam sayfa halinde bu eylemlerden yana haberlere yer verdi. Occupy hemen tüm basında giderek daha fazla ciddiye alınmakta.

Öte yandan, 1960 ve 70'lerde olağanüstü eylemler yapıldı ama çoğunluğu son derece yenilikçi olan sonu gelmez protestolarımız ABD dış politikasında herhangi bir değişikliğe yol açmadı. Amerikan emperyalizmi şu ana kadar geçmişteki sabıkalarına yenilerini eklemeyi sürdürüyor. Protestolarımızın Vietnam konusunda dahi başarılı olduğunu ileri süremeyiz. ABD bu ülkeden çekilme kararını, 1964-73 yılları arasında dokuz yıl boyunca devam eden Vietnam karşıtı protestolarımızdan sonra aldı. Bu kararda neden-sonuç ilişkisini belirlemek hayli zor.

İşgalciler dış politikadan ender olarak söz ettikleri için, bu durum onların gelişmesine ve varlığını sürdürmesine yaradı. Bu, sadece istismardan kaynaklanmıyor. Dış politika bayrak dalgalandırıyor, "cesur evlatlarımız" yaşamlarını tehlikeye atıyor ve Amerikan ayrıcalığı, milliyetçilik, yurtseverlik, sadakat, vatana ihanet, terörizm, "Amerikan karşıtlığı", "komplo teorileri"... tüm bu duygusal unsurlar Amerikan basınında Güzel Amerikalı ile *bizden olmayanlar* arasında bir ayırım yapılmasına yardımcı oluyor.

Savaşa harcanan ulusal kaynakların İşgalciler ya da *başkaları* yararına kullanılabileceği düşünülürse, dış politika tümüyle göz ardı edilemez.

Amerika'da demokrasi olsaydı, Occupy hareketinin vatandaşların –istismar ve suç işleme, siyasi yolsuzluk, eşitsizlik, yoksulluk gibi hiçbir şekilde cezalandırılmayan konularda– beynini yıkaması büyük önem taşırdı. Oysa mevcut durumda giderek daha fazla insan bu konularda bilgi sahibi oluyor, daha fazla öfkeleniyor ama koşulları değiştirmek için başvuracakları hiçbir merci yok. Paranın politikada kesinlikle rol oynamaması gerek. Hiçbir şekilde. Benim çok sevdiğim Latince bir deyim var: *sine qua non* [olmazsa olmaz].

Şimdi değilse ne zaman? Burada değilse nerede? Siz yapmazsanız, kim yapacak?

Bir zamanlar tarihte hangi dönemde ve yerde yaşamak istediğimi düşünürdüm. Genellikle 1930'ların Avrupa'sını seçerdim. Savaş bulutları yoğunlaştıkça, etrafım entrika ve casuslarla çevrilir, ölüm-kalım savaşları verilir ve muhalefet cesur ve ilkeli olurdu. Çaresiz insanların Amerika'dan kaçmasına yardımcı olduğumu düşlerdim. Bu gerçek bir Hollywood filmi gibiydi. *Casablanca*'yı hatırlayın. Ve İspanyol Cumhuriyeti Alman ve İtalyan faşistlerince desteklenen Franco ve onun faşist güçlerinin eline geçince (bu arada ABD ve İngiltere faşistlere yardım etmemekle beraber, bir kenarda durup seyirci kalırdı), düşlediğim senaryo daha da güçlenirdi; Avrupa'nın kaderi değişirdi. Derken Naziler Avusturya'ya, sonra Çekoslovakya ve Polonya'ya girerdi... İnsan tüm yaşamını bunlara karşı durmaya, faşist dalganın önünü kesmeye adayabilirdi. Bundan daha heyecan verici ya da kutsal ne olabilirdi?

En büyük mucize gerçekleşti, zaman makinesinin mucizesi sayesinde bu düşlediğim dönemde yaşamaktayım. Bush faşistlerinin Afganistan'ın üzerine yürümesini, bu "başarısız devleti" bombalamasını; sonra Irak'a girip ölümlere ve yıkımlara yol açarak 24 milyon insanın yaşamını mahvetmesini; İran

halkına aynı cehennemi yaşatmasını; Haiti'de Jean-Bertrand Aristide'i devirmesini; Somali'de çaresiz göçmenlere bomba yağdırmasını; Küba, Venezüella, Bolivya, Nikaragua, Gazze ve imparatorluğun Allah vergisi misyonuna inanmayan diğer ülkelerde kargaşa yaratarak onları cezalandırmasını izliyorum. Ne yazık ki bu gerçek yaşam senaryosuna tepkim kahramanlıktan çok korku ve düş kırıklığı oluyor; kendim için değil, elimizdeki tek dünya için. Her gün izlediğim haberler benim *yaşama sevincimi* yok ediyor. Yalnızca Amerikan askeri güçlerinin dış dünyadaki cinneti ve ülkemde sürekli gelişen polis devletinin yaptığı haksızlıklar değil, tüm söylenen yalanlar ve sergilenen salaklıklar karşısında duvarlara tırmanacak hale geliyor, televizyon ve radyoda sürekli kanal değiştiriyor ya da tümüyle kapatıyor, gazetelerde başka sayfaya geçiyorum.

Gene de, yoldaşlarım, size şunu söylemem gerek; günümüzde yaşadıklarımız bir yere kadar benim 1930'larda düşlediğim hayatın bir parçası. Günümüz dünyası aynı tehlikelerle yüz yüze; hatta çevresel felaket düşünülürse, daha da fazlasıyla. Bush (ve şimdi de Obama) faşist dalgasının önüne geçmek zorundayız.

Bana "Peki, ne yapabiliriz?" diye sorulduğunda genellikle daha önce söylediklerimi tekrarlıyorum. Kendinizi ve elinizden geldiğince başkalarını eğiterek sorgulayan bir kitle oluşturmak; bunu tohum ekme, gelişen fideleri doğru biçimde yetiştirme olarak görebilirsiniz. Tarihsel açıdan doğru olan bu önerim korkarım yeterince yüreklendirici olmadı. Bununla beraber, bunu biraz daha güçlendirmek için dört akil adamın görüşlerini derledim. Onlara "yitik davaların azizleri" diyebiliriz.

I. F. Sone:

> Uğrunda savaşmaya değen tek savaş, sırf birisi bu savaşı vermek zorunda olduğu için sizin kaybedeceğiniz ve sizinle aynı davaya inanan birinin kazanacağı gün gelene dek kaybetmeyi sürdüreceğiniz savaştır. Bundan 100 yıl sonra birinin önemli bir savaşı kazanması için bir sürü başka insanın sadece savaşa girmenin keyfi ve mutluluğu uğruna ve kaybedeceğini bilerek buna istekli olması gerekir. Kendinizi kurban gibi hissetmemelisiniz. Bundan keyif almak zorundasınız.

Howard Zinn:

> İnsanlar geleneksel protestolar, gösteriler, tetikte olmak, sivil itaatsizlik dışında sihirli bir taktik uygulanması gerektiğini düşünürler; oysa ortada hiçbir sihirli çözüm yoktur, tek gereken direnmeye devam etmektir.

Noam Chomsky:

> Önümüzdeki sorunların üstesinden gelmek için hiçbir sihirli çözüm, mucizevi bir yöntem yok, sadece bilinenler var: devletin işlediği suçların neye mal olduğunu anlamak, bu konuda eğitilmek, örgütlenmek ve eyleme geçmek ya da kurumsal bir değişimin temellerini belirlemek; tüm düş kırıklıklarına, sayısız başarısızlıklara ve kısıtlı başarılara karşın, daha parlak bir gelecek umudu ile direnişi sürdürmek gerekir.

Sam Smith:

> Geçmişin bizi çaresiz bıraktığını düşünenler 1830'daki direnişçiyi, 1870'teki feministi, 1890'daki işçi eyleminin düzenleyicisini ve 1910'daki eşcinsel yazarı anımsasın.

Onlar da bizim gibi tarihte yaşadıkları dönemi ve o dönemde yaptıklarını kendileri seçmedi. O dönemde ulaşılan sonuçların ne olduğunu ve bunların ne kadar zaman aldığını bildiğimize göre, bizler de 1830'daki direnişçiler ya da 1870'lerdeki feministler vb. olabilir miyiz?

NOTLAR

GİRİŞ

1. http://killinghope.org/essays6/othrow.htm.
2. Bkz. William Blum, *Rouge State: A Guide to the World's Only Superpower*, Böl. 8 (Common Courage Pres, Monroe ME, 2005).
3. Nasıl saydığınıza bağlı olarak, toplam girişimlerin sayısı yüzlere ulaşıyor, Küba istihbaratına göre yalnızca Fidel Kastro'ya yönelik girişimlerin sayısı 634'tür; bkz. Fabian Escalante, *Executive Action: 634 Ways to Kill Fidel Castro*, (Ocean Pres, Melbourne, 2006).
4. http://killinghope.org/superouge/bomb.htm.
5. http://killinghope.org/bblum6/suppress.html.
6. Afganistan, Arnavutluk, Cezayir, Avustralya, Bolivya, Bosna, Brezilya, İngiliz Gine'si (şimdiki Guyana), Bulgaristan, Kamboçya, Çad, Şili, Çin, Kolombiya, Kongo (Zaire), Kosta Rika, Küba, Dominik Cumhuriyeti, Doğu Timor, Ejkvator, Mısır, El Salvador, Fiji, Fransa, Almanya (artı Doğu Almanya), Gana, Yunanistan, Grenada, Guatemala, Haiti, Honduras, Hindistan, Endonezya, İran, Irak, İtalya, Jamaica, Japonya, Kuveyt, Laos, Lübnan, Libya, Moğolistan, Fas, Nepal, Nikaragua, Kuzey Kore, Pakistan, Filistin, Panama, Peru, Filipinler, Portekiz, Rusya, Seyşeller, Slovakya, Somali, Güney Afrika, Güney Kore, Sovyetler Birliği, Sudan, Surinam, Suriye, Taylan, Uruguay, Venezuela, Vietnam (artı Kuzey Vietnam), Yemen (artı Güney Yemen).
7. *Washington Post*, 5 Mart 2203,s. 19, Al Kamen'in sütunu.
8. *Washington Post*, 27 Aralık 2001, s. C1.
9. Beyaz Saray, Basın Bürosu Sekreteri. 1 Haziran 2002.
10. Steve Vogel, *The Pentagon: A History* (Random House, New York, 2008).
11. *The Black Commentator* (haftalık ilerici Internet dergisi), www.blackcommentator.com 8 Haziran 2006.
12. Aviation Week and Space Technology, 5 Ağustos 1996. s. 51.
13. 15 Eylül 1997'de Washington DC'deki Ulusal Uzay Kulübünde yaptığı konuşma.
14. Benzer bölümler 1997 Ağustos tarihli broşürün 1. sayfasından itibaren bulunabilir.

15. 2004 Mart ayı, www.stratcom.mil/fact_sm.html. 2002'de ABDE Uzay Kumandanlığı ABD Strateji Kumandanlığı ile birleştirildi.
16. 10 Şubat 2009 tarihli *Dissident Voice*'ta (online dergisi) yayınlanan makaleden.
17. Rus parlamentosunun bir alt kademesi olan Duma'da uluslararası ilişkiler komitesi başkan yardımcısı Natalia Narochnitskaya, *Washington Post*, 3 Nisan 2206, s 14.
18. *Village Voice* (New York) 27 Kasım 2001, s. 46; *Scotland on Sunday*, 25 Kasım 2001.
19. Elting E. Morison, ed., *The Letters of Theodore Roosevelt*, cilt 2 (Harvard University Press, Cambridge MA, 1951) s. 1176-7.
20. Z *magazine*, Noam Chomsky'nin ZSpace Sayfası, www.zmag.com:org/znet, 21 Haziran 2005.
21. Associated Press, CNN.com, 25 Aralık 2007.

BÖLÜM 1

1. *New York Times*, 22 Aralık 1989. s. 17.
2. A.g.e., s. 16.
3. *Los Angeles Times*, 1 Aralık 1990.
4. *Washington Post*, 1 Ocak 2007.
5. National Prayer Breakfast, Washington DC, 7 Şubat 2008.
6. House Committee on Oversight and Government Reform önünde verilen ifade, 2 Ekim 2007.
7. *Washington Post*, 28 Mayıs 2003.
8. *Washington Post*, 20 Temmuz 2004, Lancaster (PAS)'da yayınlanan *New Era* gazetesinde yayınlanan ve Amish aileleriyle 9 Temmuz'da özel bir görüşmede Başkan Bush'a atfedilen beyan. Daha sonra Beyaz Saray Bush'un böyle bir şey söylemediğini açıkladı. (Evet, Amish'lerin nasıl yalancı olduğunu biliyoruz.)
9. *Los Angeles* Times, 7 Temmuz 1991.
10. CBS, *60 Minutes*, 12 Mayıs, 1996.
11. Associated Pres, 22 Aralık 2006.
12. Associated Pres, 6 Nisan 2011: orijinaldeki bazı belirgin yanlışlar düzeltilmiştir.
13. *New York Times*, 6 Kasım 2003.
14. *New York Times*, 16 Nisan 2002.
15. *Los Angeles Times*, 24 Şubat 1994.
16. Guatemala: Stephen Schlesinger ve Stephen Kinzer, *Biter Fruit: The Untold Story of the American Coup in Guatemala* (Doubleday, New York, 1982),s. 183; Jagan: Arthur Schlesinger, *A Thosand Days* (Houghton Mifflin, Boston MA, 1965), s. 774-9. Bishop: Associated Pres, "Leftist Government Officials Visit United States", 29 Mayıs 1983.

17. *The Pentagon Papers* (*New York Times* edition, 1971), s. 4, 5,8, 26; William Blum, Killing Hope: US Military and CIA Interventions since World War II (Zed Books, London, 2003), s. 123.
18. www.alys.be/pauwels/2publi_the_myth.htm. İngilizce, İspanyolca, Fransızca, Almanca, İtalyanca ve Hollandaca basılmıştır.
19. Bkz. atom bombasının kullanımı hakkındaki makalem: http://killinghope.org/essays6/abomb.htm.
20. US Agency for International Development, "Direct economic Benefits of U.S. Assşistance Programs", 1999.
21. Marshall Planı'nın çeşitli yönleri için bkz. örneğin Joyce ve Gabriel Kolko, *The Limits of Power: Tne World and US Foreign Policy 1945-1954* (Harper & Row, New York), bölüm 13, 16, 17: Sallie Pisani, *The CIA and the Marshall Plan* (University Pres of Kansas, Lawrence, 1991); Frances Stornor Saunders, *The Cultural Cold War: The CIA and the World of Arts and Letters* (New Pres, New York, 2000)
22. *New York Times*, 10 Ağustos 2003.
23. Frances Fitzgerald, *America Revised* (Vintage, New York, 1980), s. 129, 139.
24. www.foreignpolicy.com/articles/2010/09/07/jared_cohen; *Washington Post*, 24 Haziran 2011.
25. Reuters, 3 Ağustos 2009.
26. Bu konudaki görüşlerim için bkz. killinghope.org/essays6/myth.htm.
27. States News Service, 22 Temmuz 2005.
28. *Washington Post*, 29 Eylül 2005.
29. *Los Angeles Times*, 29 Eylül 2005.
30. *Washington Post*, 7 Ekim 2005.
31. *Washington Post*, 30 Eylül 2005.
32. *Washington Post*, 11 Haziran 2005.
33. *Boston Globe*, 12 Ekim 2001.
34. Beyaz Saray basın toplantısı, 7 Ocak 2010.
35. *Washington Post*, 15 Şubat 2009.
36. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ABD bombardımanlarının tam listesi için bkz. http://killinghope.org/superougue/bomb.htm.
37. *Washington Post*, 22 Şubat 2008.
38. Associated Press, 21 Şubat 2008.
39. *Observer*, 17 Ekim ve 28 Kasım 1999.
40. *New York Times*, 25 Haziran 1999.
41. *Observer*, 17 Ekim ve 28 Kasım 1999.
42. Associated Press, "France Confirms It Denied U.S. Jets Air Space, Says Embassy Damaged," 5 Nisan 1986.
43. Interfax news agency (Moskova), 2 Nisan 2003.
44. CBS News, 9 Nisan 2003.
45. *Los Angeles Times*, 5 Mayıs 2004.

46. *Washington Post*, 17 Nisan 2007.
47. Veterans of Foreign Wars toplantısı, 17 Ağustos 2009.
48. *Washington Post*, 26 Mayıs 2005.
49. Associated Press, 4 Mayıs 2002
50. *New York Times*, 20 Eylül 1999.

BÖLÜM 2

1. *Seattle Times*, 31 Mart 2007.
2. *Washington Post*, 30 Mart 2007.
3. *Financial Times*, 4 vEkim 2004.
4. *Wall Street Journal*, 26 Ocak 2005.
5. 16 Nisan 1985'te ABD Kongresi House Subcommittee on Western Hemisphere Affair önünde verilen ifade.
6. ABC News, 3 Nisan 2007.
7. *Sunday Telegraph*, 25 Şubat 2007.
8. *Washington Post*, 18 Mart 2007.
9. Richard Ackland, "Innocence Ignored at Guantanamo", *Sydney Morning Herald*, 24 Şubat 2006.
10. *New York Times*, 17 Ocak 2003.
11. Vorin Whan, ed., A Soldier Speaks: Public Papers and Speeches of General of the Army Douglas MacArthur (Praeger, New York, 1965)
12. *The Daily News*, 10 Şubat 2006.
13. *Washington Post*, 14 Nisan 2005; United Press International, 18 Nisan 2005.
14. *Time*, 7 Temmuz 2006, Joshua Marshall'ın makalesi; Associated Press, 14 Temmuz 2006.
15. Sears casse: Knight Ridder Newspapers, 23 Haziran 2006; *Independent*, 25 Haziran 2006; *St. Peterburg Times* (Florida), 24 Haziran 2006: *New York Times*, 13 Ağustos 2006.
16. Associated Press, 14 Temmuz 2006.
17. Toledo: Associated Press, 18 Nisan 2006; Sears: *South Florida Sun Sentinel*, 26 Temmuz 2006.
18. *Associated Press*, 8 Temmuz 2006.
19. *Christian Science Monitor*, 29 Ekim 2010.
20. *Washington Post*, 14 Nisan 2006.
21. Deutsche Presse-Agentur, 13 Nisan 2006.
22. *Miami Herald*, 26 Mart 1983.
23. www.unodc.org/unodc/terrorism_convention_civil_aviation.html.

BÖLÜM 3

1. *Washington Post*, 18 Aralık 2011.
2. *New York Times*, 19 Mayıs 2006.
3. BBC, 4 Mart 2010; *Washington Post*, 3 Aralık 2005.
4. Associated Pres, 11Kasım 2006.
5. United Pres International, 25 Temmuz 2007.
6. *New York Times*, 30 Kasım 2003.
7. *Washington Post*, 7 Eylül 2007.
8. Mary Eberstadt, ed., *Why I Turned Right: Leading Baby Boom Conservations Chronicle Their Political Journeys* (Simon & Schuster, New York, 2007), s. 73.
9. National Public Radio (NPR), *Day to Day*, 6 Haziran 2006.
10. Associated Press, 4 Aralık 2006.
11. William Blum, *Rouge State: A Guide to the World's Only Superpower* (Common Courage Pres, Monroe ME, 2005) s.304.
12. CBS, *Evening News*, 20 Ağustos 2002.
13. ABC Nightline, 4 Aralık 2002.
14. *60 Minutes* II, 26 Şubat 2003.
15. *Washington Post*, 1 Mart 2003.
16. Associated Press, 28 Temmuz 2010.
17. *60 Minutes*, 27 Ocak 2008. Ayrıca bkz. Fairness and Accuracy in Reporting, Action Alert, 1 Şubat 2008.
18. *New York Times*, 21 Ağustos 2004.
19. www.crudedesigns.org.
20. Institute for Public Accuracy ile röportaj, Washington, DC, 22 Kasım 2005.
21. Andy Clark ile röportaj, Amsterdam Forum, 18 Aralık 2005; radyo yayını ve metin için www.informationclearinghouse.info/article11330.htm.
22. *Washington Post* 6 Eylül 2007.
23. Bu konudaki görüşler için bkz. Ali al-Fadhily tarafından hazırlanan Inter Press Service Raporu, 14 Kasım 2007.
24. Associated Pres, 6 Kasım 2007.
25. *New York Times*, 26 Kasım 2007.
26. *Washington Post*, 5 Aralık 2007.
27. Joseph Farah, muhafazakâr *WorldNetDaily* editörü (worldnetdaily.com/news/article.asp?article_id=56760), 6 Ağustos 2007.
28. Mona Charen, *Natipnal Review Online*, 20 Temmuz 2007.
29. Daha fazla örnek için bkz. Search Google News: (bloodbath iraq Vietnam)
30. *Newsweek*, 3 Nisan 2006.
31. *Washington Post*, 15 Nisan 2006.
32. Associated Press, 27 Mart 2006.

33. *Philadelphia Inquirer*, 26 Mart 2006.
34. Dahlia Lithic, Slate.com, 28 Mart 2006.
35. *Washington Post*, 2 Ocak 2006.
36. A.g.y.
37. William Blum, *Freeing the World to Death: Essays on the American Empire* (Common Courage Press, Monroe ME, 2004), s. 134-8.
38. *Washington Post*, 3 Ocak 2006.
39. Associated Press, 8 Eylül 2002.
40. *New York Times*, 6 Kasım 2003.
41. s, 22 Ekim 2005.
42. *New York Times*, 27 Nisan 1988, böl. 4,s. 3, İran hk; *Washington Post*, 4 Ağustos ve 4 Eylül 1988.
43. *New York Times*, 31 Ocak 2003.
44. Barry Lando, "Saddam Hussein, a Biased Trial", *Le Monde*, 17 Ekim 2005.
45. *New York Times*, 3 Ekim 2005.
46. Reuters News Agency, 17 Ekim 2005.
47. *Washington Post*, 20, 21 Eylül; El Cezire, 19 Eylül 2005.

BÖLÜM 4

1. Veterans of Foreign Wars toplantısında başkanın yaptığı konuşma, 17 Ağustos 2009.
2. Paul H. Nitze School for Advanced International Studies, Washington, DC'de 20 Eylül 2007'de yapılan konuşma.
3. Bkz. örneğin "Oil Barons Court Taliban in Texas", *Telegraph*, 17 Aralık 1997. TAPI boru hattı ve diğer ilgili konulardaki görüşler için bkz. uluslararası petrol mühendisi John Foster'ın makalesi: www.ensec.ort/index.php?oprion=con_content&view=asticle&id=233:afghanistan_the_tapi_pipeline_and_energy_geopolitics%cati.
4. *The Times Online*, 31 Mayıs 2010.
5. Associated Press, 31 Mayıs 2010.
6. Vermont televizyon kanalı WCAX, 4 Temmuz 2009,WCAX.
7. *Los Angeles Times*, 6 Temmuz 2007.
8. Kim Barker'ın yazısı, *Chicago Tribune*, 8 Temmuz 2007.
9. *Los Angeles Times*, 6 Temmuz 2007.
10. *Washington Post*, 22 Nisan 1999.
11. William Blum, *Rouge State: A Guide to the World's Only Superpower* (Common Courage Pres, Monroe ME, 2005) S. 103-4.
12. US Department of the Army, *Afghanistan: A Country Study* (1986), s. 121, 128, 130, 223, 232.

BÖLÜM 5

1. AlterNet, www.alternet.org, 5 Mayıs 2006.
2. Associated Press, 12 Aralık 2006.
3. washingtonpost.com/wp_dyn/content/article/2007/09/24 AR2007092401042.html.
4. nkusa.org/activities/peeches/2006Iran_ACohen.cfm (Cohen'in konuşması); Alex Spillings, *Telegraph*, 13 Aralık 2006; Associated Press, 12 Aralık 2006.
5. *Globe and Mail* (Toronto), 13 Aralık 2006.
6. Associated Press, 12 Aralık 2006.
7. counterpunch.org/tilley08282006.html.
8. Associated Press, 16 Aralık 2006.
9. *Washington Post*, 5 Mart, 1987.
10. whitehoujse.gov/the_press_office/2012/03/04/remarkd_president_aipac_policy_ conference_o.
11. Haaretz.com (İsrail), 25 Ekim 2007: 26 Ekim'de yayınlandı.
12. Washington Post, 5 Mart 2009.
13. CBS,"FacetheNation",8Ocak2012,bkz. video:http//:ufohunterorguk.com/2012/01/1q2us_defense_secretary_leon_panetta_admits_iran_not_making_nuclear_weapons.
14. *Guardian*, 31 Ocak 2012.
15. Fairness and Accuracy in Reporting.
16. Reuters, 12 Ocak 2012.
17. killinghope.org/bblum6/assass.htm.
18. Pletka'nın bu sözleri söylediği video: http://politicalcorrection.org/fpmatters/2011120200008.
19. www.brookings.educ/-/media/Files/re/reports/2010/08_arab opnion_poll_telhami/08_arab_opinion_pooll_telhami.pdf.
20. *Washington Post*, 7 Aralık 2007, s. 8.
21. *New York Times*, 3 Aralık 2007.
22. *Washington Post*, 9 Aralık 2007.
23. *Washington Post*, 4 Aralık 2007.
24. *Washington Post*, 5 Aralık 2007.
25. "How They Stole the Bomb from Us", 8 Aralık 2007, http//:zope.gush_shalom.org/index_en.html.
26. *New York Times*, 3 Şubat 1992, s. 8.
27. *Guardian*, 10 Ekim 1983.
28. Haaretz.com. 1 Ekim 2007.
29. Haaretz.com. 25 Ekim 2007, 26 Ekim'de yayınlandı.
30. *Newsweek*, 20 Ekim 2007.
31. *Washington Post*, 6 Mayıs, 2007.
32. *Washington Post*, 22 Temmuz 2007 s. B7,op_ed by Dobbins.
33. *Washington Post*, 18 Haziran 2006.

BÖLÜM 6

1. *Washington Post*, 5 Mayıs 2006,s. B1.
2. *New York Times*, 30 Haziran 2006, s. C3.
3. *Washington Post*, 16 Kasım 2005.
4. Associated Press, 16 Kasım 2005.
5. Freedom House, Washington DC'de Bush'un 29 Mart 2006'da yaptığı konuşma.
6. *Los Angeles Times*, 31 Mayıs 1991.
7. Associated Press, 10 Ekim 2005.
8. Copley News Service, 10 Ekim 2005.
9. *Washington Post*, 16 Haziran 2007, Andres Apostolou'nun mektubu.
10. killinghope.org/bblum6/bulgaria.htm.
11. Bu konuda daha fazla görüş için bkz. William Blum, *Freeing the World to Death* (Common Courage Press, Monroe ME, 2004) s. 166-71.

BÖLÜM 8

1. Archives of General Psychiatry'nın 5 Mayıs 2007'deki basın bildirisinden alıntı.
2. *Guardian*, 17 Şubat 2006.
3. New York'taki The International Commission of Inquiry On Crimes Against Humanity Committed by the Bush Administration'ın 21 Ocak 2006 tarihli oturumunda verilen ifade.
4. Associated Press, 1 Ağustos 2007.
5. 25 Şubat 2009'daki basın toplantısı, yayınlayan Federal News Service.
6. Agence France Presse (AFP), 29 Ocak 1998.
7. *New York Times*, 29 Aralık 1998.
8. Associated Pres, 17 Kasım 2008.
9. Bkz. William Blum, *Rouge State: A Guide to the World's Only Superpower* (Common Courage Press, Monroe ME, 2005) böl. 10, "Supporting Pol Pot."
10. Bkz. William Blum, *Killing Hope: US Militaruy and CIA Interventions since World War II* (Zed Books, Londra 2203, Böl. 20, "Cambodia, 1955-1973."
11. www.realclearpolitics.com/articles/2009/02/jones_muhich_conference.html.
12. Reuters News Agency, 30 Ocak 2009.
13. Savaş Suçları Yasası (18 U.S.C. 2441).
14. *Haaretz*, 30 Olcak 2009.
15. Blum, *Rouge State*, s. 71-6.
16. *Los Angeles Times*, 1 Şubat, 2009.

17. *New York Times*, 6 Şubat, 2009.
18. FARS News Agency (İran), 21 Kasım 2006.
19. Senate Committee on Veterans' Affairs, "Is Military Research Hazardous to Veterans' Health?" 8 Aralık 1994, s. 5.
20. A.g.e.
21. Etkilenen askerlerin sayısı ile ilgili olarak, *Washington Post* 2 ve 23 Ekim 1996 ve 31 Temmuz 1997.
22. *Journal of the American Medical Association*, 1 Eylül 1999, s. 822.
23. *Washington Post*, 20 Aralık 2006, s. 19.
24. Associated Press, 15 Ocak 2006.
25. *Los Angeles Times*, 29 Ocak 2006.
26. *Washington Post*, 15 Kasım 2005.
27. *Washington Post*, 18 Kasım 1996.
28. Reuters, 10 Haziran 2002.
29. Elllen Messer ve Marc J. Cohen, "US Approaches to Food and Nutritition Rights, 1976-2008."

BÖLÜM 9

1. *Sunday Telegraph* (Avustralya), 19 Aralık 2010.
2. Salon.com, 15 Aralık 2010, www.salon.com/news/wikiLeaks/index.html?story?/opinion/greenwald/2010/12/14/mannging: *Washington Post*, 16 Aralık 2010.
3. *Guardian*, 17 Aralık 2010.
4. *New York Times*, 19 Aralık 2010.
5. *Washington Post*, 20 Aralık 2010.
6. National Public Radio, *Diane Rehm Show*, 9 Aralık 2010.
7. *Guardian*, 21 Aralık 2010.
8. www.informationclearinghouse.info/article27119.htm.
9. Associated Press, 3 Şubat 2012.

BÖLÜM 10

1. *Washington Post*, 17 Ekim 2004, s. 10.
2. Jonathan Vankin, *Conspiracies, Cover-ups and Crimes: Political Manipulation and Mind Control in America* (Paragon House, St. Paul MN, 1991) s. 120.

BÖLÜM 11

1. www.on.org./icty/legaldoc-e/basic/statut/statute-feb08-e.pdf.
2. Burada Yargıçlar Kurulu'na yapılan başvurularla ilgili bu ve benzeri belgeler yazara Mandel ve diğer şikâyet sahipleri tarafından iletilmiştir. Ayrıca bkz. Michael Mandel, *How America Gets Away With Murder* (Photo Press, Londra, 2004).
3. Başsavcı Louise Arbour'un 13 Mayıs 1999'da Hague'daki basın bülteni.
4. http://un.org/icty/sases_e/factsheets/archive_e.htm.
5. *Observer*, 26 Aralık 1999; *Washington Times*, 30 ve 31 Aralık 1999; *New York Times*, 30 Aralık 1999.
6. Dünya basınında son yirmi yıl boyunca KLA'nın aşırı haydutluklarıyla ilgili sayısız haber yer aldı: (KLA) ve "uyuşturucular", "fahişelik', "etnik temizlik", "organ nakilleri" gibi başlıklar Google'da bulunan başlıca sözcüklerdir.
7. http://wikipekdia.org, "Camp Bondsteel" başlığı altında.
8. Del Ponte'nin kitabı ve bundan kaynaklanan huzursuzluk ABD basını tarafından nerdeyse tümüyle göz ardı edildi ama eğer Google'a onun ve kitabının adını girerseniz, Avrupa'da yayınlanmış olan birçok raporu bulabilirsiniz.

BÖLÜM 12

1. Viagra: Reuters, 29 Nisan 2011.
2. Bkz.örneğin www.matbaha.net/news/?x=627196?rss. Libyalıların Kaddafi'yi neden desteklediğiyle ilgili daha fazla görüş için şu videoyu izleyin: www.youtube.com/Watch?v=17HopG7Yxw8&featur e=related.
3. *Guardian, 3 Aylül 2011.*
4. *Washington Post*, "Islamists Rise to Fore in New Libya," 15 Eylül 2011.
5. *USA Today*, 24 Ekim 2011.
6. www.thehumantarianwar.com.
7. Raşid Halidi, Kolombiya Üniversitesi Arap Araştırmaları Profesörü, *Washington Post*, 11 Kasım 2007.
8. Libya'daki "katliam" öykülerine karşı görüşler için bkz. www. abovetosecret.com/form/thread691/s.1
9. Rakamları NATO sitesinde bulabilirsiniz: www.aco.nato.int/ page424201235.aspx.
10. Sürekli söylenen yalanlar ve gözdağı kampanyaları dahil bu düşmanca tutumların tarihçesi için bkz. *Killing Hope: US Military and CIA Interventions since World War II* (Zed Books, Londra, 2002) kitabımın Libya ile ilgili ölümü.

BÖLÜM 13

1. Paul Sigmund, *The Overthrow of Allende and the Politics of Chile, 1964-1976* (University of Pittsburgh Press, Pittsburg, PA, 1977), s. 297.
2. "Covert Action in Chile, 1963-1973, a Staff Report of the Select Committee to Study Governmental Operations with Respect to Intelligence Activities (US Senate)," 18 Aralık 1975, s. 4.
3. Sigmund, *The Overthrow of Allende and the Politics of Chile*, s. 34.
4. Caracas'taki Amerikalılar tarafından 27 Kasım 2007'de İngilizce olarak yayınlanan Venezuelanalysis.com raporu, Michael Fox'un makalesi.
5. Daha fazla bilgi için bkz. John Perkins, *Confessions of an Economic Hit Man* (Berrett-Koehler, San Francisco, 2004).
6. *Newsweek* dergisi, 18 Haziran 1973, s. 22.
7. Bu ve benzeri örnekler için bkz. Michael Parenti, *The Anti-Communist Impulse* (Random House, New York, 1969).
8. Associated Press, 4 Şubat 2006.
9. Daha fazla bilgi için bkz. Bart Jones, op-ed. *Los Angeles Times*, 30 Mayıs 2007; ayrıca bkz. www.venezuelanalysis.com; www.mission-miranda.com/rctv.htm.
10. Edward Schumacher-Matos, *Washington Post*, 14 Şubat 2009.
11. *New York Times*, 13 Şubat, 2009.
12. *Washington Post*, 12 Şubat 2009.
13. *Washington Post*, 8 Şubat 2009.
14. Holly Sklar, *Washington's War on Nicaragua* (South End Press, Boston MA, 1988), s. 243.
15. *New York Times*, 7 Ekim 1990,s. 10.
16. 28 Ekim 2006 tarihli raporun tümü için bkz. Nicaragua Network of Washington, DC: nicanet.org: chuck@afgy.org.
17. Nicaragua Network, 29 Erkim 2001, www.nicanet.org/pubs/hotline1029_2001.html; *New York Times*, 4 Kasım 2001, s. 3.
18. *Miami Herald*, 29 Ekim 2001.
19. *Independent*, 8 Eylül 2006; Nikaragua'daki demokratik sürece ABD'nin müdahalelerinin listesi için Nicaragua Network, nicanet.org; Kathy@afgy.org ile ilişki kurun. *Independent*, 6 Eylül 2006; "2006 Nicaraguan Elections and the US Government Role. 2006 Kasım ayında Nikaragua'da yapılan seçimlerde ABD müdahalesini araştıran Nicaragua Network delegasyonunun raporu," www.nicanet.org.pdf/Delegation%20Report.pdf.

BÖLÜM 14

1. Dışişleri Bakanlığı, *Foreign Relations of the United States, 1958-1960,* cilt VI: *Küba* (1991), s. 885.
2. Beyaz Saray basın bildirisi, 10 Ekim, 2003,
3. Bu ve bundan önceki üç paragraf için bkz. Birleşmiş Milletler'deki Küba delegasyonunun basın bildirisi, 17 Ekim 2007.
4. Küba'da bulunduğu iddia edilen siyasi tutuklular için bkz. www.huffingtonpost.com/salim-lamrani/cuba-and-the-number-of-po_b_689845.html.
5. *Washington Post,* 13 Mayıs 2006, s. 10.
6. Reuters, 17 Mart 2006.
7. NPR, *Day to Day,* 1 Ağustos 2006.
8. Prensa Latina (Küba haber ajansı), 12 Mart 2011.
9. *The Militant* (ABD Sosyalist İşçi Partisi'nin haftalık gazetesi), 4 Nisan 2011.
10. Bloomberg News Agency, 19 Eylül 2007.
11. Huffington Post, 28 Aralık 2010.
12. Bir *Wall Street Journal* video gösterisi: http://online.wsj.com/video/cuban_ doctors_come_in_from_the_cold/069EC0EA_840F_4B3C_B8C6_2372B52D107A.html.

BÖLÜM 15

1. *Washington Post,* 29 Ocak 2007.
2. İç savaşla ilgili daha fazla bilgi için bkz. William Blum, *Killing Hope: US Military and CIA Interventions Since World War II* (Zed Boks, Londra, 2003) bölç.54.
3. Bkz.2 Ocak 1970'de (*Manchester Guardian*'dan alınarak) *Washington Post*'ta özeti yayınlanan, 1939 yılıyla ilgili İngiliz Bakanlar Kurulu belgeleri; ayrıca bkz. D. F. Fleming, *The Cold War and Its Origins, 1917-1960,* cilt 1 (Doubleday, Garden City, NY, 19621), s. 48-97.
4. Amerika'daki anti-komünizmin özet bir tarihçesi için bkz. http://killinghope.org/bblum6/Intro2004.htm.
5. Bkz. Blum, *Killing Hope,* Böl. 3.
6. *New York Times,* 27 Haziran 1963, s. 12.
7. *USA Today,* 11 Ekim 1999, s. 1.
8. *Washington Post,* 12 Mayıs 2009; benzer bir haber için bkz. 5 Kasım 2009.
9. Carolyn Eisenberg, *Drawing the Line: The American Decision to Divide Germany, 1944-1949* (Cambridge University Press, Cambridge, 1996); bu kitabın özet yorumu için bkz. Kai Bird, *The Nation,* 16 Aralık 1996.
10. Bkz. Blum, *Killing Hope,* s. 400.

11. *Guardian*, 7 Mart, 1985.
12. National Security Archive: www.gwuedu/-nsarchiv.Search <Ford Timor> William Blum, *Rouge State: A Guidie to the World's Only Superpower* (Common Courage Press, Monroe ME, 2005), s. 188-9.
13. *New York Times*, 17 Eylül 1974, s. 22.
14. Michael Beschloss, *Taking Charge: The Johnson White House Tapes 1963-1964* (Simon & Schuster, New York,1997), s. 306. Gordon ile ilgili bu bölümün tüm diğer kaynakları 31 Ağustos 2007'de *Washington Post*'ta yayınlanan ölüm ilanında bulunabilir; Blum, *Killing Hope*, Böl. 27.
15. Frances Stonor Saunders, *The Cultural Cold War: the CIA and The World of Arts and Letters* (New Press, New York, 2000).
16. *Washington Post*, 7 Ekim 2010.
17. Andreas Papandreou, *Democracy at Gunpoint: The Greek Front* (Doubleday, New York, 1970), s. 294.
18. *New York Times*, 21 Kasım 1999.
19. *New York Times*, 23 Kasım 1999.
20. *Washington Post*, 21 Ekim 1973, s. C5.
21. *Washington Post Book World*, 24 Haziran 2008, One Minute to Midnight yorumu.
22. *Khrushchev Remembers* (Andre Deutsch, Londra, 1971) s. 494-496.
23. Fred Kaplan, *The Wizards of Armageddon* (Simon & Schuster, New York, 1983) s. 246.
24. *Los Angeles Times*, 23 Eylül 1994.
25. *Washington Post*, 18 Temmuz 2001.
26. BBC, 14 Ağustos 2004.
27. *Washington Post*, 30 Ağustos 2005, s. 10.
28. *Der Spiegel*, 20 Kasım 2006, s. 24.
29. *Washington Post*, 10 Ocak 2007.
30. *Washington Post*, 25 Mart 2006, s. 21; ayrıca başka bir örnek için bkz. *Washington Post*, 26 Mart 2004, s. A25.
31. *Washington Post*, 9 Nisan 2006, s. 2.
32. Associated Press, 29 Mart 2006.

BÖLÜM 17

1. http://killinghope.ort/superouge/system.htm.
2. *Washington Post*, 26 Şubat 2010.
3. Associated Press, 21 Ağustos 2008; *Washington Post*, 22 Ağustos 2008.
4. Associated Press, 2 Mart 2008
5. *Sunday Telegraph* (Sidney), 30 Ağustos 2003.
6. santafenewmexican.com/news/66424.html.

7. *Washington Post*, 13 Şubat 2007, s. 14.
8. *Washington Post*, 23 Şubat 2006.
9. 20 Haziran 2007'de Campaign for America's Future tarafından Washington DC'de düzenlenen "Take Back America" konferansındaki konuşma; bu alıntı democracynow.org. sitesinde dinlenebilir.
10. Roger Morris (Ulusal Güvenlik Konseyi eski üyesi), *Partners in Power: The Clintons and Their America* (Henry Holt, 1996), s. 415.
11. A.g.e.
12. National Review Online, 1 Mayıs 2007.
13. *Fortune* dergisi, 9 Temmuz 2007.

BÖLÜM 18

1. *Washington Post*, 22 Mart 2007.
2. tomdispatch.com/post/174810.
3. *Los Angeles Times*, 18 Haziran 1990.
4. Google <US military bases toxic>.

BÖLÜM 19

1. ABD Senatosu, Permanent Subcommittee on Investigations, Committee on Homeland Security and Governmental Affairs, *The Role of Market Speculation in Rising Oil and Gas Prices*, 27 Haziran 2006.
2. *Washington Post*, "Wall Street Lobbies to Protect Speculative Oil Trades," 19 Haziran 2008, s. 1.
3. *Washington Post*, 10 Mayıs 2008, s. 3.
4. "What to Do About the Price of Oil", *Multinational Monitor*, 28 Mayıs 2008, www.multinationalmonitor.org/editorsblog.
5. *Washington Post*, 25 Eylül 2008.
6. Steven Pearlstein'ın köşesi, *Washington Post*, 3 Ağustos 2005, s. 1-2.
7. Wallace Peterson, *Silent Depression: The Fate of the American Dream* (W. W. Norton, New York, 1994).
8. *Washington Post*, 26 Mayıs 2004, s. 25; ayrıca benzer bir örnek için bkz. *Washington Post*, 23 Mart 2006, s. 21.
9. Associated Pres, 11 Ağustos 2011.
10. Agence France Presse, 21 Mayıs 2010'da 2009'daki bir görüşe atıfta bulunuyor.
11. *Los Angeles Times*, 2 Ocak 1995.
12. *Washington Post*, 24 Eylül 2002.
13. *New York Times*, 3 Kasım 2010.
14. Jonathan Rowe, *Dollars & Sense* dergisi, Temmuz-Ağustos 1999.
15. *Los Angeles Times*, 15 Nisan 2006.

16. *Washington Post*, 29 Mart, 2009.
17. "Russia Now" (Moskova), 25 Mart 2009 tarihli *Washington Post*'taki alıntı.
18. *Los Angeles Times*, 2 Eylül, 1994.
19. Hearst Corporation başkanı Frank Bernack'ın 1987 başında American Bar Association'daki konuşmasının *In These Times* dergisinde (Chicago) 24 Haziran- 4 Temmuz1982 tarihlerinde yayınlanan haberi.

BÖLÜM 20

1. *The Nation*, 4 Haziran 1990, s. 763-4.
2. *Washington Post*, 26 Ekim 2011.
3. İngiltere'nin önde gelen düşünce özgürlüğü savunucusu Index on Censorship online, 18 Ekim 2001.
4. *Independent*, 24 Nisan 1999, s. 1.
5. *Bristol Evening Post*, 24 Nisan1999.
6. *Guardian*, 24 Nisan 1999.
7. *The Pentagon Papers* (New York baskısı) s. xii-xiii.
8. Temsilciler Meclisi, *Congressional Record*, 12 Mayıs 1966, s. 9977-8, CBS News'dan Morley Safer'ın bir makalesinin tekrar yayını.

BÖLÜM 21

1. William Blum, "Cuban Political Prisoners... in the United States," http://killinghope.org/bblum6/polpris.htm.
2. *Washington Post*, 25 Şubat 2008, s. A4.
3. Agence France Press, 1 Aralık 2008.
4. Haaretz.com, 16 Mayıs 2007.
5. Bill van Auken, Küresel Araştırma, 18 Temmuz 2008, www.globalresearch.ca.
6. *Chigaco Tribune*, 27 Temmuz 2004.
7. *Chicago Tribune*, 25 Eylül 2004.
8. Temsilciler Meclisi, *Congressional Record*, 21 Haziran 2005, s. S6897.
9. Brzezinki'nin röportajının tümü için bkz. killinghople.org.bblum6/brzhtm.
10. Associated Press, 28 Mart 2008.
11. Bkz. örneğin Peter Wehner, "Why Republicans Like Obama," *Washington Post*, 3 Şubat 2008, s. B7.
12. www.whitehouse.gov/the_press_office/2010/09/23/remarks_president_united_nations_general_assembly.
13. http://harpers.org/subjects/JRMPublishersNote(17 Haziran 2009).
14. *New York Times*, 30 Ekim 2007
15. *New York Times*, 27 Aralık 1977, s. 40.

16. *Lobster* dergisi (Hull) No. 14, Kasım 1987.
17. William Blum, *Rouge State: A Guide to the World's Only Superpower* (Common Courage Pres, Monrtoe ME, 2005), s. 199-200.
18. Carl Oglesby, *Ravens in the Storm: A Personal History of the 1960s Antiwar Movement*. (Scribner, New York, 2008).
19. Anne Dunham hakkında Wikipedia'daki girdi.
20. George Cotter, "Spies, Strings and Missionaries", *The Christmas Cemtury* (Chicago), 25 Mart 1981, s. 321.
21. *Washington Post*, 15 Ocak 2012.
22. Sam Smith uzun süre Washington DC'de yayıncı ve gazeteci olarak çalıştı ve halen Maine'de yaşıyor. www.prorev.com sitesinde *Progressive Review* adındaki harika haber bültenine abone olun.
23. *Washington Post*, 27 Mayıs 2010.
24. Demokrat Parti etkinliği, Miami, FL, 4 Mart 2011, *Congressional Quarterly*, çoğaltımı.
25. *Los Angeles Times*, 11 Mart 2011.
26. Konuşmanın tümü comicism.tripod.com/350521.html'de okunabilir.
27. *Killing Hope: US Military and CIA Interventions since World War II* (Zed Books, Londra, 2003), Böl. 32.
28. Blum, *Ruge State*, Böl 23.

BÖLÜM 22

1. *Sunday Telegraph*, 18 Temmuz 1999.
2. *Independent*, 22 Kasım 1995.
3. *Far Eastern Economic Review* (Kong Kong), 30 Ekim 1997, Nate Thayer'ın yazısı, s. 15 ve 20.
4. *Washington Post*, 11 Mayıs 2007.
5. *Passionate Declarations* (HarperCollins, New York, 2003, s.40; *Z Magazine*, Mayıs 2006, David Barsamian'ın röportaji.
6. Democracy in America (1840), Böl. 16.
7. *New York Times*, 25 Aralık 1992.
8. George Orwell, "Notes on Nationalism," *Such, Such Were the Joys* (Harcourt Brace, New York, 1945) kitabının 83. ve 84. sayfaları.
9. Alan Colmes, *Red, White and Liberal* (Regan, New York, 2003), s. 30
10. *The Outline of History* (Londra, 1920), cilt II, Böl. 37, s. 782.
11. "Letters on Patriotism", 1869.
12. *International Herald Tribune*, 25 Şubat 2003.

BÖLÜM 23

1. Christian Science Monitor, 29 Kasım 2004.
2. Beyaz Saray basın konferansı, 20 Mart 2008.
3. *Washington Post*, 19 Temmuz 2009.
4. *New York Times*, 8 Ocak 1946, s. 3.
5. *New York Times*, 11 Ocak 1946, s.1.
6. A.g.e., s. 4.
7. Askerlerin protestoları hakkında daha fazla bilgi için bkz. Mary-Alice Aaters, *G.I.s and the Fight Against War* (New York, 1967), *Young Socialist* dergisince bastırılan bir broşür.

BÖLÜM 24

1. Christopher Hitchens, *God Is Not Great: How Religion Poisons Everthing* (Twelve Boks, New York, 2007), s. 25.
2. www.soc.umn.edu/amp/AMPPublications.htm.
3. *Washington Post*, 5 Ocak 2011.
4. *Washington Post*, 5 Eylül 2010.

DİZİN

11 Eylül 2001 14, 39, 61, 95, 220, 405

A

Afganistan 5, 8, 16, 24, 31, 36, 43, 47, 51, 52, 53, 56, 60, 78, 81, 89, 95-103, 109, 117, 123, 124, 140, 142, 144, 146, 149, 153, 155, 156, 163, 166, 168, 171, 191, 193, 249, 250, 255, 266, 268, 270, 281, 314, 321, 322, 326, 327, 329, 332, 350, 358, 359, 368, 372, 378, 383, 387
Ahmedinejad, Mahmut 105, 106, 107, 108, 111, 112, 119, 121, 162, 314
Albright, Madeleine 27, 182, 329, 354
Almanya 10, 15, 30, 96, 98, 115, 119, 203, 236, 250, 282, 340, 341, 342, 343, 344, 349, 364, 365
Arnavutluk 129, 130, 168, 184, 215, 358, 387
Assange, Julian 154, 155, 156, 157, 158, 159

B

Berlin Duvarı 235, 236, 238, 326
Bin Ladin, Usame 2, 54, 56, 119, 170, 189, 248, 320, 321, 325, 329, 370
Blair, Tony 15, 58, 76, 77, 182, 276, 277, 314, 345
Bolton, John 120, 351
Bombardıman 372
Bosch, Orlando 63, 64, 65
Boxer, Barbara 132
Brennan, John 40
Brezilya 199, 200, 240, 241, 242, 244, 245, 255, 387
Bulgaristan 130, 387

C

Cheney, Dick 56, 58, 59, 60, 90, 125, 126, 128, 140, 142, 169, 171, 172, 235, 248, 335, 336, 376, 379
Chomsky, Noam 2, 15, 79, 107, 261, 385, 388
Clinton, Bill 19, 43, 97, 152, 323
Clinton, Hillary 275, 276, 277, 278

D

Davis, Angela 334, 335
Debs, Eugene 18, 129
Dershowitz, Alan 136

E

Ekvador 162, 163, 199, 200
El Salvador 43, 153, 199, 207, 213, 229, 230, 231, 255, 277, 387
Endonezya 29, 47, 48, 49, 51, 91, 164, 234, 238, 239, 255, 317, 332, 334, 365, 387
Eşcinsellik 273

F

Ford, Gerald 239
Fox News 83, 112, 156, 193, 202, 315, 358
Fransa 32, 78, 91, 119, 165, 194, 203, 233, 245, 256, 294, 318, 341, 364, 365, 380, 387

G

Gates, Robert 46, 120, 212
Gerassi, John 256, 257
Google 35, 36, 37, 170, 391, 396, 400
Gorbaçov, Mikhail 100
Gordon, Lincoln 240, 241, 242
Grenada 29, 43, 89, 199, 350, 387
Guatemala 29, 43, 199, 213, 234, 252, 255, 376, 387, 388

H

Haiti 133, 167, 212, 252, 376, 384, 387
Hicks, David 52, 53
Hindistan 78, 96, 131, 168, 365, 387
Honduras 162, 199, 213, 332, 387
Hughes, Karen 37, 38, 91
Hüseyin, Saddam 8, 38, 45, 71, 73, 75, 76, 77, 90, 91, 119, 124, 128, 132, 200, 247, 248, 275, 318, 367, 368

I-İ

İkinci Dünya Savaşı 7, 15, 29, 30, 31, 46, 69, 84, 107, 141, 146, 151, 198, 213, 232, 234, 240, 248, 249, 250, 251, 302, 304, 346, 357, 364, 389
İngiliz Ginesi 252
İngiltere 29, 53, 57, 58, 60, 61, 63, 76, 78, 119, 137, 165, 174, 175, 181, 188, 203, 206, 223, 235, 273, 314, 345, 362, 363, 365, 383, 401
Irak 5, 8, 9, 13-16, 18, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 35, 36, 38, 43, 45, 46, 51, 58, 60, 67-95, 101, 109, 116, 117, 124, 128, 132, 142, 144, 146, 147, 149, 153, 155, 157, 159, 160, 161, 163, 165, 166, 168, 169, 171, 172, 174, 191, 193, 231, 249, 250, 254, 255, 266, 268, 270, 276, 281, 300, 310, 322, 326, 327, 328, 329, 345, 346, 350, 354, 355, 357, 358, 359, 360, 361, 367, 368, 372, 376, 378, 383, 387
İran 5, 25, 54, 77, 78, 92, 96, 105, -109, 111, 113-128, 144, 160, 161, 162, 163, 164, 169, 174, 175, 199, 247, 252, 255, 277, 307, 309, 310, 312, 314, 325, 327, 328, 340, 344, 347, 358, 359, 375, 383, 387, 392, 395
İşgal 15, 56, 61, 67, 69, 72, 77, 88, 90, 91, 92, 99, 105, 232, 233, 282, 307, 322, 326, 328
İşkence 8, 36, 49, 56, 71, 77, 83, 86, 135,-139, 141, 142, 143, 144, 154, 156, 161, 164, 168, 235, 240, 241, 243, 266, 320, 321, 337, 338, 340, 345, 348, 362, 379
İspanya 96, 140, 141, 161, 233, 295
İsrail 16, 28, 54, 77, 78, 91, 105, 106, 107, 108, 109, 111,-124, 128, 140, 141, 144, 157, 164, 167, 170, 175, 203, 204, 205, 215, 216, 224, 266, 313, 320, 323, 326, 327, 328, 331, 332, 337, 352, 358, 359, 362, 367, 393

J

Japonya 15, 31, 248, 249, 250, 294, 365, 387
Johnson, Lyndon B. 240, 241
Jones, James 140

K

Kaddafi, Muammer 27, 28, 175, 179, 187-192, 194, 195, 313, 359, 396
Kitle imha silahları 8, 76, 91, 289, 346
Komplo teorileri 382
Kosova 25, 44, 54, 143, 179, 180, 183, 184, 185, 191, 332

Küba 5, 12, 13, 20, 25, 43, 52, 63, 64, 65, 133, 156, 161, 165, 166, 199, 209, 215-228, 245, 246, 247, 252, 254, 291, 309, 312, 317, 326, 334, 335, 351, 375, 384, 387, 398
Kubisch, Jack 245
Kucinich, Dennis 18
Küllerin Mirası 315, 316, 317, 319
Kürtaj 150, 228, 265, 267, 268, 270, 335, 377

L

Laiklik 70
Latin Amerika 5, 165, 197, 199, 201, 203, 205, 206, 207, 209, 211, 213, 225, 228, 240, 256, 316, 345
Ledeen, Michael 13
Leno, Jay 107, 224, 313
Libya 5, 25, 27, 28, 43, 45, 109, 110, 117, 174, 175, 176, 179, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 255, 313, 332, 336, 350, 358, 359, 387, 396

M

MacArthur, Douglas 61, 248, 261
Mailer, Norman 261, 355
Manning, Bradley 337, 338
Marihuana 274
Marshall Planı 30, 31, 32, 33, 34, 72, 240, 322, 389
Meksika 28, 29, 86, 99, 213, 245, 297
Mısır 38, 68, 118, 143, 167, 192, 205, 332, 337, 358, 359, 387
Moore, Michael 70, 226, 227
Mullen, Michael, Amiral 41, 42
Murray, Craig 137
Müslüman 36, 37, 38, 39, 70, 99, 189, 191, 325, 339, 358, 371

N

NATO 27, 28, 32, 44, 45, 95, 100, 101, 102, 109, 110, 156, 163, 179, 180-185, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 249, 250, 251, 255, 256, 314, 318, 379, 396
Nikaragua 43, 54, 153, 199, 200, 205, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 234, 252, 255, 277, 375, 384, 387, 397
Nobel Barış Ödülü 110, 111, 113
Nükleer Tehdit 116

O

Obama, Barack 5, 27, 28, 37, 46, 47, 48, 49, 65, 74, 95, 97, 109, 110, 112, 113, 117, 119, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 159, 164, 165, 166, 171, 172, 189, 193, 195, 299, 304, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 341, 343, 344, 349, 362, 379, 384, 401
Ochs, Phil 261
Ortadoğu 30, 37, 38, 46, 51, 55, 58, 68, 69, 70, 80, 105, 113, 117, 119, 127, 193, 281, 344, 352, 358, 359, 360, 368, 370
Orwell, George 57, 58, 315, 318, 348

P

Panama 25, 26, 43, 89, 153, 200, 209, 350, 387
Panetta, Leon 114, 116, 137, 142, 143, 144
Paul, Ron 357, 358, 375
Pentagon 9, 10, 37, 39, 45, 47, 72, 92, 136, 145, 146, 172, 250, 260, 261, 263, 270, 281, 307, 308, 314, 315, 319, 337, 387, 389, 401
Petrol boru hatları 95, 96
Pletka, Danielle 117

Polis devleti 155
Posada, Luis 25, 65
Powell, Colin 79, 122, 140, 249, 353
Prince, Erik 26

P

Ratner, Michael 139
Reagan, Ronald 13, 92, 109, 110, 139, 151, 200, 205, 211, 277, 329
Rice, Condoleezza 5, 13, 27, 44, 76, 131, 132, 133, 134, 140, 328, 336, 351
Rumsfeld, Donald 338
Rusya 45, 78, 91, 96, 100, 119, 160, 163, 199, 234, 235, 245, 302, 364, 387

S-Ş

Scalia, Antonin 86
Schener, Michael 56
Schlesinger, Arthur 246, 311, 312, 388
Şili 2, 12, 126, 140, 197, 199, 206, 234, 239, 245, 252, 255, 345, 387
Sırbistan 44, 101, 102, 146, 180, 181, 183, 185, 187, 188, 252
Smith, Sam 336, 339, 360, 385
Soğuk Savaş 5, 12, 32, 100, 103, 105, 121, 130, 176, 179, 199, 200, 218, 219, 229, 231, 233, 234, 235, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 252, 253, 255, 256, 257, 302, 312, 319, 334, 370
Sosyalizm 206, 233, 245, 302
Sovyetler Birliği 31, 99, 100, 103, 106, 115, 130, 139, 200, 229, 232, 234, 238, 239, 246, 247, 253, 256, 302, 309, 354, 387
Suriye 25, 68, 81, 82, 92, 119, 168, 174, 175, 191, 192, 193, 332, 375, 387
Suudi Arabistan 97, 116, 118, 163, 164, 205, 332, 358, 359

T

Talbot, Philips 243, 244
Teröristler 24, 53, 54, 58, 96
Thomas, Helen 40, 72, 101, 129, 241, 248, 352

U

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu 160
Uygunsuz Gerçek 279

V

Venezüella 28, 65, 133, 162, 165, 167, 198, 199, 201, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 209, 219, 226, 251, 312, 326, 375, 384
Vietnam 2, 16, 18, 29, 43, 74, 80, 82, 83, 84, 88, 101, 140, 144, 145, 153, 234, 247, 252, 255, 259, 260, 262, 281, 315, 318, 319, 320, 329, 350, 361, 365, 381, 382, 387, 391
Voigt, Jon 83, 250

W

Wiesel, Elie 112, 113
WikiLeaks 5, 48, 118, 153, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 163, 165, 167, 226, 337
Woolsey, James 8

Y

Yunanistan 181, 200, 235, 243, 244, 245, 255, 387

Z

Zinn, Howard 311, 312, 347, 385

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana bize Batılı güçlerin komünizm tehdidi altında bulunan ve diktatörlükle yönetilen ülkelere demokrasi "ihraç etmek" için onurlu ve saygın bir mücadele verdiği söyleniyor. Bu yanılgı tamamen ortadan kalkmadıkça, insanlar emperyalizmin dünya çapında yol açtığı acıları kavramadıkça, bu canavar asla durdurulamaz.

Emperyalizmin gerçek yüzünü, onun en son kurbanlarından biri olan Muammer Kaddafi, canavarın pençesine düşmeden önce kaleme aldığı satırlarda anlatıyor: "Emperyalistler beni öldürmek, ülkemin bağımsızlığını yok etmek, bizim parasız iskân, sağlık hizmeti, eğitim ve beslenme sistemlerimizi ortadan kaldırarak bunun yerine adına 'kapitalizm' denilen Amerikan usulü soygunu getirmek istiyor. Ama biz Üçüncü Dünyalılar bunun ne anlama geldiğini biliyoruz. Bu, şirketlerin ülkeleri, dünyayı yönetmesi ve insanların yoksullaşması demektir. Bu yüzden benim başka seçeneğim yok. Direnmek ve Allah'ın izniyle bu yolda ölümü göze almak zorundayım."

online satış:
www.saykitap.com 20 TL
ISBN 978-605-02-0230-4
9 786050 202304
SAY YAYINLARI

Radikal Düşünce